

Forfatter: Fjorten eventyr og fortællinger

Titel:

Citation: "Fjorten eventyr og fortællinger", i *Fjorten eventyr og fortællinger*, udg. af Marita Akhøj Nielsen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1989, s. VI.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ingemann01-shoot-idm140296367154384.pdf> (tilgået 19. april 2024)

Anvendt udgave: Fjorten eventyr og fortællinger

Det høie Spil

Et Eventyr

To Vandringmænd mødtes en Foraarsmorgen paa en Korsvei. Den Ene var gammel og graa, den Anden var en munter blomstrende Yngling. Gubben gik krum ved sin Stav og havde en Bylt paa Ryggen; Ynglingen nynnede paa en lystig Foraarssang og havde en Cither i Haanden, hvori han af og til greb med rask og kraftig Haand, mens de spogende Morgenvinde legede med hans lysegule Lokker. »Gudsfred!« - sagde Gubben, og hvilede sig paa en Graasteen, som stod til Grændseskjæl paa Veien - »du dandser syngende ud i Verden, som jeg seer, jeg lister mig saa sagtelig tilbage; Lykke paa Reisen, unge Ven! lad mig see, du kommer ligesaa lystig tilbage, naar du har seet og hørt saameget som jeg.«

»Tilbage? - svarede Ynglingen - det har jeg ikke isinde, førend jeg har været ved Verdens Ende, og der er nok langt til.«

»Rimeligviis - svarede Oldingen - du reiser vel paa din Konst?«

»Min Konst? - spurgte Ynglingen og loe - nu ja! jeg troer du har Ret, Gamle! jeg reiser paa min Konst; rigtignok veed jeg ikke saalige hvori den bestaaer; dog jo, det maa være den Konst at leve lystig: dertil har jeg stort Anlæg af Naturen. Jeg har i otte Dage, maa du vide, sat hele min Fædrearv overstyr, og agter nu at reise Verden igjennem med disse tre Dukater og denne lille Flaske Tokaier!«

»Er det din hele Formue?« - spurgte Gubben og sukkede.

»Ja vist, Gamle! drik min Sundhed før vi skilles ad! saa blive vi strax Begge lettere til Fods.«

Den Gamle tog Flasken, drak den ud til den sidste Draabe og sukkede igjen.

»Nu, vel bekomme dig, Gubbe! - sagde Ynglingen - du trængte til en Hjertestyrkning, seer jeg; nu behøver jeg ikke længer at slæbe paa den Flaske - han kastede den over Hovedet i Græsset - men hvorfor sukker du saa tit?«

»Jeg er en bedrøvet Enkemand - sukkede den Gamle - og min Datter ligger ude i mit Skovhuus og trækkes med Feberen. Gud veed, om hun lever til jeg kommer igjen; men jeg maa til Staden og købe Lægemedler til hende for vor sidste Smule Linned.«

»Der har du Resten af min Fædrearv - sagde Ynglingen og rakte ham de tre Dukater - de havde gaet Pokker i Vold alligevel i det første Vertshuus; rnen nu skal du see, din Datter kommer sig nok, for der er altid god Lykke ved mine Penge.« Derpaa begyndte han at synge igjen og vilde gaae; men den Gamle reiste sig og tog ham ved Ærmet: »tøv lidt - sagde han - der har du en Halvskilling, Søn! nu er du dog ikke uden Reisepenge; lad mig see du holder godt Huus med den, saa er du en holden Mand endnu.« Derpaa tog den Gamle sin Stav og gik hurtig til den modsatte Side.

Den unge Holger stod ganske forundret og saae snart paa Halvskillingen, snart efter den løierlige Gamle; endelig brast han ud i en høi Latter over sin taabelige Godhjertighed: »drikke rnen Viin! tage mine Penge! og gjøre Nar af mig ovenikjøbet! nu det maa jeg lide - sagde han - det var ret en lystig Broder, ret saadan en Karl efter mit eget Hjerter, og see, om han ikke kunde tage Benene med sig, naar han vilde. Nu, det var da mit første Eventyr; jeg begynder ikke saa galt paa det splinterny Liv, jeg nu agter at føre. Nu er jeg allerede en holden Mand; hvad kan der ikke blive af mig, inden jeg naaer Verdens Ende?« Han stak Halvskillingen i Lommen, sang sin Vise til Ende og gik videre.

Da Middagssolen begyndte at brænde ham for hedt, saae han et Huus ved Landeveien og gik derind. Paa Selskabet og Modtagelsen saae han strax, det var et Vertshuus, og krævede nu rask ind baade Spise og

Drikke, det bedste Huset formaaede, uden at tænke paa Andet, end at han trængte dertil; men at han ikke havde en Skilling i Lommen, faldt ham ikke ind, førend baade Hunger og Tørst var stillet; thi han havde altid tilforn levet i Overflødighed og pleiede aldrig at plage sig med Sorger for den tilkommende Time. Nu greb han rask i Lommen for at betale; men da han kun fik Halvskillingen i Haanden, fandt han sin Stilling saa pudseerlig og ny, at den aftvang ham en lydelig Latter. Da Verten og Gjæsterne forundrede sig over den fremmede Yngling, som sad aleene ved Bordenden og loe, fortalte han dem aabenhjertig, at han ikke eiede en Skilling og spurgte, om det ikke var morsomt. Alle fandt det ret artig, undtagen Verten, som strax bemægtigede sig hans Hat og hans Cither, og lod nogle plumpe Ord falde om Prakkere og Gavtyve, som dog ikke forstyrrede den unge Menneskes Munterhed »I er en snild Mand, Herr Vert, sagde han - I vil ikke, jeg skal være længe i den Forlegenhed, seer jeg; nu vel! skal jeg gaae uden Hat og Cither videre, saa maa I dog først drikke et Glas Viin med mig og disse gode Venner paa min Sundhed« »Tak den, som byder! - sagde Verten - en Flaske vil jeg endnu lade Jer faae for det Lapperie.« Vinen kom, og Ynglingen, Verten og Gjæsterne lod den smage sig vel. Iblandt Gjæsterne sad en lang mager Mand, som loe haanlig ad den overgivne Yngling, idet han vendte sig til ham og sagde: »seer jeg ret, saa har I dog endnu en halv Skilling, Fremmede! den skulde I sætte paa Lykkespil, saa kunde I endnu blive riig inden Aften.«

»Ja rigtig - svarede Ynglingen - jeg er en holden Mand endnu; tør I vove jer Halvskilling mod min, saa kom!«

Under almindelig Latter fik man Tærningerne frem, og de trillede saa heldigt for den fremmede Yngling, at han, ved bestandig at sætte det Vundne ud paa næste Kast, i kort Tid havde vundet en Dukat. Han blev saaledes ved og snart var Halvskillingen skjult med lutter vundne Dukater. Nu blev den magre Mand vred og kastede Tærningerne hen ad Bordet: »enten er I en Hexemester - sagde han - eller ogsaa I spiller falskt.« »Ingen af Delene - sagde Ynglingen - giv mig Hat og Cither, Herr Vert! Dukaterne er eders.« Forundret skrabede Verten den store Sum til sig, og Ynglingen tog Cither og Hat, stak Halvskillingen i Lommen og gik. Men den lange magre Mand gik efter ham, kaldte ham høflig tilbage, og bad ham ikke at tage hans Heftighed ilde op; til Beviis paa, at han agtede den tabte Sum for Intet, vilde han nu vove hele sin Guldbørs mod den blotte Halvskilling.

»Det er et Ord - svarede Ynglingen - men I veed jo, jeg vinder. Lykken er nu engang med mig idag, og sandt at sige, jeg kjedes ved et Spil, hvorved jeg hverken har stort at vove eller vinde; thi jeg agter alle eders Penge ikke meget meer end min Halvskilling; men vil I endelig af med dem, kan de jo sagtens være et Kast værd.« Han kastede og vandt.

Den lange Mand loe haanlig og rakte ham sin tunge Guldbørs. »Endnu et Kast - sagde han - jeg har ikke flere Penge; men nu sætter jeg min Frihed paa Spil, naar I vil sætte Guldbørsen, Halvskillingen og et Aar af eders Liv derimod.«

Alle studsede og saae forundrede paa den lange Mand, som ikke lod til at finde noget Usædvanligt i sit Forslag.

10

»Hvorledes forstaaer I det? - spurgte Ynglingen - nu begynder Spillet at more mig; thi Liv og Frihed veed jeg at sætte Priis paa.«

»Dersom I ogsaa vinder i dette Kast - svarede Spilleren - saa er jeg eders Slave, saalænge I selv vil, saa kan I befale mig hvad I vil, og jeg skal lystre; men vinder jeg, saa taber I, foruden hele eders Skat, et Aar af eders Liv, som jeg har Lov til at benytte paa hvad Maade jeg vil, eller med andre Ord: saa har jeg hvervet Eder paa et Aar til min Tjeneste.«

»I er en Fandens Karl - sagde Ynglingen - der har I jo opfundet et ganske nyt Vovespil, som er særdeles forførende. Jeg vilde have forsvoret, at jeg nogensinde i mit Liv skulde blive en Spiller; men nu faaer jeg med eet stor Lyst dertil. Lad mig nu forst tage Jer ret i Betragtning! hvad kan jeg bruge jer til, hvis jeg vinder?«

»Til hvad I lyster - svarede den lange Mand - jeg er en munter Petter, ja ret en Fandens Karl, som I siger, og har gode Indfald, sorn I jo seer. Mit Hoved er til eders Tjeneste, hvis I vinder mig, og Benene med - og naar I har mig ved Haanden, kan I altid leve lystigt i Verden.«

»Jeg kaster allerede« - sagde Ynglingen og slog Tærningerne hen ad Bordet; den eene faldt med to Øine i Veiret, og de tvende kun med eet, og det unge Menneske blev heed om Hjertet for det Aar af sit Liv, som allerede saagodtsom var forspilt.

»Skal vi gaae paa Akkord? - sagde den lange Mand - efter al Sandsynlighed maa I tabe, naar jeg nu kaster; men I maa kaste om igjen, naar I vil forhøie Indsatsen. Jeg forlanger ikke eders Penge; men læg et Aar til af jert Liv, og sæt Kone og Børn med paa det Kast, og jeg benytter mig ikke af min Fordeel.«

»Eet Aar til? det er høit Spil - sagde Ynglingen - men Kone og Børn har jeg ikke, hvorledes kan jeg da sætte dem paa Spil?«

»Hvad man ikke har, kan man faae,« sagde Spilleren.

»Nu! den Tid, den Sorg - svarede Ynglingen og loe - Kone og Børn faaer jeg nok aldrig alligevel; jeg er ikke saa stadig af mig, og spiller jeg dem bort, før jeg faaer dem, saa har jeg saa mange Sorger mindre i Verden. Top! altsaa Kone og Børn og to Aar af mit Liv; dog det skal være to af de sidste, de duer saa dog ikke til Noget alligevel; men Forord volder ingen Trætte, og vinder jeg, skal I være min Nar saalænge I lever.«

»Det er et Ord« - sagde Spilleren. De kastede og Ynglingen tabte.

11

Nu mærkede han først at hans Halvskilling var borte, og da han saae den i Spillerens Haand, blev han vred og sagde: »hid med min Halvskilling! I vandt kun to Aar af mit Liv og Kone og Børn; men Halvskillingen hører Jer ikke til; med den er jo Lykken gaaet fra mig.«

»Jeg har ikke isinde at beholde den - svarede Spilleren og rakte ham den tilbage - men er det en Lykkeskilling, som det lader til, saa skal Fanden spille længer med Jer.« Derpaa tog den lange Mand hurtigt Hat og Stok, og gik saa hastigt, at Ingen saae hvor han blev af.

»Det var en pudsig Karl - sagde Ynglingen - jeg veed nu næsten ikke, om det var Spøg eller Alvor med det Spil; men da jeg har beholdt hans Guldbørs, lader det næsten til at være Alvor, og han giver vel heller ikke Slip paa sin Gevinst, hvor naragtig den end er. Kun undrer det mig i saa Fald, at han ikke engang spurgte om mit Navn og hvor jeg var at finde naar Terminen engang var forhaandcn. Dog den Tid, den Sorg; skulde han imidlertid komme her en andengang, saa siig ham, Herr Vert! at hans Skyldner hedder Holger Frank, og er at finde i den vide Verden. - Men nu er jeg jo en riig Mand; nu vil jeg ikke gaae et Skridt længer. Skaf mig Hest og Rideknegt, Vert! jeg vil leve standsmæssigt saalænge der er en Skilling i Pungen.«

Han levede nu lystigt saalænge han var i Vertshuset og forlod det i en halv Ruus paa en rask og prægtig opsadlet Ganger og med en galloneret Rideknegt bag efter sig. Ved disse Omkostninger var imidlertid næsten hele Guldbørsen tømt; men derpaa tænkte ikke den lystige Lykkeridder. Hvergang han paa Veien traf et muntert Reiseselskab, gjorde han strax Bekjendtskab og bad de nye Venner at følge med sig til næste Vertshuus, og hvergang en Staadder gik ham forbi, kastede han et Guldstykke i hans Hat.

Om Aftenen kom han til en stor Stad med en heel Hob andre Reisende, baade Herrer og Damer, som han Alle havde indbudet til at tilbringe Aftenen hos sig. De toge ind paa det prægtigste Gjæstgiversted i Byen, og den unge Ødeland lod anrette et Gjæstebud for dem, saa prægtigt og overdaadigt som det vel var muligt. Natten gik hen med Dands og fornøielig Tumult. Men da han næste Dag vilde ride videre og Verten kom med sin Regning, havde han kun tre Dukater og sin Halvskilling tilbage, og var omtrent ligesaa riig som da han begyndte sin eventyrlige Reise. »Det seer galt ud - tænkte han - min salig Fader var dog en anderledes Oekonom end jeg, han raadte rnig ogsaa altid til at vende en Skilling tre Gange inden jeg gav den ud, saa 12 skulde jeg aldrig komme i stor Trang for Penge, sagde han. Det maa jeg da engang forsøge.« Han loe og vendte for Spøg hver Dukat tre Gange og gav Verten dem, som forundret saae paa denne Øvelse, og tænkte allerede paa at sende Bud efter Vagten for at sætte den letsindige Yngling i Gjeldsfængslet; thi det saae heelt misligt ud med Betalingen. »I skal faae hver Skilling jeg har - sagde Holger - Resten faaer I have tilgode til jeg bliver riig igjen.« Nu vendte han ogsaa sin Halvskilling tre Gange og vilde give den til den forskrækkede Vert; da gled et Guldstykke ud af hans Haand paa Bordet, og Halvskillingen havde han endnu. »Ja saa! - tænkte Holger - saa havde min Fader dog Ret. -« Han blev ved at vende Halvskillingen saa længe, og der drattede en Dukat ud af Haanden paa ham efter den anden, til Verten var til Takke betalt. »I har en ganske egen Maade at tælle Penge ud paa sagde Verten - jeg troer I ryster dem ud af eders Ærme.« »Jeg troer det næsten med,« sagde Holger, og gjerne havde nu Verten, som mærkede Hemmeligheden, givet tidobbelt saa stor en Sum for den velsignede Halvskilling, hvis vidunderlige Ynglekraft nu Ynglingen kjendte. Holger glemte heller ikke at putte den i Lommen, og tog hastig Afsked, for ikke af den misundelige Vert at blive anklaget for Trolddom og maaskee hængt eller stegt inden Aften.

Nu gik Reisen videre fort hvorhen Lunet eller Gangeren vilde, og ingensteds savnede han lystige Selskabsbrødre og gjæstfri Modtagelse; thi han havde faaet saa stor en Færdighed i at vende sin Halvskilling, at han, uden at Nogen saae hvordan det gik til, kunde tælle saa stor en Sum ud af Haanden paa eengang, som Enhver forlangte. Men denne Tællen gik saa ofte paa, at han tilsidst blev kjed deraf En Dag kaldte han paa sin Rideknegt Jochum og lærte ham Konsten: »nu er du min Skatmester - sagde han, og kastede Halvskillingen hen til ham - du skal ikke knibe paa Skillingen; øs kun Penge ud som Sand, og sæt selv saa meget overstyr, som du lyster!« Hvad holder jeg den Dagdriver for - tænkte han - naar jeg selv skulde have nødig, at gjøre Guld.

Jochum havde altid tilforn været en ærlig Karl, og det gik godt i nogle Dage med hans ny Embede; men tilsidst blev Fristelsen ham for stor, og han sagde til sin Herre: »tag jer Lykkeskilling selv i Forvaring, ellers løber jeg vist bort med den engang; jeg har allerede et Par Gange været paa Veien dertil.« - »Sladder! - sagde Holger, - du er en ærlig Karl, og løber ikke bort for en Halvskilling, veed jeg.« Men en 13 Morgen var

Jochum virkelig forsvundet med den frugtbare Lykkeskilling. »Det var en dum Streg - sagde Holger - men Karlen er i Grunden undskyldt, han kjendte sin egen Skrøbelighed Nu har jeg det saa godt, og har Ingen til at pudse mine Støvler idag.« Han trak Støvlerne paa som de vare; og da han havde solgt sin Hest for at betale hvad han skyldte, gik han syngende ud i Verden igjen og lod fem være lige. Paa Veien mødte han en gammel Kone, som bad ham om en Almisse. Han gav hende sin næstsidske Skilling og hun tog hans Haand og sagde: »skal jeg spaae dig unge Menneske?« »Ja vel! - sagde Holger - dog nei, vidste jeg forud hvad der skulde hændes mig i næste Øieblik, saa havde jeg ingen Fornøielse af at vente det; men veed du mere end jeg, saa siig mig, hvor min kjære Jochum er blevet af med min Halvskilling! jeg trænger snart til Frokost, og han er løbet bort med alle mine Penge.«

»Skal jeg slaae et Øie eller to ud paa din Tyv? - sagde Konen - det er mig en smal Sag; men sig dig hvor han er, kan jeg ikke.«

»Nei Moerlii! - svarede Ynglingen - det er ikke værd, saa fordærvede I mig jo Karlen for sit hele Liv, og han kunde ingen Lykke gjøre meer hos Pigerne; men kan I hexe, saa spil ham et andet Puds, som ingen Skade gjør ham paa Lemmer og Helbred; thi naar jeg undtager denne lille Skarnsstreg, saa er det et godt Stykke Karl forresten.«

»Det skal skee« sagde Hexen og gik.

Holger gik videre og lod Fiolen, eller egentlig Citheren sørge; thi den spillede han paa saa længe han kunde; men solgte den tilsidst for Mad og Drikke, og maatte siden behjælpe sig med at synge uden Strængeleeg. Men tilsidst skreeg Tarmene saa stærkt til hans Sang, at han begyndte at bande Jochum, og love ham et godt Livfuld Prygl hvis han traf ham igjen. En Aften kom han til et Herberg, købte sig en Skotte for sin sidste Skilling og drak en god Slurk Vand dertil af Posten; derpaa lagde han sig til Hvile i Stalden paa et Knippe Halm. Om Morgenen tilbød han sig for en tarvelig Frokost at sadle Heste til de Reisende for Staldkarlen. Den første Hest han kom til, vrindskede velbekjendt ad ham og han kjendte med Forundring og Glæde Jochums blissede Hoppe. Han sadlede den strax, og trak den for Døren. Nu kom Jochum, klædt som en fornem Herre, men med Kjolen slæbende efter sig og ganske søvrig og vranten, for at sætte sig til Hest. Da han saae sin Herre holde Stigbøilen, faldt han med Anger og Skamfuldhed ned paa sine Knæe i Skarnet, rakte ham Halvskillingen 14 og en fuldspækket Guldbørs: »tag hvad Eders er, kjære Herre! - sagde han - og tilgiv mig! I befrier mig med det samme for en Byrde, som jeg for længe siden er kjed af; thi jeg har af Frygt for Tyve ikke lukket et Øie siden jeg forlod Jer, og -«

»Tyv troer, at hver Mand stjæler« - afbrød Holger ham, og maatte smile over den arme Karl, som midt i sin Pragt og Herlighed, saae heelt forvaaget og latterlig ud. Han hjalp ham nu selv op af Skarnet, og gav ham ikke engang de Prygl, han havde tiltænkt ham; men loe meer jo længer han betragtede ham.

»Lad mig være eders Rideknegt igjen som før - bad den angerfulde Jochum - saa er Æren vel mindre; men Skammen og Frygten ogsaa mindre, haaber jeg, og den Onde skal aldrig meer forføre mig til, at ville være en fornem Herre. Jeg har kun havt Ærgrelse og Fortræd deraf, og naar jeg troede, at jeg ret teede mig fornemt og standsmæssigt, loe Folk mig ud, og bedrog mig dertil i mine aabne Øine. Dertil kommer den Ulykke, at jeg seer ud som en Nar; thi det er sorn forhexet, og jeg har aldrig kunnet faae en Herrekjole, som passede mig. Lad mig nu skille mig ved denne forbandede Stads, og mens I gjør Eder tilgode i Kroen, Herre! som I nok trænger til, vil jeg, hvis I tillader det, tage mig en lille Luur, at jeg ikke skal falde i Søvn for Eder paa Veien.«

Hexen har dog holdt Ord, tænkte Holger, og føjede den arme Stymper i hans Begjering. Da Karlen havde udsovet, og hans Herre faaet Erstatning for den lange Faste, satte Holger sig paa den blissede Hoppe og købte et Æsel af Verten til Jochum, hvorpaa han i ydmyg Tjenerdragt satte sig og fulgte i ærbødig Frastand sin lystige Herre, som han fra den Dag af aldrig mere forlod, men blev en tro og hengiven Tjener.

En Dag kom Holger i Følgeskab med to unge opblæste Riddersmænd, som taledede vidt og bredt om deres Tourneringer og Heltegjerninger, og berømmede deres Herskerinder over al Maade. Den unge Eventyrer havde ingen Bedrifter at berømme sig af og ingen Herskerinde at rose. Du maa slaaes - tænkte han - og forelske dig engang, saa kan du ogsaa snakke med; de Karle see ikke ud til at være halv saa raske sorn du. Jeg vil for en Forandrings Skyld yppe Klammerie, for dog at see, hvad jeg duer til i Krig. »Hør veed I hvad - sagde han til Ridderne - I skulde ikke snakke saa meget om Jer selv og eders Dulcineer, I maae ikke troe, at I ere de største Helte i Verden, 15 og jeg har seet rrange smukke Piger, som vist ere tigange saa deilige som de Damer, I tale om.«

Begge de unge Riddere bleve herover saa forbittrede, at de strax fore imod ham med deres Landser, og Jochum blev saa angest for sin kjære Herres Liv, at han nær havde slaaet sit dovne Æsel ihjel, for at komme ham til Hjelp. »I ere dog aldrig gale - sagde Holger - og vil sætte mig levende paa Spid, naar jeg ikke har saameget som en Hundepisk at forsvare mig med? er I saa tappre og ædle Riddere, som I gjør Ord af, saa tøver I vel lidt, til jeg ogsaa faaer noget at stikke fra mig med« De unge Riddere skammede sig, og holdt inde. »Vil den Ene af Jer - vedblev Holger - laane mig sine Vaaben, saa vil jeg vove en Dyst med den Anden,

og dersom han overvinder mig, saa vil jeg troe Jer paa jert Ord, og vi drikke alle Tre Forlig naar vi komme til Herberget, at sige: hvis Ingen af os bliver slaaet saadan ihjel, at han ikke kan drikke. Jeg har ret Lyst til at see hvordan saadan en Krig seer ud.«

De to unge Riddere kastede nu Lod om, Hvo der skulde laane ham sine Vaaben og Hvo der skulde slaacs med ham, og da Holger havde faaet Rustningen paa og Landsen i Haanden, svang han sig rask paa sin Blis, og syntes nu, han var dobbelt saa stærk og tapper som før. »Det er en ganske ny Leeg - sagde han - jeg burde dog øve mig lidt, førend vi begyndte; hør Jochum! trav imod mig paa dit Æsel, og lad mig see om jeg kan stikke dig af Saddelen!« Jochum undskyldte sig for denne Prøve: »kjære Herre! - sagde han - I spørger saavist i Utide; tag I fat paa den pantsrede Herre, jeg skal nok gjøre det af med den Anden.« »Det er et Ord - sagde Holger - lad os Hver tage sin.« Idetsamme styrtede den fremmede Ridder imod ham. Holger skyndte sig at sætte sig i samme Stilling som sin Modstander, klemte sig fast i Saddelen med begge Knæe, og lod staae til. Vel fik han et dygtigt Landsestød i Siden; men det rokkede ham dog ikke af Stedet; Ridderen laae derimod i Grøften og hans Ganger vendte Benene i Veiret. »Haha -tænkte Holger - er du saadan en Helt, saa skal Pokker lade sig lumpe af nogen Ridder herefter.« Hans Modstander krøb nu skamfuld op af Grøften og erklærede sig for overvunden; men det fortrød ham ikke - føiede han høflig til - thi det var ingen Skam, at falde for saa tapper en Herres Landse. Imidlertid havde Jochum indladt sig i en Nævekamp med den anden Ridder, og havde samme Lykke som sin lystige Herre; thi Ridderen var ikke vant til det Slags Kamp og maatte snart 16 give tabt for den plumpe og haandfaste Rideknekt. »Skal vi nu slutte Fred - sagde Holger - saa forlanger jeg, som Seierherre, de ridderlige Vaaben, jeg nu bærer. Vil I ikke afstaae mig dem, saa vover jeg endnu en Dyst med Jer Begge.« Den ene Ridder taug og pyntede paa Fjæren i sin Hjelm, den anden beed sig i Læben; men fattede snart en rask Beslutning, han overøste Holger med Høfligheder og forsikkrede, det var ham en sand Ære, at han vilde bære hans Vaaben.

»Til Beviis paa min Høiagtelse vil jeg bytte Ganger med Eder, tappre Ridder!« - sagde nu Jochum og steg af sit Æsel, og den høflige Ridder, som nylig havde prøvet at Jochum var en haandfast Karl, modtog Forslaget som en Æresbeviisning. Saaledes blev Freden nu sluttet, og Jochum var ikke lidet stolt af sin og sin Herres Seier; især morede det ham kosteligt, at see den ene Ridder komme slukøret bag efter paa Æselet, og den anden ømme sig hvergang Hesten gjorde et Spring med ham; men Ingen af dem taleden nu et Ord meer om sine Bedrifter den Gang. Da de i Herberget havde drukket sammen paa en lykkelig Reise, toge Ridderne Afsked, og forsikkrede, at det glædede dem meget, at have gjort saa ridderlig en Herres Bekjendtskab.

»Hør, Jochum! - sagde Holger, da Vinen begyndte at løbe ham lidt om i Hovedet - kjender du ingen smuk Dame jeg kan forelske mig i? thi forelske mig vil jeg nu, og det i en Hast: jeg vil ikke give de Pralhalse efter i Noget.«

»Jeg veed ikke bedre - svarede Jochum - end at Herren forelsker sig i Prindsessen af Velskland. Hun skal være den deiligste Dame i Verden; mange Riddere ere blevne gale af Kjærlighed til hende, og hvorvel jeg aldrig har seet hende, har jeg selv allerede en Rem af Huden, skjøndt jeg dog kun er en lumpen Rideknekt.«

»Tyveknekt kunde du gjerne have sagt og ikke løiet endda - sagde Holger - men fra idag af skal din Ære være saa reen og puur som et Speil; thi du har kæmpet som en Helt, Jochum! hvad Prindsessen af Velskland angaaer, saa maatte jeg være en Klods, om jeg ikke ogsaa kunde blive forelsket i hende, siden du allerede har en Rem af Huden. Vi vil strax ride derhen og see hende. Maaskee bryder jeg en Landse for hendes Ære; men gifte mig med hende, skal jeg dog vel vogte mig for, blev jeg end tigange saa forelsket som jeg agter at blive.« 17 »Jeg veed dog I er ingen Munk eller Johannitteridder, Herre!« sagde Jochum.

»Ingenlunde - svarede Holger og tømte sit Glas - men en Frihedsridder er jeg; og blev jeg ogsaa engang bindegal af Forelskelse, saa har jeg Intet imod Kjærligheden selv, den kan være artig nok for en Forandrings Skyld; men Troskaben, Jochum! den blev jeg nok snart kjed af, hvis jeg kjender den ret. Desuden spiller jeg maaskee Fanden et Puds, hvis jeg aldrig gifter mig; thi jeg har for længe siden spilt Kone og Børn bort, maa du vide, og var det ikke til Belsebub selv, saa var det dog vist til en af hans Haandlangere.«

»Det er en underlig Tale, I fører - sagde Jochum og korsede sig - jeg troer Vinen er løbet Jer lidt i Hovedet.«

»Det kan nok være - svarede Holger - husk mig paa, naar jeg bliver ædru, at vi strax ride til Velskland!«

»Det skal skee« - sagde Jochum, og da Hestene vare sadlede, glemte Jochum ikke at erindre sin Herre om hans Beslutning. De toge nu ogsaa virkelig Veien til Velskland, og efter mangfoldige lystige Eventyr og adskillige ridderlige Foretagender, hvorved Holger vandt ligesaamegen Ære, som Færdighed i at bruge sin Landse, kom de tillige med flere unge Riddere til Velskland, og Ingen tvivlede paa, at den unge Galning jo var født og baaret til den ridderlige Heltestand. Nu kom de endelig til den Stad, hvor den skønne Prindsesse lyste som en Sol, og fortryllede hele Landet omkring sig. Næste Dag var et stort Ridderspil forhaanden, hvorved den skønne Prindsesse skulde uddele Prisen til den tappreste Ridder. Den unge Eventyrer meldte sig ved Hoffet, udbad sig Tilladelse til at tage Deel i Tourneringen, og udgav sig for en Slægtning af den berømte Holger Danske, med hvem han ogsaa virkelig troede at være i et Slags Slægtskab, fra den Dag, han

havde opdaget, at han var saa tapper en Karl.

Han blev meget naadigt modtaget, ja havde endogsaa den Lykke at see den deilige Prindsesse; og ganske svimmel i Hovedet af hendes blændende Skjønhed, kom han som en Beruset tilbage til Herberget og omfavnede Jochum saa heftigt, at den arme Karl var færdig at tabe Veiret derved. »Puds mit Harnisk, saa det kan skinne som en Sol - sagde Holger - og giv min Blis en Tønde Havre eller to! imorgen skal jeg bryde en Landse for de deiligste Øine, jeg i mine Dage har seet«

18

»Tag Jer iagt Herre - sagde Jochum - at I ikke ogsaa faaer en Skrue løs! husk paa, I er en Frihedsridder.«

»Det er jeg ogsaa - sagde Holger - og skjøndt jeg er saa forelsket, at jeg ikke veed hvad Been jeg skal staae paa, saa har det dog nok ingen Nød, hvis jeg ellers kjender mig selv ret; det gaaer nok over, naar vi iovermorgen ride ud i den vide Verden igjen. Men dersom jeg ikke imorgen bliver Seierherre ved Ridderspillet, og kaster alle de andre Riddere af Saddelen som Vanter, saa er min Ridderære fløiten, og det er ude med min Lykke som Helt; thi du maa vide, jeg har pralet en Smule og sagt, at jeg var af den uovervindelige Holger Danskes Slægt; men jeg haaber, du skal ingen Skam have af mig, Jochum!«

»Før skulde jeg selv tage en Haand i med« - svarede Jochum, og fik nu travlt med at berede Alt til at gjøre sin Herres Ridderfærd saa glimrende som muligt.

Imidlertid faldt Tiden Holger lang. Han gik ud af Byen for at see sig om, og tænkte paa den skjønne Prindsesse, uden dog derfor at vende Øinene bort fra de andre Skjønheder, som i Hobetal gik ham forbi, og hvoriblandt Nogle smilede saa yndigt til ham, at han nær havde glemt, det var Prindsessen, han nu dog var forelsket i. Det var en deilig Sommeraften, Egnen var skøn og tillukkende, og han blev ved at gaae fort, til han kom til en Skov. Der sad en gammel pjaltes Zigeuner paa en Stente, som man skulde over for at komme i Skoven. Da Ynglingen nærmede sig Stenten, reiste Gubben sig og bad om lidt i Guds Navn, og Holger gjenkjendte strax den besynderlige gamle Mand, som havde givet ham den lykkebringende Halvskilling.

»Seer jeg ret, - sagde han til Staadderen - saa er det dig, som har gjort mig til en holden Mand. Det seer du dog ikke ud til selv at være, du hænger jo sammen af lutter Pjalter. Vidste du maaskee ikke selv, at det var en Lykkeskilling, du gav mig, da sidst vi saaes?«

»En Lykkeskilling? - spurgte Gubben - vil I gjøre Nar af mig? unge Menneske!«

»Nei vist vil jeg ikke - svarede Holger - var det ikke dig, som gav mig denne Halvskilling?«

»I er dog ikke vred paa mig for den Spøg? - sagde Gubben - jeg meente det ikke saa ilde; men jeg saae, I var af det Slags Folk, der giver Alting bort til den Første den Bedste, som kan sætte et ynkeligt Ansigt op, og da det netop har været min Ulykke i Verden, vilde jeg advare Eder for min Skjæbne ved en uskyldig Spøg. I skal ellers have 19 Tak for de tre Dukater, de hjalp min Datter paa Fode igjen. Nu er hun gudskelov frisk og rask, hun sidder og spinder flittig, mens jeg gaaer omkring og tigger lidt til Hjælp til Huusholdningen. Vort lille Skovhuus i Thyringen maatte vi da sælge: nu har vi betiet os hertil, og saalænge det er Sommer, boe vi ret godt herude i Skoven i en Hule, som de vilde Dyr have været saa gode at overlade os.«

»Jeg veed ikke ret, hvad jeg skal troe om dig, Gubbe! - svarede Ynglingen - men er du virkelig saa fattig som du lader til, saa har du der din Halvskilling igjen. Hvergang du vender den tre Gange, har du en Dukat i din Haand. Siden du ikke har vidst deraf, da du gav mig den, saa hører den jo dig endnu til med Rette.« Han gjorde strax en Prøve med Halvskillingen for den Gamle, som lod til at forundre sig høiligen derover, og med stor Taknemmelighed puttede Staadderen nu Halvskillingen i Lommen. »Jeg boer strax herved - sagde han glad - har I Lyst til at see min ringe Leilighed, saa kom med! endnu idag faae vi tage til Takke med Hulen; men imorgen vil jeg boe i et Slot.«

»Det havde jeg gjort forlængesiden - sagde Ynglingen - hvis jeg ikke havde en naturlig Afskye for at være bosiddende, det være sig i et Slot eller Hundehuus, naar man har Huus og Hjem, er man dog paa en vis Maade en Lænkehund.«

»I forstaaer Jer kun lidt paa den huuslige Lyksalighed,« sagde Gubben og rystede paa Hovedet.

Holger loe og meente, at den kunde han tidsnok faae Forstand paa, naar Raden kom til ham at gaae omkring og tigge lidt til Hjælp til Huusholdningen.

Nu kom de til Hulen og en Pige kom dem imøde, skøn som en Himmelens Engel; men af den fattige Zigeunerdragt slog den eene Las den anden om hendes skjønne Legeme, og en pludselig Rødme overfoer hendes deilige Kinder, da hun saae den fremmede Yngling.

»Min stakkels Mirza undseer sig ved at tage imod en Fremmed i saa tarvelig en Paaklædning,« sagde Gubben. Holger stod som fortryllet og kunde ikke sige et Ord; thi han syntes livagtig at see den skjønne

Prindsesse for sine Øine, kun tusindfold elskværdigere i den ydmyge Betlerdragt og med de rødmende Kinder, end som han sidst havde seet hende i den glimrende Pragt og med det høie kongelige Smil. »Deilige Prindsesse! - sagde han endelig og bøiede, uden selv at vide det, sit Knæ for den Skjønne - hvorledes er det muligt, at jeg træffer Eder her?«

20

»God Aften, Fremmede - sagde Mirza og nikkede - jeg er ingen Prindsesse, det kan du da nok see; du vil dog ikke spotte mig, fordi jeg er lidt fattig og pjaltet?«

»Prindsesse!« - stammede Holger igjen.

»Fy skam dig - sagde Mirza - jeg vil ikke snakke meer med dig, du seer dog ikke nær saa ond ud, som du lader til.« Hun vendte ham nu Ryggen og klappede en lille Hund, som laae ved Siden af hendes Stol paa en Straamaatte og knurrede; dog kunde hun ikke bare sig for at titte under Armen til den Fremmede.

»Enten er jeg gaaet fra min Forstand - sagde Holger og reiste sig - eller du og Prindsessen er een og den samme Person; dog nei, jo meer jeg seer paa dig, smukke Mirza! jo meer indseer jeg min Vildfarelse: Prindsessen havde deilige sorte Øine; men dine ere dog tusinde Gange saa huldsalige, og var jeg ikke fortryllet før, saa troer jeg vist nu«...

»Det er Skade, han ikke er rigtig i Hovedet - sagde Mirza til den Gamle - jeg kunde ellers holde grumme meget af ham. Du maa ikke bide ham, Bellino!« hun klappede atter den lille Hund og saae med et medlidende Smil paa den fremmede Yngling.

»Ja er jeg ikke gal, saa bliver jeg det nok snart, skjønne Mirza! - vedblev Holger - men vilde du alligevel kun holde halvt saa meget af mig, som af den lille grimme Hund der, som dog vel ikke er meget klogere end jeg, saa vil jeg aldrig forlange, at blive visere i mine Dage.«

»Bellino er en kjøn Hund - svarede Mirza - men du er dog rigtignok lidt kjønnere.«

»Hør, unge Menneske! - hvidskede den Gamle - lad den forelskede Snak fare, du gjør mig Pigen ganske forvirret i Hovedet og falder jo med Døren lige ind i Huset, skjøndt her rigtignok hverken er Dør eller Huus; men sæt dig nu ned og fortæl os dit Liv og Levnet! saa skal vi ogsaa fortælle dig vores.«

»Mit Liv og Levnet har jeg glemt - svarede Holger - men det kan ogsaa være det samme; fra idag af begynder det først for Alvor, troer jeg; thi hvor lystig jeg endog har levet i Verden, har jeg dog aldrig været saa sjæleglad som nu.«

»Hvad har du taget dig for siden sidst vi saaes?« - spurgte Gubben.

»Ingenting« - svarede Holger, og fortalte nu med faa Ord, hvorledes han havde flakket om, indtil han havde opdaget, at han igrunder 21 var en tapper Karl, og havde besluttet, at være Ridder og forelske sig jo før jo heller; hvorledes han endelig havde faaet Prindsessen af Velskland at see, og var strax blevet saa indtaget af hendes Skjønhed, at han imorgen havde isinde, at bryde en Landse for hendes Ære -

Her vendte Mirza ham atter Ryggen og klappede den lille Hund

»Prindsessen er skjønn - vedblev Holger - og hun har saa stor Lighed med dig, Mirza! at jeg endnu har Tvivl om der er nogen Forskjel paa Eder. Dog jo, hist skjuler sig en gylden Lok blandt dine kastaniebrune Haar; det Særsyn saae jeg ikke paa Prindsessen eller noget andet Menneske i Verden. Vil du give mig et eeneste Haar af hin gyldne Lok? skjønne Mirza!«

»Jeg veed ikke ret hvad jeg vil - sagde Mirza, og rakte ham dog idetsamme et af de besynderlige Guldhaar - du skal ellers ikke bilde mig ind, at jeg er saa overvættes kjøn - vedblev hun og rødmede -for det kan Fader ikke lide; han kan ikke engang lide, at jeg seer mig selv i mit lille Speil; men dig maa jeg nok see og alle de andre løierlige Mennesker. Dig vil jeg dog helst see af dem Alle; men du er ikke god at faae fat paa, for neppc har jeg dig paa eet Sted i Verden, førend du allerede er paa et andet.«

»Kan du see mig, naar jeg er fraværende? skjønne Mirza!« - spurgte Holger forundret.

»Ja vist kan jeg; hvormed skulde jeg ellers fornøie mig, naar jeg er aleene?«

»Det er egentlig en Hemmelighed - sagde Gubben - som Mirza ikke skulde sladdre om. I min Ungdom gav en venlig Fee mig et konstigt Speil, hvori man kan see det Fraværende; det har jeg ikke kunnet nænne at skille mig ved, uagtet min Armod; thi det er min Datters eeneste Fornøielse. Der hænger det; men jeg kan ikke vise dig dets forunderlige Egenskab nu; thi det er kun paa en vis Time om Dagen, det kan bruges.«

»Og da seer du helst mig, velsignede Pige! - sagde Holger henrykt og trykkede Mirzas lille hvide Haand til sit Hjerte - nu skal ingen Prindsesse i Verden bringe mig til at glemme dig.«

»Jeg skal have Øie med dig i Speilet, tag dig kun iagt, at du ikke lyver! - sagde Mirza og truede ad ham med Fingeren. - Men - sukkede hun - imorgen eller overmorgen veed jeg nok, du har glemt mig.«

»Dersom du erindrer os om et Aar - sagde Gubben - skal du see mig og min Datter igjen; men lad mig saa see, du er blevet et fornuftigt Menneske!«

»Det tvivler jeg paa - svarede Holger - men saa gal bliver jeg vist aldrig, at jeg finder nogen Pige i Verden saa elskværdig som din Datter - -«

»Lad os nu tømme en Flaske Viin paa det nye Bekjendtskab« - afbrød Gubben ham, og tog en Flaske frem inderst fra Hulen. »See, den har jeg gjemt fra sidst jeg var riig - vedblev han - til her engang kom en Gjæst, jeg kunde nyde den med; thi min Datter har ingen Smag derfor, og Viin smager mig aldrig uden Selskab.«

De drak, og Holger blev saa glad og modig ved den begejstrende Drik, at han vovede tilsidst, at slynge sin Arm om den skønne Møe og trykke et elskovsfuldt Kys paa hendes blussende Læber. Men nu faldt med eet en saadan fortryllende Svimmel over ham, at han segnede hen paa Mosbænken som i Blund, og da han slog Øinene op igjen og de henrykkende Drømme forlode ham, saa han sig eene i Skoven, og Solen stod høit paa Himmelen.

Hvordan hænger dette sammen - tænkte han og gned sine Øine,

- hvor er den skønne Mirza blevet af? har jeg ligget her og sovet siden igaar? og er maaskee Mirza og den Gamle og Alting en Drøm? -Han gned Øinene igjen, greb i sin Lomme og Halvskillingen var borte; han stak Haanden i sin Barm og fandt det gyldne Haar. »Nei, en Drøm har det gudskelov ikke været - raabte han glad - og trykkede Haaret til sine Læber; men lidt Hexerie maa her vist være med i Spillet Skulde den skønne lille Mirza være en Hex - hm, hm! det var en Ulykke - men det fik ikke at hjælpe, hun var dog den deiligste Hex paa Jorden, og skulde hun brændes, vilde jeg brændes med.

- Men hilledød! min Ridderære! det var jo idag jeg skulde kæmpe for Prindsessens og hele Ridderskabets Øine, og nu skal vi see, jeg har sovet baade fra Seier og Ære.« Han skyndte sig tilbage til Staden, og den første, han mødte, var Jochum, i sin Herres ridderlige Rustning, som kom hinkende med begge Gangerne efter sig.

»Hvad skal det betyde? Jochum!« - spurgte Holger.

»Ak! hvad veed jeg det - svarede Jochum - Gud skee Lov, I er levende, Herre! jeg troede, I var kommet en Ulykke til, da I ikke lod Jer see ved Tourneringen. Jeg har maattet sørge for Æren, mens I var borte; men det er kun løbet maadeligt af, som I seer. Jeg tog eders Rustning paa, og meldte mig i eders Navn ved Skranken, for dog at 23 holde paa Æren saalænge jeg kunde. Men da de helvedes Trompeter lød, og jeg skulde til at stikke fra mig med Landsen, da fik jeg paa eengang et Sting tversigjennem Hjertet og ligeud igjennem Ryggen, Herre! og det var ligesom Landsen allerede sad i Livet paa mig og kildrede mig i Indvoldene, og jeg har aldrig kunnet taale at kildres; den kolde Sved stod ogsaa paa min Pande, og jeg fik derhos, med Tugt at sige, saadan en Kniben i Underlivet, at jeg faldt af Hesten saa lang jeg var, Herre! men Ridderen havde dog gudskelov ikke krummet et Haar paa mig; han holdt endnu langt borte med den fældede Landse. Men saa var det ikke nok med, at jeg havde faaet Sting og Kolik, saa maatte jeg ovenikjøbet høre, at de kaldte Jer en Skrædder og Kujon, Herre! - kort at fortælle jeg blev kastet ud af Skranken og eders gode Navn og Rygte er Fanden i Vold«

Jochum græd; men Holger brast i Latter over den bedrøvelige Helt, og Jochum forundrede sig storligen over at han tog sig den Sag saa let.

»Jeg tænkte vist, at I vilde idetmindste hugge Hovedet af mig sagde han - men da jeg seer, I er i saa godt et Lune, Herre! saa vil jeg, min Tro, heller ikke sørge længer. Der har I eders Rustning igjen, til mig passer den kun slet. Havde jeg maattet bruge de bare Næver, skulde jeg nok have holdt paa Æren, Herre! men denne Landseprikken forstaaer jeg mig ikke paa, og det kildrer mig, som sagt, i Tarmene hvergang jeg seer en Landse, ret ligesom jeg allerede sad paa Spid.«

»Det kommer af din alt for brændende Fantasie, Jochum! - sagde Holger - men hvad sagde Prindsessen til den Ridderdaad?«

»O! tael ikke derom, Herre! - hun loe, saa hun var færdig at briste, og alle Ridderne med. Jo det var en dygtig Holger Danske - sagde de - og jeg skammede mig som en Hund paa eders Vegne, Herre!«

»Men hvorfor sagde du da ikke, hvem du var?«

»Nei, dertil havde jeg dog for megen Ære i Livet, og da jeg troede, I var død og borte, saa tænkte jeg som saa: denne Verdens Ære og Herlighed kan han nu blæse et Stykke.«

»Det var snildt tænkt af dig, Jochum! nu vil vi da ride videre. Prindsessen, maa du vide, er jeg ikke længer forelsket i.«

»Det tænkte jeg nok - sagde Jochum - og hende kan I nu ogsaa skyde en hvid Pind efter. Men jeg kan dog ikke begribe, Herre! hvorledes I saa godt kan finde Jer i, at være blevet udleet af hende og hele Ridderskabet.«

24

»Det var jo ad dig de loe, Dosmer! - svarede Holger - hvad kommer det mig ved?«

»Men man troede jo dog, det var Eder.«

»Hvad gjør det til Sagen, naar det dog var dig?«

»Men det veed Ingen!«

»Jeg veed det jo, og dermed Basta.«

»I er en underlig Herre« - sagde Jochum, og de reed videre.

Da de kom til Skoven, toge de Hvile under et Træ, og Holger fortalte den tro Jochum sit Eventyr i Hulen med Gubben og den skønne Mirza.

Med Forskrækkelse hørte Jochum, at Lykkeskillingen var borte, og hans Herre priste ham forgjæves den deilige Mirzas Skjønhed og det gyldne Haar.

»Jo der har I gjort et godt Bytte, Herre! - sagde Jochum - I har givet al Verdens Rigdom bort for et Haar, sovet Æren bort, og er ovenikjøbet blevet gal af Elskov til en Hex, som Fanden nok allerede har taget.«

»Jeg er det lykkeligste Menneske under Solen - sagde Holger - om et Aar skal jeg see hende igjen.«

»Inden den Tid - smidskede Jochum - har I nok været forelsket i hundrede andre Skjønheder, hvis jeg ellers kjender eders gode Natur, Herre!«

Medens de endnu taledede herom, kom et stort Jagtselskab forbi, med en prægtig Dame i Midten, som reed paa en staaalgraa Ganger og skinnede som en Sol i de gyldne Klæder. Det var den skønne Prindsesse, med alle de tappreste Riddere fra Tourneringen. Da disse saae Holger sidde i Græsset i sin velbekjendte Rustning, hilse de ham Alle med en lydlig Haanlatter: »der sidder den tappre Holger Danske,« raabte de. Men da Prindsessen saae Holgers Ansigt, blev hun saa rød som Blod i sine deilige Kinder; hun satte Ridderne i Rette for deres Spot, og kunde ikke undlade, at hilse den fremmede Yngling, som ærbødig havde reist sig, da hun nærmede sig, og, uden at forstyrres af Riddernes Haanlatter, med Velbehag betragtede den skønne Kongedatter, der saa fuldkommen lignede Mirza, paa den gyldne Lok og den barnlige Simpeltid nær, hvilken her maatte vige for Høihed og kongelig Anstand

Jagtselskabet drog forbi og Holger udbrød: »ja deilig, henrivende deilig er hun; men Mirza holder jeg dog meer af«

25

Jochum sad imidlertid og var færdig at forgaae af Harmen og Skamfuldheden over den Spot, hans gode Herre maatte udstaae: »jeg vil ride efter dem - raabte han - og fortælle dem den hele Historie, jeg kan ikke holde ud, at see Jer haanet og foragtet for min Skyld.«

»Jeg vil slaaes med dem - sagde Holger - saa er den Sag klar.« -Neppe vare de stegne paa deres Gangere, førend de hørte et Jammersskrig i Skoven. De sprængte strax derhen, hvor Lyden kom fra, og saae nu Prindsessen forfulgt af et rasende, saaret Vildsvin, og medens Ridderne gjorde Anstalter til at komme hende til Hjælp, havde Holger allerede fældet Vildsvinet. Da Faren var forbi, kom først Ridderne med megen Iver for at hjælpe hende.

»Jo I ere nogle dygtige Karle - sagde Holger - har I nu Lyst til at slaaes med mig, saa kom!«

Ridderne vidste ikke, hvad de skulde troe om denne pludselige Forandring hos den fremmede Yngling, hvis Feighed og Ubehændighed i ridderlige Øvelser de troede sig noksom overtjede om. »Han forstaaer nok bedre, at slaaes med Sviin end med Mænd,« sagde de, og der foer strax en Ridder imod ham; men som til Alles Forbauselse blev kastet af Sadlen som en Vante, og da det saaledes var gaaet den Anden og den Tredie med, afbrød Prindsessen Kampen, og erklærede Holger for den tapreste Ridder af dem Alle.

»Saamange har endnu Ingen overvundet idag - sagde hun - I har gjort mere, ædle Fremmede! end at fægte for min Farve og for Spøg, I har kæmpet for mit Liv, og det for Alvor; drag nu med mig, og lad Kongen, min Fader, bevise Eder sin og min Erkjendtlighed!«

Holger kunde ikke afslaae den skjønnne Prindsesse denne Bøn, som blev ledsaget af et Blik, der syntes at love ham en større Lykke, end den dristigste Ridder havde voget at drømme om. Men dette Blik syntes først Holger ganske at forstaae, da det i flere Dage ret ofte havde mødt ham, medens han levede ved Hoffet, som en fyrstelig Gjæst, i al mulig Glands og Herlighed. Dog var Prindsessen ikke den eneste Skjønnne, som betragtede den unge Helt med saa kjærlige Øine. Det var Tilfældet med alle de Damer, som saae ham, fra den Høieste til den Ringeste, fra den halvvoxne Pige til den ældste graahærdede Matrone; thi uden at han vidste det, var den Egenskab forbundet med hint gyldne Haar, som han bestandig bar om sin Hals, at det, uden at forandre hans Udseende, som af Naturen var skjønt og 26 indtagende, gjorde det umuligt for nogen Qvinde at see ham, uden paa Øieblikket at forelske sig i ham.

Dette var vistnok en haard Prøve for den unge letsindige Helt; men til sin egen Forundring holdt han Prøven temmelig godt ud, og var sin Mirza tro i Hjertet, om ogsaa nu og da han kom i Stillinger, hvor han maatte være Stok og Steen for ikke at bevæges, og ligesaa utaknemmelig som grusom, for ikke at modtage en uskyldig Gunstbeviisning. Men da Jochum engang vilde aagre med sin Herres Pund, og drage sig hans Lykkestjerne hos de Skjønnne til Nytte, blev han i sin Herres Dragt overrasket af en Hob skinsyge Elskere, og maatte i sin Herres Navn modtage alle de Prygl, Ridder Holgers alt for store Elskværdighed ved denne Leilighed blev belønnet med Nu svoer Jochum i sit Hjerte, at han aldrig tredie Gang skulde lade sig friste til, at gjelde eller undgjelde for sin Herre.

Prindsessen var imidlertid den Klippe, hvorpaa Holgers Troskab lettest kunde strande. Hendes Lighed med Mirza forførte ham ofte til at indbilde sig, at det var Prindsessen selv, han havde seet i Hulen, og at hun, for at sætte hans Hjerte paa Prøve, havde spilt en Komædie med ham. Vel savnede han hos hende den gyldne Lok, som syntes at udmærke den skjønnne Mirza fremfor alle andre Dødelige; men den kunde jo have været en tilheftet Prydelse, som hørte til den eventyrlige Maske. Prindsessens Fiinhed, Dannelse og fyrstelige Mildhed henrev ham vel, men syntes ham dog ikke saa elskværdig, som Mirzas Simpelhed og fortrolige Tone; men denne kunde jo ogsaa have været Maske. Jo meer han sammenlignede dem, jo meer forvildede deres Billeder sig med hinanden. Kun naar han om Natten, som ofte hændtes, drømte om Mirza og saae hende i Hulen lege med sin lille Hund og titte til ham under den venstre Arm, kun da syntes han næste Dag, at Ligheden med Prindsessen var ikke nær saa stor, og at denne dog ikke, trods alle sine Yndigheder, kom den skjønnne Skovpige nær. Men efterhaanden forsvandt Mirza meer og meer af hans Drømme, og Prindsessen kom nu bestandigt istedet; da saae det ofte heelt maadeligt ud med hans Troskab. Prindsessen fordoblede nu ogsaa sin Opmærksomhed for ham, hendes Blikke syntes ham hver Dag fortroligere, og Troskabshelten vaklede.

En Dag kaldte Kongen ham for sig, modtog ham med Udtryk af den høieste Naade og sagde tilsidst: »jeg har ingen Sønner, som I veed, ædle Ridder! og behøver en Støtte i min Alderdom, som jeg 27 engang kan betroe Folk og Land til. Min Datter elsker Eder, og jeg agter Eder som min tappreste Ridder. Jeg har troet at bemærke, at I heller ikke er blind for hendes Yndigheder; bliv min Søn og min Efterfølger, og hjælp mig, mens jeg lever, at bære det Septer, som allere-

de begynder at blive mig for tungt.« Med disse Ord satte Kongen sit Diadem paa hans Hoved Men i dette Øieblik stod den skjønnne Mirzas Billede saa levende for Holgers Øie, og Prindsessen, som nu just traadte ind, skjønnere og elskværdigere end nogensinde før, bragde en saadan Kamp og Forvirrelse i hans Følelser, at han blev Kongen Svaret skyldig og styrtede ud af Slottet, som en Besat.

Sadl min Hest, Jochum! - var det første han sagde - jeg vil ud i den vide Verden igjen.« Og da Jochum studsende saae paa ham og nølede, ilede han selv ned i Stalden, svang sig paa sin Blis og foer ud af Byen, som om en Ulykke var i Hælene paa ham, og den forbausede Jochum havde Møie med at følge ham. Da Holger kom uden for Byen, mærkede han først, at han ingen Hat havde paa; han foer med Haanden over Panden, for at samle sine Tanker, og dog huske efter hvorfor han havde saadant Hastværk. Til sin Forundring fik han nu Diademet i Haanden, som han i sin Iver havde glemt at tage af Medens han endnu forundrede sig herover, saae han sig pludselig forfulgt og i samme Øieblik omringet og afvæbnet af Kongens hele Livvagt, som havde seet ham flygte med det kongelige Diadem, og som nu bragte ham i Lænker tilbage til Byen, hvor han strax blev kastet i Fængsel og bevogtet som en stor Forbryder. For førstegang i sit Liv mærkede nu Holger, at han for Alvor var vred, men vidste dog ikke paa hvem; thi Kongen og Prindsessen havde ingen Deel i dette, og hende kunde han desuden ikke vredes paa, om det ogsaa skulde koste hans Liv.

Da han havde ligget nogen Tid aleene i det mørke Fængsel, dumpede der Noget ind til ham, og det var Jochum.

Da han mærkede hvad Selskab han havde faaet, gik hans Vrede pludselig over, og han gav sig ret af Hjertet til at lee over Jochums ynkelige Gebærder.

»Jo nu er det Tid at lee i - sagde Jochum grædende - om en Time skal I hænges, Herre! jeg er kastet herind, for at melde Jer det, og holde Jer med Selskab til Mestermannen løser mig af.«

»Det var snurrit - sagde Holger - saa skal jeg virkelig hænges? nu vel, man maa forsøge Alting i Verden,

Jochum! det Eene er ligesaa 28 naragtigt som det Andet, for en Time siden kunde jeg blive Konge og faae en Prindsesse til Brud, og nu skal jeg hænges.«

»I kan ogsaa gjerne slippe for at hænges - vedblev Jochum - hvis I heller har Lyst til at ægte Prindsessen og blive Kongens Svigersøn. Vil I ikke det, saa kan hverken Keiser eller Pave redde Jer; thi efter dette Lands Love skal den hænges strax, uden videre Snak, som offentlig bærer Diademmet og ikke hører til det kongelige Huus. Jeg har Befaling til at lade Jer vide, at I har frit Valg; men om en Time skal I have taget jer Beslutning, og enten gaae til Galgen eller Brudeskammelen. Dersom I nu ikke er reent fra Forstanden, saa vælger I vel det sidste, allerhelst, da I jo er ganske forelsket i Prindsessen.«

»Det er jeg rigtig nok saa halv om halv, Jochum! - svarede Holger - men jeg holder dog mere af Mirza, og tvinge mig skal Ingen; -jeg vil hænges.«

»Nu kunde jeg ret have Lyst - tag mig ikke min Dristighed ilde op, Herre! - jeg mener kun som saa, jeg kunde ret have Lyst til at prygle Jer, Herre! - sagde Jochum - for I er, uden Fortrydelse, saa fuld af Egensindighed og Galskab, at der er ingen Maade med. Maa jeg nu spørge ethvert fornuftigt Menneske, om det ikke er bedre, at have en deilig Prindsesse til Kone, som man desuden er forelsket i, end at lade sig tridse op i en Galge og ædes af Himmels Fugle?«

»Spar din Tale, Jochum! - svarede Holger - det er min Sag; hvad rager det dig, at jeg bliver hængt? naar jeg er fornøiet dermed, er det nok.«

»Ja naar I er fornøiet dermed, Herre! saa har jeg ikke et Ord at sige meer dennegang. Det maa vist ogsaa være ganske fornøieligt, at svæve saadan imellem Himmel og Jord, og lade Næse og Øren hakke af sig, uden at kunne sige et Muk; lidt langhalset bliver man vel sagtens ved den Dinglen; men det hører med til Fornøielsen, kan jeg troe.«

»Den Tid den Sorg - sagde Holger - nu vil jeg være lystig saalænge jeg kan. Hvad er der i den Flaske, du har med dig? Jochum!«

»Viin, Herre! til at drikke Prindsessens Skaal i, eller ogsaa paa en lykkelig Reise, hvis I endelig saa vil. Drik nu kun først, saa kommer I nok til Forstand«

»Viin! - sagde Holger og drak - nu hvad Nød har vi saa? Prindsessen leve! havde jeg aldrig seet Mirza, skulde jeg med stor Fornøielse have taget hende; men nu er hun eengang kun Prindsessen, og der kan ikke blive noget af.«

29

»I vil altsaa hænges, Herre! - sagde Jochum - eders Ord i Æren; men jeg synes dog det var fornøieligere, om I ikke blev hængt« Nu begyndte han forfra igjen, og søgde at bringe sin Herre paa andre Tanker; men han vilde ikke høre et Ord meer om den Sag, og da Flasken var tømt og Timen forløben, kom Skarpretteren for at føre ham til Galgen.

»Skal det endelig saa være - sagde Holger - saa vil vi da nu tage Afsked Tak for dennegang, Jochum! du har været mig en tro Karl -fordetmeste, og jeg skiltes heller ikke fra dig nu, dersom du havde Lyst til at følge mig længere; men det seer jeg nok du ikke har, og overtale dig, vil jeg ikke, Jochum! havde jeg nu haft min Halvskilling, skulde du arve den efter mig; men nu har jeg jo Intet, uden dette gyldne Haar, og det vil jeg tage med mig i Galgen.« Da han sagde dette blev han ganske rørt og vemodig stemt; men da Jochum nu begyndte at hyle og jamre sig, fattede han sig strax igjen og sagde: »fy for en Ulykke, Jochum! hvad er det at gjøre saadan en Støi for? har du maaskee aldrig før seet Nogen blive hængt?«

»Nei« - sagde Jochum og hylede.

»Saa kom med - svarede Holger - jeg vil vist tage mig ganske pudseerlig ud i en Galge. Det er Skade, jeg kan ikke staae nedenfor og see til; men være to Steder paa eengang kan man jo ikke. Gjør det nu kort og godt, kjære Hr. Mesterman!« derpaa tog han Bøddelen ved Haanden og vilde gaae. Denne spurgte endnu engang, om han ikke havde betænkt sig og vilde ægte Prindsessen.

»Nei - svarede Holger - jeg har ikke betænkt mig; men dersom I Andre vil betænke Jer, skal det være mig kjært. Saadan en Karl som mig finder man ikke paa Gaden, og det lumpne Diadem, I hænger mig for, vilde jeg ikke tage op paa en Vei.«

»Jeg lod Jer sku gjerne løbe - sagde Bøddlen - hvis jeg turde; men jeg synes, I er ret godt beredt; nu ere desuden jo alle Anstalterne giorte, og det skal være snart bestilt. Dog der kommer Kongen; kan I komme til Akkord med ham endnu, saa hænger jeg ligesaa gjerne en Anden.«

»Er det dit Alvor, Holger! - spurgte Kongen - at du heller vil døe, end ægte min Datter?«

»Ja Eders Majestæt - svarede Holger utaalmodig - vil I ikke troe mig, saa hav den Naade, at følge mig til Galgen; men skal jeg hænges, saa lad det skee i en Hast, og lad os ikke spille Tiden paa unyttig Tale.«

30

»Hvad har du at udsætte paa min Datter?« spurgte Kongen.

»Hun er saa deilig og elskværdig, som nogen Prindsesse i Verden -svarede Delinqventen - men hun maatte have en gylden Lok og hedde Mirza, hvis hun skulde være min Brud.«

»Er der ikke andet i Veien, saa kom med mig! - sagde Kongen - derfor er vel Raad.«

Holger fulgte Kongen forventningsfuld til Borgen; der stod Prindsessen i den skønne Mirzas fattige Zigeunerdragt og en gylden Lok flagrede om hendes deilige Skuldre, blandt de lange kastaniebrune Silkehaar.

»Hvad seer jeg, Mirza!« - raabte Ynglingen og fløi i hendes Arme.

Kongen kastede Purpurkaaben tilside, og stod for ham som den gamle Betler; i samme Øieblik kom ogsaa Mirzas lille Hund og sprang velbekjendt op ad Holgers Been.

»Kjender du os nu? - sagde Gubben - du har udholdt Prøven og Mirza er din.«

»Men er det ogsaa dig selv? skønne Mirza!« - raabte den henrykte Yngling.

»Tvivler du endnu, om jeg er mig selv« - sagde den Skønne og slog ham kjærlig over Skuldren med den gyldne Lok.

»Men er du da ikke Prindsessen?«

»Jo - svarede Mirza -jeg er baade Mirza og Prindsessen, og min Fader baade Betler og Konge. Naar vi ere kjede af det Eene, saa ere vi det Andet, det koster os kun et Ord.«

»Men gaaer dette til uden Hexerie? kjære Venner!« spurgte Holger.

»Fordetmeste - svarede Gubben - Alting i Verden er igunden lige forunderligt og ubegribeligt: kun hvad der ikke skeer hver Dag forlange vi Forklaring over. Jeg skal imorgen fortælle dig min Historie; mit hele Liv er et forunderligt Eventyr, og den, som skal troe mig, maa have samme Overbeviisning om sit eget, det maa synes saa sædvanligt som det vil. Ifør dig nu din Brudedragt, Mirza! nu haaber jeg, at Holger ikke længer afslaaer din Haand.«

»Nei, saa fortjente jeg for Alvor at hænges,« sagde Holger. Han omfavnede atter den skønne Mirza, og havde gjerne ført hende til Alteret som hun stod der, i den kjære eventyrlige Zigeunerdragt; men for Folkets Skyld opgav han dette barnlige Ønske, og snart stod Prindsessen for ham i sin glimrende Brudedragt. Nu skjulte hun ikke længer den gyldne Lok, den slyngede sig fortrolig om 31 Brudekrandsen blandt de mørke Silkelokker, og Holger saae nu tydelig, at Prind-

sessen og Mirza var den samme fortryllende Pige.

Brylluppet stod nu med stor Pragt og Høitidelighed, og Holger var saa sjæleglad, at han ofte gned sine Øine og kneb sig i Ørene, for at overbevise sig om, at det ingen Drøm var. Den tro Jochum var næsten ligesaa glad som sin Herre, og holdt samme Dag Bryllup med Prindsessens skønneste Terne.

Dagen efter Brylluppet sagde Mirza rødmende til den lykkelige Brudgom: »nu har du mig saa ganske, baade med den gyldne og de brune Lokker, giv mig nu mit Guldhaar tilbage! nu forlanger jeg ikke, at sætte din Troskab mere paa Prøve, og det var dog Synd, at alle Piger skulde elske dig forgjæves; men især gjør det mig ondt for de ærværdige graahærdede Matroner, som saa længe har gjort sig til Latter for din Skyld.« Hun fortalte ham nu Guldhaarets lønlige Kraft, og han gav hende det villig tilbage, da han vel mærkede, at Mirzas Medlidenhed med de ulykkelig elskende Damer igunden kom af en lille skinsyg Frygt, som klædte hende usigeligt elskværdigt.

Da den første Glædesruus nogenlunde havde sat sig, og den stillere men inderligere Lue gjennemglødede ham, som siden aldrig udsluktes i hans Liv, men gav det en Betydning, han aldrig før havde drømt om; da fortalte den gamle Konge ham sine underlige Hændelser saaledes:

»Mit Liv har havt temmelig Lighed med dit, min Søn! paa det nær, at jeg fødtes til at arve en Krone, som jeg ingen Priis satte paa. Jeg ansaae ofte Betleren for lykkeligere end Fyrsten, fordi han hverken havde Huus eller Hjem, men kunde gaae fra Land til Land og svæve i den sælsomme Uvished, om han skulde sulte ihjel inden Aften, eller maaskee finde en Skat og være en riig Mand imorgen. Jeg fandt Intet behageligere, end at styrte fra den ene Yderlighed til den anden, og lade Lykken lege Bold med mig. Derfor løb jeg ogsaa bort fra

min Fader og drog Verden igjennem paa Eventyr, snart som Zigeuner og Betler, snart som Ridder og Prinds, ligesom Lunet eller Omstændighederne førte det med sig, og jeg var næsten lige fornøiet i enhver Forfatning; thi min Rigdom, som min Armod varede sjelden længe, og Forandring var jeg en stor Elsker af Tit styrtede jeg mig i Livsfare, for ikke at kjedes ved den idelige Sikkerhed, og at jeg slap saa vel derfra, var ikke min Skyld Forelsket var jeg næsten bestandig; men sjelden længer end een Dag i den samme Skjønhed. Alt gjorde et hurtigt, 32

men let og flygtigt Indtryk paa mig, og Intet fængslede mig længe til enkelt Sted eller Menneske. Den hele vide Verden syntes mig mit Hjem og alle Mennesker mig lige beslægtede. Saaledes førte jeg længe et omflakkende Liv, til jeg engang kom til det berømte Land Avalun. Der kom jeg til et Slot, som tilhørte den deilige Prindsesse Melior. Hun var af Feernes Slægt og var saa henrivende skøn og elskværdig, at jeg hos hende forglemte hele den øvrige Verden og blev et ganske andet Menneske. Hun elskede mig inderlig, jeg blev hendes Gemahl og levede hos hende som i Paradiis. Hun var Moder til din Mirza, min Søn! og den gyldne Lok, som udmærker min Datter fremfor alle andre Dødelige, har hun arvet efter sin skjønnede, fortryllende Moder. Men Mirza har kun af Feernes Natur den overordentlige Skjønhed og et aabent Øie for Naturens Hemmeligheder, som dog eene beroer paa Besiddelsen af hiin gyldne Lok og det konstige Speil, som du saae hos os i Hulen, hvilket ogsaa er en Gave af hendes Moder, saavel som den Lykkeskilling, som du kjender fra vort første Bekjendtskab. - Min Forbindelse med den skjønnede Melior var en Hemmelighed, som jeg ikke maatte røbe under Tabet af hendes Besiddelse, og min Lykke var for sand og inderlig til, at jeg ikke skulde vaage over min Løndom som en dyrebar Skat Men min Lyst til at see mig om i Verden havde ikke ganske forladt mig; jeg gjorde tit smaa eventyrlige Reiser, og forhøiede mig derved nydelsen af min Lykke ved Adskillelse og Gjenforening; thi saalænge jeg bevarede min Hemmelighed, stod det fortryllede Land mig aabent, og jeg fandt altid uden Vanskelighed Veien tilbage til mit gyldne Slot og den skjønnede Meliors Arme. Engang gjorde jeg Bekjendtskab med en Mand, hvis lange og magre Udseende i Førstningen stødte mig tilbage, men som vidste at drage mig med sig paa de lystigste og eventyrligste Foretagender. Derved vandt han snart min Fortrolighed og i et letsindigt Øieblik af lokkede han mig min Hemmelighed. Da jeg kom tilbage fra denne ulykkelige Reise, var det fortryllede Slot forsvundet og min stakkels lille Mirza laae aleene i Græsset og græd. Den skjønnede Melior var forsvundet med sit fortryllede Slot, og min Lykke var forbi. Hiin troløse Ven saae jeg aldrig meer. Jeg tog min spæde Datter paa Armen, og vandrede nu med hende ligesaa forladt og ulykkelig igjennem Verden, som jeg før havde været glad og lykkelig. Til sidst slog jeg mig til Ro her, og tog efter min Faders Død hans Throne i Besiddelse. Men aldrig har jeg kunnet glemme min 33 svundne, evig elskede Melior, og hver Sommer har jeg med min Datter gjort en Valfart i den vide Verden, for atter at opsøge det fortryllede Feeland og min forsvundne Lyksalighed; men forgjæves« ... her kom Taarerne den gamle Konge i Øinene og rørt greb han Guldharpn i sin Arm og sang:

»Hvor er du? skjønnede Avalun!
Mit tabte Paradiis!
Om dine gyldne Slotte kun
Jeg drømmer til min sidste Stund,
Graahærdet sjunger jeg din Priis. -
Hvor er du? skjønnede Avalun!
Mit tabte Paradiis!
Hvor er du? evig unge Brud!
Seer jeg dig aldrig meer?
Mit Øies Ild er slukket ud,
Om dig Guldlukken flagrer prud;
Men ei graahærdet Ven du seer,
Og saae du mig, min Ungdoms Brud!
Du kjendte mig ei meer.«

Den gamle Konge tørrede en Taare af sit Øie og vedblev: »Saaledes gik jeg hver Sommer og sang min Kummer og mit Savn forgjæves ud i den vide Verden. Det var paa saadan en Valfart, jeg saa dig førstegang, og jeg gav dig min Lykkeskilling, for at see hvorledes du vilde bruge den. Ved Hjælp af mit Tryllespeil kunde jeg stedse have Øie med dig, og da min Datter havde faaet dit Billede saa kjært, gav jeg hende Speilet, at hun kunde see dig saa ofte, hun vilde. Efter hvad hun har fortalt mig om dig, har jeg ingen Grund til at fortryde mit Venskab for dig. Uagtet du stedse har levet lystigt og halvgalt, har du dog stedse beholdt dit gode Hjerte, og at det sidder dig paa det rette Sted veed jeg. Men engang saae Mirza dig i et Vertshuus, da en Mand gik fra dig, som efter hendes Beskrivelse maa have været hiin lange magre Mand, som var Skyld i min Ulykke. Vogt dig for ham, min Søn! thi efter hvad min Datter kan see af Naturens Hemmeligheder, saa er denne Mand et Væsen, som hverken hører til Himmel eller Jord, og med ham er det ikke værd at have Noget at skaffe.«

34

Holger blev urolig da han tænkte paa sit Spil med dette mistænkelige Væsen, og at han endnu stod i hans Gjæld paa den forunderligste Maade; men han taug dermed, for ikke at bekymre den Gamle og Mirza. Snart forglemte han ogsaa selv denne Sorg, og Historien med Spilleren forekom ham som en længstforvunden, urimelig Drøm. Først det første Aar var tilende var Holger en lykkelig Fader, og i tre Aar

var hans Faderlykke tredobbelt. Men nu døde den gamle Konge, og det var ligesom han endnu i Døden stirrede længselfuld efter hint fortryllede Land og sin elskede Melior. Grædende tillukkede Mirza de brystne stirrende Øine. Ogsaa Holger begræd ham oprigtig, som en god og kjærlig Søn, og førte lykkelig Septeret efter ham. -

Nu var Holger da Konge, havde den deiligste Prindsesse i Verden til Hustrue, og tre sunde velsignede Børn, som han inderlig elskede. Hans Lykke var saa stor, at han ikke kunde tænke sig den større, naar kun den gamle Konge havde levet og seet hans Lyksalighed noget længer. Men den Gamle var gangen bort i rette Tid.

En Dag kom Holger hjem fra en Lystreise og Mirza kom ham ikke som sædvanlig med Børnene imøde. De vare ingensteds at finde, og Holgers Fortvivlelse var grændseløs.

Nu erindrede han sig atter hint ulyksalige Spil, hvori han i letsindig Overilelse havde bortspilt sin høieste Lyksalighed, førend han nogensinde havde drømt sig den mulig.

I sin Fortvivlelse gav han Regjeringen i sin første Ministers Haand, og forlod sit kongelige Slot, blot med sin Halvskilling i Lommen, og fulgt af den tro Jochum, som for at følge sin Herre, reev sig af Armene paa Kone og Børn.

Holger reed længe uden at tale et Ord; men saae i taus Fortvivlelse hen for sig. »Min Konge! -sagde Jochum, som endnu bestandig havde Frispads hos ham - i gamle Dage var I dog en anderledes Karl; da tog I Jer ikke Verden saa nær; men nu er I da blevet Konge og Ægtemand, kan jeg troe, nu hænger I med Hovedet.«

»I gamle Dage var jeg en Nar - sagde Holger - derfor kommer jeg vel nu til at gaae fra Forstanden. Naar man har spilt Kone og Børn bort til Satan - kan man sagtens hænge med Hovedet.«

»Jeg troer I har Ret Herre! - sagde Jochum og korsede sig - I taler rigtig nok som I ikke var saa ganske rigtig i Hovedet.«

35

»Havde jeg ham kun fat - sagde Holger - saa skulde du dog see, jeg er intet Hængehoved endnu.«

»Herre! - spurgte Jochum forskrækket - I vil dog aldrig slaaes med den Onde, det skal Fanden gjøre; tag Jer iagt, Herre! naar man taler om den Karl, er han nærmest.«

De reed nu i en stor mørk Skov, og kom just forbi en Grotte; der stod et Steenbord og ved Bordet sad en lang mager Mand med tre ildrøde Tærninger i Haanden og saae stift paa de Reisende. Holger kjendte strax den lange djævelske Spiller. »Tag min Hest, Jochum! og gak tilside - sagde han og sprang af - jeg har et Par Ord at tale med denne gode Mand«

Jochum saae forundret paa sin Herre og den besynderlige Fremmede, og adlød.

»Er du den Troid - sagde Holger - som har vovet at berøve mig min Dronning og mine Børn ved dine forbandede Koglerier?«

»Jeg har taget hvad mit var,« svarede Spilleren.

»Giv mig dem tilbage! eller du er dødsens« - truede Holger og greb til sit Sværd.

Den lange Mand hævede en sort Stav og sagde rolig: »hvor jeg har Ret, er jeg mægtigere end alle Konger paa Jorden: et Vink af denne Stav, og du kryber som en Orm for min Fod.«

»Saa tog jeg ikke fejl - sagde Holger og studsede - du er saa et Stykke af en Djævel. Giv mig Hustrue og Børn tilbage, og jeg giver dig al Verdens Rigdom, jeg giver dig min Lykkeskilling.« Han tog den frem og vilde række ham den; men Spilleren loe: »agter du Hustrue og Børn ikke mere værd, end en Halvskilling?« spurgte han.

»Jeg giver dig mit Kongerige« - sagde Holger. »Du skylder mig det, som er dig vigtigere - svarede Spilleren - du skylder mig to Aar af dit Liv; naar du i dem har trællet i mine Bjerggruber, kan vi tales ved.«

»Jeg vil trælle ti Aar for dig i dine Bjerggruber, giv mig kun Mirza og de uskyldige Børn tilbage!«

»Bedre op!« sagde Spilleren.

»Jeg giver dig tyve Aar af mit Liv, lad mig faae dem tilbage!«

»Det forslaaer kun lidt - sagde Spilleren med et haanligt Smil -desuden veed du jo ikke engang, om du

har saamange tilbage.«

»Jeg giver dig mit hele Liv - raabte Holger fortvivlet - lad mig kun see dem og vide dem frelste!«

36

»Hvad skal jeg med dit Liv? - svarede Spilleren koldt - det har kun Værd for dig, men intet for mig; jeg har Trælle nok i mine Bjerggruber. Men hør nu et andet Forslag! jeg vil give dig de to Aar tilbage, som du skylder mig, jeg forlanger hverken din Rigdom eller dit Kongerige, ja jeg vil give dig Hustrue og Børn uskadte tilbage, naar du, efter et langt og lykkeligt Liv, vil afstaae mig den Smule Fornøjelse, du venter i den anden Verden, som dog jo Ingen alligevel kan være vis paa, og allermindst saadan en Karl som du, der allerede har spilt Kone og Børn og to Aar af sit Liv bort.«

»Nei, Djævel! - sagde Holger - før vil jeg kæmpe med dig og hele Helvede selv; endnu kan du dog kun slaae Legemet ihjel.« Han drog nu sit Sværd og slyngede det rasende imod Troldmandens Hoved; men den lange Mand hævede hastig sin Tryllestav og Holgers Arm stod stiv og urokkelig i den truende Stilling.

»Vi kan endnu komme til Akkord - sagde Spilleren - du vil ikke give mig hvad jeg forlanger, nu vel! saa sæt det da paa Spil! Lykken har været med dig saa tit, maaskee er den det endnu. Kast Tærninger med mig! dersom du vinder, saa er vi qvit for evig, og alt, hvad du har tabt, er gjenvundet; taber du, skal du først betale mig paa Dommedag, og skal have Liv, Kongerige, Hustrue og Børn, og al Verdens Lyksalighed ovenikjøbet. Men saa maa du kaste din Lykkeskilling fra dig; thi saalænge du har den, kan ikke Fanden selv spille med dig. Gjør nu hvad du vil! din venstre Arm er fri.«

»Jeg kaster - svarede Holger og blegnede, idetsamme kastede han Lykkeskillingen fra sig og greb de forfærdelige Tærninger - men Hvo staaer mig inde for at du spiller ærligt? Satan! du kan sagtens faae Tærningerne til at trille som du lyster.«

»Dersom jeg ikke denne Gang spiller ærligt og lader Lykken aleene her raade, saa gjelder min Fordring ikke paa Dommedag, og du troer dog vel, han kan see det, som sidder øverst i Retten.«

»Jeg har kastet« - stammede Holger - og Tærningerne rullede klingende hen over Steenbordet. Han vovede neppe at see hvad han havde kastet; men Blodet foer ham høit til Hjerter og Kind, da han saae to Sexer og en Fem.

»Nu skal der meer end en helvedes Lykke til at vinde - raabte Spilleren og beed sig i de tørre Læber - det lader til at Lykken er dig bedre end Forstanden, du Galning! og at jeg har gjort Akkord som en Dosmer.«

37

Harmfuld greb han Tærningerne og rullede dem hen over Steenbordet; men forfærdet saae Holger tre Sexer ligge i Veiret, og sank til Jorden uden Bevidsthed.

Da han kom til sig selv igjen, befandt han sig i sin Hustrues og sine Børns Arme, paa sit kongelige Slot, og den tro Jochum stod bekymret ved Døren og begræd allerede sin Herre som død. Men saasnart han slog Øinene op, var han sund og glad, og syntes slet ikke at erindre hvad der var skeet; dog spurgte han Mirza, hvor hun havde været henne saalænge med Børnene.

»Jeg veed, du har været i stor Angest for os - svarede hun - og min Ubesindighed kunde nær have kommet mig dyrt at staae og kostet os dit Liv. Jeg var aleene med Børnene gaaet ud i Skoven, for at finde den Hule, hvor jeg førstegang saae dig; men jeg forvildede mig saa forunderligt, at det var mig umuligt at finde ud igjen af Skoven. Endelig traf vi din tro Tjener Jochum, og strax efter dig, i den Forfatning, som du nu gudskelov er udrevet af.«

»Her er eders Lykkeskilling, Herre! - sagde Jochum - jeg fandt den i Græsset, da jeg vaagnede; thi I maa vide jeg kom mod min Villie til at tage mig en god Luur, mens I taledede med den fremmede Mand i Skoven. Han var borte, da vi kom til Eder, men havde nok snakket Jer i Søvn og det saa dygtigt, at jeg troede I reent havde glemt at vaagne igjen. Nu er vi da gudskelov Alle lysvaagne, og Kone og Børn er I kommet sovende til, Herre!«

Holger rystede med Hovedet og syntes at være vaagnet af en slem Drøm; men som han aldeles ikke kunde erindre sig.

Han levede længe igjen et fornøieligt Liv, og Alt hvad han foretog sig, lykkedes ham. Førte han Krig, var Seieren altid hans. Det var ligesom Lykken søgte at forekomme ethvert af hans Ønsker, og Dagene svandt for ham som Øieblikke.

Engang var der stort Selskab ved hans Hof Da han var træt af Dandsen og de andre Forlystelser, satte han sig hændelsesviis ned ved et Tavlebord, og tog nogle Tærninger i Haanden, for at lege dermed for sit mindste Barn; men da Tærningerne trillede hen over Bordet, foer der pludselig en Gysen igjennem ham, og

et grueligt Lys gik op for hans Sjæl: »fordømte Tærninger - raabte han - I har kostet mig min Salighed« Som afsindig forlod han Selskabet og aabenbarede nu i Eenrum sin bekymrede Hustrue den hele rædsomme Hemmelighed, som nu først saa pludselig var kommet tilbage i hans Erindring. »Jeg 38 har været vanvittig - raabte han - jeg staaer alt med Foden i Afgrunden, viis mig en Udvei! ingen Bod og Piinsel er saa stor, at jeg jo vil underkaste mig den; men jeg faaer aldrig Ro, før min grusomme Kreditor selv giver mig sin Fordring tilbage; vidste jeg kun hvor han var at finde, skulde jeg saa søge ham ved Verdens Ende jeg vilde gaae og bringe ham hvad Offer han fordrer.«

Den arme Mirza var forstummet af Rædsel; nu lyste der et Glimt af Haab i hendes skønne Øine; »jeg har endnu min Moders Speil - sagde hun - deri kan vi see det Fraværende.« Hun gav Holger det, som nu saae det for førstegang, og da det just var den Time, da dets forunderlige Kraft yttrede sig, saae han tusinde Billeder af fraværende Gjenstande og endelig ogsaa hiin lange magre Mand, som sad fjernt paa en Steen i en Ørken i Afrika og ridsede Troldomsziffre med sin Stav i Sandet.

»Jeg reiser til ham - sagde Holger - giv mig Speilet med! regjer du Folk og Land, og beed til Gud, at min Valfart maa lykkes!«

Endnu den samme Time tog han Afsked med den bekymrede Mirza, trykkede hende og Børnene til sit beklemte Hjerter og reed bort med Speilet, og med sin Lykkeskilling i Lommen, ledsaget af den tro Jochum, som paa ingen Maade vilde skilles fra sin Herre.

Efter mangfoldige Besværligheder kom de endelig til Afrika. Ofte var Holgers Liv i Fare, snart paa Havet, snart i de vilde afrikanske Ørkener, hvor glubende Dyr baade Dag og Nat vrimgledede omkring ham, og desuden Røvere og Mordere gjorde Veiene usikre. Dødsfrygten, som Holger aldrig før havde kjendt, forfulgte ham nu, som en martrende Plageaand, ved hvert Skridt, og han vaagede over sit Liv og forsvarede det med et Raserie, som kun den kan tænke sig, der har sat sit Alt paa dette Liv aleene.

Efter en mageløs Bodsvandring kom han med den tro Jochum til det Sted, han søgte. - Jochums Ganger var styrtet og Holgers Blis var sønderrevet under ham i Kampen med en Tiger. - Men Troldmanden fandt han nu dog ikke; og med Forskrækkelse saae han i Speilet, at hans frygtelige Kreditor sad fjernt i en Hule ved Bjerget Caucasus. Ogsaa der kom han endelig med utrættelig Udholdenhed hen, og nu traf han ogsaa virkelig Trolden, som sad i en Hule ved et Steenbord og havde ligesom sidst de fordømte Tærninger i Haanden.

»Har du Meer at sætte paa Spil - sagde han til Holger - vil du maaskee vove din Kones og dine Børns Salighed for din egen; saa kom!«

39

»Nei Satan! - sagde Holger - det kun ikke; men er der intet Andet i Verden, hvormed jeg kan løskjæbe mig af din Gjeld?«

»Det kunde vel være - svarede den djævelske Spiller med et haanligt Smil - din Smule Sjæl er ikke saa kostbar, at der jo vel kan gives det, som kan opveie den. Bring mig den Steen, som St. Peder kastede i Havet, og du skal være mig qvit for evig. Du gjør mig ellers for rnege Ære ved at kalde mig Satan jeg er kun en af hans ringeste Tjenere; naar du tregange kalder paa Fimbul, skal jeg staae for dig, hvor du saa er.« Med disse Ord var Trolden forsvundet, og Holger stod aleene ved Bjerget med Jochum, som nu ogsaa var indviet i hans rædsomme Hemmelighed, og med Forundring havde hørt hvert Ord.

»Den Steen, St. Peder kastede i Vandet, jo den kan vi lede efter til Dommedag - sagde Jochum - om vi ogsaa fiskede hver Steen op, som ligger paa Havsens Bund, Hvo siger os da hvilken der er den rette?«

»Borttag mig ikke det sidste Haab - sukkede Holger - nu vil vi reise hjem til Søes, saa ere vi dog idetmindste i Stenens Element, og saalænge der er Liv, er der Haab.«

Saasnart de kom til en Søstad, hyrede de et Skib og gik til Seils, og hvergang de landede paa en Kyst, gik Holger hele Timer ved Strandbredden og saae paa Stenene, som Havet havde opkastet, men kom stedse mere raadvild og haabløs tilbage. Efter mange Farer og Besværligheder, kom han endelig hjem igjen til sit Rige, men den længselfulde Mirzas og Børnenes Glæde ved at see ham igjen, var ikke istand til for et eeneste Øieblik at bortfjerne hans Kummer. Nu fortalte han Mirza hvilket Underværk der eene kunde frelse ham, og hvilken Umulighed Trolden havde fordret. Men, Mirza blev dog ikke saa nedslaaet over denne Tidende, som han havde troet. »Du veed - sagde hun - at jeg efter min Moder har arvet et mere aabent Øie for Naturens Hemmeligheder end der blev andre Mennesker til Deel; for førstegang, siden vor Forening, vil jeg tage min Tilflugt til en Gave, som i sig selv er uskyldig, naar den bruges til det Gode; men du har dog mit Speil endnu? uden det kan jeg intet Hemmeligt see.«

»Speilet har jeg,« sagde Holger og rakte hende det. Og nu indesluttede hun sig tre Dage i sit Kammer, og beredte sig ved Bøn og Faste til at see det Forborgne. Den fjerde Dag kom hun ud af sit Kammer, og hendes Aasyn var blegt, men ligesom forklaret. Speilet holdt hun i 40 sin Haand; men det var sønderknust:

»du kan frelses, min Holger!« -raabte hun glad og kastede det overnaturlige Arvegods fra sig.

Holger saae hendes Offer, han trykkede hende taus til sit bankende Hjerter og hun vedblev: »den Steen, som din Sjælefyende har forlangt for din Frelse, er den farligste af alle Hemmeligheder i Naturen, og mange Viise have for dens Skyld grundet sig til Vanvid Den har fordum ligget under Roden af Kundskabens Træ, nu ligger den paa Havsens Bund, hvor den fromme Apostel har nedkastet den, paadet den ikke skulde blive til Fordærvelse for Menneskene. Den hører ikke hjemme paa Jorden, og endnu mindre i Himlen; men drager ofte, ligesom magnetisk, Væsner til Jorden fra den Verden, hvorfra den er kommet. De elske og søge denne Skat; men have ikke Magt til at hæve den, formedelst det hellige Billede, som staaer paa Kysten, hvor den er nedkastet. Ved Ancona paa Italiens Kyst staaer et Madonnabilled af Marmor, og hundrede Skridt derfra ligger Stenen. Den har Form og Størrelse som et Menneskeøie, men er sort som Kul og lyser om Natten som Ild; derpaa kan du kjende den. Naar den kan frelse en Menneskesjæl, kan en uskyldig Haand hæve den, og det er en Velgjerning for Menneskene, at den kommer tilbage til den Verden, hvor den hører hen; men det kan kun skee ved et Menneske, som staaer paa det farlige Overgangspunkt mellem Lyset og Mørket.«

»Der staaer jeg - sagde Holger - jeg kan række den største Djævel Haanden og være en Midler mellem Jorden og Helvede. Giv mig vort yngste Barn med, Mirza! hendes uskyldige Haand skal hæve den frygtelige Skat, og enten kommer jeg aldrig meer eller frelst igjen i dine Arme.«

Nu begav Holger sig strax paa Reisen med Barnet, og Jochum fulgte trolig sin Herre.

Efterat de længe forgjæves havde søgt, og den beængstede Holger ofte havde været nær ved at fortvivle, fandt de endelig Madonnabilledet ved den italienske Kyst, som den skjønnne Mirza havde beskrevet dem nøie. Her sank Holger paa sit Ansigt i Sandet, og bad om Naade og Lykke til sin selsomme Gjerning. Ved Midnat, da Vandet var lavt, bar Holger Barnet hundrede Skridt ud i Havet, og nu saae de Stenen lyse som et Ildøie paa den lave Havbund. Med en inderlig Bøn bøiede Holger Barnet ned under Vandet, og det greb uden Frygt den lysende Steen, som syntes det et kosteligt Legetøi. Sjæleglad gik Holger tilbage med Barnet og den sælsomme Skat.

41

Endnu den samme Nat gik han eene til en gammel Ruin, kaldte tre Gange paa Fimbul, og den djævelske Spiller stod for ham. Da han saae Stenen lyse i Holgers Haand, syntes hans Forbauselse stor. »Vi er qvit for evig« - raabte han og greb efter Stenen; men Holger slog et Kors over den, før han rakte ham den, og Trollden sank i Afgrunden for hans Øine og hylede.

Efterat nu Holger for St. Peders Stol havde modtaget Syndstilgivelse og Velsignelse, ilede han glad tilbage i sin Dronnings Arme, og blev fra den Tid af et ganske andet Menneske. Ved et daadfuldt Liv, og med Blikket stadigen henvendt mod den Himmel, han havde været saa nær ved at tabe for evig, søgte han nu paa den værdigste Maade at afsone den Synd, hans Ungdoms Letsindighed havde forledt ham til. Han blev ogsaa siden næsten et Mønster for Konger, og levede et langt og lykkeligt Liv. Hans Børn havde Alle efter den skjønnne Mirza et gyldent Haar blandt de mørkebrune Lokker, og vare Alle overordentligt skjønnne og lykkelige i Kjærlighed. Den guldbringende Halvskilling gik ogsaa fra Slægt til Slægt i Holgers talrige Familie, og skal endnu findes hos hans sildigste Efterkommere.

Men Jochum havde troet, det var Synd, at den Onde saa ganske skulde løbe af med de Viises Steen, som han ganske vist troede det var, hans Herre havde fundet i Havet, og da de gamle Tyvenykker endnu ikke saa ganske havde forladt ham, havde han listet sig til at skrabe et Par Sandskorn af Stenen og gjemte dem hos sig som en stor Skat. Han blev virkelig ogsaa i kort Tid saa viis, at hverken hans Herre eller noget andet fornuftigt Menneske kunde forstaae et Ord af hvad han sagde, og dertil saa opblæst og ondskabsfuld, at Ingen kunde omgaaes ham. Mange Lærde troede nu ogsaa i Jochum at opdage et uhyre filosofisk Hoved, og maaskee havde han blevet en vigtig Person i den menneskelige Culturhistorie og gjort Epoke i Litteraturen som Opfinder af et mageløst filosofisk System. Men en Dag tabte han sine Sandskorn i Stalden, og saasart de vare kastede paa Møddingen, var Jochums Viisdom forbi og han blev atter den samme lystige og brave Karl, han altid havde været. Men i de følgende Tider skal hine Sandskorn ofte være fundne og tabte igjen, skjøndt vel neppe saa reene, som da Jochum besad dem, og hos adskillige af de nyeste Viislinge vil man paastaae at have sporet deres infernalske og skarnagtige Virkning.

42

Sphinxen

Et Eventyr (i den Callot-Hoffmannske Maneer)

»Gamle Stokke! fornuftige Stokke! Spitsborgerstokke!« raabte en gammel Sælgekone paa Gaden i Hamborg, og viste de Forbigaaende en heel Favn fuld af Spanskrør og Knortekjeppe af forskjellig Størrelse og med Beenknapper i allehaande underlige Dyreskikkelser og Grimasansigter; men der var Ingen som købte; dertil havde Alle for travlt med deres egen Handel og Vandel. Endelig kom der en ung rask Herre ned ad Gaden, i en gammeldyds Kofte, med lange Lokker om Ørene, og en lille Kallot paa tre Haar. Han saae ud som en Student, og lod ikke til at have travlt med nogen Ting i Verden; men syntes ret beqvemt og velfornøiet at spadsere gennem den vide Verden, og lade dens brogede Skikkelser tumle sig omkring ham som de vilde, ligesom i et tragikomisk Skuespil, hvorved han selv kun var den rolige Tilskuer. Da Kjærlingen saae ham, begyndte hun at skrige endnu høiere, og nu raabte hun: »nye Stokke! Studenterstokke! Dagdriverstokke! romantisk-poetiske Stokke! ravsplitterpinendegale, djævleblændte Stokke!«

»Hei Mutter! - raabte Arnold - saadan en Stok maa jeg endelig have; lad mig faae en af de galeste, eller ere de maaskee alle lige kloge?«

»Vil han have den galeste, skal han sku ogsaa betale den dyrt - svarede Kjærlingen - rnen tag sig saa iagt, at den ikke gjør ham selv gal! Denne her er saa djævleblændt, som nogen ærlig Mand kan forlange; men den er ogsaa en Groschen værd imellem Brødre.«

»Tag De kun den! jeg staaer Dem inde for, den er god« - hvidskede en venlig sølvklar Stemme ham i Øret; Arnold saae sig om, og saae en munter fantastisk klædt Yngling, som nikkede fortrolig til ham i Forbigaaende og forsvandt i Folkevrimlen. Arnold stod endnu med Stokken i Haanden, og tænkte paa hvem den smukke Yngling kunde være; men nu skreg Sælgekonen atter med sin skjærende Stemme: »allamodiske Stokke! fantastiske Stokke, Daarekistestokke!« Stakkels Kone - tænkte Arnold - hun er nok ikke rigtig i Hovedet; det er

Fra Eventyr og Fortællinger, 1820

43

Synd andet, end give hende Handsel. Han købte Stokken og gik, men hørte længe, hvor Kjærlingen loe efter ham og raabte: »splinternye Stokke, Bloksbjergsstokke, Helvedfartsstokke, Fandens-Oldemodersstokke!« Nu stod først det gamle Kjærlingeansigt ret levende for ham og syntes ham med eet saa forunderlig rædsomt, at han allerede løftede Stokken og vilde kaste den fra sig, for ingen Erindring at have længer om det hæslige Syn. Men da han nu betragtede den nøiere, forandrede han snart sin Beslutning; thi paa den elfenbeens Knap, hvor han først troede at have seet et gammelt rynket Qvindeansigt, ikke uligt den vanvittige Kones, som havde solgt ham den, der opdagede han nu det deiligste Pigeansigt, hans Øine nogensinde havde seet. Han saae nu først, at Knappen forestillede en Sphinx, som smilede hemmelighedsfuldt med det lille fortryllende Ansigt, og holdt Pegefingern saaledes i Veiret, at den snart syntes at vinke, snart at true eller advare, og uagtet Stokken selv kun var en simpel Tjørnekjep, gav dette fuldendte Konstaværk paa Knappen den en Værdie, som ingen Priis syntes ham stor nok til at opveie. Nu glemte han ganske den hæslige Gamle over det skønne Billede, han havde i sin Haand, og jo mere han betragtede den lille smilende Sphinx jo hedere blev han om Hjertet, jo stærkere blussede hans Kinder. Saaledes gik han næsten en halv Dag uden at vide hvorhen, til han endelig stødte Panden mod en Træbul og saae sig midt i en stor mørk Skov. Da mærkede han først selv hvorledes han havde det. Plager Fanden dig Arnold! - sagde han ved sig selv - er du gaaet fra Forstanden og blevet forelsket i en Stokkeknep? Han brast herover selv i en høi Latter, og holdt først inde, da han hørte sin Latter besvaret i Skoven, og af en Stemme, som han vilde tage for Gjenlyden af sin egen, hvis den ikke just ved sin vrængende Liighed med hans syntes at haane den vildfarne Vandrers. »Mon Fanden har her sit Spil?« - raabte han nu. »Fanden har her sit Spil« svarede den spottende Stemme. Da blev han heed om Ørene, men besindede sig strax og skammede sig over sig selv. Det kan dog jo ikke være Andet end Gjenlyden - tænkte han -men Natten falder paa, jeg vilde dog ønske, at jeg vidste hvor jeg var. Eller skulde jeg virkelig være selvanden her i Skoven? »Saa her frem da - raabte han - er her nogen saa kom, om saa det er den lede Satan selv.« Denegang var der Ingen, som svarede; men Arnold gruede over sine egne Ord og tænkte ved sig selv: hvo lægger mig dog saadanne gale Ord i Munden? havde Ekko nu svaret: det er den lede 44 Satan selv ... Han kom ikke længer i sine Betragtninger, da han virkelig hørte de selvsamme Ord langt borte. »Nei, det er ikke længer til at holde ud - raabte han - det forbandede Ekko gjør mig gal.« Idetsamme hørte han en Raslen i Bladene, og Noget bevægede sig under hans Fod, med en hæslig hvæsende Lyd. Han trak hastig Foden tilbage og saae, der laae en stor Skrubtudse med den hvide spattede Bug iveiret og kravlede. Med en uvilkaarlig Rædsel stødte han Stokken i dens ækle Bug og kastede den langt bort fra sig over de nærmeste Buske. Men der, hvor den faldt, skinnede Maanen just frem mellem Grenene, og Arnold vidste nu ikke, om han vaagede eller drømte; thi han syntes tydelig, at den gamle Sælgekones Ansigt grinte til ham gennem Busken i Maaneskinnet og lignede Skrubtudsens spattede Bug. »Forbandede Hex! - raabte han - det er dig, som har gjort mig forrykt

idag.« Han foer med Stokken mod det grinende Ansigt; men saae nu intet Andet, end den hvide spættede Knast paa en Birkestamme. Han loe atter høit over sig selv; men en umaadelig Latter lød ham i samme Øieblik imøde fra alle Kanter. Nu reiste Haaret sig paa hans Hoved og den kolde Sved sprang ud af hans Pande. »Heida! I Djævlø, I Hexe, I Trolde! - raabte han, - Fanden og hans Oldemoder! eller hvem I er, gjør Jer nu saa lystige med mig som I vil! nu har I mig dog med Huud og Haar, hvis der ikke kommer en Engel fra Himlen og befrier mig.« Derpaa styrtede han som en Besat igjennem Skoven, og standsede ikke, førend Foden gled for ham paa en slibrig Tudse, og Aandedrættet gik fra ham idet han styrtede hovedkulds ned som i en Afgrund.

Da han kom til sig selv igjen, laae han paa et guldvirket Teppe i et lyst glimrende Ridderslot, og Morgensolen skinnede muntert og livligt ind til ham. En deilig ung Ridderdame, med stille betydningsfulde Maaneskins-Øine og lange brune Lokker over den elfenbeenshvide Hals, stod ved hans Leie og betragtede ham med et ubeskriveligt gaadefuldt Smil, da han slog Øinene op.

»Hvor er jeg? - spurgte Arnold og sprang op, idet han henrykt og forundret saae paa den Skjønne - er Tiden gaaet tilbage med mig? Er den herlige Middelalder opstaaet af Graven? eller er jeg løbet lige ind i Himlen her og har lagt Veien hertil gennem Helvede? og er min Stok blevet levende? - eller er jeg selv maaskee blevet gal? eller, uden Fortrydelse, ædle Ridderdame, I skulde dog aldrig være en 45 Stokkeknep? - en Sphinx vil jeg sige - eders skjønne Aasyn mener jeg kun - har noget saa besynderligt hemmelighedsfuldt....«

»Deres Feber er endnu ikke ganske forbi - svarede den Skjønne - De fantaserer endnu, hører jeg; men besind Dem, og lad ikke de besynderlige Tanker faae Magt over Dem. De er paa Grevinde Cordulas Lystslet, og har lagt Veien hertil gennem min Fjeldskov. Den er meget vildsom og farlig at gennemvandre i Mørke, og jeg fandt Dem nedstyrtet af en steil Fjeldskraaning tæt her ved Slottet, da jeg imorges var ude og saae Solen staae op. Den Stok, De drømmer om, og hvorpaa De formodentlig har opdaget et Ansigt, som ligner mig, see den staaer her ved deres Side. Hvorledes den er kommet i deres Haand, veed jeg ikke; men den har tilhørt mig tilforn og er et Værk af den lille Floristan, som ofte finder sin Fornøielse i at afbilde mig i saadanne sælsomme Skikkelser.«

»Nu er hele Verden mig en Gaade - sagde Arnold - jeg lever jo dog i det nittende Aarhundrede, veed jeg, og har studeret ved Universitetet i Kiel, og veed, at der hverken er Hexe eller Spøgelsø, eller fortryllende Feer til, og dog synes det mig siden igaar Middags, at jeg har oplevet noget af alt Sligt. Dersom De nu ikke er en overmenneskelig Fee, ædle Ridderdame, men virkelig Grevinde Cordula og et levende Menneske som jeg, saa haaber jeg, De tilgiver mig en Sindsforvirring, som deres skjønne Aasyn eene og aleene er Skyld i.«

»Underlige Menneske! - svarede Grevinden og rødmede - deres Maade at gjøre Bekjendtskab paa, har noget saa hovedkulds og besynderligt, at jeg ret gjerne nu vil kjende Dem nøiere. Vær min Gjæst her saalænge De vil, og tag Deel i mine Sommerglæder, saalænge det behager Dem her i mit lille afsides Paradiis. Dersom De elsker Sang og Musik, smukke gammeldags Billeder og vidunderlige Eventyr fra de forrige Tider, saa haaber jeg, De ikke skal kjede Dem her. Et lille udvalgt Billedgallerie og en sjelden Samling af gamle Haandskrifter maa underholde Dem naar jeg ikke er tilstede.«

»Deres Godhed fortryller mig,« sagde Arnold henrykt og trykkede den skjønne Grevindes Haand til sine brændende Læber. Et sagte, næsten umærkeligt Tryk af Grevindens lille Elfenbeenshaand, ledsaget af et blufærdigt ahnelsesfuldt Blik, satte nu Arnold i en sød men sælsom Stemning og gjorde ham til det lykkeligste Menneske i Verden. Han fortalte hende derpaa med faa Ord sit hele Levnetsløb, hvoraf 46 Historien med Stokken syntes ham det eeneste Mærkværdige, og hans nærværende Lyksalighed, i den skjønne Grevindes Feeslet og i Glandsen af hendes stille fortryllende Maaneskinsøine, var ligesom det Brændpunkt, hvori alle Himmelstraalerne af hans hele Tilværelse samlede sig og gennemglødede hans inderste Væsen.

Den elskovssvime Arnold gik nu med Grevinden fra Slottet til Haugcn og Lunden. Der forekom det ham som i et velbekjendt vidunderligt Landskab, han som Barn engang havde seet, hvor en Ridder gik med sin Dame paa en eensom skovbegroet Fjeldstie, mens det gamle gothiske Ridderslet spillede sig i en stille, klar Søe, og en vild brusende Fjeldstrøm skummede hen mellem mosbegroede Klipper i den dunkle Baggrund. Ofte havde han ønsket sig i det elskende Pars Sted, midt inde i det herlige Landskab, istedetfor, som Adam efter Faldet, at staae udenfor sit Paradiis som Tilskuøer og kige ind i den forsvundne Herlighed. - Nu var det ligesom hans Ønske var opfyldt, og han selv var den lykkelige Vandrer, som gik der ved den skjønne Ridderdames Side, og Billedet var ikke længer et malet Konstværk; men en underfuld levende Natur. Fra Lund og Hauge gik han tilbage til Slottet med den skjønne Grevinde, og saae nu Billedgalleriet, hvor de elskeligste og forunderligste Syner henrev ham fra Billede til Billede. Dog Intet af Alt, hvad han her saae, fortryllede ham saameget, som den skjønne Grevindes Aasyn, som ved Beskrivelsen over de meest udmærkede Billeder, langt overgik selv de herligste Afbildninger af qvindelig Skjønhed, og udtrykte et Liv og en Begeistring over det Skjønne og Herlige, der ligesom forklarende antændte Arnold, og aabnede hans Øie for hvad han aldrig før havde drømt om. Hvad de længst dvælede ved, vare visse sælsomme Billeder, hvori en overnaturlig, underfuld Fantasieverden blandede sig, vild og barrok, i det virkeligste spidsborgerligste

Hverdagsliv, og i den besynderligste Contrast, syntes at ville udtale de høieste Ideer i en forvirret Blanding af Skjønhed og Carrikatur. - Derfra fulgte Grevinden ham til Bibliotheket, hvor hun forlod ham og bad ham mere sig selv en liden Stund. - Til at studere følte Arnold intet Kald i det Øieblik; men hvert Ord, den skjønne Grevinde havde sagt til ham, klang endnu lifligt i hans Øre; mangent huldsaligt Blik, som var faret forbi, kom venligt tilbage i hans Erindring, opflammede hans Elskov og gav Haabet Styrke.

Imidlertid satte han sig ned og gennembladede mangfoldige 47 Bøger og Haandskrifter, uden at vide et Ord af hvad han læste. Det eeneste han med Bevidsthed dvælede ved, var de trohjertige Træsnit paa de gamle Bøger og de smukke glimrende Vignetter paa Haandskrifterne. Tilsidst faldt der ham en Bog i Haanden, som ved det nye Bind og det nymodens Snit stak underlig af blandt de andre. Det var »der goldene Topf« af Hoffmann; jo længer han læste i den, jo opmærksommere blev han, og syntes tilsidst, at det var noget af hans eget Liv og Levnet, han læste. Hvordan hænger det sammen - tænkte han - du skulde dog vel aldrig selv være Studenten Anselmus? Du skulde dog vel aldrig være »em Phantasiestück in Callott's Manier« ... Længer kom han ikke i disse gale Tanker, da Grevinden traadte ind paany, og han snart igjen ved Synet af hende glemte Alt, hvad han nylig havde læst, og som nær havde bragt ham til at drage sin Originalitet, som et levende Menneske, i Tvivl. - »Er jeg vel et Fantasiestykke i Callott's Maneer, Deres Naade« - havde han nær sagt - men betænkte sig igjen og holdt inde. Det er nok jeg har prostituert mig eengang -tænkte han - og har holdt den skjønne Grevinde for en Stokkeknep; hvor kan man dog faae slige fordømte Griller. - Nu talte den Skjønne et Par venlige Ord, og de forstyrrende Selvbetragtninger havde Ende. Arnold var atter det lykkeligste Menneske i Verden, og Timerne fløi for ham som Øieblikke i glad Begeistring og den første Kjærligheds ahnelserfulde Glæde.

Saaledes forsvandt tre Dage for ham, som en elskelig men flygtig Sommernatsdrøm. Den fjerde Dags Morgen hørte han med Forskrækkelse at Grevinden var syg, og det var strængelig forbudet Tjenerne at indlade Nogen til hende. Den forelskede Arnold blev saare bestyrtet over dette Budskab, og en hemmelig Mistanke opstod i det samme i hans Sjæl, idet han erindrede sig Eventyret om den skjønne Melusina, som paa visse Tider var en Slange, og lukkede sig inde naar hendes Forvandlingstid kom. Frygten for noget Lignende her, hvor ogsaa Alting syntes ham saa vidunderligt, som paa et underfuldt Feeslot, satte ham i saa forvirret en Tilstand, at han glemte alle Høflighedsformer og at han her kun var Gjæst. Han stødte Tjenerne voldsomt tilside og trængte lige ind i Grevindens hemmeligste Kammer. Og see! der laae hun i det dunkle Værelse, svagt bestraalet af en Maaneskinslampes underlige Dæmringslys. Hun var bleg som et elfenbeens Billede, og hvilede med Brystet paa den venstre Arm, mens 48 hun hævede den høire Pegefinger og sagde med et gaadefuldt Smil: »Arnold, Arnold! Hvo er du? og Hvo er jeg?«

»Hvad seer jeg, min Sphinx - raabte Arnold og stirrede forvirret paa hende - du spørger mig om en Gaade, som jeg ikke kan løse.«

»Arnold, Arnold! - vedblev Grevinden med ængstelig Stemme -kunde du løse min Gaade, maatte jeg forgaae for dine Øine og dog maa jeg spørge: Hvo er du, og Hvo er jeg?«

Da var det, som en pludselig Rædsel betog Arnold baade Sands og Samling. Stuen løb rundt med ham, og hvor han vendte sig hen, saae han den skjønne blege Sphinx, som spurgte: Hvo er du? Hvo er jeg? Hvo er du? Hvo er jeg? »Jeg veed det jo ikke,« raabte han og tumlede uden Bevidsthed ud af Slottet; allevegne forfulgte ham det underlige Syn, og da han kom til sin Samling igjen, stod han paa Marken tæt uden for Hamborg, med Stokken i sin Haand, Øinene stift fæstede paa den lille elfenbeens Knap, og syntes at have drømt det Altsammen. »Hvor den Stokkeknep dog har ophidset min Phantasie - sagde han og saae paa sit Uhr - det er jo kun en Time siden, jeg gik ud af Hamborg, og havde kjøbt mig denne underlige Spadserestok af den gamle Kone. Eller skulde du virkelig være til? skjønne Sphinx! Grevinde Cordula - var det ikke saa jeg drømte hun heed? Jeg vil dog spørge mig for hos forstandige Folk, om der er saadant et Menneske til i Verden.« Han spurgte nu Enhver, han mødte, om den skjønne Grevinde Cordula og hendes Lystslet; men Ingen havde nogensinde hørt det Navn nævne før, og Ingen vidste af noget saadant herligt Slot at sige, som det han beskrev; den Henrykkelse, hvormed han udtrykte sig derover, bragte derimod ofte de adstadigste og fornuftigste Folk til at lee, og de betragtede ham som en Phantast, der ikke var rigtig i Hovedet, og som den nyere tydske Poesie udentvivl havde gjort forskruet og gal. »Der er da ingen Tvivl om, det har været en Drøm, og jeg prostituerer mig kun ved at tale derom - tænkte nu Arnold og satte Staven videre frem, ganske bekymret over sit gode Navn og Rygte. - Men Hvo er jeg da selv - vedblev han - det var jo Gaaden, jeg drømte, min skjønne Sphinx gav mig at opløse. Et Elskovsbarn er jeg jo, forladt af Fader og Moder, før jeg vidste mit Navn. Jeg kan spørge hele Verden, Hvo er jeg? og Ingen kan sige mig det. Maaskee er jeg en Fyrstesøn, maaskee gaaer jeg her som en forvandlet Prinds i et Eventyr, og der behøves kun et Ord til at løse Fortryllesen og give mig en deilig Prinsesse til Brud og et Kongerige 49 til Arv og Eie. Dog ligemeget Hvo jeg er efter Kjødets, vidste jeg kun Hvo jeg er i Aand og Sandhed! er jeg maaskee Digter, eller har jeg kun været det engang i Dromme? Phantasien løber sur nok med mig, og jeg teer mig saa galt i Alt hvad jeg foretager mig, at jeg næsten skulde troe, jeg var Digter. Jeg maa prøve derpaa; jeg vil see om jeg kan skrive et Digt eller et Eventyr. Mit eget Livs Eventyr maa det være, og om denne min Stok maa det handle, om min skjønne Sphinx, vil jeg sige, om Grevinde Cordula og hendes fortryllede Slot og om mig selv og Hvo jeg er - ja Hvo jeg er, og Hvo du er, skjønne Ubegribelige! det er jo netop Gaaden, som jeg aldrig kan løse, og kan jeg løse den engang, maa du jo forgaae for mine Øine, du skjønne Drømmebilled, og uden dig kan Arnold nu jo ikke leve. -

-«

Saaledes taledede han fort med sig selv, til han kom til næste Stad. Der leiede han sig et eenligt Tagkammer, og begyndte at skrive paa sit Eventyr. Men jo længer han skrev, jo mere syntes det ham, at være sandt og virkeligt Alt hvad han skrev, og hvad han dog først selv troede var Digt. For ikke at gaae reent fra sin Forstand, maatte han hvert Øieblik afbryde og løbe ud i den fri Luft, for ved Synet af den virkelige Verden at komme ud af et Drømmeland, hvis Tryllerie berøvede ham al aandelig Frihed og rev ham hen i en Strøm af de besynderligste Forestillinger og Følelser. Men Hvo er jeg da? det var altid Spørgsmaalet, hvorved han standsede, og idet hans eget Væsen saaledes blev Gjenstanden for hans drømmende Forskning, blev han ofte forfærdet for sig selv, og det var ham. ligesom hans Væsen var dobbelt og kunde udtræde af ham selv og aabenbare sig for ham i et synligt Billede. Han erindrede sig da hvad han saa ofte havde hørt og selv udleet som en urimelig Overtro, at der var Mennesker til, som gik dobbelt, som kunde sees paa flere Steder paa eengang, ja endogsaa see sig selv, og at et saadant Selvsyn altid var et vist Forbud paa Døden. Naar han efter saadanne Tanker kom hjem, gruede han næsten for at træde ind i sit eget Kammer, af Frygt for at see sig selv sidde ved Skriverbordet og skrive Forsættelsen af hans Eventyr. Men saasnart han blev sig Saadant bevidst, bluedes han over sig selv, og løe ofte høit i Eenrum over slige daarlige Grillen. Verten, som ofte hørte, at der blev talt høit paa hans Kammer og leet, skjønndt der aldrig kom Nogen til ham, vidste i Førstningen ikke hvad han skulde troe om den besynderlige Fremmede; men saasnart han ved en lille Huusundersøgelse havde gjennebladet hans Papirer, og udfundet, at han 50 udentvivel maatte være en Art Digter, eller saadant noget; saa fandt han Intet mere besynderligt i hvad han saa foretog sig; thi det Slags Folk antog han altid havde en Skrue løs.

En Morgen, det var just St. Hans Dag, stod Arnold i sit Tagkammervindue og tænkte paa sit Eventyr. Det var et deiligt Sommerveir og han saae mangfoldige pyntede Herrer og Damer strømme ud af Stadsporten, for at fornøie sig ved Kilden i den nærliggende Lystskov. Han saae de fornemme Junkere, og de rige Groserersønner tumle deres lystige Gangere og hilse Damerne i de rullende Phaetoner og Viernervogne, mens de sprenge forbi, og han beklagede kun, at han ikke ogsaa var riig, og havde en prægtig Hest at ride paa. Det syntes ham ret en kostelig Glæde, saaledes at fare forbi den eene Skjønhed efter den anden, og glæde sig over en venlig Hilsen i Forbifarende, mens man ilede andre maaskee endnu skjønnere Syner og Hændelser imøde. Hvergang jeg da saae en Vogn med pyntede Damer langt borte, vilde jeg spore min Ganger - sagde han ved sig selv - og maaskee tænke: hun er midt iblandt dem; og naar det saa virkelig var hende, virkelig Grevinde Cordula ... Men det er sandt, det er jo Drøm og Eventyr Altsammen. Dog Hvo kan vide sin Lykke - tænkte han videre - kan jeg ikke ride, saa kan jeg jo gaae. Derpaa tog han Hat og Stok, og gik ud af Porten. Men Lysten til at ride kunde han slet ikke faae ud af sit Hoved, og han tænkte ved sig selv: Hvo der dog nu var et Barn, saa kunde man ride, naar man vilde, paa den første den bedste Kjøp, og have ligesaa stor Fornøielse deraf, som siden paa den deiligste Hest i Verden, og naar man troer, man rider, saa rider man jo dog igrunden i Aand og i Sandhed, om ogsaa hele den prosaiske Verden bander paa, man gaer. Han fordybede sig saa ganske i disse Tanker, at han tilsidst, uden at mærke det, begyndte at ride til Hest paa sin Stok langs ad Landeveien, og da de Forbigaaendes Latter gjorde ham opmærksom paa hans barnagtige Foretagende, blev han ganske skamfuld og vilde tage Stokken i Haanden som før; men mærkede idetsamme, til sin store Forundring, at han greb i et levende Hesteøre, og at han virkelig reed paa en prægtig sneehvid Ganger, der tumlede saa lystig afsted med ham, som han fløi. Nu løe han selv over sin forrige Indbildning, at han kun havde redet paa en Kjøp; men hvorfra han havde faaet den deilige Ganger var ham ubegribeligt. Ligemeget - tænkte han tilsidst, efterat han forgjæves havde anstrængt hele sin Tænkraft - nu rider jeg jo dog, og det var det jo, jeg ønskede; nu vil jeg ikke fordærve mig Fornøielsen, ved at tænke længer paa hvordan det er muligt - *ab esse ad posse valet consequentia* - Hop! - Støvet fløi ham om Ørene, det gik fort i susende Gallop. Han reed forbi mange smukke Damer, som han før havde seet, og hilste dem paa det ziirligste. Han hilsede ogsaa sin Huusvert, som gik langsomt med et Par andre Spitsborgere til Vertshuset, og ikke noksom kunde forundre sig over, hvor den fattige Poet kunde føre sig saa prægtigt op. Nu saae Arnold langt borte en herlig forgyldt Vogn, næsten af Skikkelse som en romersk Triumfvogn, og hvori der sad en eenlig Dame. Dersom det nu var den skjønne Grevinde Cordula - tænkte han og gav Hesten af Sporerne. Jo nærmere han kom Vognen, jo vissere syntes det ham, at det ingen Anden kunde være end hende, og da han endelig kom ved Siden af Vognen, saae han til sin store Henrykkelse, at han ikke bedrog sig: hun sad virkelig i Vognen og hilsede ham med sit hulde fortryllende Smil, mens han lod Hesten gjøre smukke Kaprioler og tog Hatten af for den Skjønne.

»Seer jeg Dem endelig igjen, underlige Menneske! - sagde Grevinden - troer De endnu, jeg er en forhæxet Melusina eller en Marrnorsphinx, eller vel endogsaa en elfenbeens Stokkeknep?«

»Ak, nei, skjønne Grevinde! - svarede Arnold - men hvorfor taledede De og saa gaadefuldt sidst? hvorfor modtog De mig just i den besynderlige Stilling, som nu eengang for Alle har forvirret mit Hoved, idet den har gjort deres skjønne Billede til min Sjæls eeneste Tanke. Siden jeg har seet Dem, veed jeg hverken om jeg vaager eller drømmer, og de naturligste Ting af Verden forekomme mig ofte overnaturlige og ubegribelige. Skulde De vel troe det, skjønne Grevinde! at jeg for et Øieblik siden var nærvædet at troe, jeg kun reed paa en Kjøp; jeg syntes, Folk løe mig ud, og vilde virkelig tage min Ridehest i Haanden, som en Spadserehest, men var nær blevet Græsrytter over det Galskab. Jeg har ogsaa haft den taabelige Indbildning - blev han ved - at holde Deres Naade selv og mit sidste behagelige Ophold paa deres Slot for en Drøm og et Eventyr; og selv

nu, da den huldsaligste Nærværelse overtyder mig om min Lykke, er det ligesom en hemmelig Frygt foruroliger mig og at ogsaa dette kunde være et Slags Drøm.«

»Tro dog deres egne Øine- sagde Grevinden - deres Hang til at gjøre Betragtninger over Alting, kan tilsidst jo bringe Dem til at tvivle paa deres egen Tilværelse. - Slaae nu alle Skrupler i 52 Glemmebogen og vær glad, see nu ere vi jo allerede i Skoven.« Vognen holdt; Arnold svang sig hurtig af Sadelen og hjalp Grevinden ud. »Bring Heste og Vogn til Slottet,« sagde hun til sin lille Kjæresvend, som Arnold nu først blev vaer, og i hvem han med Forundring gjenkjendte hin skønne fantastisk klædte Yngling, som han sidst havde seet paa Gaden i Hamborg. Han fik ikke Tid til at yttre sin Forundring herover; thi Grevinden tog ham fortrolig under Armen og sagde med sin kjærligt tonende Stemme: »nu følger De mig dog til mit Slot, og bliver hos mig længer end sidst, haaber jeg.«

»Til evig Tid« - sagde Arnold og trykkede den lille elfenbeenshvide Haand til sine Læber; og neppe vare de paa et eenligt Sted i Skoven, førend den elskovssvimle Arnold laae begeistret for den Skjønnes Fod, og fremstammede med glødende Læber og bankende Hjerter den varmeste og inderligste Kjærlighedstilstaaelse. Rødmende hævede den Skønne ham op i sine deilige Arme og sagde efter en betydningsfuld Taushed, med et alvorligt prøvende Blik: »Dersom du virkelig elsker mig saa høit, som du siger, hvi tænker du da saa meget paa, hvad vi ere for den udvortes Verden? vi vide jo nu dog, hvad vi ere for os selv og for hinanden, om der saa slet ingen Verden var til uden om os.«

»Ja visselig! - svarede Arnold henrykt og omfavnede den vidunderlige Skønne - nu skal Intet i Verden adskille os meer.«

»Tænk da heller ikke paa, hvad jeg spurgte dig om sidst - vedblev hun - jeg maatte sætte din Kjærlighed paa Prøve; men den holdt jo ikke Stand, du tvivlede paa mig, fordi du ikke begreb mig, du fordybede dig i dig selv og vilde see før du troede. Dersom du nu ikke vil tabe mig for evig, og dig selv med mig, saa følg herefter kun dit Hjerter iblinde, og slaae ikke Lyksaligheden ihjel, for at see hvoraf den bestaaer.«

»Siig mig kun een Ting, skønne Cordula! - spurgte Arnold -hvem var den smukke Yngling, som styrede, de vælige Gangere for din gyldne Karm? han saa jo ud som en liden Kjærlighedsgud, der førte Spandet for Cyprias Triumfvogn; men tager jeg ikke fejl, saa har jeg seet ham før.«

»Det var min Page, den lille Floristan - svarede Cordula - jeg har den Yngling saa kjær som en Broder; du vil vist ogsaa elske ham høit, den lille Tusindkunstner, naar du lærer ham at kjende. Imorgen skal han male mig dit Aasyn, - føiede hun til med et Suk - at jeg dog kan 53 have dit Billede tilbage, hvis du atter faaer isinde at tvivle paa mig og forlade mig.«

Det var allerede Aften; Maanen skinnede nu just frem mellem Buskene, og ligesom forklarede den skønne Cordulas Aasyn, idet hun med et sødt vemodigt Smil svævede let ved Arnolds Side gennem Skoven.

»Lad Himlen tilsammenføie os - udbrod Arnold - og intet Menneske skal adskille os; saa du det Stjernesked? skønne Cordula! det bekræftede mit Ønske.«

»Det var intet Stjernesked - gav den Skønne til Svar - det var en Raket fra min Slotshauge. Seer du ikke hvor vi ere? - see, Slottet er allerede oplyst. Det er Floristans Værk, han vil overraske os, seer jeg, med en lystig fantastisk Sommernatsfest.«

Nu saa Arnold først den glimrende Ridderborg, der lyste som et underfuldt Feeslot gennem den dunkle Skov. I Luften flammede tusinde sælsomme Lys, og lange dybe Valhorntoner klang vemodigt og ahnelsesfuldt i det Fjerne. Efterhaanden forstummede de vemodige Toner og en glædelig Musik af Skalmeier og landlige Fløiter tonede de Elskende imøde. Under Sang og Dands kom nu en talrig Skare af festligt smykkede Piger og Ynglinger, hver med en Fakkell i sin Haand, gennem Skoven og strøede Blomster paa Veien for de Elskende. Det var et forunderligt Syn, at see de dunkle Skikkelser dandse i Mørket rned de flammende Fakler, som de svang i Luften og mod Træerne mens de sang, og Musikken gjorde saa henrivende en Virkning paa den forelskede Arnold, at han ogsaa tog en Fakkell i sin Haand, svang den lystig i Luften, og dandsede med Grevinden i Armen gennem Skoven blandt den muntre Skare. Da de kom til Slottet, var der stort Selskab, men af maskerede Personer, som i de besynderligste Masker og Dragter, i en broget Vrimmel ilede de Kommende imøde og hilse dem venligt under Trompeternes Klang. I en glad men sælsom Stemning tumlede Arnold, med den skønne Cordula i Armen, hen i den store gothiske Riddersal midt i den ubekjendte formummede Skare, og det var ham ligesom han nu oplevede en velbekjendt Scene af et schakspearisk Skuespil: midt under den gladeste Dands stod Romeos Scene i Gravcapellet for hans Øine, og han havde Møie med ikke at indbilde sig, at han selv var den elskende Romeo, og at en frygtelig sønderknusende Skjæbne stod formummet i Baggrunden, og truede at forvandle den 54 glimrende Riddersal, med de muntre brogede Skikkelser, til en dunkel Gravhvælving, hvor han i næste Øieblik stod ene ved sin Elskedes Marmørkiste, og tømte Kjærlighedsdødens bittersøde Kalk - »Nei, nei, ikke længer saaledes« lød en venlig Røst i hans Øren. Dandsen holdt op - og Cordulas søde Stemme vakte Arnold af de tragiske Drømme.

Man forføiede sig nu til Slotshaugen, for at see paa Fyrværkeriet, som fra Bredden af en lille Øe, midt i en stille speilklar Søe, tog sig forunderlig deiligt ud. Men hvad der glædede Arnold meest af Alt, hvad han her saae, var en høi skjøen Bygning, i Form af et prægtigt Høialter, besat med en utallig Mængde Stjerner af de skjønneste Regnbuefarver, og med to store hundredarmede Lysestager, hvori de høie hvide Voxlys brændte klart og stille i den rolige Aftenluft. En gammel ærværdig Mand i geistlig Ordensdragt knælede ved Alteret og bad, og ved hans Side stod en skjøen smilende Chordreng, med et gyldent Røgelsekar i Haanden, i hvem han syntes at gjenkende Floristans Træk, men i et yngre barnligere Aasyn. »Gjør mig nu fuldkommen lykkelig« - sagde Arnold og greb den skjøene Cordulas Haand. Med et kjærlighedsfuldt Blik rakte Cordula ham Haanden og fulgte ham taus til Alteret. Ved Faklernes Skin, og under høitidelige Sange, knælede det skjøene Brudepar for det straalende Høialter. Men i det Øieblik den Geistlige vilde lægge deres Hænder i hverandre og udsige de sidste afgjørende Ord, syntes Arnold at høre en Stemme ved Siden af sig, som sagde: »Arnold, Arnold! Hvo er du? og Hvo er din Brud?« - han vendte hastig Hovedet til Siden og saae paa sin skjøene Brud; men hun syntes ham nu bleg, som et elfenbeens Billede, og i den Stilling, hun laae der for Alteret, kom hun ham livagtig for som en underfuld løndomsfuld Marmorsphinx. - »Nei, du er intet Menneske, Cordula!« raabte han forfærdet og sprang op; i samme Øieblik sluktes alle Brudefaklerne, Høialtret og Bruden forsvandt for hans Øine og han tabte baade Sands og Samling. Endelig hørte han en Stemme, som neden under sig, sige i en ligegyldig Tone: »De tabte deres Stok min Herre!« og han saae nu, at han stod hjemme i sit Tagkammervindue, med Hatten paa sit Hoved, i det klare Maaneskin, og havde tabt sin Stok ud af Vinduet, hvilket en Forbigaaende lod ham vide, der havde taget Stokken op og nu lod ham bringe den ved Vertens Pige. -

»Har jeg ikke været ude idag« - spurgte han Pigen og søgte forgjæves at skjule sin Forvirring.

55

»Det maa Herren da bedst vide selv - svarede Pigen og loe - men de Lærde har saa mange Ting i Hovedet, kan jeg tænke, at de ikke altid kan vide hvor de selv ere. Min Husbond siger rigtig nok, at han har seet Dem til Hest i Formiddags paa Veien til Skoven; men han maa have seet feil og taget en Anden for Dem; thi De har jo ingen Ridehest veed jeg, og har jo desuden siddet hjemme hele Dagen og skrevet.«

»Troer hun jeg er forrykt, og ikke veed, hvor jeg selv har været?« - spurgte Arnold stødt og lod Pigen gaae, som fniste skalkagtig i det hun gik, og sagde halv høit: »naar han veed det selv, hvorfor spørger han da om det?«

Det var underligt - tænkte Arnold - har jeg da været to Steder paa eengang? eller er Eventyret med min Ridetour og den skjøene Cordula, som jeg indhentede paa Veien, og som jeg allerede var for Alteret med - skulde Alt det kun være en Drøm? Han tændte Lys og gik til sit Skriverbord, der saae han med Forundring det hele Eventyr skrevet med sin egen Haand; paa den sidste Side var Blækket endnu vaadt, og han tvivlede nu ikke paa, at han jo selv havde opdigtet det Altsammen, og havde saa levende sat sig ind i sit Eventyr, at det tilsidst var syntes ham virkeligt Eller har mit andet Jeg maaskee været her og skrevet - vedblev han - mens jeg selv har været ude og oplevet Alt hvad her staaer? Jeg kan ikke længer blive klog paa mig selv - er jeg En eller To? og er jeg To, hvilken af de To er da mit virkelige Selv? - eller er jeg maaskee endog gal, og har kun enkelte *lucida intervalla*, hvori al min Lyksalighed synes mig Tant og Drøm? - Ak! skjøene Cordula, - sukkede han nu - skal jeg da aldrig see dig uden i Drømme, eller naar jeg er gal, Gud give da, jeg aldrig maatte vækkes af min Drøm og aldrig komme til Fornuft i mine Dage! -

Under saadanne Tanker lagde han sig endelig til Hvile, og drømte hele Natten fort om den skjøene Cordula. Han syntes, at hun gik i den mørke Hauge ved Søen og ledte om ham og græd, og bebreidede ham hans Vantro og Mistillid. Arnold, Arnold! - syntes det ham, at hun sukkede - see, nu er jeg blevet for Dig, hvad Du endelig vilde have mig til, et Drømmebillede, en sælsom Skabning af Menneskekløgt, som ligger bleg og forstenet i det fremmede Land og spørger: Hvo er du og Hvo er jeg? - Da syntes ham, at det var i Ægypten han var; han saae de store Pyramider og Obelisker, og stirrede forundret paa de gaadefulde Hjeroglypher; endelig saa han ogsaa en stor hvid 56 Marmorsphinx, som syntes ham var den skjøene Cordula - og han vaagnede.

Da han slog Øinene op, stod der et ungt Menneske ved hans Seng, i hvem han ufeilbarlig troede at gjenkende Pagen Floristan.

»Undskyld mig min Herre! - sagde den fremmede Yngling - at jeg foruleiliger Dem saa tidlig! min Herskerinde Prindsesse Goldini har sendt mig til Dem, for at udbede mig Tilladelse til at afmale Dem.«

»De vil nok sige Grevinde Cordula« - afbrød Arnold ham; men holdt strax inde igjen og gned sine Øine, for at see, om han ikke drømte endnu.

»Jeg er Prindsessens Page« - vedblev Ynglingen.

»Ja vist - svarede Arnold - jeg kjender Dem jo nok - jeg kjender dem jo nok ikke, vil jeg sige. Tag ikke ilde op - vedblev han - jeg er endnu ikke rigtig vaagen, som De mærker. Hvem er den Grevinde - eller Prindsesse

vil jeg sige, som De taler om?»

»En Dame, som interesserer sig meget for Dem, og maaskee kunde skaffe Dem vigtige Oplysninger om deres Fødsel og Herkomst naar De gunstigt vilde tillade«... her begyndte han allerede at gjøre nogle Træk med en Blyant i sin Tegnebog.

»Var det ikke bedre, om jeg personligen fremstillede mig for Grevinden - sagde nu Arnold hurtig, og gjorde Mine til at staae op, men undsaae sig derved for den Fremmede - jeg vilde gjerne lære den ædelmodige Dame at kjende, som tager saa megen Deel i min Skjæbne; maaskee ogsaa en Sammenkomst kunde oplyse Et og Andet fra igaar - hvad jeg vil sige - fra min Barndom, mener jeg - det er jo om min Fødsel og Herkomst, Grevinden vil give mig Oplysning.«

»Ganske rigtig, min Herre! men incognito, og derfor er det, Prindsessen ikke ønsker at see Dem selv endnu; men deres Skikkelse og livagtige Billede.«

»Hvad siger De - afbrød Arnold ham urolig - mit livagtige Billede, mit andet Jeg vil hun see; ja saa - det treffer De maaskee bedst, naar jeg er ude; - forstaae mig ret, min Herre! jeg mener kun, at jeg ligner mig selv meest, og naar De har mig, saa har De ogsaa mit livagtige Billede. Jeg ønsker ikke heller, at see det skilt fra min Person, eller med andre Ord, min Herre, jeg ønsker ikke at see mig selv, det skee paa hvad Maade det vil, jeg mener naturligviis ved Penslen - Jeg har al Respekt for Konsten; men jeg har saa mine Aarsager derfor, det er en Grille, som De maa holde mig tilgode - Jeg mener, man kan 57 have Ulykke nok med sig selv, baade som Subject og Object, naar man vaager og naar man drømmer, see, det er allerede to Væsner og to Tilværelser; blev man nu ovenikjøbet malet, saa blev man jo tre jeg haaber De ikke misforstaaer min Mening, og holder mig for en Fantast eller Sværmer -jeg skjætter kun ikke om at males mener jeg.«

»De er allerede saa godt som malet - sagde den fremmede Yngling, som imidlertid havde betragtet Arnold nøie og tegnet fort - Grundridset har jeg og Meer behøver jeg ikke, jeg er Dem meget forbunden, min Herre, Farvel!«

Med disse Ord var han ude af Døren, og inden Arnold fik kastet nogle Klæder paa sig, for at indhente ham, var han ganske forsvundet og ingensteds at opspørge. Det var atter en besynderlig Casus - tænkte Arnold - det vil jeg dog ogsaa tilføie i mit Eventyr.

Neppe havde han begyndt at skrive, førend hans Huusvert kom ind til ham, og var imod Sædvane saa høflig og ærbødig, at han neppe syntes at vide, med hvad Ærestittel han skulde benævne sin Tagkammergjæst, som han baade kaldte Excellence og Høihed.

»Plager Fanden Dem? Herr Vert - spurgte Arnold forundret - har De maaskee drømt inat, at jeg var en forvandlet Prinds, og venter, at jeg idag skal krybe ud af Skindet og faae Prindsessen og det halve Rige? det er fortidlig, Herr Vert, saavidt er jeg ikke kommet i mit Eventyr.«

»Deres Høihed er saa naadig at spørge - svarede Verten og bøiede sig - De veed maaskee ikke endnu den store Lykke, der nylig er vederfaret Dem, og at De er Fyrstens naturlige Søn.«

»Hvis saa er, saa er det vel ikke skeet saa nylig - svarede Arnold og loe - saa maa jeg formodentlig have været det fra min Fødsel.«

»Uden al Tvivl, deres Høihed! men det har Ingen vidst førend idag - svarede den ydmyge Vert - og jeg skammer mig som en Hund over, at jeg ikke har kunnet see det strax paa deres fyrstelige Blik og majestætiske Aasyn, samt deres hele kongelig-keiserlige Anstand og Væsen, og indrømmet Dem den bedste Sal i Huset, istedet for dette lumpne Tagkammer.«

»Derover skal De ingen Skrupler gjøre Dem, Herr Vert - svarede Arnold - dersom jeg ogsaa var en keiserlig Bastard, var Æren ikke saa stor endda, og min Høihed kunde gjerne rummes paa deres Tagkammer; maa jeg ellers spørge hvor den dumme Snak kommer fra?«

»Tag mig det ikke unaadigt op, deres Høihed! men det er den 58 reene Sandhed; hele Byen veed det allerede. Og saaer jeg Dem ikke selv igaar paa Fyrstens Livhengst, som Ingen ellers rider uden han selv -og hvo kunde saa fortrolig hilse og tale med vor tilkommende Fyrstinde, Fyrstens kjødelige Broderdatter, den skjønne Prindsesse Goldini, uden en Prinds af Blodet?«

»De tager Feil, Herr Vert, reed jeg paa Noget igaar, saa var det nok paa en Kjep, og taledede jeg med Nogen, saa var det vist med en Stokkeknep eller en Sphinx, eller i det allerhøieste med en Grevinde.«

»Deres Høihed er nu altid saa spøgefuld - sagde Verten - jeg mærker nok, De vil være her incognito; men De har blot at befale, og jeg staaer ganske til deres underdanigste Tjeneste, baade med Huus og Hjem, Ære og Gods, Liv og Blod, Kone og Børn og Alt hvad Dem kjært er.« Derpaa gik Verten baglænds ud af Døren og faldt af lutter Underdanighed ned af alle Trapperne.

Kommer nu Raden til de Andre, at være gale? - tænkte Arnold -eller skulde der virkelig være Noget om? Man har dog hørt saa galt før, og jeg har altid havt en Ahnelse om, at der engang maatte blive noget Stort af mig; men paa den Maade havde jeg rigtig nok ikke troet det. Bedre var det dog, om jeg var noget dygtigt selv, end om jeg nu kom til at gjelde for noget Glimrende i Verden. -Jeg troer, jeg løber min Vei fra denne uægte Ære - en naturlig Prinds - hvad Stort kommer der ud af? - ak! kunde jeg kun finde den skønne Cordula igjcn, slog jeg gjcrne en Streg over Storheden og tog tiltakke for evig med Lyksaligheden. Ak, var hun dog kun virkelig til! det gaaer mig som Pygmaeon nu, jeg har forelsket mig til Døden i et Værk af min egen Opfindelse; men der er ikke mere slige medlidende Guder til, som gjøre mig det døde Billede levende for min Kjærligheds Skyld Og om det nu ogsaa skedte, vilde jeg da troe det? vilde jeg da ikke ogsaa holde det for en Drøm og for en Virkning af min egen ophidsede Indbildningskraft? - Nei, med os Forstandsmennesker er der Intet at udrette; kunde vi ogsaa fare levende til Himmels som Elias, vi vilde troe, det var en Drøm og Indbildning, og kunde dog aldrig blive salige i vor Vantro.

Nu bankede det paa Døren; en Ubekjendt traadte ind, rakte Arnold et Brev og gik. Han aabnede Brevet og læste: »Flye, Arnold, flye strax! om en Time er det forsildigt.«

Hvilken Advarsel - tænkte han forundret - Hvo forfølger mig og Hvo advarer mig? det er mig Altsammen lige begribeligt; men 59 hvorfor flye, naar jeg ikke engang veed, hvad jeg flyer for? -jeg bliver, og vil dog see hvad der kommer ud af Det hører ogsaa til mit Eventyr, kan jeg tænke. Derpaa satte han sig til Skriversbordet.

En Time var neppe forløben, førend Døren foer op, og en Officier traadte ind, med en dragen Sabel i Haanden, og foreviste ham en Kabinetsordre, som befalede ham, ufortøvet at adlyde. Her hjalp ingen Indvendinger; han maatte strax følge med, og fik neppe Tid til at tage sine Papirer i Lommen. En lukt Vogn holdt for Døren og i et Øieblik var han ude af Stadsporten. Der sad han nu i et Hjørne af Kareten og overveiede sin underlige Skjæbne. Maaskee min Vert dog havde Ret - tænkte han - hvem uden en fyrstelig Person gjør man saadanne Ophævelser for? man frygter maaskee en Kronpretendent i mig, og hvis saa er, gjør man klogt i, at sætte mig fast; thi med det Gode opgiver jeg ikke mine Rettigheder. - Der foer nu med Eet saadan en heroisk Aand i ham, at det syntes ham en let Sag, at sætte sig i Frihed hvad Øieblik han vilde. Han gjorde allerede Mine til at ville afvæbne Officieren, som sad ligefor ham i Vognen, med den dragne Sabel i Haanden; men da denne mærkede sin Fanges Hensigt, slog han Skaadet fra Vinduet, og Arnold saae nu, at Vognen var omringet af bevæbnede Ryttere, og at Modstand altsaa var forgjæves. - »Siig mig kun Eet, min Herre! - sagde han nu til sin Vogter - hvem holder man mig for? og hvad har man egentlig isinde med mig?« »Man holder Dem for en Eventyrer - svarede Officieren - som ved en tilfældig Liighed med en vis afdød fyrstelig Person, søger at udgive Dem for ham og spille en vigtig Rolle her i Landet. Derfor bringer jeg Dem til den øde Grændsefæstning, min Herre! Dersom De virkelig er den Person, enkelte Sværmere holde Dem for, saa hører De netop hjemme der; thi der opgav den høie salig Herre sin urolige Aand, og der skal De, som hans tro Gjenfærd, have Lov til at spøge deres Livstid. Der kan De ogsaa uden Fare for Landet fortsætte deres Eventyr og give det saa glimrende en Ende, som De vil, paa Papiret.«

»Hvo har sagt Dem, at jeg skriver paa et Eventyr - raabte Arnold -og hvo har givet Dem Lov til, at tage Helten i mit Digt for en virkelig Person, og ovenikjøbet for mig selv?«

»Det er jo Dem selv - svarede Officieren koldt - og De holder dog vel Dem selv for en virkelig Person?« -

»Ja det er ogsaa sandt, forsaavidt har De Ret, min Herre! - men for Fanden, det er jo dog alligevel kun et Eventyr.«

60

»Nu vel, saa svarer det Eene jo til det Andet, eller synes denne Reise Dem ikke eventyrlig nok?«

»Jo, tilvisse, jeg har Intet at beklage mig over; jeg mærker nok, at alle Mennesker ere gale nuomstunder, og jeg selv maaskee med. Jeg har altid før klaget over, at der var formegen Forstand i Verden, og at det var Poesiens Død; nu har jeg da endelig faaet det, som jeg vilde, og dersom der nu ikke bliver en ordentlig Digter af mig, skulde jeg skee en Ulykke.«

Efterat Arnold havde kjørt Nat og Dag uden Ophør, holdt Vognen endelig stille, og han saae sig nu henført til en øde vild Egn, rundt omgivet af Taager og nøgne Klipper. Inderst mellem Klipperne ragede et gothisk Fangetaarn i Veiret, som paa alle Sider var omgivet af en steil Klippemuur og dybe uoverstigelige Grave. Skal jeg her indmures paa Livstid? - tænkte Arnold og en Gysen gjennemisnede ham; men han taug og adlød Nødvendigheden.

Man førte ham over en Vindebro og gennem tre store Jernporte. Da den sidste Port smeldede i Laas efter ham, blev et Skud løsnet paa den anden Side af Porten og han hørte noget efter Vognen rulle bort. Han saae sig nu eene i en snever mørk Forgaard, ligeover for det skumle Fangetaarn, hvorfra en gammel graaskjægget Mand kom ham langsomt imøde, med en Lygte i den ene Haand og en spændt Pistol i den anden.

»Skal du ogsaa den Vei« - spurgte Gubben og hævede den bevæbnede Arm; men dreiede tillige Lygten saaledes, at Skinnet faldt paa Arnolds Ansigt; idetsamme tabte han Pistolen, som gik af i Faldet, og Gubben laae nu paa sine Knæe uden at mæle et Ord og bævede for Arnold, som for et Spøgelse.

»Hvad skal nu det betyde? - spurgte Arnold - hvad holder du mig for? Gamle!«

»Ak, eders høisalige Høihed - svarede Gubben - jeg holder Eder for hvad I virkelig er, eller idetmindste har været. - Hav Barmhjertighed med mig, og drei nu ikke Halsen om paa mig; jeg var jo nødt til at slaae Jer ihjel, Prindsessen befalte det jo.«

»Har Du nogensinde slaaget mig ihjel?« - spurgte Arnold og loe.

»Ja desværre, det veed eders høisalige Høihed bedst selv, og dengang loe I mig ikke ud; - hvormed kan jeg nu tjene eders Høisalighed?« -

»Spar Titulaturen - sagde Arnold - har du virkelig engang slaaget mig ihjel, som du jo bedst maa vide selv, saa er jeg jo død nu og har ingen Complimenter behov; men hvorfor vilde du da skyde mig før? kunde det ikke være nok, at du havde taget Livet af mig eengang? - Dog siig mig nu een Ting, Gamle! - reis dig kun og vær ved frit Mod! - hvad er det for en Daarekiste, man her har sperret mig ind i? thi at Du er gal, kan jeg da nok høre, og jeg har en hemmelig Mistanke om, at jeg selv nok ikke er saa ganske vel forvaret.«

»Gud give, her var en Daarekiste, Herre! - svarede Gubben - her er det, der er værre: her er jo en blodig Morderhule, som I nok veed selv.«

»Slaaer man ikke Folk bedre ihjel her, end man hidindtil har gjort ved mig, saa er Morderhulen vel ikke saa blodig endda; men enten jeg nu er død eller levende, Gamle, saa trænger jeg til Noget at leve af, og dernæst til et godt Natteleie; skaf mig nu det først, saa kan vi siden tales ved, om vi ere døde eller levende, kloge eller gale.«

»Jeg kommer mig igjen - svarede Gubben - eders Høihed er dog ikke saa død endda, som jeg havde troet; thi ellers forlangte I vel ikke Mad og Drikke. Det har dog vel altsaa kun været en forhexet Drøm, at jeg stak Jer ihjel her for fem Aar siden med min Brødkniv« ...

»Tie stille med Drømme - afbrød Arnold ham - jeg har Ulykke nok med mine egne, og hvo veed, om jeg ikke nu atter ligger hjemme i min Seng og drømmer?«

Under denne besynderlige Samtale fulgte Arnold med Gubben ind i Taarnet, som havde mere Lighed med en Hule for vilde Dyr, end med en menneskelig Bolig. Da han havde faaet Noget at styrke sig paa, medens den gamle Fangefoged bestandig betragtede ham med et mistænkeligt Blik, forlangte han at komme til Hvile. Den Gamle tog Lampen fra Bordet og bad ham følge sig. Hvergang Arnold tog et langt Skridt, saae den Gamle sig urolig tilbage, som vidste han endnu ikke Andet, end det var en Aand, der gik bag efter ham, gennem de lange dunkle Taarngange; undertiden stod han ogsaa stille og sagde med truende Stemme: »kom mig ikke for nær, eders Høihed! jeg har min Brødkniv endnu.«

Endelig kom de til en stor hvælvet Sal, med stærke Jerngittre for Vinduerne. Der stod et Bord med Skrivertøj, en gammel forgyldt Stol uden Ryg, og en Seng med røde Damaskes Gardiner, Alt saaledes henstillet, som om et Menneske nylig var gaaet derfra; men det 62 tykke Støv paa Stol, Bord og Gardiner, viste noksom, at Værelset længe maatte have staaet saaledes øde.

»See, her er da eders sædvanlige Værelse - sagde Gubben, og tændte Voxlysene i de trearmede Lysestager, der stod paa Bordet - jeg havde aldrig ventet at see Jer igjen, før Dommedag; derfor seer her lidt støvet og uordentligt ud; men jeg har ikke sat min Fod her siden den Nat, I veed nok selv, da jeg gik i Drømme. See, der kan I endnu see Blodet paa Lagenet; det maa dog altsaa kun have været Næseblod eller Rust - det gaaer nok af i Vadsken - Godnat!« Derpaa gik den gamle Graaskjæg tilbage med sin Lampe og laasede Jerndøren efter sig.

»Den gale Mand gjør mig dog urolig tilsidst - sagde Arnold - og saae paa det rødplettede Lagen. Han har dog sikkerlig myrdet et Menneske her engang, og troer nu i sit Galskab, at det var mig; hvad sikkrer mig for, at han ikke kommer og gjør ligesaa ved mig, naar jeg er faldet i Søvn. Jeg vil sætte Bordet for Døren, saa kan han dog ikke komme ind, uden at jeg vaagner ved Larmen.«

Da Bordet var flyttet, tog han det ene Lys og besaae sit Fængsel nøie. Det var en stor skummel Hvælvning, og havde kun den eeneste Indgang. Paa Vægene saae han hist og her indridset Skrift; han holdt Lyset til og studsede; thi det var ligesom han her saae sin egen Haandskrift, og hvad han læste, var Steder af Machbeth, som han selv kunde udenad, og som ofte faldt ham ind naar han var eene. Der stod ogsaa enkelte Bibelsprog, og Navnet Goldini stødte han ofte paa; men efter det fulgte gjerne en frygtelig Forbandelse af det gamle Testamente.

Goldini - tænkte han - det Navn har jeg jo ogsaa hørt før; det unge Menneske, som tegnede mig igaar, kaldte sig jo Prindsesse Goldinis Page. Men det var jo Floristan, den skønne Grevinde Cordulas Page; skulde Grevinde Cordula og Prindsesse Goldini da være een og den samme? sagde Verten mig ikke ogsaa, at han havde seet mig hilse og tale med Prindsesse Goldini? og det var jo dog Grevinde Cordula ... Men nu er jeg jo midt inde i mit Eventyr igjen. Saameget er da vist - vedblev han ærgerlig og holdt sig selv i begge Øren - jeg, *Candidatus Philosophiæ* Arnold, er Statsfange her, og man holder mig for en Prinds, som efter al Sandsynlighed er myrdet her i denne Stue af den forrykte Fangefoged, og paa Prindsesse Goldinis Befaling. Jeg vil dog optegne, hvad jeg kan udfinde, der er Mening i, af alt dette Virvar, at 63 jeg ikke imorgen igjen skal blande mine Drømme dermed, og være ligesaa gal, som igaar, og iførgaars, og alle de andre Dage.

Han tog nu sine Papirer frem og begyndte at skrive; men det var paa Eventyret igjen, og jo længer han skrev, jo underligere blev det for ham; det var ligesom Pennen løb af sig selv, mens han hengav sig til de forunderligste Forestillinger, om den ulykkelige Prinds, som her engang var myrdet - om den dæmoniske Prindsesse Goldini og om den skønne Cordula, som snart syntes ham en deilig Fee, der gik med ham til et Altar af Stjerner, i en dunkel underfuld Have; snart syntes det ham igjen, hun var en kold Marmorsphinx, som spurgte med gaadefuld Stemme: Hvo er du? tilsidst blev hun endogsaa til et frygteligt Uhyre, som sagde: jeg er Prindsesse Goldini - du faaer ikke Ro for mig, før du farer med mig i Afgrunden ...

Udmattet af disse Forestillinger, kastede han sig paa Sengen for at hvile; men lod Lysene brænde; thi han ventede ikke at kunne sove. Henimod Midnat slumrede han dog ind et Øieblik, men vaktet strax efter af en susende Lyd og en kold Gysen foer over ham. Han slog Øinene op, og alle sex Lys vare slukte. Nu erindrede han sig at have seet et lidet Hul paa en af Ruderne bag Gitteret, og trøstede sig med, at maaskee et Vindpust derigjennem havde slukket Lysene; skjøndt der var liden Sandsynlighed for i den Afstand, og han heller ikke fornam mindste Trækvind Han forsøgte at slumre igjen; men nu faldt det blodige Lagen ham ind, og det var ligesom Blodet blev vaadt og varmt under ham, og fyldte hele Sengen med en brændende Strøm. Han foer forfærdet i Veiret, rev Lagenet tilside, og den gruelige Fornemmelse var forsvundet. Nu skinnede Maanen klart gennem Vinduesgitteret; han saa hen mod Døren, for at see, om den var lukket. Bordet stod endnu for den som før; men hans Forfærdelse var grændseløs, da han i Stolen saa et Menneske sidde med Ryggen imod Sengen og skrive. Er det den gale Fangefoged? - tænkte han - eller er det den Myrdedes Gjenfærd, paa hvis blodige Døds seng du ligger? - eller er det dig selv, dit andet, ubegribelige Jeg, som nu sidder paa din Plads, og fortsætter dit Livs vidunderlige Eventyr? - Idetsamme vendte Skikkelsen sit Ansigt om mod Arnold og stirrede stift paa ham; det var et blegt, men ædelt, skjøndt forvildet Aasyn, og paa Panden var Blod Maanen skinnede underligt paa det sælsomme Dødningsansigt, og Arnold gjenkendte med usigelig Rædsel sit eget Aasyn, saa livagtig, som saa han sig i et Speil; kun Blegheden og den 64 blodige Pande vedkjendte han sig ikke. Forgjæves vilde han spørge: Hvo er du? Det var ligesom en usynlig Haand holdt ham for Munden, og som det Spørgsmaal maatte koste hans Liv. Forgjæves søgte han at reise sig; han kunde hverken røre Haand eller Fod Nu hævede den sælsomme Skikkelse sig fra Stolen, traadte et Skridt nærmere mod Sengen, og gav Arnold et betydende Vink, mens han pegede paa en hvid Rose i Panelet. - Meer saa ikke den bestyrte Arnold; han sank udmattet tilbage, og kom først til sig selv henved Morgenstunden ved et forfærdeligt Bulder.

Da han slog Øinene op, saa han Bordet omvæltet, og den gale Fangefoged stod ved hans Seng, med en gammel rusten Kniv i Haanden.

»Jeg kommer til at gjøre det om igjen, Herre - sagde den afsindige Gamle og fordreiede Ansigtet krampagtigt - Prindsesse Goldini vil ingen Ro lade mig have, og eders høisalige Høihed maa finde sig i, at dandse til Himmels endnu engang.« Han gjorde allerede Mine til at støde ham Kniven i Hjertet; men nu kom pludselig Arnolds hele Ungdomskraft tilbage, da han saa et virkeligt levende Menneske for sig; i et Øieblik var han ude af Sengen, havde Kniven i sin Haand, og den Gamle laae afmægtig paa Gulvet. Solen kastede just sine første Straaler ind i den dunkle Hvælvning, og Arnold saa nu ret nøie den Gamles fortrukne Ansigt Han er dog galere end jeg - tænkte han - og skal Nogen af os regjere her, saa tilkommer det mig, som den Klogeste. Derpaa tog han Nøgleknippet ud af den Gamles krumme Haand, bandt ham Hænderne paa Ryggen, og hjalp ham til Live. -

Da den Gamle fik Øinene op og saa, han var bundet, og at Nøglerne med Kniven var i Arnolds Haand, satte han sig ganske sagtmodig ned, og sagde med et underligt Nik: »ja det skulde eders Høihed have gjort for længe siden, det havde været godt for os Begge: I havde beholdt eders unge Liv, og jeg mine gamle Hænder rene.«

Arnold lod den Gamle sidde, og eftertænkte denne Nats besynderlige Hændelser. Han bemærkede nu først et stort Speil, som hang paa Vægen, skraas over for hans Seng, og han begyndte at troe, det Syn, han havde seet om Natten, kun var hans eget Billede i Speilet; thi nu saa han, at han virkelig baade var bleg og blodig, og havde nok stødt sin Pande i Mørket mod Sengestolpen. Han tog sine Papirer i Haanden, og saa nu Alt det skrevet med sin egen Haand, som han siden igaar havde drømt eller tænkt, eller virkelig troet at fornemme. Nu 65 vel - tænkte han - saadan maa det altsaa være, naar man er Digter; mit Eventyr gaer rask fra Haanden, og naar det kun ikke gjør mig reent gal, inden det faaer Ende, saa vil jeg med alt dette prise mig ret lyksalig. - »Hør nu Gamle - sagde han til Fangefogden, og løste hans Hænder, efter at han først havde

undersøgt, om han ingen flere Vaaben havde hos sig - nu er jeg Fangefoged her, og du er Statsfange, forstaaer du ikke nok det?»

»Ja, det er godt at forstaae - svarede Gubben - I er mig, og jeg er Jer, det er en reen Sag, det kan En jo see med et halvt Øie, det er heller ikke mig, der har stukket eders Høihed ihjel, men det er Jer, gale Karl! der har stukket min Høihed ihjel - her slog den Gamle en høi Latter op - ja nu har I det saa godt - vedblev han - nu kan I see hvor rart det er, at være Fangefoged paa Prindsessens forhexede Slot.«

»Er du den eeneste levende Sjæl her paa Slottet?» - spurgte Arnold.

»Levende Sjæl? - gjentog den Gamle - det er et underligt Spørgsmaal - levende Kroppe er her nu slet ingen af, undtagen det skulde være en af os; men jeg er jo et Spøgelse nu, og om min Sjæl lever, ja det skal jeg sige Jer paa den yderste Dag.«

Af ham faaer jeg nok aldrig et fornuftigt Ord, tænkte Arnold, og besluttede nu, selv at undersøge det mistænkelige Slot. Han laasede Døren efter sig for den forrykte Gamle, og gik med Nøgleknippet og Kniven i Haanden gennem de lange mørke Gange. Hvert Øieblik ventede han, at møde noget Usædvanligt og Dæmonisk; thi han troede nu dog næsten, at det var et forhexet Slot, han var kommet til. Han kunde ikke tilbageholde en vis ængstelig Følelse, som Forventningen om overnaturlige Begivenheder altid medfører; men Bevidstheden om, at det nu dog var Dag, uagtet der var mørkt i Gangen, og den Skarpsindighed, hvormed han før havde udfundet, at hans natlige Syn kun var et optisk Selvbedrag, og at alt det Eventyrlige, han hidtil havde troet at opleve, ingen objektiv Realitet havde; men kun var en subjektiv Ytring af hans Digtertalent - alt Dette gav ham Mod. For ganske at sikkre sig mod ethvert Anfald af forskruet Phantasie, tog han nu desuden sin Tilflugt til sin forstandige salig Pleiefaders Lærdom, som gik ud paa, at naarsomhelst man hørte nogen Lyd, hvis Aarsag man ikke kunde begribe, kunde man altid være temmelig sikker paa, at det var Rotter; og naar man saae Noget, som syntes Overnaturligt, var det enten Tyve eller forklædte Kjærester, eller ogsaa drømte man, og lod sig bedrage af sin egen Fantasie. 66 Denne Philosophie havde Arnold ofte udleet tilforn; men nu syntes det ham dog onskeligt, at kunne redde dens Ære og holde al Ængstelse borte med dens solide Skjold. Han søgte derfor nu ogsaa at indprente sig disse Lærdomme som Troesartikler. Idetsamme hørte han en klagende Stemme, som af en Døende, tæt ved sig. - »Det er Rotter« - sagde han høit til sig selv, og gik videre. Nu saae han en Skikkelse, ligesom det Syn, han havde seet sidste Nat, bevæge sig langsomt foran ham i den lange mørke Gang, og ikke paa sædvanlig Menneskeviis, men svævende som en Skygge. »Det er en Tyv eller en forklædt Elsker - sagde han nu - dog hvad kan her være at stjæle? og hvem kan her være at elske paa et øde Fjeldslot, hos en gammel forrykt Fangefoged, der lever som et Dyr i sin Hule? det er altsaa et Billede, min egen Phantasie foregjøgler mig; nu velan! som saadant vil jeg da behandle det, og hvis det er mit eget Aandsfoster, behøver jeg ingen Cornplimenter at gjøre. »Stop, min Søn! - raabte han nu - eller hvad det er, du hedder, du Skabning af min ophidsede Indbildningskraft, som spadserer der foran mig i min brune Frakke! hav den Godhed at sige mig hvem du egentlig er?« Idetsamme vendte Skikkelsen sit Ansigt om til ham, og han saae nu atter sit eget Aasyn, som i et Speil. »Om Forladelse, min Herre! - sagde han nu lidt forvirret og bukkede - De skulde dog aldrig være en vis *Candidatus Philosophiae* Hr. Arnold, som jeg hidindtil i min Uskyldighed har holdt for mig selv?« -

»Din Tvillingbroder var jeg« - svarede Skikkelsen og forsvandt. »Nei nu bliver det alt for galt - sagde Arnold - tør et lumpent Fantasiebillede, som jeg selv har skabt, et usselt Skyggeværk uden Kjød og Blod, saa fripostig fordriste sig til at paastaae, han er i Familie med mig, det maatte jeg dog selv vide bedre. Men Gud give, det var min Petter eller endogsaa min Tvillingbroder - vedblev han noget ængstelig - saa var det dog ikke mig selv - og en Tvillingbroder har jeg dog virkelig haft engang, det har jeg selv engang hørt af min Amme; men dermed er jeg lige klog, og veed ligesaalidt hvem han er, som hvem jeg er.« Nu var han ved Enden af Gangen og stødte paa en Dør, som ikke var lukket i Laas; han aabnede den og traadte ind i en stor lys Sal, hvor der paa Vægene hang en lang Række Billeder af fyrstelige Personer. Det var lutter kronede Hoveder og næsten Alle havde de deres Dronninger ved Siden; Somme havde endogsaa flere. Den, som var yderst i Rækken, hang imellem to deilige Qvinder, hvoraf kun den paa høire Side bar en Krone, men den paa venstre Side 67 havde to smaa Drengbørn paa sit Skjød, der lignede hinanden som to Draaber Vand; men Moderen syntes med en frygtsom Mine at ville tilhulle Børnene for Dronningens Øine, og Arnold saae nu i Baggrunden af Malenet en dunkel Skikkelse, med en Dolk i den eene Haand og en Maske i den anden, og paa Masken syntes han med Forundring at gjenkjende den skjønne Cordulas Ansigt. - Hvorledes, tænkte han, hører dette Billedgallerie maaskee med til mit Eventyr? - Nu faldt hans Blik paa den modsatte Væg, og der saae han virkelig den skjønne Cordulas Billede; men med et Slør for Ansigtet, hvorigjennem han dog tydelig kunde gjenkjende de saa inderlig elskede Træk; ved hendes Side hang et andet endnu mere tilsløret Billede; men hvori han syntes at kunne skimte Grundtrækkene af sit eget Aasyn. Idetsamme sprang Døren op og Floristan traadte ind. »Følg med mig - sagde Pagen - og du kan reddes endnu; seer du ikke hvor Dæmonen truer dig selv i Moders Skjød? om et Øieblik er hun her og vil blænde dig rned den fortryllende Maske. Forlang ikke at vide meer, men følg mig!«

»Ei, ei, Hr Tusindkonstner - sagde Arnold - skal jeg treffe Dem her; Jeg forstaaer ikke ret Meget af hvad De siger mig der, og endnu mindre af Alt, hvad der er hændet mig siden jeg førstegang havde den Fornøielse at see Dem; imidlertid skal De have Tak, hvis De vil hjælpe mig ud af dette Vilderede. Men

Billedsalen her kan jeg ikke forlade saa hastig. Den skjønnne Grevindes Billede der, maa jeg see noget længer paa; det skal vel være mig selv, som hænger der ved hendes Side? eller er det maaskee min Hr Fetter eller Tvillingbroder, vil jeg sige - mig synes han har en Krone paa Hovedet; det er godt, den Karl er halv usynlig, saa jeg ham rigtig igjen, blev jeg nok reent forrykt. Det er ellers et underligt Indfald, Hr Page, at male Folk med Slør paa, det giver dem noget skyggeagtigt og spøgelsemæssigt, som ordentlig gjør En ængstelig, og hvorfor skal den skjønnne Cordulas Aasyn være mig tilhyllet? vel veed jeg, hun er en hemmelighedsfuld Sphinx, men jeg elsker hende dog usigelig ...«

»Saa see hende da ganske og følg mig saa strax!« - sagde Floristan mens han rakte Haanden i Veiret og ligesom drog Sløret tilside. Den skjønnne Cordula smilede nu i al sin Skjønnhedsglands til den henrykte Arnold, som midt i sin Glæde dog ikke kunde andet end forundre sig over, at et malet Slør lod sig ligesaa let drage tilside som et virkeligt.

»Kom nu! - afbrød Floristan ham - her er intet Øieblik at spille.«

68

»Lad mig først see lidt endnu - sagde Arnold bønlig og kunde ikke rive sig bort fra det fortryllende Billede. - Ogsaa et Blik endnu paa dette - vedblev han og pegede paa Moderen med de to Børn paa Skjødet - det er formodentlig et Slags Allegorie, men Allegorier kan jeg ikke lide for min Død, jeg forlanger heller ingen Forklaring derover. Siig mig kun hvem den dunkle Figur er der i Baggrunden med Dolken og Masken; det skal vel være Melpomene; men hvorfor ligner Masken min skjønnne Grevinde? og hvorfor har Moderen det ængstelige Blik og de to ligestore Børn? thi det skal dog vel være en Madonna? jeg vilde idetmindste ønske, hun var det; Intet uden den skjønnne Cordulas Blik kan drage mig bort fra dette fromme moderlige Aasyn ...«

»Men kom dog! - raabte Floristan - dersom De dvæler et Øieblik endnu, seer De aldrig den skjønnne Cordula meer ...«

»Hvorledes? du vil bringe mig til hende, velsignede Yngling - raabte Arnold og faldt Floristan om Halsen - før mig hvorhen du vil, jeg følger dig strax. Men det er sandt, den forrykte Gamle maa jeg dog først lukke ud, ellers hungrer han jo ihjel derinde - bie lidt, jeg kommer strax igjen.« - Derpaa løb han tilbage i den mørke Gang, for at lukke den Gamle ud af Hvælvingen; men forvildede sig i Mørket og kunde ingensteds finde nogen Dør. Der faldt nu ogsaa adskillige underlige Tanker ham ind, om hvo det Gjenfærd kunde være, han havde holdt for sig selv, og hvo han selv igrunden var, siden hans Billede hang tilsløret mellem Konger og Fyrster. -

»Det er forsildig - lød nu Floristans Stemme efter ham - vogt dig for Melpomene! hun kommer.« Hvad skal nu den Snak betyde - tænkte Arnold - at bede en Digter vogte sig for den tragiske Musa - jeg veed jo dog, Muser og Gratier ingen Skade gjør os nuomstunder; men kunde jeg kun finde den forhexede Dør! -

Endelig fandt han Døren, og da han traadte ind i Hvælvingen, saa han den ulykkelige Gamle, bleg som en Døende, med sønderrevne Klæder og afrevne Haar, knæle ved Sengen og bade Blodpletterne paa Lagenet med sine Taarer, medens han bestandig gned derpaa og mumlede nogle uforstaaelige Ord - Dette Syn bevægede Arnold til Medynk. »Fortvivl ikke, Gubbe! din Synd kan vel tilgives dig« sagde han og lagde Haanden paa det iisgraa blødende Hoved. Da reiste den Gamle sig, saa han med et underligt Smil og nikkede: »I vil ikke lade eders høie Blod komme over mit Hoved - sagde han - nu vel, 69 saa kom da, jeg vil gjøre Alting godt igjen og heller ikke længer forholde Jer hvad Eders er med Rette.« Derpaa gik han hen til Panelet, hvor en hvid Rose var malet, der trykte han paa en hemmelig Fjær og der aabnede sig et lille Skab i Muren. Deraf udtog han en kort Stav, og gav Arnold den i Haanden, tog en Kappe frem og hang den over hans Skuldre, og satte endelig Noget paa hans Hoved, som han ikke ret kunde skjelne hvad var. »Gak nu med Fred - sagde Gubben - og glæd Jer i eders Herlighed! nu maa Prindsessen gjøre ved mig hvad hun vil; jeg er saa alligevel i hendes Kløer; men naar jeg farer til Helvede, kan jeg dog trøste mig, at I ikke kommer igjen og kræver mig for eders Skat.«

»Du er fri, Gamle,« sagde Arnold og skyndte sig tilbage til Billedsalen, for der at træffe Floristan igjen og iile med ham til den skjønnne Cordula. Men idet han traadte ind i Salen, vare de malede Konger og Dronninger tilligemed Floristan forsvundne, og hvor hen han vendte sit Blik, saa han kun et eeneste Billede, men tusindfold fordoblet, og som rørte sig og levede: det var ham selv, i en prægtig Kongedragt med Septer og Krone. Han mærkede nu, at alle Vægene vare af det klareste Speilkrystal, som viste ham hans egen herlige Skikkelse, i en uendelig Række af kronede Hoveder, der alle vare Gjentagelser af hverandre. Det var altsaa de Billeder, jeg saa her før - tænkte han - kun mangler her, synes mig, ved den herlige Kongerække, at hver Konge skulde have en deilig Dronning ved Siden, da vilde jeg i dette Billedperspectiv see mig selv og mine Efterkommere i en Herlighed og Glæde, som aldrig skulde have Ende ... Men nu begynder jeg vist at drømme igjen - vedblev han - hvorledes er jeg blevet Konge? det er dog vel aldrig igjen et Kapittel i mit Eventyr, som jeg nu maaskee sidder hjemme paa mit Tagkammer og skriver? - Videre kom han ikke i sine Betragtninger, da Døren fløi op, og en prægtig Dame traadte ind, med en Purpurkaabe om sine Skuldre, Guldkrone paa Hovedet, og i hvis deilige Aasyn han ufeilbarlig troede at gjenkjende den skjønnne Cordula. »Hvad seer jeg - raabte Arnold og sank for hendes Fødder - Cordula, min Brud, min evig

elskede Brud!«

»Din Dronning, hvis du har Mod« - svarede den Skjønne, og der foer som et glødende Straalevæld fra hendes sorte funklende Øine, og tændte en Attraa i Arnolds Hjerter, som han aldrig før havde virkelig følt, men kun leget med i sine Drømme. Det gik ham som Machbeth paa den sælsomme Hede, da de rædsomme Søstre hilste 70 ham som Konge, og han gjenkjendte ikke den skjønne Cordulas Aand i dette fortærende Blik, som syntes at hæve ham til en svimmel Høide, der tillige bragde ham til at grue for sig selv. Men det var dog Cordulas Aasyn, det var hendes liflige Stemme, og i den prægtige Dronningdragt, med de glødende Kinder, og det elskovsfunklende Liv i hvert Blik, syntes hun ham endnu langt uimodstaaeligere henrivende, end tilforn. Det var som hun lovede ham en langt virkeligere og haandgribeligere Lyksalighed nu, end med det ellers blege gaadefulde Aasyn, der altid havde sat ham i en underlig ahnelsesfuld Stemning, og bragt ham til at betragte sig selv som en Gaade, sit Liv som en Drøm, og sin Elskede som et overjordisk Væsen og en ubegribelig Sphinx. »Ja skjønne Cordula - raabte han - bliv min Dronning, og jeg har Mod til hvad det skal være - det koste hvad det vil, det koste Liv, det koste Blod -«

»Ja Blod vil det koste - svarede den Skjønne - men hverken dit eller mit. Du er født til den Krone, du nu bærer; sværg at lyde mig iblinde og den skal vorde din.«

»Uimodstaaelige!« - raabte Arnold og vilde synke i hendes Arme; men pludselig grebet af en uvilkaarlig Rædsel, standsede han og slog et Kors for sit Bryst. Idetsamme hørte han en Stemme bag ved sig, som raabte: »tag Jer iagt, eders Høihed, lad Jer ikke andengang skuffe! det er jo Satans Oldemoder, I der vil omfavne; skal hun dandse til Helvede med Nogen her, saa er det med mig.« I samme Øieblik saae han den gale Fangefoged styrte i Armene paa den Skjønne, og nu syntes han, at hendes Ansigt pludselig forvandlede sig og blev gammelt og rynket. Han foer forfærdet tilbage og saae nu den gamle Fangefoged dandse lystig hen ad Gulvet med den forrykte Sælgekjærling fra Hamborg. Salen løb rundt med den forfærdede Arnold, og han tabte baade Septer og Krone. Han tumlede fort, som iblinde, og vidste ikke hvor han var, til han endelig følte, at En holdt ham ved Haanden og hørte en velbekjendt Stemme, som sagde: »det var et slemt Stykke Vei, nu ere vi over det Værste; men havde jeg ikke været gesvindt, havde De før mistet baade Hat og Stok Hr Arnold.« Det var Floristan, som rakte ham Hatten og den velbekjendte Stok med Sphinxen, som han nu længe ikke havde tænkt paa. Pagen fortalte tillige, at de nu vare paa Vei til den skjønne Cordula, og vare lykkeligen slupne ud af den falske Prindsesse Goldinis forhexede Slot.

»Hør nu, Floristan - sagde Arnold, efter at han længe havde gaaet 71 taus og alvorlig - nu vil jeg aldrig meer tænke paa hvem jeg er, om jeg er stor eller lille, Digter eller Konge, Statsfange eller Student. Hvad jeg er, bliver jeg dog alligevel, enten jeg veed det og gjelder for det eller ikke. Andet end sig selv, kan Ingen jo heller blive, om han ogsaa tusinde Gange bilder sig det ind og hele Verden siger han har Ret. Ved at tænke for meget paa sig selv, bliver man desuden gal tilsidst mærker jeg, eller, hvad der er endnu værre, kommer i Fandens og hans Oldemoders Klor; thi jeg tvivler ikke længer paa, at jo denne Prindsesse Goldini var en forførerisk Djævel, som med den skjønne Cordulas Maske vilde lokke mig i Afgrunden. Maaskee har jeg ogsaa dromt det Altsammen; det kommer igunden ud paa Eet; men at den herlige fortryllende Verden, hvori den skjønne Cordula lever og rører sig og hvor jeg har levet saa lykkelige Timer med hende - at den er sand og virkelig og hverken nogen Drøm eller et betydningsløst Eventyr, som jeg selv har opfundet, derpaa vil jeg nu heller ikke tvivle et Øieblik meer i mit Liv, om ogsaa hele Verden reiste sig imod mig og paastod, jeg var daarekistegal.«

»Ret saa - sagde Floristan og rakte ham sin Haand - troe paa din Lykke og den er dig nær.«

»Hvo du saa er, skjønne Yngling - vedblev Arnold - enten du er et Menneske som jeg, eller ikke, saa veed jeg dog nu, at du mener mig det vel, og ikke staaer i den Djævelindes Tjeneste, af hvis Hexeslot du nu har befriet mig. Men du vil føre mig til min Cordula, ikke sandt? til hende, som vist eier Kronen i Aand og Sandhed, om hun end aldrig bærer Navnet og den tomme Glands deraf i Verden - til hende vil du føre mig tilbage, som min Sjæl eene finder Fred og Lyksalighed hos, bliver hun mig endogsaa en evig Gaade.«

»Her seer du allerede hendes Slot - sagde Floristan - men gruer du ei længer for den gaadefulde Sphinx?«

»Nei, nu er jeg forsonet med dens hellige Mysterium - raabte Arnold henrykt - og spørger Sphinxen mig atter: Hvo er du? og Hvo er jeg? - see, da vil jeg pege op paa Himmelens Stjerner og sige: der kan du læse det, jeg veed det ikke, jeg vil og skal vel ikke vide det nu; men Eet veed jeg, og det er, at jeg elsker dig grændseløst og skal elske dig i Evighed, skjønne Ubegribelige!«

»Amen! - sagde en sød velbekjendt Stemme, og den skjønne Cordula fløi i hans Arme - nu er jeg ikke længer et Drømmebillede for dig, min Elskede, og nu skal ingen fjendtlig Aand adskille os mere.

Dæmonen er forsvundet, som bar Skikkelsen, Navnet og den blændende Glands, og gjaldt for mig i den blinde Verdens Øine; men mig skal Ingen see, uden den, som troer paa mig og elsker mig, uden at forstaae

mig. Ikke har du drømt, min Elskede, dit Eventyr er sandt og virkelig oplevet; det er ikke opfundet af dig paa menneskelig Viis, men skabt i dig og ved dig af andre og mægtigere Aander. Din urolige Tvillingbroders vildfarne Aand, i hvem du troede at see dit eget Væsen og hvis forfængelige Drømme fandt saadan Samstemning i din Sjæl, at de nær havde ført dig Dæmonerne i Vold, han er nu kommet til Klarhed og Fred; thi Skatten er hævet og forsvundet, som bandt hans forvildede Sjæl til det Forgjængelige.«

»Siig mig ikke mere, skønne Cordula - afbrød hende den henrykte Arnold -jeg veed Nok og vil ikke vide Meer; dig har jeg jo nu og der mangler Intet meer i min Lyksalighed«

Solen var allerede gaaet ned og Fuldmaanen skinnede klart gennem Træerne. Nu rullede Cordulas skønne velbekjendte Guldkarm frem mellem Buskene og det lykkelige Brudepar besteg den, hvor paa Floristan greb Silketømmerne og styrede de vælige Gangere gennem den dunkle Skov til det prægtigt oplyste Slot.

Der modtog dem atter de dandsende Ynglinger og Piger med Krandsene og de flammende Brudetakler ligesom sidst Paa Slottet modtog dem ogsaa et talrigt Selskab, hvori Arnold nu gjenkjendte mangan Ven og Broder i Aanden, som han i lang Tid ikke havde seet De modtog ham Alle med inderlig Glæde og lykønskede ham, som den skønne Cordulas Brudgom.

I Haugen steg atter den muntre Glædesild op fra Øen i den speilklare Søe, og i Lunden funkledede Højtret med de tusinde Stjerner.

Haand i Haand gik Arnold og den skønne Cordula til Alteret. Da hun nu knælede andagtsfuld ved hans Side og rakte ham den elfenbeenshvide Haand, mens hun hævede de skønne betydningsfulde Øine mod Himlen, da syntes hun ham vel atter et overjordisk ubegribeligt Væsen, der liig en gaadefuld Sphinx laae Haand i Haand med ham for den Eviges Throne; men han gruede ikke meer for det herlige Syn, en høi ahnelsesfuld Glæde opfyldte hans Hjerte, og det var som en Engel hvidskede dybt i hans Sjæl, med Floristans velbekjendte Stemme: lyksalige Eventyrer! du vandt dog Prindsessen, og hendes er Kronen, naar al Verdens Herlighed er Tant og forfængelig Drøm.

73

Moster Maria

En Fortælling

»I Aften fortæller du os dog Eventyret ud om Manden med det blaa Skjæg, ikke sandt Moster!« sagde den lille Gitte, og satte sig paa den skønne Moster Marias Skjød, mens den lille Broder Hans tog Plads paa Skammelen ved hendes Fod. »Men saa maa du ikke blive bange Gitte! - svarede Maria, og klappede den lille Søsterdatter paa de lange nedrullende Lokker - og du maa kjønt sidde stille paa din Skammel, Hans! til vi faae Lys og Moder kommer ind og drikker Thevand med os.« »Men det er jo dog kun et Eventyr? - spurgte Gitte - nu har Ingen dog meer saadant et fælt blaat Skjæg?« »Og nu tør heller Ingen saadan slaae sine Koner ihjel, det har Ingen Lov til meer, ikke sandt? Moster!« spurgte Hans. »Vist er det et Eventyr Børn - svarede Maria

- og der er ingen saadan Mand mere til i Verden. Men hør, det banker, det er vist Hr. Hind, nu maae I have Historien tilgode til imorgen Børn!« Derpaa satte Moster Maria lille Gitte ned paa Gulvet, og løb hen at aabne Døren. »Den slemme Hr. Hind - klagede Børnene

- han kommer ogsaa altid og forstyrrer os, naar vi sidde saa rart her i Tasmørket og skal høre Historier.«

»God Aften, min skønne Scheherezade! - sagde Hr. Hind, idet han traadte ind og kyste Marias Haand - De sidder vist her igjen midt i Tusind og een Nat med de Smaa; lad mig ikke forstyrre Dem! jeg sætter mig ogsaa gjerne ved deres Fod paa lille Hanses Skammel, og lader deres huldsalige Stemme hentrylle mig i det

vidunderlige Børneparadiis.« Med disse Ord trykte han Marias Haand i det fortrolige Tuumørke, og Maria mærkede, at hendes Kinder glødede. »Jeg gaaer at hente Lys - sagde hun hastig og løb ud - her er jo saa mørkt, at man ikke kan see en Haand for sig!«

»Hvad har Moster Maria fortalt Eder iaften Børn?« spurgte Hr. Hind, og klappede de Smaa, mens Maria var ude. »Ingenting - svarede Gitte, og løb fra ham - du kommer ogsaa altid naar hun vil fortælle os den rare Historie om Blaaskjæggemanden.«

»Det var ham som slog sine Koner ihjel - sagde Hans, belærende -

Fra *Eventyr og Fortællinger*, 1820 74 men det er kun et Eventyr, saadanne Mænd er der nu ikke mere til i Verden.«

Maria kom ind med Lyset og spurgte bekymret, da hun saae Hr. Hind i Ansigtet: »De befinder Dem dog vel, jeg synes De er noget bleg iaften.«

»En Smule Hovedpine - svarede Hr. Hind, og foer med Haanden over Panden - behag blot at sætte Lyset paa Bordet, De har maaskee seet mig i en ufordeelagtig Belysning. Deres Fru Søster er vel hjemme? - vedblev han og rømmede sig - har hun ingen Efterretninger endnu fra Hr. Capitainen? Det maa være tungt for en elskende Hustru at svæve saalænge i Uvished om sin Mands Skjæbne. Jeg længes ogsaa inderlig efter at see ham og gjøre hans Bekjendtskab. Han er Dem i Faders Sted veed jeg, det giver ham en Fordring meer paa min Høiagtelse, og gjør mig hans Bekjendtskab til et af mine varmeste Ønsker.«

Maria saae hans betydningsfulde Blik og rødmede. Hun dreiede Samtalen i Hast hen paa Sømandslivet i Almindelighed, hvis Raskhed og Livlighed hun priste.

»Men det er dog sjeldent, at en Sømand er en tro Elsker - indvendte Hr. Hind - med deres Hr. Svoger gjør jeg naturligviis, skjøndt Ubekjendt, en Undtagelse; men Sømanden har gjerne en Elskerinde paa hver en Kyst, og naar han forgaaer paa Havet, har han ofte den Trøst, at Kone og Børn græde for ham i alle fire Verdensdele.«

»Spøg ikke med at forgaae - sagde Maria - hvergang det stormer om Natten, har jeg ingen Ro, før det er Morgen, og min Søster kan forsikre mig, at hun intet Forvarsel har havt; thi jeg har ofte hørt, at naar en Sømand forgaaer paa Havet, tager han gjerne Afsked med dem, han har kjærest, i deres Drømme, eller ved et og andet mærkeligt Tegn.«

»Elskværdige Drømmerinde! - svarede Hr. Hind - hvis deres Overtro ikke klædte dem saa velsignet, vilde jeg af al Magt bekæmpe den.«

»Anseer De da virkelig selv al Tro paa Varsler og Gjenfærd for Overtro?«

»Upaatvivlelig.«

»Saa tag dem iagt, Hr. Hind! at de ikke selv kommer til at opleve noget Saadant engang; det skal allersnarest kunne hændes dem, som ere meest forstokkede i at tvivle.«

75

»Vil de gjøre mig frygtsom for min egen Indbildning - spurgte Hr. Hind og loe - nei dertil har jeg til Lykke ikke Fantasie nok, og Hvo som ikke har Troen derpaa, staaer netop mindst Fare for slige Forvildelser. Som Poesie betragtet hører jeg imidlertid ret gjerne paa alle slige Hjernespind, og har fra min Barndom et temmeligt Forraad, hvormed jeg kan opvarte Dem, naar vi Intet bedre har at tale om.«

»Intet er mig kjærere: o fortæl, fortæl, kjære Hr. Hind! Deres sidste Historie om den store ulykkelige Røver holdt jeg ret meget af, og havde jeg været i hans Bruds Sted -«

»Saa havde De maaskee dog ikke forladt ham?«

»Nei, dertil var han dog for tro og ærlig, skjøndt han rigtignok var en rædsom Mand. Men Spøgehistorier ere dog bedre; fortæl os nogle ret frygtelige! Dog det siger jeg Dem, kom mig ikke bag efter og forklar det paa en naturlig Maade, saa det bliver til Rotter eller Muus, hvad jeg troede var Aander eller overnaturlige Væsner; det kan jeg ikke lide for min Død«

»Modige Sjæl! De gruer ikke engang for det Skrækkeligste og vil have virkelige Spøgehistorier; men dermed kan jeg naturligviis ikke tjene Dem, da jeg ikke kan ansee nogen for virkelig, om den saa hændtes mig selv.«

»Heller ikke for sandsynlig eller muelig?«

»Nei, derfor bevare mig den sunde Menneskeforstand! meer end poetisk Tro derpaa har De neppe selv,

skønne Maria! thi De har dog vist Intet oplevet, som De med Rimelighed kunde henhøre til det Overnaturlige.«

»Det behøves ikke heller, just fordi jeg troer det alligevel; men jeg frygter ikke derfor.«

»De troer da vel ogsaa paa Dobbeltgjængere, skal vi see?« spurgte Herr Hind nu og smilede.

»Derom veed jeg ikke hvad jeg skal tænke, det synes mig dog næsten alt for besynderligt.«

»De vilde vist ogsaa forfærdes, hvis De saaledes engang tog et flygtigt Skyggebillede for en af deres bedste Venner.«

»Naar det var En, jeg ret holdt af, troer jeg dog ikke jeg vilde frygte derfor. Det vilde være mig et Beviis mere for, at Aanden kan være hvor den vil, og for en god og kjær Aand havde jeg jo Intet at frygte.«

»Men De maa dog antage det for umuligt - vedblev Herr Hind -ellers kunde de jo ikke være vis paa, at det var mig, som stod her for 76 Dem i dette Øieblik: saa meget meer, som man hjemme paa min Gaard virkelig har villet indbilde mig, at jeg gaaer dobbelt«

»Min Gud, De forskrækker mig,« sagde Maria ængstelig. I det samme gik Døren op, og hendes Søster traadte ind Da hun saae Herr Hind der hos Maria og Børnene, forsvandt Smilet, hvormed hun traadte ind, og den noget kolde Maade, hvorpaa hun besvarede den unge Herremands Hilsen, viste tydeligt nok, at han ikke var velkommen. Maria blev forlegen derover, og søgte at skjule sin Misfornøielse med Søsterens Ordknaphed, idet hun satte en Stol til Herr Hind og bad Pigen om flere Gløder til Themaschinen.

Forstemtheden varede heller ikke ret længe; thi Herr Hind vidste strax at sige Fruen noget Behageligt, uden at det ligefrem syntes smigrende; men han havde en let og fim Maade at udtrykke sig paa, som sjelden forfeilede sin Virkning.

Han var en ung smuk Mand, høi og kraftig bygt, med fyrige brune Øine, sorte Øienbryn og stærkt sortsmudset Hage. For at adspredde sig efter sin unge Kones Død, havde han nylig forladt sin Herregaard i Jylland, og agtede at tilbringe nogle Maaneder i Hovedstaden, hvor han allerede havde gjort Bekjendtskab i flere gode Familier. Ved en Bekjendt af Huset, som var Marias Curator, havde han ogsaa faaet Adgang til Capitain S s Huus, og havde ved sit høist behagelige Væsen allerede gjort stort Indtryk paa den skønne Marias Hjerte. Dette havde Søsteren bemærket, og søgte nu ofte, ved en mindre forekommende Modtagelse, at formindske hans stedse hyppigere Besøg, og naar hun var allene med Maria, havde hun altid meget at indvende mod hendes Lovtaler over Herr Hinds artige Levemaade og indtagende Væsen.

Næste Dag sad Maria med Syerammen ved Vinduet, og saae fra andet Stokværk ned paa Gaden ved Stranden, hvor Herr Hind nylig var gaaet forbi og havde hilset »En klog Mand er denne Herr Hind - sagde Søsteren - hans Udvortes er endogsaa smukt og behageligt, og han veed altid, at sige os noget Forbindtligt, eller hvad man forresten gjerne hører; men det er dog Altsammen ikke nok, til at overvinde det Ubehagelige i hans Smil og det besynderlige Træk ved Munden, som selv i den meest underholdende Samtale ikke forlader ham. Den Mand desuden, som saa hastig kan glemme sin første Kjærlighed, og allerede indlede en ny Forbindelse, førend hans første Kone er blevet kold i Graven (han bærer jo Sørgedragt for hende endnu) den Mand 77 er ikke at lide paa, Maria, og jeg undrer mig over, at du ikke tænker finere og har meer Agtelse for sand Kjærlighed og Troskab, til at en saadan Mands Opmærksomhed og Hengivenhedsyttringer kan være dig behagelige.«

»Det har jeg sagt mig selv Altsammen, kjære Søster, - svarede Maria og saae paa sin Ramme - men saasnart jeg seer ham, eller hører ham tale, forglemmer jeg Alt, hvad man kan have imod ham. Efter hvad han igaar yttrede, har hans første korte Ægteskab nok heller ikke været Andet, end en ulykkelig Plan af hans salig Fader, som havde sit Huses Gjenopreisning ved en riig Forbindelse kjærere, end sin Søns Lyksalighed. At han har bragt sin gamle Fader et saadant Offer gjør jo hans sønlige Hjerte Ære, og den liden Priis, han sætter paa sin dyrekjøbte Velstand, er Beviis nok paa, at ingen egennyttig Bihensigt nogensinde kunde have Indflydelse paa hans Valg, naar han engang blev virkelig forelsket.«

»Han vidste dog, at du var riig, før han kom her, og han har klogelig gjort din Curators Bekjendtskab førend han saae dig og lod sig indføre her i Huset.«

»Fy, Søster, det er ikke smukt tænkt af dig; vil du saaledes udlægge enhver Tilfældighed ilde, saa kan let det fortreffeligste Menneske blive en Forbryder i dine Øine.«

»Jeg troer ikke ilde om Nogen, kjære Maria, men lov mig kun, ikke at give Herr Hind noget Løfte, førend min Mand er kommet hjem, og du kan raadføre dig med ham i saa vigtig en Anledning.«

»Deri kan jeg kun raadføre mig med Gud og mit eget Hjerte,« svarede Maria. Og der blev ikke talt mere derom den Dag.

»Hvorledes befinder min skønne Myndling sig? - spurgte Curatoren en Dag - jeg finder Dem ikke saa oprømt som sædvanlig, og De bekymrer Dem saa lidet om deres Velfærd, at De lader disse høist vigtige Papirer ligge der paa Bordet som Krøllepapiir.«

Maria blev Curatoren Svaret skyldig. Hun sad med Taarer i Øinene ved sit Strikketøi, og tænkte paa, at hun i flere Dage ikke havde seet Herr Hind, og at han efter Curatorens Sigende nu vilde reise imorgen.

Fruen undskyldte hendes Adspredthed med en liden Upasselighed, og bad Maria gjemme Papirerne paa Bordet. »Det er min Mands Beviser for din Mødrenearv - sagde hun - med Renterne maa du give 78 mig Opsættelse, til han kommer hjem; du kjender jo min Forfatning og jeg haaber Herr Curatoren har Intet derimod.«

»Presserer ikke, presserer ikke - sagde Curatoren - mellem Slægt og Venner regnes det ikke saa nøie.«

Fruen ledte nu Samtalen uformærket, men med Hensigt, paa Herr Hind og hans saa hurtig bestemte Afreise, og Maria blev opmærksom.

»I Sandhed en besynderlig Mand denne Herr Hind, en besynderlig Mand - sagde Curatoren og tog sig en Priis - jeg veed ikke om jeg maa opvarte - en Sværmer, min naadige Frue, en Grillenfænger; men en sjelden Charakter, et nobelt Gemyt. Jeg er blevet hans fortroligste Ven, maa De vide, og Alt, hvad der ligger ham paa Hjertet, betroer han mig.«

»Men dog ikke, for at sige det igjen?« - spurgte Fruen.

»Bevares, min naadige Frue, bevares! hvad man betroer mig ligger i et Arkiv« -

»Som et heelt Collegium har Nøglen til, ikke sandt? men hvad Sværmerisk finder de ved Herr Hind? at han har valgt Dem til sin Ven og Fortrolige er dog vel ikke Sværmerie?«

»Jeg beder om Forladelse, min naadige Frue, selv deri er noget Sværmerisk, noget Pathetisk, eller hvad man skal kalde det, noget Sentimentalisk, som man kun kan tilgive en forelsket Person« ...

»Da veed jeg dog, han er ikke forelsket i Herr Curatoren« - afbrød Fruen ham og loe.

»De forstaaer mig ikke, min naadige Frue, ligesom Poeter og gale Mennesker udøse deres Hjerter for Træerne og Dyrene, saaledes« ...

»Saaledes Herr Hind for Dem vil De dog ikke sige?«

»Saa omtrent har han sagt mig selv; forstaaer sig, uden derfor at sætte mig i Klasse med de Umælende; men som sagt - sjelden Charakter, nobelt Gemyt, men Sværmer og Grillenfænger af første Skuffe, i den Post kan jeg ikke forsvare ham. Skulde De troe, at uagtet han aldrig før i sit Liv har været forelsket, og aldrig engang har omfavnet sin første Ægtefælle, som han af lutter Pligt havde ægtet - skulde De troe, at han alligevel staaer mangengang op af sin varme Seng midt om Natten og løber Panden imod Døren af Anger over, at han ikke har været kjærlig nok imod hende, og at han endogsaa gjør sig Samvittighed over at ægte nogen Anden.«

79

»Tys, Herr Curator, det er dog aldrig en af de betroede Hemmeligheder, som ligge i Arkivet?«

»Bevares, min naadige Frue, bevares! det har jeg seet og hørt gennem en Sprekke i Panelet; thi han boer i mit Huus, som De veed. Men det er altsammen Grillenfængerier, som en god Kone nok kunde faae ud af Hovedet paa ham.«

»De har dog aldrig i Commission« ...

»Bevares, min naadige Frue, bevares! jeg giver mig ikke af med Commissionsforretninger.«

»Herr Hinds første Kone døde meget pludselig, ikke sandt - spurgte Fruen - og efterlod ham en betydelig Formue?«

»Just derfor, min naadige Frue, anseer han i sine Grillenfængerier den velsignede Rigdom selv for en Ulykke - vedblev Curatoren - og deraf kommer vel ogsaa den Grille, at han nu reiser bort over Hals og Hoved, fordi han er blevet forelsket i en riig Pige, troer jeg. Men jeg maa anbefale rnig, jeg har Forretninger i Overformynderiet.«

Curatoren gik. »Herr Hind veed nok - sagde Fruen efter et Ophold - til hvem han betroer sine smaa Hemmeligheder, men maaskcc ikke hvem han har til Naboe paa sit Værelse, og denne Herr Curator er dog den taabeligste Sladdermund i Byen. Nu maa du da berede dig paa et rørende Afskedsbesøg, Maria - vedblev

hun - skulde det efter al Formodning forvandle sig til en Frierscene, saa lov mig blot, at opsætte Svaret i otte Dage; inden den Tid maa min Mand vist indtreffe, og det lykkes mig maaskee forinden, at udrive dig af din Forblindelse og vise dig denne Herr Hind i sin sande Skikkelse.«

»Jeg lover dig Intet, Søster, - svarede Maria alvorlig - er Nogen af os To forblindet, saa er det visselig dig. Hvor inderligt et fuldt Hjerte kan trænge til Meddelelse, har jeg selv i flere Dage prøvet, og det eenfoldigste Menneske kunde jeg gjerne have betroet mit Hjertes Hemmelighed Du er den Eeneste, som veed den; men for dig har jeg ikke kunnet udøse mit Hjerte. Dit forsigtige mistænkelige Blik seer Plan og listig Hensigt, hvor jeg kun seer Ubetænksomhed og hensigtsløs Abenhjertighed; du seer Falskhed, hvor jeg seer godmodig Venlighed, og du seer et heelt overlagt Spil, eller maaskee endnu noget Værre, hvor jeg seer de naturligste Ytringer af en fiintfølende Sjæls Skrupler og indvortes Kamp.«

»Jeg beder dig endnu engang - sagde Søsteren urolig - ved vor 80 Moders sidste Time besværges jeg dig, giv ham blot i tre Dage intet Svar!«

Maria studsede ved Søsterens Høitidelighed, hun aabnede allerede Læberne, for at svare, da bankede det paa Døren og Herr Hind traadte ind.

»Tilgiv - sagde han - om jeg kommer ubeleiligt« - En kold Hilsen af Fruen var Svaret, og Maria var for spendt og urolig til, at hun kunde faae et eeneste Ord frem.

»Jeg indseer - vedblev han - at mine hyppige Besøg i den senere Tid ikke ere fri for Udseendet af Paatrængenhed, og jeg vilde nødig miskjendes i saa elskværdig en Families Øine. Det er sidste Gang, jeg sætter min Fod i dette mig uforglemmelige Huus, imorgen forlader jeg Hovedstaden for bestandig, og ønsker at medtage, om ikke Andet, saa dog deres Agtelse og venskabelige Erindring. En Bøn har jeg endnu, inden jeg forlader dem, det er den eeneste og sidste, at den skønne Maria vil skjænke mig et Øiebliks Samtale uden Vidner.«

»Min Søster har ingen Hemmeligheder for mig,« svarede Frue S med stigende Uroe.

»Men jeg beder dig, Søster, - afbrød Maria hende - lad mig opfylde Herr Hinds Ønske! jeg seer ingen Grund til at afslaae denne Bøn.«

»Velan da, Søster, jeg gaaer - svarede hun med bævende Stemme; - men husk paa - hvidskede hun Maria i Øret, idet hun gik - husk paa hvad vor Moder sagde til dig i sin Dødsstund!«

Maria blegnede og holdt sig fast ved Stolen for ikke at synke.

»Hvormed har deres Søster saaledes forfærdet Dem? - spurgte Herr Hind urolig - frygter De for at være eene med mig et Øieblik? hvorved er jeg da blevet saa forhadet i deres Øine?«

»De finder mig i en besynderlig Stemning, hvis Grund jeg nu ikke kan forklare Dem - svarede Maria og fattede sig. - At jeg ikke frygter for at være eene med Dem, eller paa nogen Maade seer Dem ugjerne, det har De jo ofte nok havt Leilighed til at bemærke. Men hvad har De at sige mig, som min Søster ikke kan høre?«

»Skulde De aldrig have ahnet det? skønne Maria, eller har jeg saa ganske bedraget mig, at ingen Stemme i deres Hjerte taler venligt og deeltagende for mig, til Trods for den fjendtlige Dæmon, som staaer kold og ubarmhjertig imellem os, og søger at iføre mig Mørkets sorteste Dragt for deres Øine.«

»Jeg forstaaer Dem ikke. Om end min Søster miskjender deres 81 Karakter, hverken hun eller Nogen har kunnet bibringe mig den mindste ufordeelagtige Tanke om deres Leve- og Handlemaade.«

»Og dog er jeg ikke den, jeg synes - vedblev han - jeg er ikke den muntre lykkelige Mand, som De maaskee holder mig for, og mit forgangne Liv er ikke fri for Brøde.«

»Hvis Liv er vel det? - sagde Maria med Skaansel - men hvad det saa er, der foruroliger Dem, betro det til en deeltagende Sjæl, og De vil finde Trøst og Husværelse.«

»Jeg troede, at have fundet en saadan deeltagende Sjæl - vedblev han med stigende Varme - en Sjæl som havde Kraft til at forstaae mig og følge mig, den lyste mig venlig og fortrolig imøde fra deres milde rolige Blik, men jeg bedrog mig og jeg maa bære min Byrde aleene.«

»Tal, ved Gud i Himlen, De er ikke ligegyldig for mit Hjerte, og deres Rolighed er mig saa kjær, som min egen.«

»Tør jeg stole derpaa? vil De ikke fordømme mig, naar De hører, hvad jeg nu ikke længer kan fordølge Dem? - Der gives Forhold i Livet, der gives Sammenstød af Hændelser og Stemninger, hvor Villie og Nødvendighed kæmper, og det Uundgaaelige indtræffer, før Sjælen vidste hvad den vilde - ja De maa vide

det, De vil ikke fordømme mig - jeg har - jeg er« ... Han holdt inde og betragtede Maria med et gennemforskende Blik. - »Ja jeg tør sige det - jeg maa sige det -vedblev han og greb hendes Haand -jeg maa udtale det skrækkelige Ord -jeg er en Morder.« -

Maria sank bevidstløs og som lynslagen tilbage, og da hun opslog Øinene og saae sig i hans Arme, foer hun forfærdet fra ham og vilde forlade Værelset. Men han besvor hende ved alt hvad helligt var, at blive og høre ham ud.

»Ved min Kulde - vedblev han roligere, og gav hende Tid til at fatte sig - ved min uovervindelige Afskye for at hykle en Kjærlighed, som jeg ikke besad - ved min Blindhed for de elskværdigste Egenskaber hos en Hustru, som ikke mit Hjertes fri Valg havde forbundet mig med - see, derved har jeg forkortet hendes Dage, og knust et Hjerte, som hang ved mig med en ubegribelig og aldeles ugjengjel-det Lidenskab. See, saaledes maa jeg anklage mig selv for hendes Morder, uagtet al min medlidende Skaansel med den Ulykkelige. Aldrig kjendte jeg tilforn den Lidenskab, som i et gjensidigt Forhold kunde have været Kilden til et heelt Livs Lyksalighed. Derfor staaer jeg nu, næsten som en Forbryder, for den Piges Øine, som har lært 82 mig hiin forunderlige Lidenskab at kjende i hele sin Frygtelighed og haabløse Smerte.«

»Hvad siger De - udbrød Maria, og hendes blege Kinder oplivedes, hendes Blik hævede sig som forklaret og saligt - saaledes udmaler De selv en ulykkelig Tildragelse, og forvandler det til en frygtelig Brøde, som deres samvittighedsfulde Sjæl ingen Deel har i.«

»Søg ikke at undskylde, hvad jeg aldrig vil kunne tilgive mig selv -vedblev han. - At staae brødefri for deres Øine, kan og vil jeg nu ikke, og at De skulde kunne dele den Følelse, som har gjort mig det til en uimodstaaelig Trang at aabenbare mig for Dem, det er en Lyksalighed, som jeg aldrig tør haabe. Deres Medlidenhed er det Høieste, hvad mit ulykkelige Hjerte nu attraaer, og kan jeg forlade Dem med det Haab, at der dog er een Sjæl i Verden, som vil bede medynksfuld for mig i min Dødsstund, saa har jeg intet Mere at fordre af denne Verdens Lyksalighed og Glæde.«

Inderlig rørt greb Maria hans Haand og saae paa ham med et kjærligt, taarefyldt Blik. »Lad disse Taarer sige dem, hvad jeg nu ikke har Ord til« - sagde hun, og han sank, som overvældet af Salighed, til hendes Fod, og gjentog den meest glødende og heftige Kjærlighedstilstaaelse.

Da erindrede Maria sig Søsterens høitidelige Advarsel, kun i tre Dage at opsætte sit Svar. Erindringen om hendes Moders sidste Ord foer ogsaa varslende igjennem hendes Sjæl.

»De har overrasket mig Hr. Hind - sagde hun ængstelig - forlad mig i dette Øieblik, om tre Dage skal jeg sige Dem min Beslutning.«

»Hvorledes - foer Hr. Hind op og blegnede - det var ikke Maria, som taledede, det var en fremmed, fjendtlig Stemme, som lød igjennem deres Læber; den klang mig som en Dødningsrøst, der forkyndte mig min Undergang, om tre Dage maa De være min, eller aldrig.«

»De er mig uforklarlig - sagde Maria - og denne besynderlige lil forfærder mig. Troer De, at hvad jeg nu føler for Dem ikke engang vil have tre Dages Varighed, hvorledes skulde disse Følelser da kunne skjænke Dem et heelt Livs Lyksalighed? Hvad jeg ikke endnu har udtalt, det veed De nu jo dog; hvor kan nogle Dages Opsættelse da være Dem saa vigtig? især naar jeg siger Dem, at det ikke er for min Skyld, thi med mig selv er jeg enig og bestemt; men Familieforhold tvinge mig -«

»Til at dræbe mig - afbrød hende den sælsomme Beiler - inden tre 83 Dage maa De være min, eller aldrig: om tre Dage kommer deres Svoger tilbage, og vil af al Magt modsætte sig vor Forbindelse.«

»Hvoraf veed De det?« - spurgte Maria og studsede.

»Jeg veed det saa vist, som det allerede var skeet; han er i dette Øieblik i Helsingborg, hvor vigtige Forretninger opholde ham. Deres Søster har skrevet ham til, og af Svaret, som jeg har læst, før det kom i hendes Haand, har jeg erfaret hvorledes de Begge har sammensvoret sig imod os. Fjender, som jeg ikke kjender, maae have sværtet mig for deres Familie, og opfundet Beskyldninger, som de vel aldrig vil kunne gjøre gjeldende for Verden, men som dog ere stærke nok, til at adskille os for evig.«

»Hvilke Beskyldninger? for Gud i Himlens Skyld, hvad er det?«

»Hvad jeg selv i dette Øieblik har betroet Dem, mit Forhold til den Ulykkelige, hvis tidlige Død jeg angerfuld begræder, og paa en Maade kan tilregne mig, som en smertelig men ufrivillig Brøde -Denne ulyksalige Skygge i mit Liv, som jeg aldrig selv fuldkommen kan tilgive mig, og som kun deres Kjærlighed kan oplyse og mildne -see, den bruger en fjendtlig Dæmon til at iføre mig en Huustyrans Skikkelse. Man vil male Træk i mit Aasyn, hvorfor De skulde bæve tilbage og afskye mig - man vil virkelig tillægge mig den Brøde, som jeg vel selv i fantastiske Øieblikke anklager mig for; men Deres kjærlighedsfulde Blik har frikjendt mig. De har seet mit Livs dunkleste Side, og ikke fundet mig uværdig til deres Deeltagelse og

Kjærlighed.«

»De har altsaa eftersporet min Søsters Brevvexling?«

»Jeg vidste, hun var min Fjende, og mit Livs sidste Haab stod paa Spil, det maa undskylde mig.«

»Derfor altsaa skulde jeg vente til min Svogers Hjemkomst; hvad min Søsters Advarsler ikke kunde hindre, skulde hans Magtsprog forbyde. - Man har besluttet at adskille os, før vi havde erklæret os for hinanden; men hvorfor? viis mig en Grund til denne afskyelige S sammensværgelse ?«

»Naar De erindrer, hvo der er i Besiddelse af deres Mødrene arv -naar De betænker deres Svogers forvirrede Omstændigheder ved hans sidste betydelige Søskader ... dog just disse Omstændigheder, som jeg haaber har ødelagt deres Formue, ere mig høist kjærkomne; de maae tillige retfærdiggjøre mig for al Mistanke om lave Bihensyn 84 ved mit Hjertes Valg. Den blotte Formodning derom vilde have betaget mig alt Mod til at anholde om deres Haand.«

»Afskyeligt - udbrød Maria med oprørt Følelse, og overvundet af den dobbelte Sindsbevægelse - Alt er mig klart, jeg skulde være et Offer for smaalige Formuesberegninger. Deraf denne ængstlige Omhu for at holde mig fast, deraf disse mistænkelige Advarsler for en Beiler. - Min egen Familie staaer som listige Forrædere omkring mig og Dem, ædle Mand! den Eeneste som kan udrive mig af deres egennyttige Snarer, Dem vil man afmale mig som en Djævel, at jeg skal afskye og flye Dem. - Velan! der er min Haand, jeg troer Dem og elsker Dem, før mig til Altret hvad Øieblik De vil, og jeg er Deres.«

»Min Lykke overvælder mig« - sagde Hr. Hind, og hun sank i hans Arme. - »Erklær nu deres Søster deres faste Beslutning; men fordølg hende hvad jeg her har betroet Dem! Jeg gaaer, at besøge det Fornødne og imorgen afhenter jeg min elskede Brud.«

Med disse Ord var han forsvundet, og Maria fornåm nu først, at hun havde en prægtig Ring paa sin Finger. Det var hende Alt endnu som en Drøm, da Søsteren traadte ind, og saae forfærdet paa den forvirrede Brud, som stod taus og tankefuld og stirrede paa den tindrende Demantring.

»Saa er det da skeet, hvad jeg gruede for - sagde Søsteren - hans glatte, falske Tunge har bedaaret dig og aflokket dig det ulyksalige Ord Men tag det tilbage, giv ham den tilbage, denne falske, glimrende Ring, som trolover dig med en af Mørkets listigste Sønner!«

»Nei Søster - svarede Maria rolig - mit Hjerte har denengang ikke bedraget mig; men du havde Ret, forblindet var jeg tilforn, og nu forstaaer jeg først min Moders sidste Ord: vogt dig for den, som dit Hjerte har kjærest. Den, der dengang var mig kjærest, skal nu ikke længer gjøre mig til et Offer for sine smaalige Hensigter. Tal med Agtelse om min Brudgom, og søg ikke længer at sværte den Mand i mine Øine, som jeg imorgen rækker Haand for den Almægtiges Aasyn.«

»Saaledes har han altsaa indlokket dig i Snaren; dine Venner og Slægtninge har han gjort dig mistænkelige og revet enhver Stykke fra dig, at du dessikkere skulde styrte i hans Arme. Fiint, saare flint og klogt har han udspendt sit Garn, og dit forvildede Hjerte vil og kan nu ikke frelses. Er det din faste Beslutning, at ægte ham imorgen?«

85

»Deri kan Ingen forhindre mig, og jeg vil ikke oppebie en unødvendig Strid med din Mand om hvad jeg uigjenkaldelig har besluttet i mit Hjerte.« »Saa give Gud dig sin Velsignelse! - svarede Søsteren og omfavnede den forundrede Maria - gid du aldrig maa fortryde, at du ikke hørte min Advarsel! Nu er det for sildig, at holde dig tilbage og nu skal du dog see, at jeg ikke har ophørt, at være din Søster og Veninde. Du tillader dog vel, at Brylluppet staaer hos mig, og at jeg besørger Alt, hvad der sømmer sig og kan glæde dig paa din Bryllupsdag?«

»Søster, din Adfærd er mig uforklarlig,« svarede Maria, idet hun trykte hende rørt til sit Hjerte og forlod hende.

Den skønne Brud tilbragde en søvnløs Nat i mangehaande Tvivl og Bekymringer. Hun overtænkte sit foregaaende sorgfri Liv i Svogerens og Søsterens Huus, hvor hun siden Moderens Død havde opholdt sig, og de mange Venskabs- og Kjærlighedsbeviser, hun af Begge havde modtaget, bestred mægtig den Mistanke om deres egennyttige Hensigt med at beholde hende i Huset, som hun nu dog syntes fuldkommen overtødet om. Hun tænkte paa sit korte Bekjendtskab til Herr Hind, som hun vel fra det første Øieblik havde fundet elskværdig; men som dog saalænge havde kunnet beholde det muntre lykkelige Udseende, han dog nu selv havde tilstaaet, ikke var hans sande og naturlige Skikkelse. Hun tænkte paa det Sværmeriske og Tungvindige i hans samvittighedsfulde Skrupler og Selvanklagelser og paa det Misforhold til en lidenskabelig, ulykkelig Elskerinde, som var Anledning dertil. Hine Ytringer af et ømtfølelse Hjerte, som ikke kunde tilgive sig selv, hvad hun dog saa gjerne tilgav ham, var hende Borgen for, at hun var hans første Kjærlighed, og havde noget usigeligt tiltrækkende og elskeligt for den unge, noget sværmeriske Brud. Men Alt dette syntes

hende dog ikke at stemme overeens med den forstandige Livsanskuelse, han saa ofte havde yttret og med den Mangel paa Indbildningskraft, han undertiden havde tillagt sig selv, naar Talen var om det Underfulde og Uforklarlige i Menneskelivet og Aandeverdenens Forhold til os. Denne Dobbeltthed i Charakteren foruroligede hende; men saa tænkte hun paa, hvorledes dog Hjerte og Forstand ofte var i Strid for hende selv, og hvorledes hun i visse fantastiske Øieblikke kunde henrivcs af det, hun i en roligere Stemning maatte forkaste, som Drøm og forvirret Indbildning. Hun fandt nu i sin Brudgom en Medfølelse og Overeensstemmelse med hendes 86 eget Væsen, som var hende det skønneste Beviis paa deres Sjæles inderlige Forbindelse, og at ingen anden Mand i Verden saaledes kunde være Gjenstanden for hendes Kjærlighed og Tillid

Da Morgenen kom, stod hun, fuldkommen beroliget, for Speilet og iførte sig den hvide broderede Atlaskes-Kjole, som hendes Moder havde bestemt til hendes Brudedragt Den første, som meldte sig var Herr Hind, han medbragte Kongebrev og tvende Trolovere, som vare Marias Curator og en Advokat fra Nabolaget

Brudgommen var saare glad og munter, han havde ikke forsømt at iføre sig den Dragt, som han troede, var tækkeligst i den unge Bruds Øine. Søsteren var sysselsat i Kjøkkenet og paa Salen med Bryllupstilberedelserne, og lod sig først see, da Alt var i Orden, og de Gjæster, hun havde indbudet, vare forsamlede for at bivaane Brudevielsen.

Da Høitideligheden var til Ende, hvorved Maria var blevet heftig rørt, men Brudgommen syntes mere glad end bevæget, omfavnede Søsteren med Taarer den bævende Brud, og forsikkrede hende, at vist Ingen var nærværende, som tog varmere og inderligere Deel i hendes Skjæbne.

»Det skulde jeg dog troe,« sagde Brudgommen og trykte Marias Haand til sit Hjerte. »Nu da deres elskværdige Søster er min Hustru -vedblev han og vendte sig til Fruen - haaber jeg De ikke længer vil miskjende den Mand, som fra dette Øieblik er indtraadt i deres agtværdige Familie, og jeg haaber aldrig at blive uværdig til deres Agtelse. Jeg vilde kun ønske - tilføiede han - at deres Mand var nu tilstede og vilde tilgive, at jeg, uden at oppebie hans Indvilligelse, har paataget mig den kjære Pligt, at gjøre deres elskværdige Søster ret lykkelig.«

Om Eftermiddagen rullede en Vogn for Døren af Brudehuset; det var Capitainen, som havde ilet med at fuldende sine Forretninger i Helsingborg, og nu med Cureerheste var hastet til Hovedstaden, for om muligt at forhindre, hvad allerede var skeet Glæden over hans pludselige Komme forvandlede sig snart til almindelig Forstemthed, da man saae hans Misfornøielse med det ham ubegribelig hurtige Bryllup. Men da han saae, at al Indsigelse var unyttig, og fandt Alt i den lovligste Form fuldbyrdet, vendte han sig til Brudeparret med tilsyneladende Rolighed og overrakte Brudgommen, til Marias store Forundring, hendes Mødrenearv. Dertil føiede han en betydelig Medgift, som han i Forlovernes Overværelse forlangte saaledes udsat, at Bruden i ethvert paakommende Tilfælde havde fuldkommen 87 Raadighed derover, som en hendes egentlige Formue aldeles uvedkommende Brudegave.

»Jeg ønsker ikke at være Herr Capitainen Noget skyldig - svarede Brudgommen koldt - og jeg tvivler paa, min Brud vil modtage en Gave, som synes at have til Hensigt, at fornærme mig, og svække hendes Tillid til mig, som hendes lovlige Forsørger og Værge.«

Maria stod i den piinligste Spending. Forundring, Tvivl og Kjærlighed kæmpede i hendes Sjæl. Hun trykte sin Brudgoms Haand og bad ham ikke miskjende hendes Svogers gode Hensigt; derpaa sank hun rørt i Svogerens Arme og bad ham tilgive den ugrundede Mistillid, som havde bevæget hende til et saa pludseligt Skridt. »Min Lykke behøver ingen anden Tilvext, end deres og min Søsters Velsignelse,« tilføiede hun og sluttede Søsteren nu ogsaa i sine Arme.

»Gud velsigne og bevare dig« - sagde de Begge, og lagde deres Hænder paa hendes Hoved

»Og siden her nu skal være Bryllup, saa lad det være lystigt - raabte Capitainen - har du bestilt Musikanterne Kone? et Bryllup uden Spil og Klang er mig en Seilads uden Vind og Strøm. Jeg kommer hjem som en riig Mand - tilføiede han - og det skal spørges i Nabolauget at der er Bryllup hos Capitainens. Vær nu god igjen Hr. Svoger - sagde han derpaa til Brudgommen, og rystede ham trohjertig i Haanden - jeg har ingen Deel i Svogerskabet, det er sandt, og havde gjerne sat en Pind derfor; men siden vor Herre nu vil have det, saa er det godt, tænker jeg, og jeg giver Øretuderiet Døden og Djævelen. -Og nu lystig Gutter! nu vil Capitainen være glad og det skal gaae for fulde Seil, om saa Fanden braser op i Takkelasen og giver os en Dravat med paa Slæbetouget.«

Snart begyndte Musikken nu i Brudehuset og Alle lod til at være glade; men Bruden var dog længe alvorlig og høitidelig stemt. Først noget ud paa Aftenen lykkedes det Brudgommen ved en kjærlig Samtale at opklare hendes Blik for den skønne lykkelige Fremtid, der nu ventede dem. Da hun nu fuldkommen saae sig udsønt med sin Familie, og følte sig lyksalig ved den Mands Side, som hun elskede høiest i Verden, lod hun ogsaa Glæden overvinde enhver Betænkelighed, og dandsede glad med sin Brudgom gennem de pyntelige Rækker.

Ogsaa Børnene vare glade, og Faderens Hjemkomst havde bragt dem til at glemme, at den kjære Moster Maria nu saa snart skulde 88 forlade dem, og ikke mere fortælle dem Eventyr om Aftenen i Tusmørket. Hans og Gitte havde faaet deres nye Klæder paa og hoppede om i Krogen sammen til Musikken, mens de Andre dandsede.

Noget ophidset af Dandsen satte Brud og Brudgom sig hen i Krogen til dem. De glemte da strax deres Leeg; Gitte satte sig paa Marias Skjød, og Hans paa Skammelen ved hendes Fod, og de bad hende, nu dog fortælle Eventyret ud om Blaaskjæggemanden, inden hun skulde reise bort med den slemme Herr Hind, som tog hende fra dem.

For at føie dem begyndte hun ogsaa at fortælle.

Da raabte pludselig lille Gitte: »men see, Moster, Herr Hind har jo ogsaa blaat Skjæg, han er jo ganske blaa om Hagen.«

»Jeg er sort om Hagen, mit Barn - sagde Brudgommen og klappede Gitte - og naar Lyset falder saaledes fra Lysekronen kan det gjerne see lidt blaaligt ud; men jeg har dog kjønt raget mig idag og du kan gjerne give mig et Kys for den rare Moster Marias Skyld.«

»Hu nei - sagde Gitte og løb fra ham - du er en Blaaskjæggemand.«

»Aa Snak - sagde Hans fornuftig paa sin Skammel - det er kun et Eventyr og saadanne fæle Mænd er der nu ikke mere til i Verden.«

Brudgommen sad urolig og saae stift henfor sig blandt de Dansende.

»Bevægelsen har ophidset mig - sagde han - jeg faaer Næseblod mærker jeg - undskyld mig.« Derpaa holdt han Tørklædet for Ansigtet og gik ud.

Maria havde seet ham skifte Farve og fulgte ham. »Hvad fattes dig, kjære Hind? - spurgte hun bekymret - det er jo ikke Næseblod, det mærker jeg nok.«

»Kan du da ikke ahne hvad det er - svarede han mørk - hvi vil du pine mig med en Forklaring? har ikke de smaa Dæmoner derinde nu igjen oprevet det ulægelige Saar i mit Hjerte, og skal selv den gladeste Dag i mit Liv formørkes af hendes blege Billede, som med Rette kan anklage mig som sit Livs Forstyrret!«

»Du kjære samvittighedsfulde Drømmer! - svarede Maria kjærlig og omfavnede ham - lad det være sidstegang, hint Billede forstyrrer din Ro. Hun misunder os vist nu ikke den Lykke, hendes ublidere Skjæbne nægtede hende. Medlidende og venlig har du jo tillukt hendes Øine, og hun kan ikke tilregne dig Tabet af et Liv, som uden din Kjærlighed jo intet Værd havde for hende. O var hendes Aand tilstede i dette Øieblik, svævede den maaskee usynlig over os nu, 89 velkommen! vilde jeg tilraabe den, velkommen, du min Sjæls Søster, ulykkelige Deeltagerinde i min Kjærlighed! kom og velsign os i din Salighed -«

»Stille, stille Maria! man ikke den Døde op af sin Grav - dog nei, jeg drømmer - Du har Ret Maria, jeg er med al min Overbeviisning om overnaturlige Tings Umulighed dog i visse Øieblkke den inconsequenteste Gjæk af Verden. Skulde du troc, at da jeg gik ud af Dandsesalen, var jeg nær ved at indbilde mig, at hun stod midt iblandt de Dandsende og saae bleg og truende paa mig!«

»Gjør mig ikke bange, min Ven - sagde Maria - hvorfor skulde hun ville forfærde os? kunde hun ogsaa være synlig tilstede iblandt os, hun vilde vist ikke forstyrre vor Glæde.«

»Det skal hverken Døde eller Levende - sagde Brudgommen -kom, Maria, kom lad os dandse!«

De tumlede nu rask ned blandt de Dandsendes Rækker, til Spisesalen blev aabnet og man satte sig til Bryllupsbordet. Salen var prægtigt oplyst og af Gjenskinnet i Kanalen kunde man see, at Huusverten havde oplyst Vinduerne nedenunder i første Stokværk. Maanen skinnede klart ind ad de polerede Vinduesruder, og ligeoverfor, ved Midten af Bordet, sad Brudgom og Brud

Der var muntert ved Bordet og Brudgommen tømte hyppigt sit Glas, saavel som Capitainen og Gjæsterne. Da Glassene vare fyldte, og man vilde til at drikke Brudens og Brudgommens Skaal, faldt hændelseviis hans Øine paa Kagen, hvorpaa blot Dagens Dato var anbragt med Strøsuksker.

»Hvorledes - spurgte han hastig - skrive vi den tyvende idag?«

»Hvad har De mod den Dato? - spurgte Capitainen og loe - det er jo ingen Tycho Brahes Dag?«

»De er nok ikke stærk i Almanakken, Herr Hind, - sagde Vertinden - men saa vigtig en Dag burde De dog bedre vide, end Conditoren.«

Da man nu til Trompeternes Klang drak Brudeparrets Skaal, sad Brudgommen bleg med Glasset i Haanden og stirrede paa Vinduet ligeoverfor. Maria bemærkede det og fulgte ængstelig hans stirrende Blik. Med Forfærdelse syntes hun da paa Ruden at see ligesom et kridhvidt Ansigt, men som i samme Øieblik forsvandt

»Du saae dog Intet? - hvidskede Brudgommen - ifjor i denne Time døde hun.«

90

Idetsamme raabte Vægteren tolv.

»Men takker De da ikke for Skaalen? Herr Brudgom - raabte Capitainen - spil op endnu engang, I Trompetere, og blæs saa Brudeparret kan høre det!«

»Fat dig - hvidskede Herr Hind til Maria - det var Galskab og Indbildning.« Derpaa reiste han sig og takkede, mens Musikanterne stødte i Trompeterne af alle Kræfter. Men da han vilde sætte Glasset til Munden, saae han atter hen til Vinduet, hvorved Glasset faldt ham af Haanden og den røde Viin flød hen over Dugen. Men han skjænkede hastig en stor Pokal fuld af Viin, som han ikke tog fra Læberne, før den var tom. »See, saadan maa en Brudgomsskaal drikkes - sagde han - de smaa Glas er der ingen Velsignelse ved.« Derpaa satte han Pokalen saa fast ned paa Bordet, at den sprak. »Jeg er ret ubehændig iaften« sagde han ligegyldig, og man reiste sig.

»Det var Skade for den smukke Pokal - sagde Fruen til sin Mand -det var et Familiestykke, som jeg troer der var Lykke ved.«

»For den er der Raad - svarede Capitainen - Lad den klinke.«

Bryllupsgjæsterne skiltes snart ad, og da Brud og Brudgom var aleene, faldt Maria sin forvirrede Brudgom om Halsen og sagde: »hvorledes er det fat med dig? du raver jo som en Beruset, og hvad var det for et skrækkeligt Ord du tilhvidskede mig?«

»Jeg er virkelig halv beruset - svarede han - og det er min Lykke, ellers kunde jeg gaae fra Forstanden, og bilde mig ind, at jeg virkelig havde havt Syner iaften.«

»Du gjorde mig ret ængstelig med din Stirren paa Ruden, og jeg syntes selv i min Angest at skimte et hvidt Ansigt udenfor. Men kan det ikke have været Maaneskinnet, eller Gjenskinnet af Lysene nedenunder fra Kanalen?«

»Rimeligviis - svarede han - hvad kan en ophidset Fantasie ikke indbilde sig? og saa skulde det just komme til, at jeg, uden at erindre det, har valgt denne Dag til vor Bryllupsdag, og skal først see den ulykkelige Dato, ligesom Midnatstimen slaaer - det var netop hendes Dødstime. Den, der under saadanne Omstændigheder ikke kunde see hvad det skulde være, maatte aldrig have hørt Spøgelshistorier i Amrnestuen, eller i det mindste ingen Viin have drukket iforveien. Men lad det nu være glemt Altsammen jeg skammer mig ret over disse Barnagtigheder.«

»Det er mig nu saare forklarligt af din Stemning, bedste Hind, men lad slige ulykkelige Fantasier aldrig meer forstyrre vor Lyksalighed! jeg vil herefterdags afskye alle Spøgelshistorier.«

»Og der skal ingen dumme Bøger eller Ammestusnak være i mit Huus« svarede Brudgommen og slukkede Lyset.

»Angaaende min Svogers forvirrede Omstændigheder har vi dog taget feil, bedste Mand, og din Mistanke var dog ugrundet,« sagde Maria et Par Maaneder efter til sin Mand, da de sad aleene sammen i den dunkle gothiske Sal paa hans Herregaard i Jylland, og hun førstegang, efter de mange larmende Selskaber, havde faaet Tid til at tænke sig om.

»Ja vist - svarede Herr Hind - nogen Grund var der dog til at troe det, og jeg maatte benytte mig af Leiligheden og smedde mens Jernet var varmt. Det var en List, et Krigspuds, om du vil. Nu behøver jeg jo ikke længer at skjule det«

»Hvorledes - spurgte Maria - en List? kunde du i hint hjertelige Øieblik, da du førstegang tilstod mig din Kjærlighed og da du egentlig kom for at tage Afsked med mig for evig, kunde du da tænke paa List.«

»Hvor I Qvinder dog ere lette at gennemskue og troskyldige, elskværdige Skabninger - sagde han og loe - mener du, at Alt, hvad jeg den Aften sagde dig, var lutter Udbrud af sygelig Følsomhed? En heel Deel Elskovsberuselse var deri, det vil jeg tilstaae; men hos en Mand maa Følelsen ikke reent løbe af med Forstanden, vi maae kunne besinde os hvad Øieblik det skal være, og lade Hjertet føre Ordet gennem Hovedet. Du var nu engang ikke paa anden Maade at vinde, og jeg havde fast besluttet, ikke at vende tilbage uden dig.«

»Saa - sagde Maria og blev iskold - det var altsaa vel overlagt og beregnet Altsammen?«

»Nei, det kan jeg langt fra sige: der skedte Meget, som var uden for min Plan, og nær havde gjort mig til en elskovssyg Drømmer og overtroisk Sværmer i min modne Alder. Sværmeriet er farligt, mærker jeg, man kan ikke engang lege dermed, uden at staae Fare for at faae en Rem af Huden, og vor Bryllupsdag var den naragtigste Dag i mit Liv.«

Maria kunde ikke sige et Ord, hun var som nedfalden fra Himlen, og det var som hvert Ord af hendes Ægtemand udslukte en Stjerne af hendes Drømmehimmel, til det tilsidst blev mørkt i hendes Sjæl, som i en Grav.

»Jeg troede dig helbredet for dine noget forskruede og overspendte Ideer - vedblev Herr Hind, da han mærkede hendes Forstemthed - jeg er selv endnu i visse Øieblikke ei fri for Anstød af Skruplerier og følsomme Griller, som tilsidst kunde gjøre mig til en fortvivlet Tragediehelt, hvis jeg ikke af al Magt bekæmpede dem. Jeg kunde blive rasende over Sligt, hvis jeg ikke havde Kraft nok, til at lee derad, og skal det gaae godt i Fremtiden, maae vi ikke blive Hængehoveder og sygelige Maaneskinselskende, som vi engang vare paa Vei til; men nyde Livet rask og lystigt, uden at gjøre os for mange Betragtninger derover.«

»Har du nogensinde virkelig elsket mig?« spurgte Maria sønderknuset og saae ham stift i Øinene.

»Jeg har spilt et høit og farligt Spil, for at vinde dig og havde du havt Kraft nok, til at see dybt i en Afgrund uden at svimle, kunde Meget nu have været anderledes.«

»Hvad mener du? jeg forstaaer dig ikke« sagde Maria ængstelig.

»Du forstod mig aldrig og skal heller aldrig forstaae mig« - svarede han mørk - »Men lad os ikke igjen falde ind i den høitidelige Tone - vedblev han, efter et Ophold - i en Roman eller et Digt kan det klinge artigt nok, hvad dog i Livet snart bliver kjedsommeligt, og saadanne poetiske Drømmerier, som undertiden kan klæde en Elsker og en Jomfrue ret godt i Forlovelsesdagene, passe slet for en Ægtemand og Huusmoder. Derfor seer jeg ogsaa helst, at du i Fremtiden læser lidt mindre, eller lader Kogebogen afløse Werther og Sigvarth. Du har vel tænkt paa, at jeg faaer Fremmede iaften - vedblev han - at det ikke skal gaae som sidst, at man sætter os en Hare paa Bordet, der ikke er spækket.«

»Er det dig selv, som taler?« spurgte Maria og saae paa ham, som paa et Blændværk.

»Troer du maaskee ogsaa paa Eventyret her i Huset om min Dobbeltthed - spurgte Herr Hind og loe - derom maa vel gamle Maren Amme have fantaseret med dig i Kjøkkenet.«

Maria forlod ham og lukkede sig inde i sit Sovekammer, hvor hun sad hele Aftenen og græd Siden hørte hun hvor Pokalerne klang i 93 Spisesalen og Herr Hind loe høit blandt sine lystige Gjæster, hvis raa og vilde Selskab hun ofte havde undvejet

»Her var det jo, at hans første Hustru døde, - sukkede hun - her vil vel ogsaa snart mine Lidelser faae Ende. Ak, Søster, Søster! du havde Ret, og du, min døende Moder! hvi vilde jeg ikke forstaae dine varslende Afskedsord? - ja, jeg var forblindet og saae en Engel fra Himlen i den kolde, frygtelige Beiler, som nu afkaster Masken og neddrager mig i Graven.«

En Isnen gennemfoer hende og hun syntes, Noget bevægede sig i Stuen, som hun troede var Trækvind fra Panelet. Hendes Øine faldt derhen og hun opdagede nu en Løndør, som hun ikke før havde bemærket; men som var fast tillukket. Hun erindrede nu ogsaa, at hendes Mand havde bestilt et stort Skab til den Plads, og at han i de første Dage havde været meget urolig for en Nøgle, som var bortkommet. Det faldt hende ind, at den maaskee var til denne Dør, og hun forsøgte nu, dreven af en besynderlig Ahnelse, om ikke en af hendes Nøgler kunde aabne den. Det varede ikke længe, førend Døren sprang op og hun foer forfærdet tilbage; thi hun syntes at have seet sin Mand staae derinde og gnide paa Kanten af et Hjørneskab; men i samme Øieblik var han forsvundet.

Hun samlede sig dog snart igjen, og søgte at overbevise sig om, at det var et Indbildningsspil, som denne Aftens Samtale, tilligemed Sagnet om hans underlige Dobbeltthed, meget naturlig kunde have frembragt, saamegetmeer som hun nu næsten ikke kunde tænke sig ham uden som to Væsner, der kun havde Skikkelse tilfældes. Derpaa tog hun med Bestemthed Lyset i Haanden, for klart at overtøye sig om, at der Ingen var i Sidekamret og at det var et Bedrag af hendes egen ophidsede Indbildningskraft. Hun fandt nu rigtig nok Værelset tomt; men med Forfærdelse opdagede hun, at Kanten af Hjørneskabet var rød, som af Blod, paa Gulvet og Væggen saae hun ligeledes Blodstænk, og lange afrevne Haar klæbede fast derved.

Nu gik der, som ved et Lynslag, et skrækkeligt Lys op i hendes Sjæl - »ja han har myrdet sin første Hustrue« - udraabte hun og sank afmægtig om paa Gulvet. Da hun kom til sig selv, saae hun hele Værelset i Lue; Lyset, som hun i Faldet havde tabt, maatte have stukket Panelet i Brand. Snart var hele Huset i Bevægelse, og da Herr Hind saae hvorfra Ilden kom, foer han som afsindig mod Maria og hævede 94 allerede

Haanden voldsomt imod hende. Men hun undveeg ham, og styrtede ud af det brændende Huus og fra sin skrækkelige Ægtefælle, som hun fra den Time af heller aldrig meer saae i Verden. Hun flygtede tilbage til sine Slægtninge, som modtog hende med Kjærlighed og Skaansel, uden at udforske den gruelige Hemmelighed, som de allerede ahnede; thi at Herr Hind havde foregrebet sig paa sin første Kone havde Rygtet længe sagt, men tillige tilføiet, at hun havde været opfarende og heftig, og havde plaget ham med en ugrundet Skinsyge. Hvad Maria havde seet i det frygtelige Lønkammer skulde ogsaa have været begravet med hende, hvis ikke Herr Hinds pludselige Død kort efter var indtruffet, og paa samme Time, som han, Aaret iforveien, havde siddet ved Bryllupsbordet ved sin skønne Bruds Side, og med Glasset i Haanden seet det blege Dødningsansigt paa Ruden. Af nogle utydelige Ord til Maria, som han i sine sidste urolige Dage havde nedskrevet, troede hun at see, at det dog ikke var djævelsk Ondskab og Umenneskelighed Altsammen, og at han dog kun halvt kunde tilregne sig de blodige Spor af en Misgjerning, som nagede hans Sjæl med de skrækkeligste Qvaler, dem han kun ved en paatvungen Kulde og Foragt for alt Aandeligt troede at kunne befrie sig fra.

I en heftig Scene med hans skinsyge og af ulykkelig Kjærlighed fortærede Kone, havde han, opbragt og krænkert af hendes falske Mistanke, stødt hende fra sig, og saa voldsomt, at hun var tørnet med Hovedet mod hint Hjørneskab i Lønkamret, og da Blodet strømmede ned over hendes Hals, havde hun, i Fortvivelse over den haarde Behandling, styrtet sig med Panden mod den steenhaarde Muur. Om hun saaledes selv havde fremskyndet den pludselig paafulgte Død, eller om hint første Saar allerede var dødeligt, det vidste han ikke. Han vovede aldrig siden at sætte sin Fod i hint ulyksalige Lønkammer, som han troede at have tillukt for evig; men hvor hans hemmelige Nag stedse førte hans Tanker tilbage, hvor han idelig syntes at maatte hen, for at udlette de blodige Spor af hin Misgjerning.

Meget meer kunde Maria ikke udtyde af de afbrudte, næsten ulæselige Ord. At han paa en Maade havde elsket hende, syntes klart, og at han aldrig havde havt noget Ondt isinde imod hende, skjøndt han var saa nærvæd at gjentage sin første Forbrydelse paa hende, det saae hun vel ogsaa, og opfyldte nu hans sidste Bøn og bad for hans Sjæl.

Hendes Slægtninge døde næsten Alle før hun, og ligesom Gitte og 95 Hans tilforn havde siddet paa hendes Skjød og hørt Historier i Tusmørket, saaledes klyngede siden deres Børn sig til den gamle Møster Maria, som de Alle endnu kaldte hende. Men Rolf Blaaskjægs Historie kunde hun aldrig fortælle Børnene, hvor ofte hun end begyndte derpaa, og hvergang hendes ulykkelige Bryllupsdag indtraf, lukkede hun sig inde hele Dagen, flettede en Krands i sine iisgraa Lokker, og tændte om Aftenen mange Lys i sit eensomme Kammer. Der sad hun da til Midnat stille ved Bordet, og stirrede paa Ruden ligeover for sig. Flere Uger derefter var hun da gjerne hensjunken i en dyb Sørgmodighed, hvoraf kun Religionen og Haabet om et bedre Liv kunde udrykke hende, og det vedblev at være hendes Trøst til hendes sidste Time.

Det forbandede Huus

»See, nu staaer det igjen tilfals, Huset ved Christianshavns Kanal - din salig Farbroders Huus, Johanne! og det paa endnu billigere Vilkaar« -sagde den unge Snedkermester Frants en Morgen til sin smukke Kone, idet han lagde Adresse-Avisen paa Vuggen og saae paa den lille fjerdingaarsgamle Dreng, som endnu slumrede rolig og syntes at lege med Guds Engle i Drømme.

»Lad os slaae det kjære gamle Huus reent af Hovedet, bedste Mand! - svarede den unge Kone og lagde Avisen paa Bordet uden at see paa den - Tag over Hovedet har vi jo dog, saalænge Hr. Stork vil have Taalmodighed med Leien. Havde vi kun Brød til os selv og den lille velsignede Gudsengel der, naar han nu snart vil begynde at kræve det, saa maatte vi vel lade os nøie. Med al vor Armod ere vi maaskee dog endnu det lykkeligste Ægtepar i Byen - føiede hun mild og kjærlig til - og vi maae ret takke vor Gud, at han ikke lod den vide Verden adskille os, men bragde dig sund og glad tilbage fra Reisen, og gav os Kjærlighed og Styrke til at bære vort lille Kors med Taalmodighed.«

»Du er mig dog altid den samme fromme velsignede Johanne - sagde Frants og omfavnede den unge blomstrende Moder, som erindrede ham om et herligt Madonnabilled, han engang paa sine Reiser havde seet - mig har du ogsaa gjort langt frommere og taalmodigere, end det ellers var min Natur og Sædvane. Men paa dette elendige Loftkammer kan jeg ikke længer udholde det. Her har jeg hverken Lyst eller Plads til at

arbejde; skal jeg bringe Noget ud af Haandteringen, maa jeg have et ordentligt Værksted og Plads til at aande og røre mig. Din salig Farbroders Huus ved Kanalen var ret et Huus for mig; der har jeg og den gamle Mester sjunget saa mangen lystig Sang ved vor Høvlebænk, og der vilde jeg ret være saa hjemlig og trøstig tilmode. Der var det jo ogsaa jeg saae dig første Gang. Der sad jeg siden hver Aften hos dig i den lille Dagligstue med det grønne Paneel, naar jeg kom fra Værkstedet med gamle Mester Fløk. Hver Helligaften tog han saa Sølvbægeret frem af Skabet i Alkoven, og 97 drak med mig paa en glædelig Fest. Og da mit Svendestykke var færdigt, og den store smukke Liigkiste stod til Skue i Værkstedet, husker du da hvor den Gamle var glad, og hvor lykkelig du sank i mine Arme, da han lagde din Haand i min over Kisten og sagde: tag hende, Frants, og vær brav! her skal du boe og bygge med hende engang, naar jeg ligger i denne Kiste og venter paa en salig Opstandelse.«

»Ak, det skete dog ikke - sukkede Johanne - Kisten staaer vist endnu der paa Loftet og forskrækker Pigerne i Mørke. Nu er det gamle kjære Huus jo endogsaa i Vanrygte, og Ingen vil mere leie eller kjøbe det, siden de mange ulykkelige Dødsfald.«

»Just det kan være vor Lykke, Johanne! derfor vil Hr. Stork nu sælge det for saa urimelig godt Kjøb og give et halvt Aars Henstand paa det Hele. Inden et halvt Aar maa det langvarige Skifte jo være sluttet, og vi faae dog i det mindste saameget, at vi kan betale hvad vi skyldte, saa er Huset vores, og med det skal du see er der Lykke og Velsignelse. At tre Børn kan døe der i et halvt Aar af Meslinger og et Par gamle Folk af Alderdom, deri er vist Huset uskyldigt. At Gadedrengene har hittet paa at ridse »et forbandet Huus« paa Muren, det forskrækker kun de gamle gode Koner i Vartov. For mig er og bliver det et velsignet Huus, og vil Hr. Stork modtage mit Beviis for Kjøbesummen, uden anden Sikkerhed, end mit ærlige Ansigt, saa er Huset mit idag, og vi kan flytte derind den Dag imorgen.«

»Ak, kjære Mand, jeg vilde saa nødig, vi skulde komme i mere Gjæld til denne Hr. Stork; det er ingen god Mand, maa du troe, hvor venlig og høflig han endogsaa synes. Selv Farbroder kunde jo aldrig ret lide ham, hvorvel han ikke kunde hade nogen Guds Skabning paa Jorden. Men hver Gang Hr. Stork kom og talte om Handel og Bodmerie, blev han mørk og stille og gav mig Vink til at gaae paa rnit Kammer.«

»Hr. Stork havde dengang et godt Øie til dig, veed jeg nok - sagde Frants og smilede selvtilfreds - men jeg var ham for lykkelig en Medbeiler. Nu, det var en Daarlighed af den gamle Pebersvend; det er nu glemt, og den Godhed, han havde for dig, er nu endogsaa gaaet over til mig. Han kræver mig jo aldrig for Huusleien, gav mig endogsaa et nyt Laan til Barnedaaben og viser mig meer Artighed, end nogen Anden.«

»Men den Maade, hvorpaa han seer paa mig, Frants, er mig altid modbydelig, og jeg har ingen god Tro til hans Venlighed og 98 bestandige Talen om hans Redelighed. Selv Huset, han vil nu sælge, kom han neppe saa ærlig til, som han siger, og de store Fordringer, han har paa min Farbroders Boe, har jeg aldrig hørt Farbroder tale om. Gud veed hvad der bliver tilovers, naar nu hver faaer Sit; og Alle holdt dog Farbroder for en riig Mand.«

»Det maa Skifteretten forstaae - svarede Frants - men det veed jeg kun, at jeg er en Gjæk, om jeg nu ikke kjøber Huset.«

»Sandt at sige, kjære Frants! - sagde Johanne nu bønlig - jeg er næsten lidt ængstelig for at flytte ind igjen i det Huus, hvor kjær ogsaa hver Krog der maa være mig fra min Barndom. Farbroders ulykkelige Dødsmaade kan jeg dog aldrig ret forsonne mig med, og hver Gang jeg gaaer over Lange-Bro og seer de Druknedes Dødningehuus med de lave Vinduer, er det mig altid som jeg maatte hen og see derind, om han ikke laae der endnu og ikke kunde komme i Jorden, førend han kom i sin rette Kiste.«

»Spøger endnu de gamle Ammestu-Eventyr i dit Hoved, min Johanne! For din gode kjære Farbroder behøve vi vist ikke at frygte. Han vilde dog kun bringe os Lykke og Velsignelse, hvis han endnu skulde være om os paa Jorden. Men derfor er jeg rolig; han var from og gudfrygtig, og der var vist Intet i hans Liv, som kunde forstyrre hans Ro efter Døden. At han forsætlig skulde have styrtet sig i Stranden, som Rygtet jo har villet indbilde os, derfor er jeg fuldkommen tryk. Havde jeg kun ikke just været paa min Svendereise og du hos din døende Moster, havde vi maaskee havt ham endnu. Hvor ofte har jeg ikke advaret ham mod den Seilen alene paa Kalleboe Strand! men det skulde han nu engang hver Søndag. Saalænge jeg var i hans Lære, fulgte jeg jo altid med, og da jeg reiste, lovede han mig dog, at tage en Sømand med sig for Fremtiden.«

»Ak, det var en ulyksalig Juul - sukkede Johanne - først da man havde lyst efter ham i Avisen og Hr. Stork havde gjenkendt ham i de Druknedes Huus og besørget ham jordet i Stilhed som en Selvmorder, først da fik jeg Ulykken at vide, og han kom ikke engang i sin rette Kiste og med Nød og neppe i christen Jord.«

»Lad os nu ikke sørge længer, kjære Kone, over hvad der dog ikke stod i vor Magt at hindre! men lad os til min fromme Mesters Erindring nu holde hans gamle Huus i Agt og Ære, og befrie det fra det taabelige Vanrygte, ved ubekymret at boe og bygge, hvor han har 99 levet og arbeidet for os. Alt hvad han samlede og arbejdede for, var dog kun vor Lykke og Velstand.«

»Som du vil da, kjære Mand! sagde Johanne eftergivende, og tog den Lille ud af Vuggen, som nu vaagnede og strakte de smaae Hænder op efter Moderen - Gud vil nok bevare os og det uskyldige Barn.«

Frants kyste Moder og Barn, og tog nu sit blaae Arbeidsforklæde af og den gamle grønne Reisefrakke paa, som ved Johannes Flid var bleven ny og heel igjen. Hun strog de brune Lokker tilbage fra hans Pande og pillede omhyggelig et Par Duun af hans Krave. »Gud være med dig!« sagde hun saa og rakte ham Barnet hen endnu engang til Afsked. Nu greb han hastig den grønne Kasket fra Sømmet og gik ud for at afgjøre Huuskjøbet.

Tilfreds og glad kom han hjem, og næste Dag flyttede den lille Snedkerfamilie ind i Mester Floks forrige Huus ved Christianshavns Kanal. Det glædede Frants at see sin Mesters gammeldags Boskab, som han havde købt paa Auctionen, nu komme tilbage til sit gamle Hjem, og det var ham ligesom Lænestolen og Dragkisten maatte glæde sig med ham.

Men Brødkonen paa Hjørnet trak paa Skuldrene og beklagede det unge smukke Ægtepar, som hun meente snart vilde hjemsøges af Sygdom og Ulykke, fordi fem Liig i et halvt Aar vare baarne ud af Huset, og hvor ofte man end havde overkalket den i Muren indridsede Skrift, kom den dog snart igjen tilsyne. »Et forbandet Huus« stod der, som med Rødkridt, og alle de gamle Koner ved Kanalen kaldte det en Blodskrift. »See kun til - sagde Brødkonen paa Hjørnet til sin Datter - inden Aaret er ude, kommer der et Liig igjen ud af Huset.«

Snedker Frants havde nu travlt med at indrette sit Værksted, og Johanne med at ordne Alt i Huset og give det den gamle kjære Skikkelse igjen. Den lille Dagligstue til Gaden, med det grønne Paneel og med den gammeldags Alkove, fik nu Stole, Bord og Dragkiste paa samme Sted som i gamle Dage. Farbroders Lænestol blev ogsaa sat i Kakkelovnskrogen ligesom tilforn og syntes kun at vente paa den gamle Mesters Tilbagekomst. Naar saa de unge Folk sad der om 100 Aftenen i Tusmørket, medens Ilden knittede muntert i Vindovnen og lyste gennem Laagen ud paa Gulvet, savnede de ofte den Gamle og taledede om ham med Veemod og Kjærlighed. Men Johanne saae dog imellem lidt ængstelig hen til den ledige Stol i Krogen, og naar Maanen skinnede ind paa den gennem de smaae Vinduesruder, var det hende undertiden ligesom han sad der endnu, men bleeg og blodig og med dryppende Lokker.

»Lad os tænde Lys - sagde hun da - Barnet er uroligt, synes mig, jeg maa see, om der er Intet, som trykker det«

En Aften var der intet Lys nede; det maatte hentes i Pakkammeret paa Loftet. Hun tændte Stumpen i Lygten og gik ud, medens Frants vuggede Barnet og vilde lulle det roligt. Da hørte han et Bulder paa Loftet, som af et faldende Menneske, og han syntes Johanne havde skreget; han lod Vuggen staa og foer op ad Loftstrappen efter hende. Der laae hun, med den slukte Lygte i Haanden, bleeg og afmægtig, ved Liigkisten. Forfærdet bar han hende ned, fik tændt Lys og bragt hende til Live, medens han bekymret spurgte om hvad der var hendet hende.

»Ak, jeg er dog et stakkels frygtsomt Barn - sagde Johanne og fattede sig - vær ubekymret for mig! det var kun Farbroders Kiste, som forskrækkede mig. Jeg vilde have bedet dig hente Lysene; men jeg skammede mig, og da Trækvinden blæste Lyset ud i Lygten deroppe, var det som en Dødnings kolde Aandepust berørte mig, jeg stødte i Mørke paa Liigkisten og syntes Kistelaaget hævede sig - og saa tabte jeg Sands og Samling i min barnagtige Forfærdelse.«

»Den Kiste skal ikke oftere forskrække dig - sagde Frants - jeg sætter den imorgen i Avisen til Salg.« Den blev nu ogsaa buden tilfals; men naar en Kjøber meldte sig, var den enten for stor eller for lille.

En Dag kom Hr. Stork med Skjødet paa Huset og Kjøbekontracten. Han var en høi og svær Mand, med et Ansigt, som ingen Velvillie indskjød, skjøndt det næsten bestandig smilede, hvilket, naar man nøie gav Agt derpaa, dog snarere lignede et Slags Krampe. Han gik gjerne med en ildrød Vest og klædte sig i det Hele som en Pebersvend, der gaaer paa Frierie og gjerne vil skjule sin Alder. Han var den Dag endnu mere venlig og forekommende, end sædvanlig, roste Barnets Skjønhed og dets Liighed med den smukke Moder, og tilbød Frants et Laan til at udbedre og forskjønne sin nye Bolig med, hvilket Frants dog ikke modtog, da Huset netop var ham kjærest i sin gamle 101 Skikkelse. Kun Værkstedet ønskede han at udvide med det gamle Pulterkammer ved Enden af Huset, hvortil Døren var spærret, og som Hr. Stork for det Første havde forbeholdt sig, da han brugte det til Brændekammer og havde Indgang dertil fra Nabohuset, som han selv eiede og beboede.

Ogsaa heri var Hr. Stork meget føielig; han lovede saasart muligt at lade Kammeret udrydde og Indgangen til Nabohuset tilmure. »Naar Alle havde saa ærlige og honette Naboer som jeg - føiede han høflig til - behøvedes der slet intet Skillerum mellem Husene.«

»Hvad har du dog mod den gode Hr. Stork? Johanne! - sagde Frants, da han var gaaet - han er jo Artigheden selv. Hvad kan han gjøre ved, at han har den Smule Krampe i Ansigtet?«

»Jeg vilde dog heller, vi havde en anden Mand til Nabo og Intet med ham at skaffe,« sagde Johanne og slog Skodden for Døren efter ham.

Frants arbejdede nu med Lyst og med Flid og stod sildig ud paa Aftenen i Værkstedet, naar der var et og andet Arbejde, det hastede med, eller som han med særdeles Lyst og Kjærlighed vilde fuldende. Han vilde gjerne hæve sit Haandværk til Konst, og arbejdede helst i de finere Træsorter, hvoraf han kunde danne Boskab med smukke Former og konstige Prydelser. Dette var især siden hans Svendereise blevet hans kjæreste Lyst. Men hans Armod nødte ham til at see paa det Nødvendige, og da han var bekendt for at gjøre smukke og gode Liigkister, var dette hans sædvanligste Syssel. Han gjorde undertiden i lang Tid intet Andet, for siden at have Fred, naar han fik isinde at gjøre et Stykke til sin Fornøielse. Naar han nu om Aftenen stod og høvlede paa Fjælen til en Liigkiste, faldt det ham ofte ind at tænke paa al den Sorg og Bedrøvelse, dette hans Arbejde vilde bringe i det Huus, hvorhen det skulde bæres, og det var ham en underlig Tanke, at han kunde maaskee møde det Menneske sundt og frisk imorgen paa Gaden, som han nu allerede hamrede Liigkisten sammen til. Hvad om den maaskee var til dig selv eller din Kone eller en af dine bedste Venner, tænkte han videre. Han blev da beklemt og underlig tilmode over sine egne Tanker og over sin bedrøvelige Gjærning, og ønskede kun, han var saa velhavende, at han ingen Liigkiste behøvede mere at forfærdige.

En Aften var intet Saadant faldet ham ind, men han havde været saa ivrig i sit Arbejde, at han først mærkede, det var sildigt, da Vægte- 102 ren havde raabt Tolv. Han vilde endnu kun slaae et Søm i den store Kiste, han stod med ved Høvlebænken; da syntes han, Nogen hviskede bag ved ham: »hamrer og høvler du endnu? til hvem er den Kiste?«

Han tabte Hamren af Haanden og saae sig forfærdet om; men der var Ingen. Det er de gamle dumme Tanker, som spørge i mit Hoved og nu faae Røst i den underlige Midnat, tænkte han, men lod nu Høvl og Hammer hvile, og tog Lyset for at gaae til sit Sovekammer; men Lyset var udbrændt og gik ud, før han kom til Døren. I Mørket forvildede han sig nu saaledes i Værkstedet, at han paa enhver anden Tid vilde have leet over sig selv; thi hvorledes han saa vendte sig, kom han altid tilbage til den spærrede Pulterkammerdør. Da dette var hendtes ham tre Gange, blev han staaende og syntes Noget rørte sig i Pulterkammeret; gjennem en Sprække paa Døren syntes han at skimte Glimtet af et Lys, og han troede at høre en Lyd som Pjasken i Vand med en Karklud. Det er en underlig Tid at vadske Gulv paa, tænkte han, idet han bankede stærkt paa Døren og spurgte høit: hvem der var inde, og hvad man gjorde der saa silde. Men idetsamme forsvandt Lyset, og der blev dødsstille.

Jeg maa dog have taget fejl, sagde Frants ved sig selv og søgte at besinde sig og finde Døren til Sovekammeret; men nu faldt Tanken ham ind om hans gamle Mester, som jo var druknet, og som saa ofte havde staaet her og arbejdet med ham sildig ud paa Natten; og det var ham ligesom Høvlen skulde røre sig igjen, hvor den Gamle havde staaet, og som om de endnu havde et Arbejde at gjøre sammen i denne Verden.

Forvirret af disse underlige Tanker, fandt han endelig Døren og gik til Sengs.

Kone og Barn sov allerede sødelig, men Frants havde ingen Ro for de besynderlige Drømme. Han syntes den gamle Mester Flok stod for ham og sagde: »hvorfor kom jeg ikke i min Kiste? hvorfor kom jeg ikke i christen Jord? Søg og du skal finde! - udslet Forbandelsen, at den ikke skal ramme dig!«

Da han om Morgenen vaagnede, saae han syg og bleeg ud, og Johanne spurgte bekymret, om han fattedes Noget. Men han vilde ikke ængste hende med sine Drømmerier til Unytte og skammede sig selv derover. Jeg er med alle mine gode Tanker om min Styrke og min sunde Forstand dog i Grunden lidt nervesvag og overtroisk, sagde 103 han til sig selv og glædede sig over Johannes og Barnets Sundhed og blomstrende Udseende.

Han gik til sit Arbejde og søgte at slaae Drømmen af Hovedet, som en Følge af hans Nattevaagen og ophidsede Phantasie. Men nu vilde intet Arbejde ret lykkes ham, og hans sædvanlige Munterhed var borte. Tiden nærmede sig nu ogsaa, da Huset skulde betales; men Skiftet var endnu ikke sluttet, og han plagede sig med Sorg for det daglige Udkomme og Frygt for den truende Fremtid Søg og du skal finde! tænkte han da tit og lod Høvlen hvile, bank og dig skal oplades! men hos hvem skal jeg søge? paa hvilken Dør skal jeg banke? hvorledes skal jeg udslette Forbandelsen? og hvilken Forbandelse? min gamle Mester blev jo virkelig begravet i christen Jord; Johanne har jo ladet sig vise hans Grav og bragt Blomster til den; at han ikke fik den Kiste, der var ham bestemt, kan jeg jo ikke gjøre ved eller ændre; men at der ingen Velsignelse er ved hans Huus, begynder jeg nu næsten at mærke.

Naar han saaledes var mismodig, gik han ofte ud for ikke at bedrøve den fromme Johanne med sin Forstemthed. Men hun mærkede vel, at han sørgede for Udkommet, og at han ofte lod Høvlen ligge af Mismodighed. Hun saae derfor gjerne, han gik ud og adspredte sig; thi hun frygtede for hans noget aftagende Sundhed. Selv søgte hun imidlertid ved Syning og det Lidet, hun derved kunde erhverve, at skjule de Mangler, som meest maatte falde i Øinene i det daglige Liv.

Gik Frants ene ud om Aftenen, var hans Gang som oftest over Lange-Bro og forbi de Druknedes Dødningehuus. Hvergang han kom dertil, gik han langsommere og huskede paa Johannes Ord, og han syntes nu ogsaa, at det var ligesom han maatte see ind gjennem de lave Vinduer, om ikke den gamle Mester laae der endnu og ventede paa sin Kiste. Men han gik dog altid forbi og gruede for at see derind. Naar han saa siden gik tilbage over Broen, og Maanen skinnede venligt paa Skibene i Bugten og paa de hvide Gavle og Pakhuse ved Bredderne, fik han gjerne friskt Mod igjen, og det var ligesom han kom hjem fra en lang Reise og skulde nu gjenfde Kone og Barn, Huus og Hjem og Alt, hvad hans Hjerter hang ved, paa den anden Side af Broen. Men naar han saa kom til sit Huus og læste Skriften paa Muren: »et forbandet Huus«, tog han ofte en Steen, og gneed derpaa til han ikke længer kunde læse hvad der stod. Slet Forbandelsen ud, 104 hvis den ikke skal ramme dig! tænkte han; men næste Dag stod den afskyelige Indskrift der igjen og syntes ligesom oprisket og rødere.

Nu blev ogsaa Barnet sygt, og Johanne begyndte at græmme sig og frygte baade for Mandens og Barnets Liv; thi Frants blev hver Dag mismodigere og blegere, som Barnets Sygdom tiltog og Terminen tillige nærmede sig, da Huset skulde betales.

En Aften kom han hjem fra sin sædvanlige Vandring. Johanne sad grædende ved Barnets Vugge, og der var en Uro og Ængstelighed over hende, som hun forgyeves søgte at skjule.

Frants sad længe taus i den gamle Farbroders Stol og stirrede paa den bekymrede Moder.

»Ja du havde Ret - sagde han endelig og foer op - det var dog bedre paa vort Loftkammer, end i dette ulyksalige Huus. Siig mig kun hvad du tænker paa, Johanne! har Doktoren været her? hvad siger han om Barnet?«

»Bliver det værre til Natten - sukkede Johanne og pegede paa Bordet - saa ligger der det sidste Redningsmiddel.«

Frants tog Recepten fra Bordet og stirrede paa de uforstaaelige latinske Ord, som skulde han deri læse sin Skjæbne. Men Bogstaverne svømmede forvildet for hans Øine i de bittre frembrydende Taarer.

»Og imorgen - vedblev Johanne - imorgen er det en Ulykkesdag. Veed du endnu ingen Udvei til at betale Hr. Stork?«

»Nei, Kone! men det er kun en lille Sorg imod denne -« sagde Frants og pegede paa det hede stønnende Barn. »Har du været i Værkstedet? - vedblev han efter et smerteligt Ophold - jeg har været flittigere, end du troer; men maaskee er det for os selv jeg har arbejdet. Vor sidste Nødtørft har jeg maaskee sørget for. Den store nye Kiste er vel istand til at rumme os Alle.«

»O, var det saa vel! - udbrød Johanne og omfavnede ham med hede Taarer - kunde vi alle tre følges ad til en bedre Verden, hvad havde vi da at sørge for mere? men adskille os vil man; imorgen bliver du kastet i Fængsel, hvis du ikke kan betale Hr. Stork, og jeg sidder ene her med det døende Barn.«

»Hvad siger du? i Fængsel? hvor veed du det? har han været her og talt til dig derom? til mig har han jo ikke sagt et Ord, og dig vil han skræmme tildøde med slige Trudslers?«

Nu fortalte Johanne hvorledes Hr. Stork paa den senere Tid ofte var kommen for at tale med Frants, som det hed, men altid naar han 105 var fraværende. Han havde da nogle Gange slaaet sig til Ro og sagt den unge Kone plumpe Smigrerier, beklaget hendes Mands slette Omstændigheder og lovet at hjælpe ham ud af al Forlegenhed, naar han hos den smukke Kone kunde vente Taknemlighed Hun havde tiet dermed for Frantses Roligheds Skyld og vidste endnu heller ikke ret hvad hun skulde troe om disse Ytringer. Hun vovede heller ikke at fornærme den mægtige Mand, skjøndt hun hvergang stod som paa Gløder i hans Nærværelse, og havde bestandig syslet med Barnet for ikke at see paa det modbydelige Krampesmiil i hans afskyelige Ansigt. Men hver Dag var han bleven dristigere og mere paatrængende, og da Johanne endelig med Afskye forstod hvad hendes rene Sjæl var for uskyldig til at see i dets hele Afskyelighed, havde hendes oprørte Følelse nu iaften givet hende Mod til at see ham rolig og kold i det smilende Skurkeansigt med al en fornærmet Hustru es Værdighed og Kraft. Hun havde behandlet ham med al den Foragt, han fortjente, og han var gaaet bort med den Trudsel, at hvis hun taledede et eneste Ord om denne Samtale til Frants, og selv ikke imorgen var af andre Tanker, skulde Frants inden næste Sol gik ned være hans Gjeldsfange, og kunde da glæde sig over sin smukke Kones Troskab i Slutteriet.

»Nu vel! - sagde Frants rolig - han har mig i sit Garn; undgaae ham kan jeg ikke, men Nederdrægtigheden er for ussel til at nedbøie mig. Blind har jeg været, at jeg ikke saa hvad Helvede der laae bag dette Smiil, og uforsigtig, at jeg indlod mig med den stemplede Nidding. Men vil Gud kun bevare dig og Barnet, skal jeg ikke tabe Modet. Vær kun rolig, min Johanne!«

Det var blevet sildig ud paa Natten. Barnet vaagnede op i heftige Feberrystelser, og Frants gik med Recepten til Apotheket

»Det sidste Redningsmiddel - sukkede han - og hvis det nu slog fejl - hvo skal da trøste den arme Johanne, naar jeg imorgen Nat sidder i det mørke Fængsel, og hun maaskee staaer ene og klæder Barnet i Liigskjorten. Og skal vi miste dig, lille venlige Engel! hvo skal da smile sorgløs til os i Sorgen? Det var da den Lyksalighedjag drømte om i det gamle kjære Familiehuus; ja man har Ret, det er - forbandet.«

Apotheket var lukket; han havde givet Recepten ind gennem den lille Laage paa Døren og sad nu paa Steentrappen udenfor og ventede paa de Lægemedler, man tilberedte. Det var en skøn stjerneklar Decemberrat; men Kulden gennemisnede den sørgende Fader; han saae hverken Maane eller Stjerner, men stirrede mørk og haabløs paa 106 de frosne Brostene. Da gik Vægteren forbi, hilsende venlig og sagde: »god Morgen!«

»Gud hjælpe mig for Morgen det er - mumlede Frants - i min Sjæl bliver det aldrig meer Morgen, og denne iiskolde Vinternat knuger mig til Graven.«

Fra Taarnet slog Klokkeren nu Eet, og Vægteren sang med reen og klar Stemme i de simple dybe Toner:

Hjelp os, o Jesu kjære,
vort Kors i Verden her
taalmodelig at bære!
Der er ei Frelser fleer.

Frants horte de fromme Ord, og hans Smerte opløste sig i Veemod. En brændende Taare nedrullede over hans Kind, han løftede sit Hoved mod Himlen, saae den evige Stjernepragt og uendelige Ro foroven, og han foldede sine Hænder og bad de sidste Ord med i Vægterens Sang:

Ræk os din Haand, o Frelsermand!

saa vorder Byrden let.

Nu gik Laagen op paa Apothekdøren. Frants modtog en lille Flaske med Draaber, gav sin sidste Skjærv derfor og ilede haabfuld og styrket til sit Hjem; thi det var ligesom en overmenneskelig Magt havde hævet hans Sjæl og lettet Byrden, som kuede ham til Jorden.

»Har du ogsaa hørt hvad Vægteren sang, Johanne! - spurgte Frants, da han traadte ind i den lille grønne Stue og saae Moderen sidde smilende ved Vuggen - eller var det dig selv, som sang for mig i Natten om Haanden fraoven, som skulde lette vor Byrde ?«

»Tys, han er falden i en mild og rolig Søvn - hviskede Johanne og pegede paa Barnet - du skal see, det bliver Altsammen godt endnu. Sæt kun den Flaske hen! Gud kan nok hjælpe foruden.«

»Hvad er hendet dig, Johanne! dit Øie glindser jo saa mildt og roligt, som en Engel fra Himlen havde været hos dig og forkyndet dig et saligt Evangelium.«

»Ja, et saligt Evangelium er ligesom nedfaldet til mig fra Himlen -svarede Johanne og pegede hen paa en gammel Bibel, som laae 107 opslagen paa Bordet - See! det er salig Farbroders gamle Familiebibel, den har jeg ikke seet siden han døde, og - Gud forlade mig det! jeg har i lang Tid ikke tænkt paa at den kunde trøste mig. Den laae i Lønsketet i Alkoven og faldt just i min Haand, da jeg greb efter et Klæde, for at aftørre mine Taarer. Og see, den har trøstet og beroliget min Sjæl. I hvad der ogsaa skeer, Frants, om Døden og Menneskene ogsaa tage al vor Glæde fra os i Verden, saa er Herren dog med os alle Dage indtil Verdens Ende, og vi skal være hos ham engang og Ingen skal meer tage vor Glæde fra os.«

Frants foldede sine Hænder og læste det opslagne Sted af Johannes.

I den gamle sølvbeslagne Spænde-Bibel laae nogle løse Papirer og skrevne Blade, som han lagde tilside uden at læse dem, da han saae, det var kun Regninger og Qviteringer. Men med Begjærlighed gennemsaae han nu de første skrevne Blade i den gamle Familiebog, som indeholdt den ærlige Mester Floks hele Slægtregister, med indstrøede fromme Tanker og Ønsker for Fremtiden, og endelig et Slags Dagbog over det sidste Aar af hans Liv. Jo længer han læste, jo opmærksommere blev han, og Johanne saae urolig paa de sælsomme Bevægelser i hans Ansigt. Til sidst foer han op og raabte: »Det er skrækkeligt, Johanne! det er skrækkeligt! man har stræbt din Farbroder efter Livet, see, her staaer det. Det er skrevet med hans egen skjælvende Haand, men dunkelt og gaadefuldt, hør hvad her staaer!« og nu satte han sig og læste:

»Gud gjøre mine Fjenders onde Anslag til Intet! - Hvorfor gav jeg mit Guld i den Uretfærdiges Haand, og mit Liv i Rovdyrets Kløer? - Mit Gods har han ranet med List - min Tunge har han bundet med Eed - og mit Liv har han truet i Løndom. Men forbandet vorder mit Gods i den Uretfærdiges Haand, og forbandet det Huus, hvori han sætter sin Fod! - Vel er der en Tid, hvori et Menneske hersker over et andet, sig selv til Ulykke; - men et Menneske haver ikke Magt over Aanden, at forhindre Aanden, og ingen Magt paa Dødens Dag.« -

»Hvad er dette - sagde Frants og stod forfærdet op - Hvo er den Dødsfjende, han taler om og ikke tør nævne? i hvis Haand kom hans Gods og hans Huus? - Den samme er det, som har bundet hans Tunge med Eed og truet hans Liv i Løndom. Hvo har vidnet for os og Verden, at han er druknet og funden i Dødningshuset? Hvo har der -fra begravet ham i Stilhed som en Selvmorder? - Hvormange 108 Ulykkelige bares ikke did, som ingen Ven kjendte meer paa det forknuste opsvulmede Ansigt? - og hvis Vidnesbyrd have vi for at det var ham? - Hans Been ligge os maaskee nærmere, end vi troe. Søg og du skal finde - var det ikke saa du sagde? gamle Mester! - hvorfor kom jeg ikke i min Kiste? - hvorfor kom jeg ikke i christen Jord? - Tie stille, Gamle! du kan komme der endnu. - Hvad siger du om Pulterkammeret? Johanne! der er det ikke altid saa rigtigt ved Midnat der vadskes Gulv, naar vi andre sove. Før Sol staaer op, skal jeg have gjennemrodet den lukte Morderhule som en Muldvarp.«

»Ak, bedste kjæreste Mand, hvilken forskrækkelig Mistanke! Jeg forstaaer ikke det Halve af hvad du siger; men hvad jeg aner og tænker er grueligt.«

»See vort Barn, Johanne! det sover roligt og smiler nu til os i Drømme. Jeg er paa Veien til at udslette Forbandelsen, og Velsignelsen kommer os allerede imøde.«

»Jeg vil vaage ved Barnets Vugge; gjør du i Guds Navn hvad du kan og maa,« sagde Johanne; og Frants tændte Lygten taus og gik til Værkstedet. Der tog han Øxe og Brækkejern og gik til Pulterkammerdøren. Kammeret er mit eget - sagde han ved sig selv - Hvo vil forbyde mig at opbryde det? Han satte Brækkejernet til, og det var skeet. Halv ængstelig aabnede han dog Døren; men da han traadte ind, blev han rolig og begyndte trøstigt sin natlige Gjerning. Han belyste med Lygten hver Plet paa Muur og paa Gulv; men der var Intet som nærrede hans Mistanke. Nogle Sække med Brænde stod i en Krog; dem udrystede han, og hver Pind syntes ham mistænkelig som et Dødningsbeen; men han fandt intet Spor af hvad han søgte. Kammeret var forresten ryddet og, som det lod til, nylig vadsket og reengjort. Nu begyndte han paa at opbrække Gulvet. Da syntes det ham, en Haand greb i Døren til Naboen Huus. Han tog forsigtig Lygten i den venstre Haand og holdt fast om Øxeskaftet med den høire. »Har Nogen Lyst til at hjælpe mig« - sagde han halv høit - men der kom Ingen. Frants satte Lygten fra sig igjen og begyndte paany at hamre og haandtere med Bræderne; uden selv ret at vide hvorfor begyndte han nu tillige at fløite paa en Sang, som hans gamle Mester altid pleiede at nynne, naar noget Arbeide ret skulde gaae ham fra Haanden. Men Frants havde ikke hamret og fløitet ret længe, førend det greb i Døren igjen. Nu tog han Lygten og Øxen og reiste sig - idetsamme 109 gik Døren op og en høi hvid Skikkelse traadte ham langsomt imøde, med et Aasyn som fra Fordømmelsens Bolig.

»Har du ikke afhamret endnu? gamle Mester! vil du da høvle og hamre her til Dommedag? - faaer den Vise ei i Evighed Ende?« - sagde en huul velbekjendt Stemme, og Frants gjenkjendte med Forfærdelse den blege forvildede Søvnjænger, som med stift opspilede Øine og forvildede Haar kom afklædt og nøgen fra sit Sovekammer.

»Hvor lagde du mine Been? - sagde Frants, som greben af Vanvid - hvorfor kom jeg ikke i min Kiste? hvorfor kom jeg ikke i christen Jord?«

»Dine Been ere vel forvarede - svarede den blege frygtelige Drømmer - under mit Pæretræ skal Ingen forstyrre dem.«

»Men hvem begrov du med mit Navn, som Selvmorder, da du ranede mig min Ære i Døden?« - spurgte Frants videre og forfærdedes selv ved at høre sin Stemme; thi det var som hans gamle Mesters Røst taledede ud af ham.

»Det var jo Betleren - svarede den blege Synder og fordreiede Ansigtet krampagtigt - det var jo den fremmede Betler, som du gav din gamle graae Kappe - men jeg jog fra min Trappe Julenat.«

»Hvor han laae, skal du raadne; ved hans Side skal du møde mig paa Dommedag« - sagde Frants, og vidste ikke selv hvad han taledede; thi han var ikke længer sig selv bevidst, men hørte ligesom den Dødes Stemme tale igjennem sig hvad han ikke forstod.

Da hørte han et Rædselsskrig og stod ene med Lygten og den hævede Øxe i Haanden; men den hylende Skikkelse var forsvunden hvor den kom fra.

»Var det en Drøm? - sagde Frants - eller var jeg afsindig? - er der Blod paa min Øxe? - nei, endnu er den reen; men bort, bort fra denne Morderhule - nu veed jeg hvor jeg skal finde hvad jeg søger.«

Han gik tilbage til Johanne, som sad stille hos det slumrende Barn og læste i den hellige Skrift.

Frants taug med hvad der var hendet, og hun gruede for at spørge ham derom. Han bad hende kun hvile sig til det blev Dag, medens han vaagede ved Barnets Vugge. »Endnu har jeg kun dunkle Formodninger - sagde han - men imorgen vil maaskee Meget blive klart.«

Han gjennemlæste nu nøiere de skrevne Bibelblade og den gamle Mesters efterladte Papirer, som han næste Dag bragde i Retten, hvor han fordrede Alting lovlig undersøgt.

110

»Sagde jeg det ikke nok, at der vilde komme Liig ud af Huset inden Aaret var omme« - sagde den gamle Brødkone paa Hjørnet til sin Datter, da, tre Dage efter, en smuk sort Kiste, med Passer og Vinkelmaal over Kors paa Laaget, bares ud af Snedker Frants's Huus. Den var ledsaget af Frants og det hele hæderlige Snedkerlaug, alle i sorte Klæder og med deres Kaarder ved Siden.

»Det skal jo være den gamle Snedkermester Flok, som nu først bliver virkelig begravet - sagde Brødkonens Datter - saa var det dog virkelig hans Been, man fandt under Træet i Naboens Hauge?«

»Ja, det har jo den unge Mester Frants beviist for Retten« - tog en Fiskerkone Ordet, idet hun satte sin Kurv ned paa Fortouget og satte sig paa Hanken, for i Magelighed at betragte Liigfølget - »See, der gaaer han den unge smukke Mester - vedblev hun - nu kan man dog for Fremtiden tjene en Skillingspenge hos ham, siden Huus og Gods er hans, og den gamle gjerrige Stork faaer en lang Næse.«

»Og maaskee en lang Hals med - sagde Kjældermanden - hvis det ellers er sandt hvad man siger, at han hemmelig har taget den ærlige Mester Flok af Dage.«

»Det har jeg længe tænkt, at den Karl blev hængt engang - sagde Brødkonen - han købte jo aldrig for to Skilling Brød hos mig uden han vilde have for den tredie i Tilgift.«

»Havde man kun fat paa ham - sagde Kjældermanden - i tre Dage har Ingen seet ham i Byen.«

Juleaften sad en lille lykkelig Familie i Snedkermester Floks forrige Huus ved Kanalen. Barnet sad sundt og friskt paa den skønne Moders Skjød, og den unge Mester Frants fyldte glad og stille det gamle Familiebæger med Viin. »En lykkelig Juul, min Johanne! - sagde han rørt - det saae det ikke ud til for fjorten Dage siden. Nu sidde vi som velhavende unge Folk her i vort eget lille Huus, ligesom din gode salig Farbroder havde tiltænkt os det. Nu behøver jeg ikke meer at hamre Liigkister sammen ved Midnat, men kan gjøre smukke Stole og Komoder til lykkelige nygifte Folk, kan holde Svende og Drengene i Værkstedet og have en glad Aften ved hver Høitid. Og nu har du Fred, gamle Mester! - føiede han høitidelig til og saae hen til Stolen i Kakkellovnskrogen, ligesom han sad der endnu - du har taget 111 Forbandeisen fra Huset og givet os din Velsignelse; derfor skal din Ihukommelse være velsignet iblandt os. Gud give dig en salig Opstandelse!«

Pulterkammerdøren havde Frants ladet tilmure og han lod Værkstedet blive som det var i den gamle Mesters Tid. Den indridsede Skrift paa Muren havde han ladet overhvidte og den var ikke kommen mere tilsyne.

Da han nu næste Gang gik over Lange-Bro og kom forbi de Druknedes Dødningehuus, gik han rolig hen til Vinduet og sagde ved sig selv: nu kan du gjerne see derind; gamle Mester Flok ligger der dog ikke og venter paa sin Kiste. Men forfærdet foer han tilbage; thi et blaadt opsvulmet Dødningeansigt stirrede ham med opspilede Øine imøde, og han kjendte i de afskyelige fordreiede Træk den forsvundne Storks skrækkelige Morderansigt.

»Selv har du da givet dig det Endeligt, som du paaløi min myrdede uskyldige Mester - sagde Frants - Intet Menneske savner dig i Verden uden Bøddelen, hvis Øxe du undveeg. Dog begravet skal du blive. Din Kiste har jeg høvlet paa, da du lagde Planen til at lægge mig i Graven. Gud være din syndige Sjæl naadig!«

Frants lod ham i Stilhed begrave og gav ham den Kiste, han havde troet var til ham selv, da han for faa Uger siden stod modløs i sit Værksted og saae ingen Redning i sin store Nød og Jammer.

Lykke og Velsignelse syntes nu ret at have hjemme i hans Huus og være med ham i al hans Gjerning. Den gamle Mesters Bibel kom ofte ned fra Hylden og husvaledede det stille fromme Ægtepar med de evige Forjættelser, medens den tillige mindede dem om, at al denne Verdens Lykke og Glæde dog var forgjængelig. Kom en Prøvestund da imellem blandt de gode Dage, og blev det stundom ogsaa de Lykkeliges Lod at sørge ved en kjær Vens Bortgang eller vaage en kummerfuld Nat ved et elsket Barns Sygeleie, saa forsagede de dog ikke, men rakte hinanden kjærlig Haanden over Bibelen og haabede. Naar da Vægteren sang:

Hjælp os, o Jesu kjære,
vort Kors i Verden her
taalmodelig at bære!
der er ei Frelser fleer -

112

da kom Frants hiin Nat ihu, da han sad haabløs og fortvivlet paa Apothektrappen og ventede paa det

sidste Redningsmiddel, som dog Gud gjorde overflødig. Han maatte da altid istemme de sidste Ord af Sangen:

Ræk os din Haand, o Frelsermand!
saa vorder Byrden let.

113

Varulven (Af et Brev fra en Landsbypræst, dateret Skovby den 1ste April 1834).

Jeg har i det sidste Aar her gjort nøiere Bekjendtskab med - ak, ja, med - en Varulv, kunde jeg næsten selv sige, og jeg er ganske besynderligt stemt derved Lee kun ikke! Det er en meget alvorlig Historie og et mærkeligt psykologisk Phænomen. Du oplyste KjøbstædsMand veed maaskee ikke engang hvad en Varulv er, og kaster i din Nød Ordet op i Ordbogen. Der finder du den Forklaring: »Varulv, en. *pl.* e (N.S. Waarwulf Eng. *werewolf*) efter Fortidens Overtro: et for en Tid til en Ulv forvandlet Menneske.« Men hvad siger Du nu om en videnskabelig dannet Varulv i vor oplyste Tid, en Student med *Laudab.p. c.* til *Examen philosophicum*, som selv i syv Aar har troet, han var et saadant Væsen? - En Vanvittig altsaa? en Feberpatient? eller en Phantast? - Noget af hvert - et Menneske med en alt for glødende Phantasie, der uagtet Alt, hvad hans Forstand maa have indvendt ham mod denne fixe Idee, der førstegang var opstaaet hos ham i en Nervefeber, dog aldrig kunde løsrive sig derfra, men stedse phantaserede sig dybere og dybere ind i denne usalige Forestilling. Han havde gode Forkundskaber og havde lagt sig efter Forstvæsenet. Jagten var tidlig hans Lyst, og det eensomme Jagtliv gav uidentivl hans Hang til Tungvindighed alt for riig Næring. Jeg har ofte seet ham her hos Skovriderens, hvor han i mange Aar var som Søn i Huset, skjøndt Slægtskabet var meget fjernt. Jeg glemmer aldrig hans dødblege tungsindige Ansigt med de sorte, tæt sammengroede Øienbryn. Saadanne Øienbryn ere netop efter Almuesagnet det eneste synlige Tegn paa et Menneske, der til visse Tider skal være underkastet hiin eventyrlige Forvandling, og da i Ulveskikkelsen vil sønderrive hvem det møder. For frugtsommelige Qvinder skal det især være farligt at møde et saadant Væsen.

Jeg maa næsten smile, idet jeg anfører denne urimelige Overtro; men en uvilkaarlig Gysen overfalder mig dog, naar jeg sætter mig ind i den ulykkelige unge Mands Sindsstemning, der har kunnet tilegne sig et saadant Tankeuhyre i den Grad, at Forestillingen har haft samme Virkning paa ham, som den frygteligste Virkelighed. Hans paafaldende Bleghed og de sorte sammengroede Øienbryn gave ham dog intet Frastødende. Tungvindigheden i det fine veldannede Ansigt havde noget Tiltrækkende, og naar man saae den høie blege Phantast i den grønne Jagtkjortel, med Riflen og Grævlingeskindstasken over Skuldrene, træde ind i Skovhuset i den fortrolige Aftenskumring, var det, som den veemodig milde men hemmelighedsfulde Jæger bragte hiin Skoveensomheds- og Maaneskins-Stemning med sig, som, uden at ængste Sindet, sætter os ind i Eventyrets vidunderlige Verden. Han havde en klangfuld, indtagende Stemme og sang særdeles smukt, helst de gamle Folkeballader om Tryllerie og Forvandlinger. Han blæste Valdhorn med en sjelden Virtuositet og Følelse. Han kunde aflokke dette Instrument de dybeste veemodig-sværmeriske Toner. Han var ofte taus og indesluttet i sig selv, men kunde til andre Tider spørge ret muntert og livligt, uagtet et vist tungsindigt Træk ved Munden aldrig forlod ham. Om sin fixe Idee talte han ikke til noget Menneske, og hans Venner har kun hørt ham yttre den i hiin hidsige Feber, der for syv Aar siden nær havde lagt ham i Graven. Men at denne Feberphantasia aldrig ganske har forladt ham, vil du see af de usvigelige Vidnesbyrd jeg siden skal anføre. Han var forlovet med en af de deiligste Piger, jeg har seet, en Datter af vor gamle brave Skovrider. Faderen var ved en uventet Arv bleven riig, og havde givet hende en ualmindelig Dannelses. Hun var een af hine ætherfme blaaøiede Blondiner, som synes at kunne opløses i Toner og Duft, og naar man saae hende dandse syngende hen over Stien gennem Ellekrattet i en maanelys Sommeraften, var det umuligt andet, end at tænke paa de deilige Ellepiger, der endnu svæve for vor poetiske Almues Phantasie, naar de lette Aftentaager oplyses af Maanestraalerne. Det smukke elskende Par holdt inderlig meget af hinanden og havde været forlovet i 8 Aar. For 7 Aar siden var Jægeren, tilsyneldende sund og frisk, kommen tilbage fra Kiel, som Forstcandidat, for at ægte sin Forlovede og modtage en Landeiendom, den formuende Svigerfader vilde overlade ham, indtil Svigersønnen engang kunde blive ansat i sit Yndlingsfag. De Elskende vare overvættets lykkelige. Bryllupsdagen var kommen. Men inden Vielsen faldt

Brudgommen, af overspændt Glæde, som man troede, i hiin farlige Nervesygdom, som efterlod en vedvarende Bleghed og en uheldelig Tungvind 115
hos ham. Siden opsatte han bestandig Brylluppet, og hans hemmelighedsfulde Adfærd var baade Fader og Datter ubegribelig. Han robede ofte den heftigste lidenskabeligste Kjærlighed; men naar Talen kom paa Brylluppet, blev han pludselig taus og ængstelig. Undertiden greb han da Riffel og Jagttaske og forsvandt i nogle Maaneder. Naar han kom tilbage, saae han svag og lidende ud, som efter en svær Sygdom. Hvor han da havde været, fortaug han hemmelighedsfuld. Han var atter en Tid den ømmeste, men ærbødigste Elsker; han syntes at tilbøde sin Forlovede, som et høiere Væsen, men med en ængstelig bestemt Grændse for sin Fortrolighed. Han sang og læste for hende. Han spillede paa Bras, skrev, gik paa Jagt og blæste paa Valdhorn; han var undertiden den elskværdigste Selskabsmand; men saasnaar den Gamle talte om Brylluppet, greb Svigersønnen Riffel og Taske og gik bort med et dybt Suk. Han forsvandt atter et Par Maaneder, og man eftersporede ham forgjæves. Nogle vilde have hørt ham blæse paa sit Valdhorn i fjerntliggende Skove. Nogle Bønderkoner vilde med Forskrækkelse have seet ham i Skoven om Natten, som en Nebukadneser, der løb nøgen om paa Hænder og Fødder blandt de vilde Dyr. Efter andre, men ligesaa usikre Beretninger af en fordrukken Soldat, vilde man have seet ham blandt de meest raae og vilde Svirebrødre i een af Hovedstadens smudsigste Kipper. En omvankende Kræmmer, som hvert Aar besøgte vor Egn, paastod derimod at have seet ham med et frygtelig stort Skjæg blandt de Afsindige paa Galehuset i Slesvig. Naar han kom tilbage fra slige Bortfjernelser, var der ingen Sindsforvirring at spore hos ham. Han var iførstningcn stille, taus og lidende, stedse mild og kjærlig, men tilbageholden og hemmelighedsfuld. Om Natten hørte man ham ofte synge i dybe, hjertegribende Toner paa sit eenlige Kammer eller i Skoven, og han syntes selv at componere Melodierne. At Sangene ogsaa vare Udbrud af hans eget sønderrevne Hjerter, har jeg nu et sikkert Vidnesbyrd om i deres Indhold. Nogle af hans Sange er jeg nemlig kommen i Besiddelse af Jeg har dem liggende her for mig, og af dem har jeg troet nogenlunde at kunne forklare mig hans Sindsstemning og den fixe Idee, som han i hele 7 Aar har baaret paa med den ubrødeligste Taushed, formodentlig af Frygt for at gjøre sin Elskede uheldig og tabe hendes Kjærlighed. Hans Unddragelse fra en nærmere Forbindelse, uagtet hans lidenskabelige Kjærlighed, er mig nu ogsaa forklarlig. Han har formodentlig troet sin aandelige Sygdom uheldelig og 116

gruet for at inddrage den, han elskede høiest, i den Malstrøm af smertelige Forestillinger, hvori han selv frygtede for at gaae tilgrunde. Maaskee har han endog frygtet for at skade eller dræbe hende engang i sin formeentlige Forvandlingstilstand Om Spiren til hans fixe Idee er at søge i hans Constitution eller i en exalteret Anger maaskee over en Forvildelse i hans Ungdom, eller om man kunde tænke sig en periodisk Raahed og Vildhed forenet med den fineste Følelse for sædelig Reenhed og Skjønhed i en Sjæl, der saaledes kunde vakle mellem Yderlighederne af den høieste og laveste Natur - derom var jeg endnu igaar i Uvished En stor moralsk Forvildelse med en dyb Følelse saavel af Menneskenaturens Høihed, som af dens Fornedrelse, syntes mig den rimeligste psykologiske Forklaring af et saadant Phœnomen. Efter de Oplysninger, jeg idag har modtaget, er jeg nu af en forskjellig Mening. I Kiel skal han have været erkjendt som et Mynster paa Ærbarhed blandt de unge Studenter; han skulde endog i deres muntre Lag have været udsat for Spot over sin Afholdenhed, hvis han ikke havde været bekjendt for den bedste Fegter og Skytte blandt dem alle. Hvad man med Rette dadlede ham for, var en hovmodig Sikkerhed og Selvtillid, der gjorde ham ubarmhjertig i sin Dom over andre Menneskers Skrøbelighed I sine Fordringer til Menneskenaturens Adel skal han stundom have yttret en Idealitet og en Strenghed, som næsten overskred Mulighedens Grændser. Af den gamle Skovrider har jeg erfaret hans religieuse Synsmaader; de vare igrunderen naturalistiske. Han ærede i Christus kun det fuldkomne Menneske, men forkastede Troen paa hans Guddom, som en fordærvelig Fordom, der fornødrede Menneskenaturens Høihed og gjorde det største Menneskes naturlige Aabenbarelse, som vort Væsens Culmination, ufrugtbar tilligemed hele hans Lære og ophøiede Exempel. Mon man ikke i hans moralske Stolthed og i en dyb krænkende Følelse af en lavere og høiere Naturs Kamp i hans eget Hjerter kunde finde tilstrækkelig Grund til hiin fixe Idee. Maaskee Forestillingen om hiin Forvandling først er opstaaet blot symbolisk hos ham, som et Billede paa den Lidenskabernes Ulv, hvormed han dog, trods al sin Foragt derfor, følte sig i Kamp. Var han, som jeg troer, en poetisk Natur, kan jeg let forstaae, hvorledes hiint Billede kunde være trængt ham saa levende ind i Phantasien, at det i en sygelig Tilstand har kunnet assimilere sig med hans Væsen. Vi behøve saaledes ikke, i Modsigelse med hans stoiske Strenghed, at tillægge ham noget vildt og raat 117 Ungdomsliv eller nogen periodisk Overvældelse af en rasende dyrisk Natur i en virkelig bevidst Tilstand. At han i sine maanedlange Fraværelses-Perioder tildeels har opholdt sig som sindssvag i Slesvig, har jeg nu endog faaet Vished om. Han lader til at have forudfølt ethvert nyt Anfald af sin Sygdom eller hvad han kaldte sin Forvandling, hvori han da virkelig paa den besynderligste Maade har efterlignet et vildt Dyrs og navnlig en Ulvs characteristiske Adfærd, uagtet han i sin sunde Tilstand var et af de mildeste og kjærligste Mennesker.

Efter disse Oplysninger troer jeg nu nogenlunde at kunne forklare mig de Stemninger, han i sine lyriske Udbrud har antydet.

Hvilken Kamp det har kostet ham at fordølge sin formeentlige Forvandling, og hvorledes den Taushed, han havde paalagt sig, var en Frugt af den ømmeste Kjærlighed, see vi tydelig af følgende Sang, som jeg ikke uden inderlig Medynk og en vis Agtelse for hans Characterfasthed kan læse:

»Ti, min Qval! og smil, min Smerte!

Lyse Engel! bliv ei mørk!
Maalløs Fange er mit Hjerte,
Og min Sjæl en tillukt Ørk.
Vil jeg Sjælens Ørk oplade,
Vil til Hjerter Hjertet tye -
Den, mig elsker, vil mig hade -
Den, mig søger, vil mig flye.«

Han synes undertiden at have frygtet for, at hans eget Blik skulde røbe den Elskede det formeentlige Uhyre, der boede i hans Sjæl - og hans Blik bliver ham til et forrædersk Lyn, der farer hen over en løndomsfuld Afgrund. I een af hans Sange hedder det:

»See ei for dybt i mit Øie!
See ei paa mit mørke Bryn!
Engang det kunde sig føie,
Der foer fra Øiet et Lyn.
Og saae du ved Lynets Flamme
Mig dybest i Sjælens Hav -
118 Maaskee du saae med det samme
Min Glædes evige Grav.«

Hans Sange ere korte og ligesom blotte Themaer til hans melancholske musikalske Phantasier, som ofte uden Text har bevæget mig saa forunderligt, naar jeg i de dunkle Efteraarsaftener hørte hans Valdhorn-toner i Skoven. At den hemmelige Sorg, han bar paa, var ham selv en Gaade, uforenelig med hans Idee om Menneskenaturens Høihed og Selvstændighed, seer man temmelig klart. Det er som en dunkel Bevidsthed om det mørke Princip i ham selv, der maaskee dog har fremkaldt hiin ham ubegribelige Forvandling (eller hvad vi kalde hans Vanvid) har ladet ham føle en dyb Ydmygelse, dog uden sand Ydmyghed, og en Uro, der bortfjernede ham fra sin høieste Kjærligheds Helligdom og berøvede ham Freden i dens Paradiis. Den Sang, hvoraf jeg uddrager denne Slutning, troer jeg vist at have hørt ham phantasere over paa sit Valdhorn engang i Vinter, da jeg om Natten kjørte i min Slæde forbi Skovriderhuset og saae Lys paa hans afsides Kammer. Der var i de hemmelighedsfulde Toner et blandet Udtryk af Salighed og Fortvivlelse, som vel synes mig kunde været Variationer paa disse Stropher, især paa den sidste, og som klang mig i Sjælen den hele Nat, ligesom Dissonantserne deri ledte efter deres Opløsning i det gaadefulde Fjerne. Sangen angiver kun Grundaccorderne i den rige Tonephantasie, jeg hiin Aften tog hjem med mig:

»Spørg aldrig hvorfor jeg sørger!
Det Een kun i Verden veed;
Men om du saa evig spørger -
Han tier i Evighed.
En Engel kan det ei sige -
En Djævel kan det ei troe:
Jeg elsker og martres tillige -
Er salig og - har ei Ro.«

Den Hemmelighed, han ikke vilde betroet noget Menneske, maa han dog have betroet sig selv, og at det virkelig var hiin phantastiske Forestilling om en Forvandling af hans milde, kjærlige Natur til et vildt sønderrivende Uhyre, seer jeg af den følgende Sang, der dog umiskjendelig 119 antyder en aandelig Forvandling, som Ingen kan see eller tage og føle paa, og som man derfor almindelig affærdiger som blot Sygdom og Phantasterie.

»Paa Varulve troer nu Ingen,
Og ad Vampyrer de lee -
Paa Skallen kjende de Tingen:
De troe nu kun hvad de see.
Naar Lyset er slukt foroven,
Naar Stormen hylar i Skov,
Jeg gaaer som en Ulv i Skoven,
Vil sønderrive mit Rov.
Mig fare paa Luftens Strømme
Dæmonernes Hær forbi.
De kalde det Feberdrømme
Og al min Qval - Phantasie.«

Med en uendelig Trang til at meddele sig og give sit Hjerte Luft, har han valgt Skoven og Natten til sine Fortrolige. Det er et smukt Træk i hans Character, at han tier af Kjærlighed til dem, han elsker og ikke vil bedrøve. Maaskee har han selv følt det Farlige i at efterhænge og udtale sine selvplagende Forestillinger for den tause Natur: selv den synes ham troløs, og han har vist Ret i den Tanke, at det Forfærdelige, der ligger

dybest i vor Natur og ligesom paa Bunden af Sjælens løndomsfulde Afgrund, aldrig bør fremdrages utilsløret. Den Sang, jeg her tænker paa, er følgende:

»Jeg vil dem ei Luften forgifte,
Ei røve dem Fredens Skat.
For tause Skov vil jeg skrifte
Og for den evige Nat.
Dog - Skov og Mark har jo Øre -
Ei Natten har Øine faa. -
Hvad Ingen skal see og høre,
Maa, før det fødes - forgaae.«

120

I det sidste Aar hensvandt den skønne Skovriderdatter synlig af Bekymring over sin Elskers besynderlige Adfærd og uforklarlige Væsen. Den gamle Fader var ogsaa nær ved at gaae i Graven derover, men han taug og nævnede aldrig mere det Bryllup, hvortil Alt havde været beredt paa syveride Aar. Sidste Efteraar og Vinter, da den skønne Piges Udseende forekom Alle heelt betænkeligt, skjøndt hendes Aasyn og Blik stedse blev skønnere og hendes Gang ligesom mere svævende, syntes Jægerens Sundheds-Tilstand derimod mærkelig at forbedre sig. Han anstrengte sig udentvivi for at løsrive sig fra sine Grublerier. Han var ofte underholdende og i høi Grad elskværdig. Han fordoblede sin Ømhed baade for Fader og Datter; han forlod det hele Aar ikke Skovriderhuset. Naar man saae ham i deres Selskab, syntes han glad og lykkelig; men naar han greb Valdhornet, udaandede han de veemodigste Toner. De Sange, jeg endnu har fra hans Haand, ere udentvivi fra dette sidste Aar. De udtrykke fornemmelig hans dybe Smerte over at hans Tilstand volder hans Elskede Kummer. Han anklager sig selv som Uhyret, der er Skyld i hendes Hensvinden:

»Hvi er hendes Kinder saa blege?
Hvi er hendes Øie saa mat?
Vist til mine Strængelege
Hun litted i stille Nat.
Fornam hun Varulvesangen
Og saae mig paa blodig Sti -
Fornam hun Sjælen i Klangen -
Da var hendes Fred forbi.
Ak! har min Qval hende smertet -
Ak! hvis hun min Sorg förstod -
Vampyren har hun i Hjertet,
Den suger det dyre Blod«

- - Medens jeg sidder med denne Sang for mig, faaer jeg en ny Oplysning. Han har havt en Duel i Kiel engang og dræbt en berygtet Vagabond, der var Spiller og Kobler tillige, og som Ingen beklagede. Sagen var bleven neddyset; men hvad der synes mig at staae i nøie 121 Forbindelse dermed og maaskee kunde give os den rette Nøgle til Gaaden om den ulykkelige Varulve-Phantasie, er en anden Tildragelse, der i Beretningen om hiin Duel anføres som samtidig dermed En fremmed frugtsommelig Dame af overordentlig Skjønhed, men i høi Grad berygtet, havde staaet i Forbindelse med hiin dræbte Vagabond og havde med ham draget mange unge Mennesker i Fordærvelse. Politiet var allerede blevet opmærksomt paa disse Mennesker. Nogle Dueller og Selvmord tilligemed adskillige ulykkelige Familiebegivenheder vare indtrufne, som de beskyldtes for at være Aarsag i. Dagen efter hiin Duel, var den fremmede Dame fundet dræbt i Skoven ved Fjorden, og ved et voldsomt Stød, som man troede.

Om vor Forstcandidat ogsaa har været skyldig i dette Drab, veed Ingen; men jeg formoder det nu næsten. Efter hvad jeg har hørt om hans Character, synes det mig tænkeligt, at det kan være skeet i en exalteret allerede halv afsindig Stemning efter Spillerens Drab og af en formeentlig ædel Bevæggrund. Aftenen førend hiin Duel skal han i sin Indignation over disse Menneskers Adfærd have yttret, at det var en Velgjerning mod Menneskeslægten at udrydde slige giftige Uhyrer. Kort efter var det, han kom her hjem og skulde holdt Bryllup, men faldt i hiin Nervesygdom, hvori hans Varulveraserie begyndte. Efter en saadan uhyre Forvildelse er netop denne Phantasie mig psykologisk forklarligst. At han desuagtet har havt Sjælsstyrke nok ikke blot til at bevare sin gruelige Hemmelighed, men selv til at synes tilfreds og lykkelig, for ikke at dræbe sin Elskede med sin Sorg, see vi af den næste Sang:

»Jeg bærer et Bjerg paa Brystet;
Det Ingen i Verden seer.
Mit Smiil har *hende* dog trøstet;
Derfor jeg spørger og leer.
Kunde Atlas dandse og springe,
Hans Byrde blev fuldt saa svar -
Men Pleiadernes Graad blev ringe:

Han ene sin Verden bar.«

Forestillingen om Atlasbyrden gaaer ogsaa tragisk gennem den følgende Sang, tilligemed den smertelige Overbeviisning, at selv den 122 Kjærlighed, hans eneste Haab og Trøst hænger ved, er grundet paa en Skuffelse og følgelig et Phantom:

»Eet Ord jeg kunde udsige -
Og Bjerget faldt fra mit Bryst;
Men o! da knustes tillige
Min Himmel med al sin Trøst.
Det er kun en Drømmehimmel,
Det er kun en Phantasie;
Men o! med dens Stjernevrimmel
Hvert Glimt af Haab var forbi.
Paa Bjerget jeg taus vil bære
Til alle Bjerge forgaae.
Fred har jeg lært at undvære;
Men Haab og Drøm maae bestaae.«

Endelig talte han selv om Brylluppet, og mellem Juul og Paaske lod han til med den største Iver at ønske det fuldbyrdet. Den Gamle blev sjæleglad. Bruden smilede veemodig og rystede paa Hovedet. Jeg havde den tredie Søndag lyst fra Prædikestolen for Brudeparret. Brudevielsen var bestilt, og den gamle Skovrider havde indbudet mange Brullupsgjester. Aftenen før denne sidst bestemte Brullupsdag saae jeg dem begge sammen i Skovriderhuset. De spillede og sang, og deres Stemmers Harmonie smeltede saa deiligt sammen, som to længe adskilte Sjæle, der flyve forenede paa Tonevinger gennem den salige Himmel. Jeg glædede mig til deres Forening og haabede nu, at hiin forstyrrende Phantasie ikke længer skulde hindre deres Lykke. Dog den næstsidste Sang, jeg har fra Jægerens Haand og som synes skrevet Natten før Brullupsdagen, har desværre viist mig, at den dybe Dissonants i hans Sjæl endnu ikke havde fundet sin Opløsning. Han fordømmer selv den Lykke, han dog lidenskabelig higer efter, og han tænker atter paa at flye sin Brud, som han dog ikke med fuld Fortrolighed tør aabne sit Hjerte for:

»Jeg hører mit Hjerte banke -
Det selv fordømmer sin Fryd.
123 Jeg hader min egen Tanke -
Og Synd er min største Dyd.
Af Kjærlighed jeg bedrager -
Jeg flyer den, jeg helst er nær -
Jeg elsker den Sjæl jeg plager -
Jeg dræber den, jeg har kjær.«

Den sidste Sang er næsten ulæselig og skrevet med Blyant, i Skoven formodentlig:

»Den Svages Vaaben er Klage;
Den Stærke tier og døer.
Jeg klager ei med de Svage:
Jeg hyller min Sorg i Slør.
Til sidst maa Sløret vel briste -
Da kommer min Sorg for Dag.
Men før jeg den Nød skal friste -
Slaaer Hjertet sit sidste Slag.«

Da jeg for otte Dage siden kom til Skovriderhuset for at vie det besynderlige Par, fandt jeg et Sørgehuus istedet for et Bryllupshuus. Brudgommen var samme Morgen funden ihjelskudt i Skoven. Bruden overlevede ham kun i tre Døgn. Idag har jeg kastet Jord paa dem begge. Den gamle nedbøiede Fader overlever dem neppe længe. Han er dog fattet og rolig. Han spurgte mig forleden, om jeg ikke nok troede, en Varulv kunde blive salig, naar han selv havde brændt Varulvemærket ud af sin Pande med Kirkebly. Jeg gruede ved denne Yttring, der røbede mig en besynderlig Blanding af Vantro og Overtro. Jeg trøster ham saa godt jeg kan og tør. Jeg vilde saa gjerne haabe, at hiin store Livsdissonants engang vilde opløse sig i en langt skjønnere Harmonie, end selv den, hvori jeg sidst hørte de Eiskendes Stemmer ahnelsesfuldt sammensmelte den sidste Aften de saaes her i Verden. Ved Undersøgelsen af Jægerens Liig er det blevet oplyst, at han selv maa have bibragt sig det dræbende Skud. Hans Riffel laae uden Ladning ved hans Side og med aftrukken Laas. En Rendekugle var gaaet ham gennem Panden, og - mon ved Tilfælde eller med Forsæt? - 124 netop paa det Sted, hvor de store sorte Øienbryn løb sammen. I hans Jagttaske forefandtes en Tegnebog, hvori der var adskillige Optegnelser og de her meddeelte Smaasange med tilføjede Melodier i et Slags Ziffre. Disse Sange har for mig noget besynderligt Rørende. Jeg finder intet Spor af Vanvid deri, skjøndt der vel undertiden kan forekomme et Udtryk, som endnu er mig dunkelt. Hvergang jeg læser dem, staaer den blege smukke Jæger for mig, og jeg synes at høre ham synge dem med sin tragiske Violoncel- eller Hobo-Stemme, om jeg saa kan

udtrykke mig. Der var mig nemlig et vist Udtryk i hans Sangstemme, som altid fremkaldte en lignende Stemning hos mig, som naar jeg hører hine Instrumenter. Om hans periodiske Vanvid er der dog ingen Tvivl, og Visheden derom har opløst min Gru i Medynk og formildende Veemod. Naar jeg nu med hans Sange for Øie erindrer mig hans Valdhornphantasier, staaer atter hans veemodig milde men hemmelighedsfulde Aasyn for mig og fremkalder hiin Nattens og Eensomhedens Stemning, hvori jeg, uden længer at ængstes af den uopløste Dissonants, nu kan see hans phantastiske Liv fare mig forbi, som en Gaade, der haaber sin Opløsning i en høiere Tilværelse.

125

Glasskabet

Den rige Handelsmand Mr. Seyfert i London var bleven Enkemand. Han var en Særling og kun lidet yndet, da han gjaldt for en kold Egoist og hjerteløs Pengemand, der ingen andre menneskelige Pligter erkjendte, end punktlig Opfyldelse af hvad der var Lov og Ret i Landet. Han var kun nogle og tredive Aar; hans rolige, uforanderlige Ansigt var som udhugget af Steen. Han var udelukkende Forretningsmand og paastod med et Slags Stolthed, at Alt, hvad man kalder Fantasi og Følelse, var en Forskrivelse og Sygelighed, som var fremmed for hans gode, sunde Natur. Hans Ægteskab var ufrugtbart og havde kun været lidet lykkeligt. Den afdøde Fru Seyfert havde været en udmærket smuk Brunette, med et heftigt, næsten sydlandsk Temperament. Modsætningen mellem hendes Lidenskabelighed og hendes Ægtemands Kulde havde ofte givet Anledning til huuslige Optrin, der dog kun vare Enetaler, medens Manden altid ved slige Udbrud iagttog den ligegyldigste Taushed. Ved sit Ægteskab havde Grosserereren, der tillige var Juveleer, erhvervet sin store Formue; men ved Ægteskabscontracten var det paa det Nøiagtigste fastsat, at, hvis hans Hustru døde uden Livsarvinger, skulde hendes hele medbragte Formue, med Renter og Renters Renter, udbetales til hendes Slægtninge, fra den Dag og Time, hun var begravet.

Uagtet denne Ægteskabscontractens Bestemmelse, forblev dog Mr. Seyfert, til stor Ærgrelse for hans afdøde Kones Familie, i lovgyldig Besiddelse af den hele Formue. Han erklærede nemlig, at han havde elsket sin ømme Ægtefælle saa høit, at han aldrig vilde afsee hendes Legeme; - han lod hende *ikke begrave*, men lod hendes balsamerede og sminkede Liig i en glimrende Dragt med kostbare Prydelser og Smykker opstille i et Glasskab i sit Sovekammer, ligeoverfor Vinduet, hvorfra enhver Forbigaaende kunde see det om Dagen og undertiden om Aftenen i Maanelys. Det kom til Rets sag med den Afdødes Slægtninge; men ifølge den ordrette Lovfortolkning vandt Mr. Seyfert Processen. Han beholdt virkelig Liget i sit Sovekammer.

126

Hver Aften, naar han gik tilsengs, trak han kun et grønt Gardin for Glasskabet - og sov rolig.

Fra det Øieblik, Liget stod i Glasskabet, syntes imidlertid Lykken at have forladt Huset. Det gik tilbage med Handelen; flere kostbare Forsendinger med amerikanske Skibe forliste, og vigtige Speculationer med spanske Bankobligationer mislykkedes. Der kom idelig Sygdom i Huset blandt Tjenerskabet, og Ingen syntes at kunne leve der, uden Mr. Seyfert selv, der havde en urokkelig Helbred; men hans steenhaarde Ansigt bar nu Præget af mørk Trods. Processen havde kostet ham Meget, og ved en Række uheldige Speculationer led han i et eneste Aar saa store Tab, at han mistede sin Credit, og alle Fordringer paa Huset paa een Gang strømmede ind. Det var netop Aarsdagen efter Konens Død, at han, efter en Afregning med sin Bogholder, erfarede hele sin mislige Stilling og at han fra en Millionair vilde være bragt til Betlerstaven og til Gjeldsfængslet, hvis han ikke inden næste Morgen kunde tilveiebringe en Sum af 40,000 Pund Sterling.

Hans Ansigt blev dog uforandret ved denne Opdagelse. Med et koldt hoverende Nik gik han til sit Sovekammer. I sin balsamerede Kones Liigdragt havde han anbragt Diamanter til en Værdi af 50,000 Pund. Denne skat, som han, tværtimod sine kloge Kjøbmands-Principer, et heelt Aar havde ladet henstaae i Glasskabet, som en død Capital, tænkte han nu at gribe til, og - da han denne Nat temmelig silde gik til sit Sovekammer, drog han ikke, som sædvanlig, Gardinet for Glasskabet, men satte Lampen paa Bordet og aabnede Glasskabet, for at fratage Liget de kostbare Prydelser, der nu vare hans eneste Redning. I Ligets Øienhuler havde han ladet indsætte kostbare Saphirer; i deres Sted syntes nu dog, til hans Forbauselse, et Par matte Glasøine at stirre ud paa ham; og Diamanterne, som han hver Aften i et heelt Aar troede at have seet, kunde han ikke opdage. I den skarpe Lysning fra Lampen var det ham, som de døde Glasøine pludselig luede og loe haanligt ad ham - og han traadte tilbage med en uvilkaarlig Gru. Tanken om, at en utro Betjent, som han samme Dag havde jaget af sin Tjeneste, kunde have plyndret Liget, blandede sig med en pludselig

Rædsel for den Døde - en Følelse, hvorfor han hidtil syntes at have været aldeles fri. Forestillingen om det umaadelige Tab, der nu vilde bringe ham i Gjeldsfængslet næste Morgen, overvandt dog hin Gru for den Døde. Med en næsten krampagtig Kraftanstrengelse rev han Liget ud af Glasskabet, for at undersøge det ved Lampen og lede om 127 sin Skat; men jo meer han tumlede med Liget, jo meer forvirrede sig hans Tanker. - Ethvert sandt og gribende Ord, hans ulykkelige Kone havde sagt ham, men som han iskold havde ladet fare sig forbi uden at svare, tonede nu bebreidende for hans Sjæl med den Afdødes Røst; han troede, virkelig at høre hendes Stemme, og han syntes, den Dødes blaa Læber bevægede sig. - Formasteligheden i hans hykkelske og svigfulde Behandling af Liget, hvorved han bedrog hendes Frænder og berøvede hende den Gravens Fred, de fleste Mennesker sætte saa høi Priis paa, syntes første Gang at faae Skikkelse i hans Bevidsthed »Ja, du har Ret« - mumlede han - »jeg var intet Menneske - jeg var en Steenmand - jeg var et Uhyre - jeg elskede Intet uden mig selv og dine Rigdomme - men hvor er de? hvor er Diamanterne, jeg lod dig prunke med i Døden? - Den Glands og Ære vilde jeg dog unde dig - der skulde du staae i Pant for mig for min Lykke - ha, min Lykke - den tog du med dig til den fordømte Aandeverden, du vilde skræmme mig med - og Diamanterne tog du med! - nei, dem har en Tyv frataget dig - hvi skræmmede du ham ikke med dine Ildøine? - hvi hviskede du ikke til ham, som nu til mig, om den evige Fordømmelse? - ha, ti, ti! - slip mig! - du qvæler mig.« - Det var ham, som den Døde klemte sine Arme om hans Hals og loe forfærdeligt. Han tumlede bevidstløs om paa Gulvet - Liget faldt ovenpaa ham. I denne Stilling fandtes han om Morgenen, endnu levende, men - vanvittig. Tabet af hans Skat og hans Rædsel for den Døde var i 21 Aar hans eneste Tanke. Nattescenen med Liget, som Ingen havde været Vidne til, gjentog han bestandig i sit Vanvid. Deraf erfarede man først, hvad der var skeet, og hvad han havde troet at høre og see i hans natlige Tumlen med Liget. Diamanterne fandtes aldrig. Millionairen, Mr. Seyfert, døde som Fattiglem i et Hospital for Vanvittige i London.

128

Selv-Citationen

I Aaret 1817, da de Hofmanske Fantasier vare nye i Læseverdenen, var der i Kjøbenhavn megen Tale om den saakaldte Selv-Citation, der paastodes at være forbunden med en livsfarlig Vision. Dette fantastiske Foretagende bestod i, at man indfandt sig ganske ene ved Midnat i en Kirke eller ved en øde Ruin eller paa et andet ensomt og høitideligt Sted, og der tre Gange, med et Minuts Ophold mellem hver Gang, med høi og tydelig Røst og med fuld Alvor, kaldte paa sig selv med sit fulde Navn, og, mellem hver Gang Navnet var nævnet, spurgte ligeledes høit, tydeligt og alvorligt: »Hvo kalder mig?« Naar Dette var skeet, paastodes der, vilde Billedet af den Citerendes eget Væsen ligesom træde ud af hans Sjæl og pludselig stille sig for hans Øine. Om det var for det ydre eller indre Øie, dette Billede vilde vise sig, var uvist; men Synet deraf skulde være saa rædselsfuldt, at kun faa Mennesker vilde have Styrke til at udholde det Det Menneske, der saaledes vovede at fremkalde sit eget hemmelighedsfulde Væsen, hvis Dobbeltthed allerede synes at antydes i enhver Tale, et Menneske holder til sig selv, vilde derved, paastodes der, ved et Slags Selvmagnetisme have adskilt, hvad der i vor nærværende sunde Tilværelse altid var inderlig forbundet, og denne Selvopløsning var igrunnen et hemmelighedsfuldt Selvmord, da enhver saadan Selv-Visionair enten maatte blive afsindig og ligesom tabe Sammenhængen i sit eget Liv og Væsen, eller saaledes overvældes af Rædsel, at han døde paa Stedet At Vanvid eller Døden kunde være en Følge af denne Selv-Citation, betragtedes ikke som en blot Virkning af Fantasien og en overtroisk Spænding, der kunde ryste Nervesystemet og fremkalde en pludselig Epilepsi; men man meente, at dette Phænomeen maatte have en virkelig objectiv Grund i Menneskenaturens hemmeligste Naturlove og maaskee først engang blive Gjenstand for klar videnskabelig Beskuelse, naar man fuldelig forstod Sammenhængen mellem Aand, Sjæl og Legeme, og naar den animalske Magnetismes Hemmeligheder ikke længer stode som halvbetvivlede Gaader for Erkjendelsen.

129

Over denne Selv-Citation var der i et Aftenselskab af unge Studenter paa Walchendorphs Collegium sagt mange baade dybsindige og urimelige Ting. Den unge theologiske Student Frederik Holm havde opmærksom hørt efter, men ikke yttret sin Mening med noget Ord. Han var i den sidste Tid bleven besynderlig taus og indesluttet. Tilforn havde han været munter, vittig og aandrig; han var tillige et overordentlig smukt Menneske; men en ulykkelig Kjærlighedshistorie havde udslukt alt Liv og al Glæde i hans kjække, dog noget vel fine og sværmeriske Aasyn. Han saae bleg og sygelig ud, og hans Venner vare høilig bekymrede for ham.

Denne Aften havde han dog forsaavidt været livlig og selskabelig, at han med største Deeltagelse' og ofte med tindrende Øine havde givet Agt paa de fantastiske Fortællinger, man overbød hverandre i at meddele. Alvor og Spøg havde vexlet i Underholdningen, og, naar Historierne bleve altfor fantastiske eller rædsfulde, havde ForstandsOppositionen gjort sig gjældende, som Vid, Spot og Humor. Denne Retning havde Undersøgelsen om Selv-Citationens Mulighed nu ogsaa taget. Nogle fandt dette Fantasteri beslægtet med Dobbeltgængeriet, og man begyndte at fortælle Spashistorier for at parodiere det overdrevne Visionssværmeri. Da reiste den unge Holm sig og spurgte, om Nogen af dem havde Mod til at gjøre et Forsøg, for at overbevise sig selv og alle Andre om Taabeligheden i den Selv-Citation, man nylig med Alvor og Interesse havde omtalt, men nu var bleven saa enig om at udlee. - En og Anden paastod vel, at han ingenlunde kunde finde Forsøget betænkeligt; men Alle bleve dog snart enige i, at ethvert alvorligt Forsøg allerede forudsatte en afsindig Overtro og en forskruet, sygelig Fantasi-Forvildelse. Uden fuld Alvor kunde intet Forsøg have nogen Betydning. Ingen var følgelig istand dertil, meente man, undtagen en Sværmer og Fantast; men for en Saadan maatte det altid af psykologiske Grunde være ligesaa farligt som upaalideligt. Tanken om et virkelig oplysende Forsøg var saaledes en Selvmodsigtelse.

Dette Raisonnement syntes den unge Holm hverken at følge eller give Agt paa. Han hensank atter i sin forrige Taushed, og da Selskabet skiltes ad, spurgte han kun den af hans Venner, som havde beskrevet Maaden, hvorpaa Selv-Citationen skulde foretages, om der ingen flere Ting var at iagttage derved, end hvad han havde anført.

»Det veed jeg ikke« - svarede hans Ven, undvigende, og fortrød at 130 have bragt denne Materie paa Bane, som syntes ham paa en betænkelig Maade at have gjort Indtryk paa hans unge tungsindige Ven. -»Tænk ikke mere paa de Narrestreger!« - tilføiede han - »bliv dog aldrig forrykt og gjør slige Experimenter med dig selv!«

Vennen fulgte Holm til hans Bolig, og de skiltes ad.

Holm havde paa hele Veien været taus. Han var fast besluttet paa, endnu samme Nat at foretage hin fantastiske Selv-Citation, som Talen havde været om paa Walchendorphs Collegium. Han følte Modbydelighed for Livet i dets sædvanlige Skikkelse; det syntes ham philistrøst og betydningsløst og havde tabt al Tilløkkelse for ham, ved Overbeviisningen om, at han ikke var elsket af den Pige, som han i et heelt Aar havde knyttet alle sine Livsforhaabninger til. Et Spring ud over Livets sædvanlige Sphære syntes ham i dette Øieblik det eneste Ønskelige. Skulde saadant et Spring ogsaa koste ham et Liv, som han nu foragtede, og den Forstand, der med den hele Bevidsthed syntes ham en Plage - saa forestillede han sig det dog ikke som noget almindeligt Selvmord eller en Selvopløsning uden al høiere Hensigt. Det kunde jo muligen lede til en physiologisk Opdagelse - til et Udbytte for Videnskaben - - I disse forvirrede Tanker gik han ud af sin Gadedør ligesom Vægteren raabte Tolv. Han lagde Mærke til Vægtersangen om Frelserens Fødselstid »til Trøst for al Verden, som ellers var forød« - og det stemte ham vemodig, men standsede ham ikke. Hans Vei gik ud af Nørreport, som var under Reparation og mod en Afgift kunde passeres af Fodgjængere. - Han gik til Assistentskirkegaarden. Her vilde han opsøge det høitideligste og mest afsides Sted mellem Gravene, for at kalde paa sig selv og fremmane sit eget AandeBillede, hvis en saadan Handling var mulig. Han standsede endelig i den stille, stjerneklare Nat imellem nogle Sørgepile ved en nylig opkastet Gravhøi, hvorpaa der laae en frisk Krands. Med fast, alvorlig Villie og i den høieste Spænding udtalte han høit sit fulde Navn, Carl Frederik Theodor Holm, i en opfordrende og kaldende Tone. Han standsede nogle Secunder for at spørge: »Hvo kalder mig?« - Men inden han havde fremsagt disse Ord, hørte han en anden Stemme spørge: »Hvo kalder« - Han saae sig forbauset om til alle Sider, men opdagede Ingen. Der var dødsstille omkring ham, og intet Blad rørte sig i den stille Nat. Han troede at have hørt feil, eller at det Ord, han havde paa Læberne, allerede havde faaet Lyd for hans aandelige Sands inden det var udtalt. Han følte sig greben af hele Uhyggeligheden i sit 131 Foretagende, men vilde dog ikke opgive det og spurgte fuldstændig: »Hvo kalder mig?«

Efter nogle Øieblikkets Ophold vilde han anden Gang citere sig selv og nævne sit Navn, da hørte han sit fulde Navn allerede nævnet med en Stemme, som ikke klang ham fremmed, men som dog ikke var hans egen. »Jeg, dit andet bedre Selv kalder dig, for at advare dig«

- vedblev den usynlige Røst - »fremkald ikke dit tredie og dæmoniske Selv til din Fordærvelse!« Han syntes tydelig at høre disse Ord, men kunde intet Menneske opdage. Følelsen af det Ubegribelige og Spøgelseagtige truede et Øieblik med at overvælde ham med sin Rædsel; men han fattede sig og samlede sine Tanker. »Det maa gaae naturligt til« - sagde han til sig selv - »det maa være en af dine Venner, der hemmelig har fulgt dig hid og har skjult sig for at advare dig

- men, ligemeget fra hvem Advarselen kommer! - jeg vil følge den.« Han vendte sig bort og forlod Kirkegaarden.

Tanken om det tredobbelte Jeg, som hin Advarsel havde fremkaldt, beskjæftigede ham, og det syntes ham, der laae Mere deri, end den advarende Ven maaskee selv havde tænkt paa. At der var en Trehed i alt Liv, saavel i Verden som i Guddommen, var en Tanke, han ofte havde grundet paa - og at der foruden hans

jordiske og timelige Væsen baade var en guddommelig og en dæmonisk Natur i ethvert Menneske, var han kommen til et Slags dunkel Overbeviisning om. -Kan mit jordiske og timelige Væsen selv fremkalde sine høiere Naturer - tænkte han - og derom er jo ingen Tvivl i en vis Forstand - saa var det maaskee dog ingen fremmed Ven, der advarede mig, men mit andet høiere og guddommelige Væsen, som ikke fremtræder synligt, men kun taler til os i Samvittigheden og den dybere Bevidsthed. - Skulde det være muligt - i formastelig Foragt for Livet i dets nærværende Skikkelse og for den Forstand, der skal lede os gennem Verden - at fremkalde vort tredie og dæmoniske Væsen - saa maatte vel den høiere guddommelige Natur i os kunne tale saa høit i vor Bevidsthed, at det kunde gjenklinge i vor ydre Sands og skræmme os tilbage fra Fordærvelsen - -

Omtrent saaledes havde han raisonneret med sig selv, medens han gik hjem fra Assistents-Kirkegaarden. Han havde aldeles opgivet hin farlige fantastiske Idee med Selv-Citationen, og siden anstregte han alle sine Aandskræfter for at overvinde den indtraadte Sygelighed og Overspændthed i hans Sindsstemning. Vægterset, som han havde 132 hørt, da han hin Nat forlod sin Bolig, var ligesom blevet hængende i hans Erindring og lød bestandig for hans indre Sands, ligesom undertiden et Ord eller en Melodi hele Dage kan gjenklinge i vor Sjæl. Denne Reminiscent antog han, ligesom hin Røst ved Graven, for et frelsende Vink af sin egen høiere og guddommelige Natur. Han kastede sig atter ivrig ind i sin Theologi, og nogle Maaneder efter hin Begivenhed havde han lykkelig overvundet hver Rest af Livslede og sygelig Forstemthed. Han saae nu tydeligt, at den ulykkelige Kjærlighedshistorie, der havde bragt ham ud af al aandelig Ligevægt, var en Illusion, der opløste sig i Tomhed, Forfængelighed og Selvbedrag.

Sex Aar efter var Frederik Holm Præst og lykkelig Ægtemand. Da han en Aften sad blandt nogle af sine gamle Venner i den stille fredelige Præstegaard, og Talen faldt paa hin fantastiske Aften paa Walchendorphs Collegium og paa Selv-Citationen - smilede han roligt, men alvorligt, og sagde: »jeg takker dog hin Aftens Sværmeri og Selv-Citationen for min Lykke; men jeg vil aldrig raade noget Menneske til slige formastelige Experimenter med det Dybe og Ubegribelige i vor Natur.«

133

Niels Dragon

Der tjente en Karl paa Frederiks Hospital, som var særdeles yndet af Lægerne og af de unge chirurgiske Candidater, da han fortræffelig forstod at gaae dem tilhaande ved Obductioner og Scheletteringer. I det første Aar, han var der, havde han været den lystigste Karl af Verden: han loe og sang altid, selv ved de modbydeligste og for Mange rædselfulde Arbeider med de til Schelettering bestemte Liig, som han ofte ganske alene maatte sysle med om Natten. Han var hverken overtroisk eller frygtsom, og hvergang der forefaldt nogetsomhelst Arbeide, som de andre Hospitalskarle ikke havde Mod til, hed det altid: hvor er Niels Dragon? han er ikke bange for Satan selv. Han havde været Soldat, var endnu kun 30 Aar gammel og en udmærket smuk Karl, der gjorde megen Lykke hos Kjønnen. I dette Capitel havde han Ord for at være et Slags Don Juan i en lavere Sphære; dog herfor blev han ikke bedømt meget strengt af de unge Chirurger. Med Eet blev Karlen tungsindig og syntes at lide af Samvittighedsskrupler. Hans allerbedste Ven paa Hospitalet, den høie Fyrbøder, havde hængt sig. Fyrbøderens Bryllup havde været bestemt for tre Dage siden; men Aftenen før Brylluppet havde han truffet sin Brud i den uimodstaaelige Niels Dragons Arme. Den fortvivlede Fyrbøder havde kun hvisket sin troløse Brud nogle Ord i Øret og øiebliklig forladt dem.

Den tredie Nat efter Fyrbøderens Selvmord stod Niels Dragon alene i det store Hospitalskjøkken og fyrede, i den afdøde Fyrbøders Sted, under en uhyre stor Kjedel med lukket Laag, hvis Brug vel var ham bekjendt, men som han aldrig før havde følt nogen Betænkelighed ved at sysle med. Han havde Befaling til at bringe den i Kog og lade den koge en heel Time. Samme Aften havde han haft en alvorlig Scene med den ulykkelige Fyrbøders Trolovede, som han havde lovet at ægte; men med Gru havde hun fortalt ham hvad hendes Brudgom havde hvisket hende i Øret, da han gik bort og tog sig saa skrækkeligt af Dage: »Inden tre Nætter« - havde han sagt - »skal jeg hente din Forfører og slæbe ham med mig for Guds Domstol!«

134

De tre Nætter vare nu næsten forbi. Klokken var over halvtolv, og det havde omtrent været ved Midnat, Fyrbøderen havde sagt disse Ord, umiddelbart før han fuldførte Selvmordet. Den Hospitalslæge, som havde sat Niels Dragon til at passe Kjedelen, kjendte Intet til hans sidste »galante Eventyr« og dets ulykkelige Følger. Han var en lidenskabelig Dyrker af sin Videnskab og bekymrede sig ikke om Andet. Kort før Midnat

stod han i Scheletteersalen, tæt ved Kjøkkenet, med de unge Candidater og foretog sig nogle Tilberedelser til hvad der skulde foretages. Da hørte Lægen et usædvanligt Bulder i Kjøkkenet og aabnede sagte Døren. Den halve Deel af Kjøkkenet var bælmørk; men Pladsen lige ud for Ildstedet var skarpt oplyst af det store Baal paa Skorstenen under den uhyre Kjedel. Niels Dragon stod i denne Lysning med dødblegt Ansigt og stivt opspilede Øine og stirrede mod Ildstedet. »Er du gal, Menneske! hvad fattes dig?« spurgte Lægen, uden at bemærke hvad der var skeet.

»Jeg kommer, jeg kommer« - stammede Karlen med fordreiet Ansigt, og Haarene havde reist sig paa hans Hoved - »jeg bliver fordømt i denne Time - jeg veed det - see kun ikke saa forfærdelig paa mig! - -«

Nu saae først Lægen, at Laaget under Kogningen var sprunget af Kjedelen - og det Liig, der skulde scheletteres, var kommet tilsyne. Det var den hængte Fyrbøders Liig, som Candidaterne hemmelig havde tilegnet sig og som man havde ladet Niels Dragon koge, uden at sige ham hvem det var eller kjende hans Forhold til den Døde. Man havde maattet knuge Cadaveret krumbøiet ned i Kjedelen for dets usædvanlige Høide. Det havde ved Udvidelsen rettet sig og sprængt Laaget. Med sit kogte græselige Dødningeansigt var den ulykkelige Fyrbøders Hoved sprunget heelt op af Kjedelen; det var stærkt oplyst af Flammen og syntes at stirre paa den troløse Ven med de aabne udvidede Øine.

I det Øieblik, Lægen saae Dette, styrtede Niels Dragon med et Skrig om paa Steengulvet og var død. Ved Obductionen af hans Liig fandt Lægerne, at hans Hjerte var sprængt af en pludselig Blod-Sammenstrømning, som hos Mennesker, der døde af Skræk. Foreneligheden deraf med hans bekjendte Mod og Dristighed blev dem først af psykologiske Grunde forklarlig, da de siden erfarede hans Forhold til den ulykkelige Fyrbøder og det Sammenstød af Omstændigheder, som havde fremkaldt hans sidste mærkelige Situation, ligeoverfor 135 den Dødes skrækelige Ansigt og netop ved Udløbet af den Tid, inden hvilken den Døde havde lovet at føre ham for den evige Dommer. Man holdt længe den hele Historie hemmelig, for ikke at forarge Nogen ved den Benyttelse af Fyrbøderens Liig, som var hans Frænder ubekjendt, men som var et Ran i Videnskabens Tjeneste, der saa tidt finder Sted, hvor Anatomien dyrkes med Iver.

136

De fortryllede Fingre (Et Eventyr.)

En stille maanelys Midsommeraften sad der en lille Pige paa en Steen ved en Skovslette nær ved Ruinerne af det nedbrudte »Volmerslot« og stirrede ned i den speilklare Vandflade, der dannedes af en forbiløbende Bæk. Langt borte i Skoven hørtes der Larm af Musik, Dands og rullende Vogne. Den unge Pige syntes ikke ældre end 12 til 13 Aar. Hun bar en staalgraa Blouse med et rødt Bælte om Livet; hendes lille Straahat laa rned de nydelige Handsker i Græsset. Hendes bøiede Stilling røbede en Skikkelse, ligesaa smidig som slank, og det lange sorte Haar, som rullede ned over hendes nødbrunne Nakke, glindsede som Ravnefjær i Maanestraalerne. Hendes Ansigt, som speilede sig i Vandet, var bruunt ligesom Nakken, med en frisk, næsten sydlig varm Farve. Øinene vare fyrige og sorte, Øienbrynene stærkt fremtrædende ; men Panden hang for langt frem til at være smuk, og den lidt vel brede, noget flade Barnenæse, saavel som de altfor fyldige Læber, gav hende et Udseende, der ikke var uligt Mulatindernes, især naar hun, som nu, var bedrøvet.

»Hu, hvor jeg er grim!« - udbrød hun, og Taarerne trillede hende ned over de brune Kinder - »ja, de har Ret! jeg er en Skifting, ret et lille Uhyre af Grirnhed. - Bort, bort i den vide Verden! o, hvi kan jeg ikke løbe til Afrika, som jeg truede dem med, til de sorte Negerinder! der vil dog Ingen spotte mig for min Platnæse - og der er jeg dog skjærere i Huden end alle de Andre. - Ak, hvi er alle Gudmoders deilige Eventyr dog kun Opdigtelser!« - vedblev hun - »hvi er der ingen Alfer og Feer til, som kan skabe mig om, eller give mig Magt dertil selv! - Var mit Ansigt kun et Øieblik som Vox eller Leer, og havde jeg blot lidt Færdighed i de tre Fingre, skulde jeg snart faae Panden og Læberne tilbage og den stygge flade Næse frem - og det skulde gaae mig som Ugleungen, der blev til en deilig Prindsesse!« --

»Ja saa! en lille Konstnerinde - en Billedhuggerinde i Aanden! -skal vi see« - afbrød hende pludselig en mild qvindelig Stemme, og en gammel krumbøiet Kone stod for hende med en græsgrøn 137 Silkekaabe over Skuldrene og en stor sort Kysehat over Ansigtet - hun bar et Bundt Johannisurter under den ene Arm og

støttede sig til en Krykkestav med den anden. Den lille nødbrunne Pige i Blousen sprang med Forbauselse op fra Stenen og gjorde Mine til at flygte; men den Gamle greb hende venlig ved Haanden. »Bliver du bange for mig? Thora Lind! - kjender du ikke din Gudmoder fra Skovsletten?« - med disse Ord løftede den Gamle sit nedbøiede Hoved og lod Maanen belyse hendes fine rynkede Ansigt med det godmodige Udtryk og det skjelske Smil, som Thora saa godt kjendte, tilligemed de store grønne Brillen, hvorigjennem et Par smukke brune Øine spillede.

»Gudmoder! gode Fru Sommerkjær! er det dig?« - udbrød Thora glad - »er det i denne Skov, du boer? Ja, nu husker jeg det - her var det, jeg skulde besøgt dig ifjor St. Hans Aften, naar vi kjørte til Kilden - saa vilde du fortælle mig saa mange deilige nye Eventyr; men saa fik jeg Skarlagensfeber og maatte blive hjemme. - Siden har jeg saa tidt tænkt paa dig og længtes efter de nye Eventyr; men nu er min Fætter kommen til os; han siger, ligesom Fader og Moder og de Allesammen, at jeg er saa grumme grim og seer ud som en Negerpige, og naar jeg fortæller Eventyret, du har lært mig, om Ugleungen, der blev til den deiligste Prindsesse - saa lee de mig ud og sige, jeg er ligesaa taabelig, som jeg seer ud til, naar jeg kan troe paa Børneeventyr endnu i mit trettende Aar.« -

»Nu, nu, lille Thora! - lad dem kun lee! Den leer dog bedst, som leer sidst. laften er du da kommen med til Kilden, kan jeg vide; men hvordan har du fundet Vei gennem Skoven?«

»Ak, det veed jeg ikke. - Fætter Jørgen drillede mig igjen med min Næse, ligesom jeg var allergladest og vilde dandse med ham ved Kilden. De loe Allesammen af hans Løier. Saa blev jeg vred og bedrøvet og rendte bort fra dem Alle og vilde gjerne løbet hen, hvor alle Folk har flade Næser, som jeg, og er meget mørkere i Huden - og saa blev jeg træt og faldt i Tanker her paa Stenen.«

»Dine Tanker blev jo ganske hørøstede, medens du speilede dig, og du græd ret ynkelig, lille Thora! Om jeg aldrig havde været din Gudmoder, maatte jeg dog ud af Busken og trøste dig, hvor travlt jeg saa havde med de kostelige St. Hansurter. Istedetfor at løbe til Afrika, var det dog nemmere, meente du, hvis der var Alfer og Feer til og du kunde blive skabt om eller faae Magt til selv at sætte Facon paa dit lille Ansigt.« - 138
»Ak ja, Gudmoder! hvem der var saa lykkelig! - men jeg veed jo nok, det er umuligt, og alle de deilige Eventyr, du har fortalt mig, er kun Noget, man bitter paa, for at more enfoldige Børn« -

»See, see! er du nu bleven saa grumme klog? lille Thora! Ifjor troede du dog nok, du kunde lære at flyve, naar du kun fik to Fjær paa Skuldrene af den Fugl Phoenix.«

»Ak ja - ifjor var jeg et taabeligt Barn. Dengang tænkte jeg ikke paa, hvor grim og fæl jeg saae ud, men syntes, Intet var deiligere i Verden, end at kunne flyve som en Fugl over Land og So og grønne Skove. Nu bryder jeg mig ikke engang om at dandse, fordi jeg dog aldrig kan dandse fra min flade Næse, som Fætter Jørgen siger, og mine Negerindelæber dog altid løbe foran Næsen.« -

»Din Fætter Jørgen er jo ret slem ved dig, og du kan vel slet ikke lide ham ?« -

»Jo dog, Gudmoder! - jeg kan inderlig godt lide ham, naar han kun ikke vilde drille mig med min Næse. Han er kun et Par Aar ældre, end jeg, og har krøllede gule Haar og deilige blaae Øine - og hans Næse er rigtignok prægtig - og hans Mund og hans Hage med - og han tegner saa nydeligt baade Heste og Mennesker og Huse - og han veed Alt, hvad der er skeet i Verden, og meget Meer - og fortæller saa morsomt. Han bliver saa glad, naar jeg fortæller ham dine Eventyr - men saa leer han mig dog ud, naar jeg troer, det er sandt - og naar jeg bliver vred, tegner han mig af og viser mig, hvor grim jeg er. Han er ellers grumme god og troer paa Vorherre og Englene, ligesom jeg, men vil aldrig troe, der er Nogen meer til, som kan gjøre Mirakler. Jo, Gudmoder, lide ham kan jeg nok - der er Ingen, jeg kunde holde meer af i Verden; men han kan vist aldrig lide mig rigtig, fordi jeg er saa grim - det er dog Jammerskade, Gudmoder, at alle dine deilige Eventyr er Opdigtelser - og en Ugleunge dog aldrig kan blive til en deilig Prindsesse.«

»Men om der nu dog var lidt Meer i mine Eventyr, end du troer, lille Thora!« - tog den Gamle med hemmelighedsfuld Mine Ordet - »hvis jeg nu her i min Ensomhed havde opdaget en Konst, som de Lærde nuomstunder lade haant om, fordi de ikke kan forklare den paa deres Maade - hvis jeg nu havde en god Ven blandt de store mægtige Aander, som Vorherre sender til de Fromme, og som usyelig kom til mig og gav mig Magt over Menneskenes Lemmer, saa jeg kunde omdanne de naturlige Skikkelser og give Andre samme Evne i 139 Hænder eller Fingre - og naar jeg saaledes, uden at være nogen Alf eller Fee eller ond Hex, kunde opfylde dit Ønske og give dig Magt til selv at danne dit Ansigt om efter din egen eller andres Smag« - -

»Ak, kjæreste Gudmoder! nu er det jo atter et Eventyr, du fører mig ind i: det er jo Noget, der aldrig virkelig kan skee i Verden.«

»Hvad der kan skee i Verden, veed Ingen, mit Barn, uden Han, der har skabt den« - vedblev den Gamle - »hans Kræfter ere uendelige, og vi Mennesker kjende neppe een af dem blandt mange mange tusinde. Alt, hvad der kan skee ved de guddommelige Kræfter, er naturligt, og alt Naturligt er guddommeligt; men der er flere Naturer, end der er Stjerner paa Himmelen, og hvad der her kan skee efter en høiere Naturs Orden, kan Ingen vide eller forudsee eller forstaae, undtagen Den, det bliver givet af Kræfternes Herre.« Hun sagde

Dette ligesom for sig selv med et halvt drømmende Blik. - »Dog det forstaaer du ikke, Barn!« - tilføiede hun og klappede den forbausede Thora paa Kinden - »men du veed jo, Vorherre er almægtig og kan Alt hvad han vil - og vil han give dig eller mig Magt til at skabe os selv om, maae vi jo ogsaa kunne gjøre det Følg med mig, lille Thora! og du skal see, det er intet umuligt Eventyr jeg taler om.«

Thora saae forundret paa den milde gamle Kone og fulgte hende taus. Snart stode de ved hendes Bolig. Det var et lille nydeligt Huus, der var heelt omsnoet af Humleranker. Døren stod paaklem, og der sad en sneehvid Kat paa Tærskelen og snurrede velbehageligt. En lille Blomsterhave omgav Huset. Det var netop Rosernes og Liliernes fælles Blomstertid, og i store Grupper stod disse prægtige Blomster nu, halvt lukkede og ligesom drømmende, i Maanelyset. Thora følte sig saa hyggeligt, men dog hemmelighedsfuldt tilmode, som det var et vidunderligt Feeslot, hun skulde betræde. - Det var dog kun et lille simpelt Værelse, hun med sin Gudmoder nu traadte ind i; men de hvide Vægge vare behængte med Blomster og grønne Urter; et grønt Gardin skjulte en Alkove; i Stuen stod der et Bord midt paa Gulvet med en høirygget Lænestol for; - paa Bordet laae der en stor Bog opslagen med røde Bogstaver og med mange Billeder af Cirkler og underlige Tegn; over en af de store Kredse, med mange Vinkler og andre Tegn, stod der: »Kong Salomons Seglbillede.«

»Sæt dig ned, mit Barn!« - sagde Gudmoderen og bladede i den store Bog, medens hun af og til syntes at læse med stor Opmærksomhed. Derpaa fremtog hun et fladt Messingbækken med Sand og 140 ridsede deri en Figur, der saae ud som to fornedede sammenhængende Quadrater, hvis mellemste Sidelinier kun vare halvt udførte og adskilte med et lille Mellemlum, samt overskaarne af en horizontal Linie, der paa begge Ender dannede en ret Vinkel.

»Er det dit Alvor, mit Barn, at du vil have den Magt, du før ønskede dig« - sagde hun med stille Alvor - »og vil du selv kunne omdanne dit Ansigt - saa udstræk dine tre forreste Fingre paa din høire Haand og læg dem saaledes midt i dette Tegn, at du ikke derved berører nogen Linie! Fremsig saa tre Gange Navnet Hagith, og ønsk af al Magt, hvad du tænker paa! - og, hvis det kan skee uden Synd og Fordærvelse, vil du faae den Evne, du ønskede dig - men du maa ikke tale derom til noget Menneske!«

Thora havde lagt nøie Mærke til hvert Ord I den høieste Spænding berørte hun de aabne Steder i Tegnet paa den foreskrevne Maade og fremsagde med bævende Stemme det hemmelighedsfulde Ord tre Gange, medens hun inderligt ønskede Magt til at skabe sit Ansigt om. Da Navnet Hagith tredie Gang var udsagt, saae hun i Værelset en Lysning, som øjeblikkelig forsvandt uden nogen Lyd, og hun følte et stærkt, dog ingenlunde smerteligt Ryk i de tre udstrakte Fingre. Hun tog dem hastig ud af Tegnet, som hun havde brændt sig, og traadte noget forskrækket tilbage. »Hvad var det? Gudmoder!« - spurgte hun og fattede sig - »lynedet det? og slog det ned i mine Fingre?«

»Det var den mægtige Hagith, som gav dig hvad du ønskede« -sagde Gudmoderen - »ti nu stille med hvad der er hændet dig og skynd dig tilbage til dine Forældre! de lede allerede med stor Angst om dig i Skoven. - Først imorgen kan du prøve, om jeg har gjækket dig eller ei - men saa maa du staae tidlig op eller give Tid til Solen gaaer ned - for kun naar Solen staaer op eller gaaer ned, kan denne Kraft benyttes.«

Thora saae, forbauset og forskende, paa sin venlige Gudmoder, om hvis fine Mund der spillede et Smil, som hun ikke vidste hvorledes hun skulde forklare sig. »Det er dog vist kun Spøg Altsammen« - sagde hun nedslagen og foer uvilkaarlig med de tre Fingre til Næsen; men den var ligesaa flad som hidtil og lod sig ikke rokke frem - »det gaaer mig sagtens, som da jeg var ganske lille og de Store fik mig til at løbe hele Dage med Salt i Haanden efter Fuglene, for at strøe Salt paa deres Haler og gjøre dem til mine Fanger.«

»Deri gjorde de store forstandige Mennesker dig Uret, lille Thora!« 141 - svarede Gudmoderen - »de svækkede din barnlige Tillid til de Erfarnes Ord og betænkte ikke, at du handlede ligesaa klogt som de, naar de følge Forskrifter, som de ikke forstaae - og det gjør jo næsten Enhver, der blot vil tænde en Svovlstikke eller lægge et Sædekorn i Jorden. Men skynd dig nu til dine Forældre! jeg skal følge dig til dem ad en Gjenvei.« Med disse Ord tog den venlige Gudmoder hende ved Haanden og løb saa let bort med hende, som om hun fløi. Det var hende virkeligt som hun svævede over Skovsletten ved sin Gudmoders Haand, næsten uden at berøre et Græsstraa, og det varede ikke mange Øjeblikke før hun stod hos sin Familie, som længe havde savnet hende og nu vilde kjøre hjem fra Kildeforlystelserne. Saasnart Thora stod ved Vognen, var Gudmoderen forsvunden i de grønne Buske. Baade Forældre, Søskende og Fætter Jørgen overvældede Thora med Spørgsmaal om hvor hun havde været, og der vankede endeel Skjænd; men hun svarede kun, med lunefuld, skalkagtig Mine, at hun havde været paa Veien til Afrika, som de jo nok vidste, og at hun ganske vist løb eller fløi heelt derhen en anden Dag, naar de længer vilde drille hende med hendes Næse. At hun havde været hos sin Gudmoder, fortaug hun, saavel som hvad der var skeet med hendes Fingre; men at hun nu kunde løbe paa en Maade, der næsten kunde kaldes at flyve, paastod hun med Ivrighed; og hendes Gang var saa let og smidig, at Fætteren næsten var saa høflig at indrømme hende det.

Det Første, Thora foretog sig, da hun næste Morgen vaagnede, var at gribe til sin Næse og rykke i den af alle Kræfter med de tre fortryllede Fingre; men den forandrede ikke sin Skikkelse. »Saa har jeg dog kun drømt det Altsammen« - sukkede hun - »jeg maa vel have sovet ude ved Skovbækken og har slet ikke været

hos Gudmoder.« - Det var imidlertid langt efter Solens Opgang, og hun erindrede nu, at det kun var naar Solen stod op eller gik ned, den hemmelighedsfulde Evne var virksom. Hun gik nu som i Drømme den hele Dag og gav nøie Agt paa Solens Gang, for ikke at forsømme den vigtige Solnedgangs-Time.

Silde paa Eftermiddagen tog hun et lille Speil, et saakaldet »Søndagsøie«, med sig og løb ud til Slotsruinen. (Hendes Fader eiede en Parcel fra det udstykkede Gods, hvortil det nedbrudte Slot hørte). Her stillede hun sig i et halvt nedbrudt Vindue, der vendte mod Vest og hvorfra hun kunde see Solens Nedgang i Havet. I det Øieblik, den nederste Solrand syntes at spille paa den fjerne Havflade, holdt hun 142 det lille Speil for sit Ansigt og begyndte med største Ivrighed at klemme sin Næse frem og sin Pande og sine Læber tilbage. Det kom hende for, at Ansigtet virkelig forandrede sig og næsten blev hende ukjendeligt - men det syntes hende tusinde Gange grimmere end tilforn. Hun udstødte et Skrig og tumlede svimmel ned af Vinducsruiuen. Faldet var dybt. Hun greb uvilkaarlig for sig, men blev slemt forslaaet baade paa Albuerne og i Ansigtet. Speilet havde hun tabt - det laae dybt nede mellem Ruinerne og var slaaet i tusinde Stykker. Med Hænderne forslaaede og, som hun troede, med et græsselig forvandlet Ansigt, løb hun hjem og styrtede ind til sine Forældre, der med største Forskrækkelse saae hvorledes hendes Ansigt var forslaaet og næsten ukjendeligt Hun kastede selv et ængsteligt Blik i et Speil og sank afmægtig til Gulvet. Hun blev bragt tilsens og forbundet, men da hun kom til sig selv, var hun i en febrilsk Tilstand. Alt, hvad hun sagde om Trylleri og Forvandling, klang som forvirrede Fantasier. Efter nogle Ugers Sygeleie stod hun vel helbredet op, men hendes Ansigt var ikke længer det samme. Alt, hvad man havde dadlet ved det tilforn, var forsvundet. Panden hang ikke længer ud, men havde derimod faaet en Skjævhed, der klædte hende meget værre. Næsen var ikke flad, men var bleven tyk og kluntet i Enden. Uagtet hun ingen Tænder havde mistet, var den før noget vel fremstaaende Mund nu faldet ind, som paa en gammel tandløs Kone.

»Du rnin Gud, hvilket Uglebillede hun dog er bleven ved det Fald!« - sagde Faderen, og hele Familien var af samme Mening. Fætter Jørgen saae det dog ikke; han var reist bort om Morgenen samme Dag, Thora om Aftenen var faldet ned blandt Slotsruinerne. Thora selv saae sit forandrede Ansigt med Gru, men trøstede sig hemmelig med, at hun kunde forme det om hver Morgen og Aften. Hun gjorde nu et formeligt Studium af denne ydre Selvforbedring. Hun gik ikke længer til Slotsruinen og udsatte sig for at falde ned; men hun lukkede sig inde i sit Værelse paa de Timer, hvori Solen efter Almanakken skulde staae op eller gaae ned, og i disse Timer modellerede hun formelig paa sit Ansigt saa godt, som hun kunde, og som hendes Smag eller Lune indgav hende det. Hun var selv overbeviist om, at en saadan Modelling virkelig fandt Sted, og at det ingenlunde var en Fantasi, som hun havde medbragt fra sin Sygdom. Hun fordreiede uvilkaarlig sit Ansigt, og gjorde slemme Grimasser under Arbeidet, og undertiden troede hun da, at disse fordreiede Miner vare hendes 143 Tryllefmrges Værk. Men Udtrykket var det ikke saa meget som Formerne selv, hun vilde forandre; dog hvorledes hun saa tænkte sig dem og syntes at omforme dem, tiltog hun hver Dag i Grimhed. Man troede virkelig at bemærke paafaldende Forandringer i hendes Ansigt fra den ene Dag til den anden, men aldrig nogen Forandring til det Bedre, og hun hørte saamange Kritiker over sit Ansigt, at hun tilsidst blev fortvivlet over sin hemmelige Konst og ønskede kun at kunne give sig sit oprindelige Ansigt tilbage. Ogsaa derpaa forsøgte hun; men det vilde aldrig lykkes. Ethvert nyt Forsøg gjorde hende kun grimmere.

Det var netop i det Aar, Thorvaldsens Tilbagekomst til Fædrelandet havde vakt almindelig Opsigt og Interesse over hele Landet. Rygtet om den Triumf, hvormed en Billedhugger var bleven hædret som en Seierherre eller Konge, havde tilligemed Konstneren sat hans Konst i høi Anseelse, og de, der aldrig før havde havt 'Øie for Skjønheden og Høiheden i Billedverdenen, begyndte at faae Øinene op for dens Rigdom. Ogsaa til Proprietair Linds Parcel var der kommet Kobbere af Thorvaldsens Værker og enkelte Gibsafstøbninger. Pludselig fik Thora en Idee, som hun vel ikke aabenbarede Nogen, men hun yttrede den heftigste Lyst til at see Thorvaldsen og hans Værksted og bad sin Fader hver Dag om at tage hende med paa hans nærførestaaende Reise til Hovedstaden. Siden hendes Sygdom havde saavel hendes daglig grimmere Udseende, som hendes besynderlig spændte Væsen mishaget hele Familien. Undertiden undslap der hende Yttringer om Evner og himmelske Gaver, som maatte kunne gjøre Underværker endnu i Verden, naar man kun ikke var blind derfor. Man havde mærket, at hun altid Morgen og Aften lukkede sig inde; og - ved at kige gjennem Nøglehullet, havde Stuepigen opdaget, at naar Thora saaledes troede sig ubemærket, var hun kun sysselsat med at speile sig og med at glatte og stryge sit Ansigt. De ansaae Alle den stakkels grimme Thora for halv vanvittig af Forfængelighed og Lyst til at være smuk. For mulig at give hendes Tanker en anden Retning - og for maaskee at raadføre sig med en Læge eller Psycholog, angaaende hendes Sindstilstand - føiede Faderen hende i hendes idelig gjentagne Ønske og tog hende med til Kjøbenhavn i Julen.

Det Eneste, hun interesserede sig for i den store By, var Thorvaldsen og hans Værksted, og Faderen gik ofte derhen med hende. For at ikke hendes paafaldende Grimhed skulde gjøre Opsigt paa Gaden, 144 maatte hun bestandig gaae med et tæt Slør. Saaledes viste hun sig ogsaa i Thorvaldsens Værksted Hendes lette smidige Skikkelse og hendes smukke livlige Stemme, ligesom ogsaa mangan Bemærkning, der vel ikke røbede nogen dannet Smag, men snarere et bizart Lune, tildrog sig Konstnerens Opmærksomhed, og han fandt ofte Morskab i at tale med hende. Han syntes at antage, at hendes Ansigt maatte være ligesaa skjønt som hendes øvrige Skikkelse, og opfordrede hende ofte til at lægge Hat og Slør fra sig; men derfor vægrede hun sig altid bestemt og gjerne med en eller anden Yttring, som endnu mere spændte Nysgjerrigheden.

Hun var allergladest, naar hun traf Konstneren ifærd med at modellere i Leret, og hun betragtede da

hans Fremgangsmaade med den mest spændte Opmærksomhed, ligesom hun vilde aflure ham Konsten. Undertiden tog hun selv en Klump Leer og vilde danne et Ansigt deraf, men det blev altid et skrækkeligt Vrængebillede. Kunstneren smilte kun, naar han saa det, men var for godmodig til at lee høit eller dadle det. Faderen havde betroet ham, at hun desværre nok var noget forvirret i Hovedet efter en Sygdom, og at det kun var for at skjule sin Grimhed, at hun bar Slør, men at hun paa den sidste Tid alene sværmede for sin store Landsmand og hans Konst.

Det var et curiøst Barn - meente Thorvaldsen - og var hun virkelig lidt forvirret i Hovedet, klædte det hende dog meget morsomt.

En Eftermiddag, da hendes Fader var ude, løb hun ene hen paa Charlottenborg og traf Thorvaldsen alene ved sit Arbeide. Da hun havde seet noget paa ham, bemærkede hun, at det vistnok maatte være herligt og en stor Konst, saaledes at kunne danne skønne Billeder af Leer; men langt herligere og en meget større Konst vilde det dog være, naar man kunde danne levende Mennesker.

Kunstneren loe ad dette Indfald, der syntes ham at røbe en snurrig Naivetet for en Pige af den Alder. Hun gik nu i sit fjortende Aar.

Hun forklarede ham omstændelig sin Mening, og at hun dog ikke meente hele nye Mennesker, men kun enkelte Stykker af dem, og at, naar man havde lært Konsten rigtig af Vorherre selv eller en af hans mægtige Aander, maatte man ogsaa kunne omdanne hvad der var hæsligt hos et Menneske, enten det nu var en Arm eller et Been eller et heelt Ansigt.

En saadan Menneske-Restaurations var vel ogsaa en Konst - indrømmede Mesteren med godmodigt Lune - hvorvel han ikke kunde sætte den saa overvættes høit. - For en Deel slog det ind i Skrædderkonsten, meente han, siden dog Klæder skaber Folk, og for en Deel hørte det til Tandlægenes og Haarskjærernes, Kammertjenernes og Pyntekonernes Professioner.

»Du forstaaer mig slet ikke« - sagde Thora ivrig - »jeg mener virkelig hvad du kalder at modellere, og at man maatte kunne klemme et levende Menneskeansigt paa samme Maade med sine tre Fingre, som det Leerhoved, du der staaer og piller med, og gjøre det ligesaa smukt som man vilde og forstod.«

»For at modellere i levende Menneskekjød, maatte man jo kunne hexe« - meente Mesteren og rystede paa Hovedet, idet han nu dog troede at mærke den Forvirring i Barnets Hoved, Faderen havde omtalt.

»Tingen er slet ikke saa urimelig!« - forsikkrede Thora. - »Naar Solen retnu gaaer ned, som vi jo kan see her fra Vinduet, saa skal jeg vise dig det. Jeg har modelleret selv saa meget paa mit eget Ansigt, at det er blevet ganske forskrækkeligt; men grimt var det da iforveien, og meget værre kunde det ikke blive. - Kunde du kun lære mig at modellere smukt, skulde jeg snart blive smukkere, end din Venus der.«

»Hun er rigtignok gal, Stakkel!« - tænkte Thorvaldsen, og vilde føie sig efter hendes Fantasi. »Den Konst maa du endelig lære mig!« - sagde han - »jeg mener just ikke at gjøre Ansigter stygge, men at restaurere dem eller modellere dem om. - Det kunde være en meget beleilig Konst i vore Tider. - Men er du da virkelig saa styg? - Lad mig see hvorledes du har skilt dig ved dit Ansigt, da du sidst modellerede det!«

»See!« - sagde hun og rev Sløret af; og Kunstneren traadte forbauset tilbage ved Synet af det bizarre Nøddeknækker-Ansigt, hun viste ham, medens hendes store sorte Øine stode fulde af Taarer og vare overordentlig skønne.

»Dersom der blot var Harmoni mellem Pande, Næse, Mund og Hage, og hele Ansigtet svarede til Øinene, vilde du være en Skønhed« - bemærkede han - »men, du har Ret! Den, der har modelleret dit Ansigt, har virkelig gjort betydelige Misgreb og har hverken havt Antiken eller Naturen for Øie.« - Han maatte selv lee over sin Bemærkning og den øiebliklige Forglemmelse af, at det var et levende Menneskeansigt, han talte om. Han klappede hende venlig paa Kinden og lovede, at han nok skulde lære hende at modellere sit Ansigt om igjen med Tiden, naar hun først fik lidt mere Greb paa at behandle Hoveder i Leret

»Det lærer jeg aldrig« - sagde Thora utaalmodig - »Alt, hvad jeg vil lave, bliver til grimme Uglebilleder - men see! nu gaaer Solen jo ned - tag du nu mine Fingre mellem dine og sæt Skik paa mit Ansigt i en Hast! mine Fingre kan kun gjøre det; men der maa en Haand til at bruge dem, som forstaaer det«

»Hun er dog complet gal« - tænkte Thorvaldsen, og havde ondt med at holde sin Latter tilbage. »Nuvel!« - sagde han venlig - »sæt dig herop, Barn, og laan mig din lille Haand! det kan dog sagtens være en Prove værd. Jeg vilde forsvoret, jeg nogensinde skulde modellere paa et levende Hoved; men man skal lære saalænge man lever -«

Som en Fugl svang Thora sig op paa en ledig Byste-Piedestal og rakte Kunstneren sin høire Haand, med de tre forreste Fingre udstrakte. I overgivent Lune greb han hendes Haand og overfoer hendes Ansigt med hendes Fingre. Af uvilkaarlig Konstdrift trykte han paa de Steder, der ragede for langt frem, og ligesom

fremdrog hvad der var for sammentrykt; han glattede paa den skjæve Pande - han modellerede tilsidst formelig paa Næsen, Munden og Hagen, og brugte Barnets Fingre som han ellers brugte sin Modelleerstok, medens han loe af fuldt Hjerte over denne Leg.

Pludselig standsede han og studsede: »Enten maa jeg have seet feil før, eller du er en lille Hex« - udbrød han - »du har jo et meget vakkert Ansigt. Hvad har du at udsætte derpaa? - See selv!« - Han rakte hende et lille Speil.

»Deiligt, deiligt!« - udbrød hun jublende og sprang ned af Piedestalen »seer du nu, jeg havde Ret! - nu behøver jeg ikke at gaae med Slør meer.« - Hun kastede Sløret hen ad Gulvet - »Og nu er jeg ti Gange saa kjøn som din Venus der.«

»Paa en Maade kan du have Ret!« - sagde Kunstneren og loe - »dit ubændige Liv kan jeg umulig give Marmoret - og saadanne Ildøine ikke heller. Formerne i dit Hoved kunde dog nok ellers trænge til at gjenemgaaes lidt paany.« -

»Imorgen, naar Solen staaer op eller naar deri gaaer ned, skal jeg gjerne komme igjen, hvis du vil gjøre Meer ved det - Paa anden Tid kan du ikke bruge mine Fingre. - Men det behøves ikke« - tilføiede hun sjæleglad og hoppede for Speilet - »nu er det smukt nok, og hvad det mangler, kan jeg nok selv gjøre. Tak, tusind Tak fordi du hjalp 147 mig! - Nu skal Fætter Jørgen dog see, at jeg næsten er ligesaa kjøn som han selv.« Derpaa satte hun sin Hat paa og kastede Sløret længer bort paa Gulvet med sin lette dandsende Fod »Farvel, farvel! jeg maa hen til Fader og vise ham mit nye Ansigt.« Dermed var hun ude af Døren.

»Hun er ligesaa gal, som hun er nydelig« - tænkte Thorvaldsen - »hun havde nær gjort mig gal med; - bildte hun mig ikke ind, hun var saa grim, at det lille vakkre Ansigt ved første Øiekast virkelig saae mig ud som et Nøddeknækkerfjæs. Det er et farligt Barn at tale med

- hendes Galskab smitter - var jeg ikke nærvædet at troe, jeg virkelig havde modelleret hende!«

Faderen blev høilig forbauset, da han saae Thora igjen; hendes nødbrunne Ansigt straaled af Glæde og var overmaade vakkert. De fordreiede Former syntes ganske forsvundne; kun paa Øinene og Hagen kunde han gjenkjende hende; men da hun, for at forklare ham sin Forvandling, forsikkrede, at det var skeet ved Thorvaldsens Hjælp, og at han blot havde modelleret paa hende i nogle faa Minuter

- rystede Faderen paa Hovedet og sukkede dybt over den Sindsforvirring, han nu troede at høre det klareste Beviis for. »Ti stille med den ravgale Snak, Barn!« - afbrød han hende - »jeg maa før have seet dit Ansigt med en falsk Forestilling om, at du var og blev en grim Ugleunge: nu seer jeg, der er Intet at udsætte paa dit Ansigt - men du maatte dog langt heller være styg, end gal. Pak nu ind! vi skal reise imorgen tidlig.«

Thora var saa glad over sit nye Ansigt, at hun ikke lod Faderens strenge Ord gaae sig nær; men hun speilede sig hvert Øieblik, og kunde ikke tænke paa Andet, end paa det Indtryk, hendes nye Ansigt vilde gjøre baade paa Fætter Jørgen og alle Andre. Næste Aften var hun hjemme.

Alle fandt unegtelig, at hun nu var bleven besynderlig vakker, og forklarede det, sorn en Følge af hendes muntre Stemning efter Kjøbenhavnsreisen, og af hendes stærke Væxt i den sidste Tid, tilligemed den hastige Udvikling af hendes Legemsformer, som syntes fremkaldt ved den lykkelig gjenemgaaede Sygdom. Selv var hun overbeviist om, at hun ved sin Gudmoders Konst og ved sine fortryllede Fingre, under den store Konstners Veiledning, havde givet sig det vakkre Ansigt. Besøget hos Gudmoderen havde hun dog aldrig talt om til Nogen, og - for ikke at gjælde for afsindig - talte hun nu 148 heller ikke meer om, hvorledes hun i Kjøbenhavn var bleven ommodelleret Fætter Jørgen havde hun ikke villet lade sig see for med sit grimme Ansigt i Kjøbenhavn; men hun havde hørt hans Stemme, naar han besøgte hendes Fader og spurgte efter hende; hun klædte sig da altid paa, som hun foregav, medens hun kigede gennem Nøglehullet paa den tillaaede Dør, for kun at see ham. Nu ventede hun bestandig et Besøg af ham paa Parcellen; men han kom ikke.

Forandringen i Thoras Væsen og Udseende fremkaldte uvilkaarlig en større Deeltagelse og Omhu for hende i Familien. Der blev nu sørget for, ved en forstandig Underviisning, at modarbeide hendes overdrevne Hang til fantastiske Forestillinger. Hendes Ansigt fandt Alle nu særdeles smukt, og Nogle paastode endogsaa, at det paafaldende lignede den Engel af Thorvaldsen, der bærer Døbefonten i Frue Kirke. Hendes Forstand udviklede sig ogsaa snart betydelig. Hun fik Underviisning i flere Sprog og Videnskaber, endogsaa i Mathematik, der ansaaes for en god Dæmper for den exalterede Fantasi. Hun blev virkelig ogsaa i et Par Aar saaledes udrevet af den barnlige Eventyrverden, at alt Overnaturligt forekom hende unaturligt og latterligt. Besøget hos Gudmoderen betragtede hun nu, ligesom dets Følger, som en Drøm, og Eventyret med den store Kunstner paa Charlottenborg ansaae hun for en Levning af hendes Feberfantasier. Den dybe Følelse, der i hendes Opvæxt syntes at ligge i hendes Øine, tilbagetrængtes imidlertid meer og meer af et Selvbehag og en Overvurdering af hendes ydre Fortrin, der truede med at tilintetgjøre en Natur og et Væsen, hvis Elskværdighed ellers vilde have henrevet Alle.

Tre Aar vare forløbne. Fætter Jørgen havde ikke seet Thora siden hint Besøg hos hendes Forældre i hans Skoleferie, da han selv var 16 Aar gammel og næste Efteraar skulde være Student. Han var allerede dengang bleven hendes varmeste Beundrer, uagtet han ofte for Spøg havde drillet hende. Hans Interesse for hende var siden i høi Grad tiltaget, medens han ofte havde havt Leilighed til at læse hendes Breve til en Tante i Kjøbenhavn. Disse Breve vidnede om en betydelig Aandsudvikling, og der var ofte en artig Hilsen deri til ham. Først efterat han havde fuldendt de almindelig forberedende akademiske Studier ved Universitetet og havde studeret over et Aar ved Konstacademiet, for at uddanne sit Talent til Konsten, besøgte han i Paasketiden sin Onkel, Proprietair Lind, paa Parcellen ved det gamle Slot.

149

Det var Thoras Confirmationsdag. Han var bleven forsinket paa Reisen og kom først betimeligt nok til at see hende paa Kirkegulvet blandt de andre Confirmander, hvor hun med stor Færdighed gjorde Rede for sin Christendoms-Kundskab og bekræftede sin Daabspagt. Han stod, forbauset af hendes Skjønhed, og vovede ikke at hilse hende, for ikke at forstyrre hendes høitidelige Stemning; men han saae dog paa hendes Blik, at hun havde bemærket ham. Hun svarede høit og med den klareste Forstand paa ethvert Spørgsmaal, men syntes kun lidet bevæget under den kirkelige Handling. Hendes Blik dvælede ofte paa de Tilstedeværende og sank undertiden ned paa Bindet af hendes Psalmebog, som var saa blankt, at hun kunde speile sig deri. Det gjorde hun ogsaa virkelig, og den Mine, hvormed hun betragtede sit nydelige Billede, syntes at udtrykke saa lykkelig en Følelse, at Mange toge den for Andagt. Fætter Jørgen saae dog med det skarpeste Blik - og det undgik ham ikke.

Ved den første Samtale med Thora efter Confirmationshøitideligheden blev han vel i høi Grad henrevet saavel af hendes Skjønhed, som af hendes glimrende Underholdningsgave; men den Inderlighed i Følelsen og det fantasirige Liv i hendes Øine, hvorved hun allerede som et halvt Barn havde gjort et uudsletteligt Indtryk paa ham, uagtet han saa ofte voldte hende Sorg ved sine smaa Drillerier - den Naivitet, der saa ofte havde glædet ham, da hendes Ansigt havde havt saamegen Lighed med Mulatindernes - alt Dette var nu forsvundet. Thora var en fiin dannet Dame og havde aldeles tilegnet sig Modesmagens tilsyneladende Foragt for al Følelse og Fantasi. Hendes Yndlingslæsning var i den sidste Tid de Skuespil og satiriske Blade, hvori den hjerteløse Spot og det al Begeistring udslukkende Vid udelukkende førte Ordet. Selv besad hun et umiskjendeligt Talent til at sige skarpe og undertiden vittige Bemærkninger, og herfor høstede hun sædvanlig et Bifald, der smigrede hendes Forfængelighed og forviste al Hjertelighed og Alvor i hendes Omgangskreds. At hun aldrig gik igjennem en Stue, uden at kaste et selvtilfreds Blik i Speilet, undgik heller ikke Fætterens Opmærksomhed, og han tillod sig, i Form af en Compliment, at prise Speilene og selv hendes blanke Psalmebog lykkelige for de venlige Blik, de modtog af hans smukke Cousine. Hendes Lighed med Thorvaldsens Daabsengel kom ogsaa paa Tale, og Fætter Jørgen tillod sig den Bemærkning, at der i Udtrykket om Munden dog var en betydelig Ulighed, ligesom det ikke blot var 150 Vingerne, men fornemmelig den dybe alvorlige Grundstemning baade i Former og Udtryk, der gav hint Konstværk sin høieste ideale Betydning og hævede det til en virkelig Engletypus.

»Min strenge Hr. Fætter finder mig ikke sentimental og sværmerisk nok« - udbrød Thora og loe - »man skulde troe, han var tredive Aar ældre og hørte til den ømme æsthetiske Tid, da man jo sværmede for Werthers Lidelser og selv for Lafontaines Romaner.«

Thora sang og spillede smukt. Hun høstede om Eftermiddagen stor Beundring for sit lunefulde Foredrag af de moderneste Parodier paa Følelsens Poesi og nogle musikalske Genrebilleder i nederlandsk Stiil af det forrige Aarhundredes Drikkestueliv. Contrasten mellem disse Løier og Confirmationsdagens alvorlige Betydning kunde Fætter Jørgen ikke undlade at bemærke, og maatte derfor finde sig i, paa en vittig Replik af Thora om smægtende og snerpede unge Herrer, at blive Gjenstand for almindelig Latter.

Kun et Øieblik henad Aften havde Fætter Jørgen Leilighed til at tale uden Vidner med sin smukke Cousine. Hans Hest stod sadlet for Døren. Han greb hendes Haand med smertelig Heftighed og hviskede: »Farvel, Thora! vi sees maaskee aldrig meer. Dengang jeg drillede dig med din Negerindenæse, fandt jeg dig dog deilig igrunden. Det Billede jeg i den Ferie tegnede af dig og som jeg lod dig beholde, tog jeg en Copi af, som jeg - underligt nok - altid har baaret ved mit Bryst; tilgiv mig den sentimentale Grille!« - Han tog det frem og viste hende det. - »Husker du den Sommeraften, du halv vred og halv spøgende truede os med at løbe til Afrika og paastod, du kunde flyve, da du kom tilbage fra Skoven?«

»Ak ja!« - udbrød hun pludselig alvorlig - »det var den Aften, du var saa ond imod mig og drillede mig med min Grimhed.«

»Den samme Aften fuldførte jeg dette Billede, for aldrig at glemme dig.«

»Det var den Aften, jeg drømte om min Gudmoder og hendes Eventyr« - vedblev Thora, ligesom adspredt og halv vemodig -

»Lever hun endnu?« - spurgte Fætteren.

»Jeg saae hende i Kirken idag; men ellers seer jeg hende aldrig; hun skal høre til de Hellige her i Egnen og gjælder blandt den enfoldige Almue for et Slags Trolldqvinde, men af det gode Slags.«

»Gud give, hun da kunde trylle det Sind tilbage hos dig, som skinnede dig ud af Øinene for tre Aar siden« - sagde Jørgen - »det var en 151 kosteligere Skat, end al den Skjønhed og kolde Klogskab, du nu glæder dig over og beundres for.« Hans Stemme bævede, og der stod Taarer i hans Øine. Uden at vente paa Svar, hilsede han den skjøne Thora og steg tilhest. - Han havde aldeles opgivet Embedsveien for at dyrke Malerkonsten, som han saa tidlig havde havt Lyst og Talent til, og han greb nu en Leilighed, der tilbød sig til en Udenlandsreise. I hele tre Aar hørte Familien paa Parcellen aldeles Intet til ham.

I disse tre Aar foregik der en mærkelig Forandring med Thora. Gjensynet af hendes Barndoms Legekammerat og deres saa godt som opløste Forhold havde stemt hende sørgmodigt. Allerede som Barn havde hun været forelsket i ham, og for hans Skyld var det, hun saa inderlig havde ønsket at blive smuk. Hin Dag, da han saae hende i hendes største Skjønhed, havde han bitterlig krænkede hendes Selvfølelse, og hun havde følt sig næsten fjendtlig stemt imod ham. Hans sidste bevægede Ord til hende og hans Tilstaaelse om den hemmelige Kjærlighed, han havde bevaret for hende fra hun var halvvoxen og saa inderlig styg, havde rørt hende. Neppe var han bortreist, før den længe indslumrede Lidenskab fra hin første drømmende Ungdomstid med fordoblet Heftighed og Styrke kom tilbage.

Uden at røbe denne Følelse for noget Menneske, nærrede hun den nu, til den beherskede alle hendes Tanker, og med den kom hin Stemning tilbage, hvori Begjerligheden efter en skøn Ansigtform havde kastet hende ind i den Forestillingsvirvel, der endte med Feberfantasier og en hidsig Sygdom. Fantasilivet fra hin legemlige og aandelige Udviklingsperiode dukkede nu friskt og fornyet op i hendes sind. Blandt flere Billeder i hendes Værelse stod der en god Afstøbning i formindsket Størrelse af Thorvaldsens Daabsengel, som man saa ofte havde smigret hende med, at hun lignede. I en Skuffe havde hun forvaret det Portrait, som Fætter Jørgen havde tegnet af hende for tre Aar siden. Dette tog hun nu frem og sammenlignede det baade med Daabsenglens Ansigt og med sit eget Speilbillede. Hvad Formernes Skjønhed, Reenhed og Harmoni angik, havde det vel betydelige Mangler og havde ikke den fjerneste Lighed med det ideale Konstværk, hvorimod det besad en fjern, men umiskjendelig Lighed med Grundformerne i hendes nuværende Ansigt. Den Mangel paa Forhold og Harmoni, det fornemmelig led af, var dog saa betydelig formindsket ved det naive, uskyldige, livlige og følelsesfulde Udtryk, en kjærlig Opfattelse havde lagt deri, at det nu næsten 152 behagede hende meer, end hendes nærværende smukt uddannede Ansigt. Under denne Sammenligning mellem hendes Barneansigt og hendes nærværende Udseende var det hende som Barndomslivet gjenfødtes i hendes Indre, og selv hvad hun ansaae for Drømme og Fantasier fra hin Tid, blev hende atter virkeligt Hun huskede paa sin Gudmoder og hendes Eventyr; hun syntes igjen at see hendes Bolig i Skoven, med Humlerankerne om Muren, og de smukke Roser og Lilier i den lille maanelyse Have; hun saae Stuen med Alkoven og Bordet med den hemmelighedsfulde Bog; hun saae det blanke Messingfad med det hvide Sand og de gaadefulde Tegn i Sandet, hvori hun lagde sine smaa Fingre; hun saae Lyglimtet og følte ligesom paany den electricke Prikken i Fingrene, som da hun udsagde hin mægtige Aands Navn, der skulde give hende Tryllemagt. Uvilkaarlig betragtede hun sine Fingre og begyndte, med Billedet af sit Barneansigt for sig, at berøre sit Ansigt for Speilet, ligesom for at give det Noget af det tabte Udtryk tilbage. Formerne rørte hun dog ikke ved: de syntes hende virkelig smukke, men kun kolde og udtryksløse. At det kun var ved Solens Opgang eller Nedgang, de fortryllede Fingre havde Magt, syntes hun at have glemt, og uden at agte paa Tiden, gjentog hun ofte uvilkaarlig, naar hun var ene, hin modellerende Berørelse især af Trækkene om hendes Mund.

En Formiddag, som hun sad i denne Beskjæftigelse, blev hun overrasket ved et Besøg af Præsten, der havde confirmeret hende. Han traadte beskeden tilbage, i den Tanke, at hun endnu sad ved sit Toiletbord. Den Forlegenhed, hvormed hun reiste sig og bad ham blive, og den Hast, hvormed hun skjulte det lille Portrait i sin Speilskuffe, saavel som den besynderlige Beskjæftigelse med hendes Ansigt, som han havde overrasket hende i, bragte ham paa den Formodning, at hun havde sminket sig. Uden dog at ville lade sig mærke dermed, vidste han, efter nogle indledende Bemærkninger, i Anledning af Thorvaldsens Daabsengel, at bringe Samtalen hen paa Forholdet mellem den indre og ydre Skjønhed. Han bemærkede hvorledes Udtrykket i de blotte Former, selv uden Farve, kunde indeholde den høieste Skjønhed, naar Formen udsprang af en tilsvarende skøn Idee. I den Overbeviisning, at Forfængelighed var hendes Hovedfeil, og at hun med sit klare Blik maaskee kun behøvede at see det, før med sin kraftige Villie at bekæmpe denne Feil, vidste han saaledes at lede hendes Tanker, at det tilsidst blev hende selv og ikke ham, der klarest 153 udviklede Sandheden af den indre aandelige Skjønheds Nødvendighed, som Betingelse for den ydre, hvor den med Liv og Sandhed skulde tiltale Menneskehjertet. Hun var imidlertid for klog til, ikke at have mærket hans Hensigt, og han havde ikke havt Fiinhed nok til aldeles at skjule sin Mistanke.

»De anseer mig for uhyre forfængelig, og dertil har De havt Ret« -sagde hun pludselig med et gjennemtrængende Blik. - »De troede, jeg sminkede mig« - vedblev hun med et Smil, medens hun dyppede et hvidt Klæde i Vand og lod det glide over sine blomstrende Kinder, uden at det berøvede dem det Mindste af deres friske Farve - »see, deri tog De fejl; men hør dog ogsaa, hvad jeg var forfængelig nok til at skjule Dem!« - her fremtog hun det lille Portrait - »See! saa styg -eller om De vil - saa smuk var jeg for nogle Aar siden. - Jeg falder undertiden i Tanker derover, og bilder mig da ind, jeg forstaaer Billedhuggerkonsten paa en egen Maade og kan tilbagegive mit Ansigt det Udtryk, det har tabt; men det er kun en barnagtig Erindring

fra Eventyrverdenen. Nu seer jeg klart, hvad jeg dog altid dunkelt fornåm: der er en indre Maler og Billedhugger i os, ligesom der er en indre Læge og Præst, om jeg saa maa sige. Det er ikke første Gang denne Tanke paatrænger sig mig« - vedblev hun og fremtog en Bog, hvori hun havde afskrevet endeel Sange og Digte, der til forskjellige Tider havde tiltalt hende, og hvori hun tillige af og til havde nedskrevet en eller anden Bemærkning, som hun ikke vilde glemme. »See her, hvad jeg for nogle Dage siden nedskrev, efter at jeg i flere Uger havde følt mig høist ulykkelig! Jeg havde glemt det igjen, da De her overraskede mig i min barnagtige, næsten sindsforvirrende Beskjæftigelse med det mig saa forhadte Udtryk i mit Ansigt -« Hun rakte ham Bogen og han læste: »Det Billede af vor Sjæl, den Lægedom for vort Hjerter, den inderlige Tro og den Salighed, vort eget skjulte inderste Væsen, ved en høiere guddommelig Kraft, skaber eller tilegner sig og uddanner i vort Indre, det kan først give vort ydre Aasyn sandt Liv og Skjønhed - det kan først lægge Udtryk i vort Blik og Sandhed i vor Tale og Salighed i Smilet om vore Læber.« Han rakte hende Bogen tilbage med et deeltagende Blik. »Det er virkelig« -sagde han bevæget - »hvad den Sjaelesørger kunde have sagt Dem, som gjennemsaae deres Inderste.«

Hun fortalte ham nu hele sit lille Barneeventyr og hvorledes hun nylig havde mærket, at den Attraa efter Skjønhed, der oprindelig 154 udsprang af hendes Sorg over Andres formeentlige Ukjærlighed, var bleven til en farlig Behagesyge hos hende, og at hun derved var bleven en tom, huul Maske, og havde været nær ved at tabe det Dybeste og Bedste, hun eiede, for prunkende Kundskaber, jammerlige Talenter og et skuffende behageligt Ydre. Hun tilstod ham oprigtig, at hans hele Confirmations-Underviisning hidtil havde været spildt for hendes Hjerter, medens den alene havde beskjæftiget hendes Tænkning. Selv da hun paa Kirkegulvet modtog Haandspaalægelsen og bekræftede sin Daabspagt, havde det kun været hende en smuk Ceremoni, der var nær ved at kede hende; men da havde hun fundet Trøst paa en Maade i sin Psalmebog, i hvis blanke Bind hun havde speilet sig. - Først fra det Øieblik, hendes Fætter Jørgen havde forladt hende, maaskee for bestandig, var der faldet ligesom et Slør fra hendes indre Øie, og først da havde hun seet, at hun endnu dog eiede en hemmelig Skat i sit Indre, som hun maatte gribe og bevare, for ikke at blive en blot smuk, men aandløs Menneskelarve.

Hvad der i denne Hjerterudgydelse forekom Præsten besynderligst, var hendes Eventyr med Gudmoderen, den gamle Fru Sommerkjær, hvilket han ikke kunde ansee for nogen Drøm eller Fantasi, da han kjendte baade hende og hendes Bolig, der aldeles svarede til Thoras Beskrivelse; han vidste ogsaa, at hin gamle Kone for nogle Aar siden havde været henfalden til Læsning af magiske Skrifter og troet sig i Besiddelse af den saakaldte lyse Magi, der ved gode Aanders Hjælp vil foretage mirakuløse Gjerninger. I den senere Tid havde hun opgivet dette Sværmeri og selv faaet Skrupler derover, medens hun havde læst i en af sine hemmelige Bøger, at der kunde blande sig virkelig Trolddom dermed, og at Dæmoner og onde Aander kunde skuffe den oprigtigste Sjæl, der dyrkede Magien, saasnart man udstrakte sine Ønsker om en høiere Naturs Indvirkning til de ydre og verdslige Ting. Om sin Sammenkomst med Thora havde hun dog aldrig betroet Præsten Noget; men hun havde havt en ængstelig Samtale med ham om sin kjære Guddatter, kort efter at hun havde seet hende paa hendes Confirmationsdag i Kirken.

Den Forandring, der efterhaanden foregik i Thoras Indre, røbede sig paafaldende i hendes hele Adfærd og behagede kun lidet hendes Forældre, der havde en heftig Gru for enhver aaridelig Bevægelse hos hende og ofte frygtede for, at den Sindsforvirrede, de for nogle Aar siden troede at have bemærket hos hende, nu i en anden Skikkelse 155 vilde komme tilbage. Hun fandt ikke meer Smag i det Selskab og den Underholdning, hvori hun i de sidste Aar havde glimret. Man overraskede hende ofte med forgrædte Øine, uden at hun vilde sige nogen Grund dertil, og naar hendes ungdommelige Natur yttrede sig i lunefuld Skjemt, var det mere humoristisk end vittigt. Der skjulte sig ofte en vemodig Følelse og inderlig Medlidenhed med hende selv og Andre i hendes muntreste Indfald, og det Meste af hvad hun før, med den lidt flauue fjasende Ungdom i Omegnen, havde fundet morsomt, var nu det Eneste, som hun ret kunde have Lyst til at see i et latterligt Lys. De Bøger, hun nu helst læste, vare som oftest af en aldeles modsat Aand og Tendents, end hvad der før havde underholdt hende. Musiken elskede hun meer, end tilforn; men hun dyrkede den nu helst i Eenrum. Der kom nu Toner fra hendes Fortepiano og hendes Bryst, som med et langt friere og stærkere Udtryk, end hvad hun nogensinde yttrede med Ord, røbede en dybt bevæget Sjæl og en dæmpet tilbagetrængt Lidenskabelighed.

Det dybere Blik i hendes eget Indre og den Omhu for at udvikle den sande høiere Natur i sig, som først var fremkaldt ved hendes tilbagevendte Barndomskjærlighed og i Førstningen havde knyttet sig til Ønsket om det ædlere og høiere Udtryk i hendes Ansigt, som Fætter Jørgen havde savnet - denne Fremkaldelse af hvad hun kaldte sin indre Læge, Billedhugger og Maler, blev efterhaanden saa mægtig og saa friggjort fra ethvert Hensyn paa hendes ydre Skikkelse, at hun næsten aldrig meer betragtede sit Ansigt i Speilet. Hun havde endogsaa faaet en vis Gru derfor, som noget Dæmonisk og Forvildende, uagtet hun selv smilte derover, som en Levning af hendes Barndoms-Overtro. En Omstændighed var indtruffen, som uvilkaarlig bestyrkede hende i denne Forestilling. Hun havde nogle Gange troet at see et Lysglimt bagved sig, naar hun speilede sig, og hun havde troet, at det lynede, uagtet ingen Andre vilde have lagt Mærke dertil - og da havde hun altid tillige fornummet en besynderlig Sittren i de tre forreste Fingre paa hendes høire Haand. Hun havde i nogen Tid i disse Fingre følt en Smerte, der af Lægen betragtedes og behandledes som noget Rheumatisk; men Thora kunde ikke tilbageholde den Forestilling, at det magiske Konststykke, der i hendes Barndom var foretaget med disse Fingre - og som hun ikke længer kunde ansee for en Drøm eller

Feberfantasi - muligen kunde staae i Forbindelse dermed, og at denne Lidelse kunde være Følgen af et Indgreb i en 156 Naturhemmelighed, der laae udenfor det Tilladtes Grændser i denne vor Tilværelses Sphære. Hun havde ofte tænkt paa at besøge sin gamle Gudmoder i Skovhuset, for at tale med hende derom; men hun havde dog altid udsat dette Besøg af en uvilkaarlig Frygt for at inddrages for dybt i den Forestillingskreds om de magiske Kræfter, der engang havde havt en saa forvirrende Indflydelse paa hendes Fantasi.

Smerten i Fingrene tiltog imidlertid i høi Grad: de opsvulmede, og, efter mange mislykkede Forsøg paa at helbrede dem, erklærede Lægen en Dag, at der var Beenædder og nu tillige Koldbrand i dem, og at der var ingen Redning for hendes Liv, hvis ikke alle tre Fingre inden 24 Timer bleve afsatte.

Bekymringen var stor i Familien; men Thora fandt sig deri med en mageløs Resignation. Det var ved Paasketiden i det tredie Aar efter herides Confirmation. Hun gik nu i sit nittende Aar, og var saavel for sin Skjønhed, som endnu mere for sin usigelige Elskværdighed og Mildhed, næsten tilbedet af Enhver, der kjendte hende. Ulykken med hendes Fingre havde vakt almindelig Deeltagelse. Alle havde villet give Raad, og der var ogsaa blevet talt om, at lade hente en saakaldet klog Kone, som ofte havde helbredet farlige og af Lægerne opgivne Beenskader, men som i de sidste Aar havde afholdt sig derfra, enten af religiøse Skrupler, som Nogle paastode, eller af Frygt for at forfølges som Qvaksalverske og mistænkes af Almuen for Hexeri og Trolddom. Hun havde aldrig taget Betaling for sine Mirakelkure og hun rostes af Alle for sit fromme Levnet. Denne kloge Kone var Thoras Gudmoder. Ved Lægens Erklæring om den nødvendige Operation, raadede man atter til at søge Hjælp hos denne Kone, og Thoras Forældre med hele Familien vilde have Bud til hende.

»Nei, nei!« - udbrød Thora heftig og bestemt, da hun hørte hvad man havde for - »jeg har nu ikke seet Gudmoder i sex Aar. Som Barn havde jeg stor Glæde af hendes Eventyr, og det Indtryk, hun gjorde paa mig, den eneste Gang jeg synes, at jeg har besøgt hende, glemmer jeg aldrig. Men jeg veed, hun befatter sig ikke meer med hine hemmelighedsfulde Konster - og jeg er selv bange derfor. Lad i Guds Navn Lægen komme i Morgen tidlig og foretage det Nødvendige L«

Det var henad Aften. Thora var gaaet tilsengs og led frygteligt; men hun klagede ikke. Der var en Fred og Mildhed udbredt over hendes Ansigt, som gav det et næsten forklaret Udtryk - og man frygtede for hendes Liv. Kort før Solnedgang holdt der en Vogn for 157 Døren. Man troede, det var Lægen, der for en Time siden havde forladt den Syge, og som nu allerede kom med sine Instrumenter for at foretage Operationen. Man ilede spændt og forskrækket ud, for at modtage ham. Men det var ikke Lægen; det var en smuk gammel Kone, der steg ud af Vognen med en lille Kasse under Armen. Hun bar en græsgrøn Silkekaabe og en sort Kysehat. Hendes Ansigt var gjennemfuret af Rynker, men overordentlig flint og dannet. Hun bar et Par store grønne Brillor og støttede sig ved en Krykkestok. Det var Thoras Gudmoder, den bekjendte »kloge Kone«, som havde hørt det ulykkelige Tilfælde med hendes Guddatters Haand, og at der nu havde slaaget sig Koldbrand til. Hun bad kun om Tilladelse til at see hende og tale et Øieblik med hende i Eenrum inden Solen gik ned.

Uden at melde hendes Ankomst eller spørge om Thoras Indvilligelse, lukkede de bekymrede Forældre, der nu havde meer Tro til den kloge Kone end til Lægen, den milde gamle Kone ind til Thora og lod dem være ene.

Hvad de talte sammen og hvad hun foretog sig med den Syge, vidste Ingen. Familien stod i spændt Forventning i den næste Stue. Omtrent et Qvarteer forløb. Solen var gaaet ned. Da aabnedes Døren til Thoras Kammer, og den gamle Kone traadte ud, ledsaget af Thora selv, der bevægede den syge Haand uden Smerte og under hjertelige Taksigelser og Omfavnelser fulgte den Gamle tilvogns. »Jeg er helbredet« - sagde hun - »og uden alle hemmelige Konster. Hvad jeg har brugt, skal Lægen selv undersøge og bedømme. Det er de uskyldigste og simpleste Ting af Verden.« Hun viste dem sine Fingre. De vare endnu kun noget røde; men Svulsten var forsvunden; de vare bevægelige, og hun følte ingen Smerte i dem.

Glæden var stor i Familien. Næste Morgen tidlig kom Lægen med sine Instrumenter for at foretage Operationen. Han saae og hørte med Forbauselse hvad der var skeet; han undersøgte paa det Nøiagtigste det anvendte Lægemedel; det bestod i en simpel uskyldig Urtesaft, som han vel vidste havde medicinal Virkning, men hvis Anvendelse i dette Tilfælde var ham ubekjendt. Inden faa Dage var Thora fuldkommen helbredet, og Rygtet fortalte nu mange Eventyr om Besværgelser og hemmelige Konster, hvorved den »kloge Kone« skulde have udøvet denne Mirakelkuur.

Uagtet Thoras Forsikkring og Lægens Vidnesbyrd om det aldeles Uskyldige i denne Helbredelse, foranledigede dog det almindelig 158 udbredte Rygte en retslig Undersøgelse, og da det under samme blev oplyst, at den saakaldte kloge Kone for nogle Aar siden havde foretaget sig adskillige Konster og hemmelighedsfulde Ceremonier, der af Almuen betragtedes som Trolddom, og at hun beviislig, uden Tilladelse til Lægepraxis, havde helbredet Mange - blev hun dog dørrt til en Straf, der for hendes Ære var høist krænkende, og - uagtet alle Forbønner - maatte hun udholde nogle Dages Fængsel paa Vand og Brød

Kort efter at Thoras Gudmoder havde udstaaet denne Straf, som hun med den største Mildhed og Sagtmodighed fandt sig i, faldt hun i en svær Sygdom, og Lægen tvivlede om hendes Liv. Thora sad nu Dag og Nat ved hendes Sygeleie i den lille hyggelige Skovbolig. Det var henimod Pintsen. Foraaret var frembrudt med al sin Herlighed; men den gamle Kones Livslys brændte stedse mattere. Pintsemorgen, da Solen stod op, sad hun halv opreist i sin Seng og fæstede sine stille brune Øine paa Thora, som sad indslumret i Lænestolen ved hendes Alkove. De grønne Brilller laae paa Bordet over den aabnede Bibel, og et næsten udrundet Timeglas stod blandt nogle Medicinflasker ved Siden. Solstraalerne spillede ligesom dandsende i Vindueskarmen, og Daglyset oplyste Thoras noget blege, men usigelig deilige Ansigt. »Sov sødelig, mit kjære Gudbarn!« - hviskede den stille dødblege Kone og berørte sagtelig hendes Ansigt og Bryst - »Gud har tilgivet dig og mig vort formastelige Indgreb i hans hemmelige Kræfters Verden. Du var reen og uskyldig - du kom til mig, som et uvidende Barn, og jeg bibragte dig i min Forblindelse en Kraft i din Barnehaand, som jeg troede kun de rene gode Aander kunde uddele -Kraften kom vel fra Kræfternes Herre; men han tillod kun hvad han ei vilde hindre - han gav en fristende og gjøglende Aand Magt til at paatage sig Lysaandens Skikkelse - for at prøve dig og straffe min Formastelse. Dog - Vorherre skee Lov og Priis! - Prøven bestod du, hvor farlig den saa blev dig, og min Straf blev det mig forundt at udstaae i denne Verden. Nu har vi begge seiret - dig venter et lyksaligt Liv her - og mig en salig Bortgang herfra. - Gud lade os begge mødes engang i hans Klarheds og Sandheds Rige!« - med disse Ord bøiede hun sig ud over den slumrende Pige og berørte hendes Pande med sine dødblege Læber. Hun greb Thoras Haand og slog et Kors over de tre helbredede Fingre. Derpaa sank hendes Hoved tilbage paa 159 Leiet i Alkoven; hun foldede sine Hænder over sit Bryst - drog et let Suk og udaandede det sidste Livspust med et stille Smil.

I samme Øieblik aabnede Thora sine store sorte Øine og betragtede hende. Hun havde ligget i en halv bevidst Dvale og hørt hvert Ord, hendes Gudmoder hviskede. Hun havde fornummet med en indre Sands Haandspaalæggelsen over sit Ansigt og Bryst; hun havde følt den kjære Gudmoders Afskedskys paa sin Pande og det sagte lille Tryk af hendes Haand, medens hun fornam en Sittren i de tre helbredede Fingre og klart var sig bevidst, at de bleve velsignede. Nu kunde hun først røre sine Lemmer; hun reiste sig stille og saae paa den Bortslumredes Ansigt, som nu en Solstraale fra Vinduet ligesom omgav med en Glorie, medens det sidste Spor af Aandens Flugt svævede hen over det og gav det et saligt Udtryk af Fred og himmelsk Glæde.

»Gud glæde evig din Sjæl, fromme Gudmoder!« - hviskede Thora og knælede ved hendes Leie, medens milde Vemodstaarer randt ned over hendes nødbrunne Kinder.

Hun laae endnu i denne Stilling ved den Dødes Leie, da hun bemærkede en Lyd af hviskende Stemmer omkring sig. Det var hendes Forældre, der sagte vare traadte ind tilligemed Lægen og en fremmed ung Mand, der mest af Alle syntes greben af den stille, høitidelig skønne Gruppe ved Alkoven. - Det var Fætter Jørgen, der som en duelig Konstner var kommen hjem fra sin Udenlandsreise og forgjeves havde søgt Thora hos Forældrene. Efter hvad han hos dem og Alle havde erfaret om hende, maatte hun være bleven til en sand Engel, der selv var skjønnere, end hint herlige Konstværk, man engang havde lignet hende med. Nu, da han saae hende i denne Stilling og saae hendes Ansigt oplyst af den stigende Pintsesol - svimlede det for hans Øine, og han syntes at see et Billede fra en høiere Verden.

Deres Møde ved den fromme Gudmoders Dødsseng var et stille men inderligt Favntag. Da de næste St. Hansaften kjørte til Kilden i Skoven - gik de om Aftenen, som et lykkeligt nygift Ægtepar, til Gudmoderens Skovbolig, for at see hvorledes dens nye Beboerinde, en Søster til den Afdøde, efter Løfte lod Alting staae der i samme Orden og paa samme Sted, som i den gode Gamles Tid Humlerankerne snoede sig som før om Muren. Roserne og Lilierne duftede atter drømmende i Maaneskinnet. Den gamle hvide Kat laae og snurrede paa Dørtærskelen. Alkoven med det grønne Forhæng stod paa samme 160 Sted og Bordet midt i Stuen; men der laae ingen hemmelighedsfulde magiske Bøger paa Bordet. - Den opslagne Bibel laae der med Gudmoders grønne Brilller over det Sted, hun sidst havde læst - og det udrundne Timeglas var omslynget med en frisk Krands af SkovAnemoner.

Araberen i Constantinopel Maaneskinsbillede

Det var en stille Midnat i Maishøsten. Den tiltagende Maane speilede sig i det dybe Bosporus og kastede Sølvglands paa det slumrende Stambuls Minareter. Moscheerne blinkede med de mangfoldige Kupler og Halvmaaner. Luften var næsten lummer; men af og til afkjøledes den pludselig ved en frisk Luftning fra det sorte Hav. Paa denne Tid af Natten syntes den uhyre Stad uddød. Paa Stadens Muur med det halve Tusind Taarne saaes intet Menneske. De aabne Forstæder hævede sig i rolig Halvdunkelhed paa deres Bjergterasser. I Havnen blinkede der kun hist og her en enkelt Lygte paa Skibene. De tolv Porte mod Havnen vare lukkede, og ved den trettende, der stod aaben, syntes Vagten henslumret i Opiumsdrømme. Ved Sophiemoscheen og Seraillets Hovedport hørtes ingen anden Lyd, end den eensformige Pladsken af et stort Vandspring. Under Cypresserne og de vilde Morbærtræer i Seraillets anden Gaard hørtes samme Lyd af faldende Vandstraaler. I Seraillets tredie Gaard - som Ingen ukaldet under Livsstraf tør betræde - stod i Slagskyggen af den uhyre Muur, under den første Sultanindes Altan, en ung broncefarvet Araber, med sorte Ørneøine og en dristig Krigerpande, men med saa kjærligt et Udtryk om den flintdannede Mund, med det lille sorte Mundskæg, som om disse Læber kun kunde udaande milde Ord og sværmende Elskovssange.

Han bar et flint vingeformet Liinklæde om sin lille røde »Fæs« eller Hue og en mørkefiolet Kaftan om den guulblommede saakaldte »Entari« eller Livkjortel. De røde folderige Beenklæder omsluttede tillige hans Fødder, og under Fodsaalerne bar han raae Gedeskinds Sandaler. I det purpurrøde Bælte glimrede Hæftet af en krum Dolk og de sølvbeslagne Skæfter af to Pistoler. Ved hans høire Side stod en smekker ravn sort Hingst af den reneste arabiske Race, uden Sadel, men med et Løvehuds-Dækken og Gedeskinds-Sokker under Skoene, hvorved dens hjortelette Trin maatte være lydløse. Den hvilede Hovedet paa sin Herres Skulder og spidsede Øren, som om den 162 lyttede. Araberen lyttede ogsaa. Han holdt sit Øre tæt til den høie Muur, der, enten ved acustisk Konst eller ved en Tilfældighed i Bygningsformen, ligesom gennem et usynligt Talerør bragte hans hemmelige Ord til en fjern og skjult Fortrolig. Nu funkledede hans sorte Øine -han var hørt. »Agib! min Ørn« - hviskede en deilig Qvindestemme i hans Øre - »er det dig?«

»Din Ørn fløi til dig som Aftenbakken, Zuleima! jeg venter dig, mine Øines Lys!« - hviskede han til Muren.

»Har Ingen seet og hørt dig?«

»Kun *han*, som seer den sorte Myre paa den sorte Steen i den sorte Nat og hører Lyden af dens Fodtrin.«

»Men hvo er med dig? hvo staaer os bi?«

»Min flyvende Hingst staaer ved min Side, og min Maage venter med udspilede Vinger i Havnen - Profeten og vore Engle er med os -«

»Men de tre Portes Vogtere?«

»De tre Portes Vogtere drømme - men ikke om Agibs Tanker og hvad vore Skytsengle formaae med vor Villie.«

»Profeten staae os bi!« - hviskede det atter fraoven - »Jeg har tredie Gang kastet Uhyrets Tørklæde fra mit Skjød; jeg har tredie Gang bortstødt hans Guldsmykker med min Fod. Inat ventede jeg hans Bøddler med Sækken.«

»Kom, kom, min rene Due! flyv med din Ørn til vor Ørken! Ingen Bøddel skal røre Fligen af dit Slør medens jeg aander.«

Saaledes fløi de sagte udhviskede Ord gjensidigt fra Læber til Øren i den stille Nat gennem Murens Huulninger.

Et Øieblik derefter flagrede et stort hvidt Slør hen over Altanen. I Sløret svøbte sig den yndigste ungdommelige Qvindeskikkelse, uden anden Beklædning, end de lange lyserøde Beenklæder, med gyldne Border over de fine blottede Fødder, og derover en hvid Liinkjortel med langtnedhængende vide Ærmer. Hun stod aldeles skjult af Sløret og saae speidende til alle Sider. Hun bandt en Stige af sønderrevne Schavler til Altanens Jerngitter. Let som en Fugl, svang hun sig ud over Gitteret og syntes et Øieblik at svæve i Luften. Dog snart omsluttedes hun af den unge Arabers Arme, og næsten i samme Øieblik sad hun tværs over Løvehudsdækket paa Hestens Ryg og klappede den med sin nydelige Fod. Den troe Hingst vendte sit Hoved til Siden og berørte kjælen den lille yndige Fod med sin sorte Mule.

163

Ørkenens raske Søn havde svunget sig op paa Hestens Lænd Han understøttede nu den skønne Tilsløredes Ryg med den venstre Arm, hvori han tillige holdt Hestebidslet. Over hans høire Arm hvirvlede han en tartarisk sammenrullet »Lasso« eller Hestefangersnare, der som en tam Slange fulgte ham paa enhver farlig Udflugt Ligesom han vilde give Hesten Tegn til at sætte i Fiirspring, standsede han og kastede sin Kaftan over den fine bævende Skikkelse foran ham. »Stille, du Vindens Broder!« - hviskede han til Hesten, der drog Veiret stærkt til et Spring. Den syntes at forstaae ham og stod urokkelig som en Broncehest.

»Seer du hin høie Mand i Frankerkappen? Zuleima!« - hviskede Rytteren til den unge Qvinde. - »Jeg er ikke den Eneste, der vover at blive spiddet paa disse Pæle, naar Sol staaer op.«

»Hellige Profet! - det er ham - Uhyret - Sultanen selv - han gaaer forklædt her hver Nat og speider - han skjuler en spændt Pistol i hver Haand i sit Bælte. - Ingen Vagt maa røre sig før han skyder« -

»Godt! jeg har ogsaa Pistoler!« - hviskede Araberen og greb til sit Bælte; men hun holdt hans Haand tilbage. »I det Øieblik et Skud høres, er Gaarden spærret af tusind Capidschis. - Stille! han seer os ikke her i Skyggen - han har fast dumme Øine - den gamle Tiger - han er mørk og tungsindig - hør! han taler høit med sig selv.« -

»Hist havde jeg 90 Hustruer - ikke een af dem var mig tro« - mumlede den gamle Sultan og stirrede paa Seraillets Mure - »de sank alle qualte i deres Sække hist i Bosporus. - Hm! nu har jeg to hundrede - de vil gaae samme Vei. Ha!« - vedblev han i samme Tone - »24 Millioner Slavesjæle holder jeg i denne Haand - ikke een vilde dog røre et Fingerled for at frelse mit Liv - skjalv de ikke alle for deres eget. 30 Vezirer svor mig Troskab ved Profeten - ikke een af dem holdt sin Ed - hist tørres deres afpillede Hoveder paa Pælene. - Feige som troløse« - tilføiede han med en haanlig Latter, - »hvem jeg sender Silkesnoren, qvæler sig selv af Gru for mine Bøddler.« - Idet han afbrudt mumlede disse Ord, traadte han ind i Skyggen under Muren og standsede lige ved den sorte Hest, der stod som fastgroet og syntes at bære to Døde.

»Hvad er dette!« - udbrød Sultanen og traadte tilbage i Maanelyset, medens han foer med Hænderne ud af Bæltet med en spændt Pistol i hver.

»Den eneste af 24 Millioner Sjæle, som holder den Ed, han svoer 164 Sultan Mahmud« - lød Svaret med den dristige Arabers Stemme - »han er her for at holde sin Ed Han har en spændt Pistol i hver Haand, som Sultan Mahmud - de kan afbrændes eller forsvinde i samme Øieblik som dine.«

Uvilkaarlig forsvandt begge Sultanens Pistoler i hans Bælte, og han stod maalløs med opspilede Øine, uden at røre sig, men med Haanden knuget fast om Diamanterne i sit Dolkhæfte.

»Husker du den unge Araber ved Misrams Brønd i Sichems Dal, hvis unge Brud du lod rane i Bedetimen?« - vedblev Araberen, idet han ligeledes stak sine Pistoler i Bæltet og hvilede den høire Haand med den sammenrullede Slynge mod sin Hofte - »husker du den Ed, han svocr dig ved Profeten, medens hans Hingst fløi gennem din Jægerhær, som Ørknens Fugl gennem de fangne Løvers Gitter? -Jeg svoer at hente min Brud, død eller levende, fra Hyænens Hule og bringe ham et kosteligt Halsbaand før Profetens Maane vendte sin Huulhed mod min høire Haand. Og, see, Sultan Mahmud! endnu kan jeg gribe i Maanen med min venstre. Min unge Brud sidder urørt af din visne Haand her paa Løvehuden - og du, Hyæne! du følger mig til Porten hist som Ørknens vilde Dyr i min Slynge.«

Inden han havde udsagt det sidste Ord, foer hans Hingst som en Fugl afsted med ham og den skjønne Araberinde gennem de dødsstille Gaarde, og Sultan Mahmuds Legeme slæbtes efter ham med Halsen i hans udkastede Slynge.

Da Halvmaanen dalede og kastede sin sidste Glands hin Høstnat over Bosporus, tordnede 500 Marmorkanoner fra Seraillets Mure og vakte den forfærdede Stad. Sultan Mahmuds Liig var fundet med en tartarisk Hestefangersnare om Halsen ved Porten af Seraillets første Gaard. Men forbi Leanders Taarn fløi for en frisk Luftning en arabisk Seilbaad med en flyvende Maage i Speilet. Ved Masten stod en ravesort Hest og vendte Hovedet med Opmærksomhed mod Bagstavnen. Der sad den unge Araber med den ene Haand paa Roret og med hin unge skjønne Araberinde i sin Arm. De seilede til det frie lykkelige Arabiens Kyst, for aldrig meer at see Halvmaanen lyse over Despotstaden.

Skolekammeraterne

Det var en smuk Pintsemorgen 180-. Den daglige Larm og Færdsel hørtes ikke paa Kjøbenhavns Gader. I alle Huse var der gjort reent og pynteligt til Høitiden. Hos de Syge paa Hospitalet saae der ogsaa heelt festligt ud. Gangkonerne trippede i deres Søndagsklæder med de blanke polerede Tinskaaler til deres Syge, og

Professoren gik, siirlig friseret, paa sin gammeldags Maade, som Verdensmanden fra det 18de Aarhundrede, med en heel Række unge Candidater, gennem Sygestuerne og foretog sin daglige Morgen-Undersøgelse. »Hvor er Valman?« - spurgte han og rynkede Panden. - »Han forsømmer den skønne og lærerige Amputation, vi saa længe har glædet os til.«

»Valman talte om at gaae i Kirke« - svarede en af Candidaterne med et sarkastisk Smil.

»Hm! i Kirke?« - mumlede Professoren og rystede paa Hovedet - »han sover vel snarere ud efter Sviren igaar, eller styrker sig til en ny magnetisk Cuur ved en god Frokost. Det forbandede tydske Sværmeri var jeg tilfreds Ingen af Dem vilde befatte sig med, mine unge Herrer!« - vedblev han og standsede - »Det fører kun til Galskab og følsomme Historier. Jeg mærker nok, det er ikke rigtigt med vor flinke Valman siden Mirakelcuren med den Grossererdatter. Er han nu ovenikjøbet bleven andægtig, varer det vel ikke længe inden han formelig slaer sig til Flasken.«

De unge Candidater smaaloe; men Ingen af dem gjorde Indsigelser mod deres høit agtede Docents Yttringer.

»Der er Ingenting, en ung Chirurg mere maa vogte sig for« - vedblev Professoren docerende - »end Følsomhed og utidig Fromhed, saavel som Formiddagsdrik og den animalske Magnetisme. Den ædrue Erfaring, det solide Practiske kommer det ene an paa, mine Herrer! - Den følsomme Chirurg er en Kludrer, naar det gjælder om at sætte en Arm eller et Been af med koldt Blod. Den forelskede Sværmer dræber Patienten paa Jorden, medens han sukker for sin Engel i den syvende Himmel. Den, der skal have en sikker Haand og et skarpt Blik, maa aldrig smage Spiritus om Morgenen - om Aftenen i

166

godt Lag er det en anden Sag. Andagt kan være god nok for Patienten, hvor Læger og Apotheker ikke meer kan hjælpe; men dertil har den samvittighedsfulde Læge, saa Skam, ingen Tid; dermed kommer Videnskaben, paa min Ære, heller ikke et Skridt videre. Det er den bedste og christeligste Andagt at helbrede sine Medmennesker. Det gjorde vor store Dydsmynter ogsaa paa Sabbathen. Hvad endelig den animalske Magnetisme angaaer - saa er den mere aands- og legemssvækkende, end Drik og al simpel naturlig Liderlighed. Slige fordømte Experimenter kan snarere gjøre de klogeste Folk gale, end Romanforelskelse og utidig Kirkegang. Jeg forsikrer Dem, mine Herrer!« - tilføiede han næsten bevæget - »jeg taler til Dem som en practisk Christen og en faderlig Ven. Det fornøier mig at see Dem saa talrige her idag; jeg glæder mig til Operationen i Formiddag som til en Fest. Det er den skønneste og værdigste Maade, vi kan helligholde Aandens og vor ædle Videnskabs Høitid paa. De maa vide, mine Herrer! det var paa en Pintsefest, hvis jeg ikke feiler - at vort berømte chirurgiske Academi blev stiftet, og var det ikke paa den Tid, saa burde det, paa min Ære, været det.«

Efter denne lange Tale, som de unge Candidater med megen Opbyggelse syntes at have hørt, medens de hemmelig havde gjort pudseerlige Miner til hverandre, gik den gamle Professor videre. Han fremtog allerede sine chirurgiske Instrumenter, som han pudsede og ligesom kjælede for, medens han med glædestraalende Ansigt og hastige Skridt nærmede sig til en jamrende Patient, hvis halve Legeme, saa omtrent, denne Morgen skulde afsættes.

Den unge chirurgiske Candidat Christen Valman stod imidlertid i sit Værelse paa Hospitalet, omgivet af Dødningehoveder og Scheletter, og betragtede med Velbehag sin nye Klædning i Speilet. I den fine grønne Kjole med korte spidse Skjoder, med sin veldannede Skikkelse i de snevr lysebrune Casimirs Beenklæder, der, efter den da herskende Mode, skjultes forneden af et Par blanke guulkravede Støvler - med forgyldte Knapper i den nye blommede Silkevest, syntes han nu selv, han var ganske vakker, og ønskede kun, at hans lykkelig helbredte Patientinde, Frøken Amalia Falk, maatte møde ham idag og finde ham endnu langt vakkere. Som Amanuensis hos Agent Falks Huuslæge, havde han kun havt Adgang der i Huset, medens han foretog en magnetisk Cuur med den unge Frøken. En altfor stærk Sympathie mellem de unge Mennesker var ikke undgaaet 167 Huuslægens Opmærksomhed, og neppe var Amalia helbredet, før Valman, med et betydeligt Honorar, havde faaet Afsked som Magnetiseur og Amanuensis. Siden havde han kun havt Leilighed til at see den smukke Grossererdatter om Søndagen i Kirken eller paa de offentlige Spadsereveie. Hun fulgtes næsten bestandig af sin Fader, Agenten, en lille Mand med et ret muntert, men tørt Pengemandsansigt. Sidste Søndag var hun tillige ledsaget af en fremmed aldrende Herre, som vakte Opsigt med sine store Diamantsbrystnaale og theatralske Fagter.

Valman tog nu sin Sukkerrørs-Stok, for Spøg kaldet Ligevægtsholderen, i Haanden, satte den nye fine Hat af David Marcks Fabrik paa tre Haar, slog med Stokken paa de gule Støvlekraver og spadserede frem og tilbage for Speilet, for at øve sig i at være en rask Cavalleer, der kunde hamle op med den fremmede Diamantherre, og for ikke, som sidst, at hilse, som en forlegen Confirmand, naar han saae Amalia i Kirkestolen eller mødte hende paa Østergade. Han hilsende nu rask for Speilet. Idetsamme hørte han en skingrende Latter bag ved sig og en Raslen paa Væggen over Døren, medens en stærk Trækvind gjennemisnede ham. Det var den mærkelig grimme Gangkone, som de kaldte Cadaver-Marthe, der med Latter var bleven staaende bag ved ham i den aabnede Dør, med hans Frokost paa en Tin-Tallerken i

Haanden, medens et Barneschelet, der hang over Døren, raslede i Trækvinden. »Jo, De er rigtignok endnu en ganske kjon Fyr, Hr. Valman!« - sagde hun med sin skingrende Stemme - »men giv kun Tid! naar Haaret falder af Skallen og Kjødet af Kjævebenene, saa er al den Herlighed forbi.«

»Det behøver du ikke at fortælle mig, gamle Sybille! Jeg skulde rigtignok ikke see mig saa selvtilfreds i Speilet, det kan du have Ret i - speiler man sig ved Midnat, staaer jo gjerne en vis Mand bag ved og griner, og, har han Forfald, sender han sin Oldemoder - men nu er det jo høilys Dag. - Bliv ikke vred, skjøen Marthe!« - tilføiede han forsonende, da den Gamles Latter saa pludselig gik over og hun smeldede Døren haardt i. - »Jeg har egentlig pyntet mig for din Skyld idag, og du er ung nok til at gifte dig igjen. Du er jo dog min gamle Skolekammerats kjødelige Moster. Nu hvad synes du om mig?«

»Var jeg tredive Aar yngre« - svarede Marthe med et stikkende Blik - »kunde jeg være dum nok til at ønske mig saa smuk en Spradebasse til Brudgom - nu var jeg tilfreds, jeg kunde putte den spraglede 168 Spottefugl i Kjleden inat og skrabe ham til saa adstadig en Herre, som de gode Venner, der hænge og dingle!« - Dermed trak hun en af de Beenradcr, der hang paa Væggen, i Taaen, saa den raslede. »Den Taa har jeg havt under Kniven, da der var Kjød paa den« - tilføiede hun »dengang var den, saamænd, vel saa smuk som min fine Herres lille Peerspillemandsfinger der med Guldringen.«

»Fy, Marthe! du gjør jo værre Grimasser, end din gale Søstersøn, naar han legede Satan med os i Skolen. - Han er nu sagtens gaaet Fanden i Vold, og du ligger nok paa Reisen til ham. Det var bedre, du gik i Kirke, som jeg, end var saa arrig paa en høihellig Pintsedag - hør! nu ringer det jo sammen.«

»Ha, ha!« - loe Marthe - »gaae nu Chirurger ogsaa i Kirke? og det er dog ikke Confirmations-Søndag; men maaskee kan der alligevel være smukke Jomfruer at pynte sig for.«

»Gaa din Vei, Marthe! - du seer ret ond ud idag« - sagde Valman alvorlig - »men, hør dog! naar faaer jeg det Hoved, du har lovet mig?«

»Imorgen« - svarede Marthe - »men herefter kan I fine Herrer see hvem der skaffer Jer pene Hoveder og Rade! Jeg reiser med min Søstersøn herfra« - tilføiede hun stolt - »han er bleven en stor Mand han reiser om, som Professor i Mirakelkonsten - hans Navn staaer med røde Bogstaver paa Gadehjørnet. Det er noget Andet, end en lumpen Candidat, der knap kan betale de Klæder, han stadser med, og bliver bleg om Næsen, naar jeg skraber Kjødet af en kopt Mand og drikker hans Skaal i en Midnatssnaps.« - Dermed var hun ude af Døren.

Valmans overgivne Lune var forbi. Hans Værelse syntes ham en Hexehule, hvor han kun hørte gispende Dødssuk omkring sig. Han forekom sig selv som en letsindig Galning, der dandsede i en Gravhvælving, medens magre Dødninge udstrakte deres spidse Knokkelfingre efter ham. Det var hans Vane at give sine Tanker lydelige Ord, naar han var ene, og det var sagt ham, at det var et sikkert Tegn paa, han skulde blive gammel. Derfor var det maaskee ogsaa, han uvilkaarlig pleiede denne Gammelmands-Vane hos sig. »Jeg duer dog ikke til Anatom« - sagde han mismodig - »jeg overvinder dog aldrig min barnagtige Væmmelse og Rædsel for Afgrunden i Naturens Inderste. Denne gamle Kjærling gjør mig til Skamme. Hun staaer ene om Natten ved Gadaverkjleden og skraber Fingre og Been med Sang 169 og Latter, medens jeg faaer ondt ved enhver Obduction. Nu bort fra disse Beenrader idag! Det er Helligdag -jeg vil i Kirke!«

Paa Veien til Kirken glemte han reent alle mismodige Skrupler; han huskede heller ikke paa, at han var pyntet og vilde spille en rask Cavalleerrolle, men gik stille og glædede sig over den herlige Foraarsluft, som han selv i Staden syntes at indaande. At han gik en Omvei til Kirken, mærkede han først, da han stod udenfor den prægtige Gaard, hvor Amalias Fader, den rige Agent Falk, boede. Han saae alle Rullegardinier nedrullede og undrede sig derover, da man dog ikke kunde sove endnu og vel neppe saa tidlig kunde være reist paa Landet. Han besluttede at spørge sig for hos Portneren. Han ringede sagte og beskedent Den fornemme Portner, der paa Klangens troede at høre, det var en Betler, lod ham staae. Han tog Mod til sig og ringede stærkt. Da Portneren nu lukkede op og saae den pyntelige Herre, fortalte han ham meget høflig, at Herskabet var taget ud paa det nye Landsted ved Strandveien, tilligemed den fremmede Grev Schwalben, der om tre Dage skulde have Bryllup med Frøkenen.

Valman vidste ikke Meer af hvad han havde hørt. Han foer afsted som en Rasende og kom først til Besindelse, da han, imod Sædvane, befandt sig i en Viinkjælder, ligeoverfor Kirken, som han først havde agtet sig til.

»Brud om tre Dage!« - mumlede han - »Grevinde Amalia v. Schwalben - det klinger ganske anderledes end Madam Valmanmen hvad har jeg at bebreide hende? det var jo kun i Drøm, i magnetisk Søvn, hun gav mig hint Kys og satte denne Ring paa min Finger - Dosmer! Dosmer, som kunde bygge et heelt Livs Lykke paa en Drøm!« - Han slog sig for Panden og forlangte Viin. Han skyllede et Glas ned og blev siddende med Haanden under Kinden.

»Hvad seer jeg? - Christen Kirkelam!« - klang nu en velbekjendt Stemme i hans Øren, og han hørte med Forundring sit Øgenavn fra Skolen, idet en pudseerlig rød næset Karrikatur omfavnede ham.

»Er det muligt« - udbrød Valman - »Du er virkelig her, Mathis Galgefugl! - og er hverken hængt endnu eller druknet i Brænde viin!« -

»Fy, Kammerat!« - sagde Mathis, - »man hænger ikke engang Tyve meer, end sige magiske Kunstnere, som kun stjæle Forstanden fra dem, der alt ere gale af for megen Klogskab. Tro heller ikke, jeg drikker Brænde viin meer! det var kun i min uskyldige Barndom. Nu er 170 jeg kommen til bedre Forstand og drikker Viin, med en lille Forstærkning af Mirakel-Essents. Det fornøier mig ellers« - vedblev han

- »at du heller intet Hængehoved er længer, men holder din Andagt i dette gode Kapel, og ikke blandt de gamle Kjærlinger derovre.«

»Det var ogsaa kun i min uskyldige Barndom« - sagde Valman og loe med et smerteligt Træk - »at jeg var et stille, fromt Kirkelam. -Nu er jeg bleven en Hospitalsulv. Nu vil jeg dog ogsaa engang høre Orgelet med Glasset i Haanden her fra Viinkippen. Din Skaal, gale Mathis! - I vor Skolegang sang jeg tidt med Taarer i Øinene for Liig, medens du sang en liderlig Vise paa Psalmetonen. Nu maa jeg have lært at skære min egen Fader op, om det skulde være, og synge en Drikkevisе dertil. Jeg er bleven en lystig Practicus, som du seer. Fortæl mig nu hvad der er blevet af dig! Du seer jo ud som en udenlandsk Gjøgler.«

»Respekt for Konsten, Kammerat! - jeg har ikke løbet Verden igjennem for Ingenting. Mens du har raget i stinkende Aadsler, har jeg gennemforsket Naturens ædlere Dybheder. Har du ikke seet min røde Placat paa Hjørnet - saa læs den der! og lær hvorledes du med Værdighed bør titulere din lærde Ven, Professor Mathias Franzenius.« Med disse Ord trak han en stor Placat frem, hvori han, med den høje Øvrigheds Tilladelse, indbød et oplyst fordomsfrit Publicum til sit naturmagiske *Camera obscura*, med Opregnelse af alle de Hoffer og Fyrster, han ved sine mesterlige magiske Konster havde forbauset, og med den skrydende Underskrift: *Mathias Franzenius, Doctor Physiologiæ & Professor extraordinarius Magiæ naturalis & supranaturalis.*«

»Og med denne selvgjorte Titel vover du at lade dig see her offentlig?« - spurgte Valman. - »Den første bedste Aagerkarl vil jo kjende den gale Mathis Frantsens Næse i den anden Ende af Gaden og kaste dig i Slutteriet inden Aften.«

»Et andet Værelse, *Garçon!* Frokost og den bedste Johannisberger!«

- raabte nu Mathis med fornem Mine til Opvarteren, der just nærmede sig, medens flere Viinhuusgjester traadte ind.

Saasnart de gjenfundne Skolekammerater vare alene, vendte Mathis sig et Øieblik tilsiden og fremtraadte nu ganske ukjendelig for den forbausede Valman, med et gammelt gennemfuret Ansigt, og idet han kastede en stor klingende Pung paa Bordet, sagde han med aldeles forandret Stemme: »hvilken Djævel kjender nu Mathis Frantsen, og hvem vil kaste den rige *Dr. Franzenius* i Slutteriet?«

171

»Kan du hexe?« - spurgte Valman - »eller gik der et halvt Aarhundrede over dit Ansigt i en Minut?«

»En Smule Mimik, min Bro'er, intet Andet! - Har du glemt mine 36 Ansigter, hvormed jeg selv fik vor pedantiske Conector til at lee?« - Nu gjorde han dem allesammen, og Valman maatte lee, enten han vilde eller ei.

»Men den Rigdom, du brammer med, Mathis! paa hvad Maade er du kommen dertil?«

»Derfor priser jeg min Konst Man maa gribe rask ind i Livet, Kammerat, see det er Tingen! - forstaa mig ret! - jeg mener just ikke plumpt og ligefrem med lange Fingre. - Nei, sine Talenter maa man gjøre gjældende, min Bro'er! Den, der kjender sine Folk, veed altid at kaste den Krog ud, som fanger Guldfisk. Men siig mig nu kort og godt: hvad fattes dig, Christen Valman? for du er en slet Comediant, hvis du troer at bilde mig ind, det er Alvor med din Lystighed. Den ægte Humor har du aldrig kjendt; men jeg har dog altid havt det Haab om dig, at der med Tiden kunde blive en ganske respectabel Nar af dig.«

»En miserabel Nar er der blevet af mig. Jeg har for Alvor forelsket mig - har du hørt galere? - og i en Pige, som om tre Dage ægter en Greve og giver Chirurgen en god Dag, trods et hjerteligt Kys og denne Ring!« Han betroede nu sin gamle Skolekammerat hele hans lille Eventyr med den smukke Grossererdatter og den Lykke, han troede at have gjort, som Magnetiseur - men hvorledes han nu idag var falden ned fra sin syvende Himmel ved tre Ord af en Portner.

»Ja saa! du har villet magnetisere dig en kjøn og rig Kone til« - udbrød Mathis og klappede ham paa Skulderen - »Bravo! Kammerat! godt begyndt! - der kan blive Noget af dig! - Den Konst har jeg ogsaa praktiseret, men uden saa grundige Hensigter.«

»Hint Forhold kom afsig selv, uden nogen Plan og Hensigt« - forsikkrede Valman. - »Hun er sig neppe selv bevidst, hvad hun kun i somnambul Tilstand gav mig dette Pant paa.« Han betragtede sin Ring og faldt i

dybe Tanker.

»Jeg lykønsker dig, min Bro'er!« - begyndte Mathis med en halv ironisk, halv høitidelig Mine og fyldte hans Glas med den blinkende Johannisberger, medens han ubemærket hældede nogle Draaber dertil af en lille Flaske, han bar i Vestelommen - »Du er jo saaledes forlovet paa den allerinteressanteste Maade, mere med en yndig 172 drømmende Sjæl, end med et crast Stykke Pigebarn af Kjød og Blod, som ligefrem veed hvad hun gjør. Denne halve Ubevidsthed paa den ene Side gjør et saadant Forhold høist piquant. Det er det Umiddelbare, det Geniale deri, og det maa du holde fast ved! derved kan du opsvinge dig i en reen aandelig Sphære, hvori din Kjærlighedslykke er uafhængig af alle timelige Tilfældigheder. Lystig, min Ven! tøm dit Glas! hun skal leve, din somnambule Skjønne! - hun skal leve *for* dig og *i* dig og *med* dig, om hun saa gifter sig med hundrede Grever! - Du kan da som en fri Fugl flyve med mig gennem Verden - vi skal gjøre en mageløs Lykke sammen! En Ven som dig trænger jeg netop til en Læge med Fantasi, og som har forsøgt sig i Magnetismen. Drik! siger jeg - drik! og du vil forstaae mig! Jeg kjender nu dit Standpunkt; jeg kunde misunde dig, hvis du ikke var min allerbedste Ven - dog du hænger med Hovedet - den rette Høide har du kun ikke naaet endnu; men til den skal du snart opsvinge dig med ætheriske Vinger! Jeg vidste det nok« - vedblev han - »din egentlige Existents er contemplativ, ideal - du har, som jeg, ved et dybere Studium af Menneskenaturens Nat-Side, lært at adskille Blendværk fra Sandhed - kun eet Skridt videre! og du staaer ved Kilden til al Skjønhed og Sandhed

- og kan selv realisere dine skjønneste Ideer ved Aandens egen potenserede Kraft, uden andet Medium, end det aandigste af alle, hvori Naturens virksomste Elementaander skjule sig i det ætheriske Fluidum, indtil de i Rapport med din intuitive Sjæl optræde i levende Gestalter og give dig virkeligt, hvad der før kun var Skuffelse og Skin.« Under denne Tale klinkede han med Valman og fyldte hans tømte Glas paany. »Nu, din Gudindes Skaal, min Ven!« - vedblev han og klinkede atter med Valman, der ligesom sad hensjunken i Drømme og mekanisk satte Glasset til Læberne. - »Drik ud!« - vedblev Mathis - »Om tre Dage ægter hun en Greve, siger du jo - du kunde ligesaagodt sige: om hundrede Aar. Hvad er Tid i Ideernes Rige? Hvo kan desuden maale den paa den frie Flugt fra den ene Verden til den anden? Hvo veed, om Brudgommen ikke vaagner hundrede Aar ældre imorgen og favner en gammel rynket Hex istedetfor den unge smukke Brud?« -

»Nu vel da!« - raabte Valman og sprang op med blussende Kinder

- »lad os da være gale engang igjen, siden du endelig vil have det! Hvad var det, du sagde mig om Elementaander? Meningen af al det Galimathias var vel sagtens, at man skulde drikke sig lystig -«

173

»Gale-Mathias kan du kalde mig selv, om du vil -jeg haaber virkelig at være hvad den crasse Verdensforstand kalder gal; men hør nu! Er din Sands sløv for Naturens Mysterier? siger du med den aandelige Pøbel, at Viin kun er Saften af Druer og dens hellige Begeistring kun en Ruus? - siger du, at Spiritus, selv Naphtaens og Ætherens, kun er en chemisk Luftart men ingen levende Aand? -Jeg veed det bedre! -jeg gaaer med en mægtig levende Aand i min Vestelomme; jeg er dens Herre og Mester; med en Haand vending kan jeg byde den fare frem og give os Vinger - med et Vink kan jeg byde den aabne os en ny fortryllet Verden. - Den magiske Konst skal leve! Mesmerismen skal leve og Ætherens Aand fremfor Alt! Den har opløftet mig Naturens trivielle Hverdagsslør og gjort mig til Aandernes Herre, som Salomon og den herlige Faust«

»Evindelige Gjæk!« - raabte Valman og klinkede med ham - »din naragtige Alvor gjør mig lystig igjen. Ja, jeg troer, du har Ret - du er en magisk Konstner« - vedblev han og svimlede, idet han satte det tømte Glas fra sig - »kan du gjøre Mirakler, saa gjør det, i alle Engles eller Djævles Navn! - sæt mig ind i den Himmel jeg savner - og jeg giver Verden en god Dag med alle dens Grever og lykkelige Elskere -jeg følger dig som en fri Fugl gennem Verden!«

»Vel, det er et Ord! kom med dit Glas, saa vil jeg see hvad jeg kan gjøre!« Nu tog han Valmans Glas, fyldte det paany og hældede nogle Draaber deri af den lille Flaske. Derpaa satte han det paa Bordet og gjorde saa mange underlige Tegn og Grimasser derover, at Valman maatte udbryde i en høi Latter, som dog næsten gik over til Forfærdelse, da Mathis i den høieste Anspændelse syntes reent at være gaaet fra Forstanden. Han taledede ned i Glasset ligesom det var fuldt af levende Væsner. »Adlyder mig!« - raabte han og truede med vilde bydende Miner - »adlyder eders Herre og Mester! eller jeg kaster Jer i brændende Luer! Forlyster det Øie, som seer Jer! opfylder den Sjæl, som indaander Eder! skjenker ham Alt, hvad hans Hjerte attraaer! og vi flyve sammen til de lyksalige Øer!«

»Hvad gjør du, Menneske! er du rasende?« - udbrød Valman - »vil du gjøre mig gal med dine Koglerier!«

»Har du Øine at see med, saa see nu! - har du Kraft og Mod til at nyde, saa nyd og svælg i den Glædesstrøm, som opvælder for dig af Naturens dybeste Kilde!« - Med disse Ord satte Mathis Glasset for 174 den forbausede Valman; derpaa nedsvælgede han selv hastig et fuldt Glas Viin og sank ligesom afkræftet ned paa en Stol.

Valman havde reist sig heftig; han stod nu med begge Hænder fast stemmede mod Bordet og stirrede ned i det Glas, der stod for ham. Han saae en besynderlig Brusen og Gjæren deri, og af Boblerne opsteg en høist behagelig Duft, som han indaandede. - Han vedblev at stirre ned i Glasset, og det var ham, som han saae ned i en svimlende dyb Brønd, hvori hans eget Billede allerdybest kom tilsyne, som i et Speil; men nu opdukkede der et andet Billede - det var Amalias - dog det var ikke hendes Speilbillede - det var hende selv - hun sad stille slumrende i en Løvhytte, og han stod ved hendes Side. Kammen var falden af hendes Haar, og de yndige Lokker nedrullede over Hals og Barm - hun syntes indslumret ved sit Toiletspeil, ifærd med sin Paaklædning, og hvad han før tog for Vandet i Brønden, var Toiletspeilet, der var faldet om og laae paa Gulvet; det var heller ingen Løvhytte meer, men en Pavillon - grønne Vedbendranker snoede sig om de smagfulde Søiler, og gjennem den halvaabnede Dør saae man ud i en nydelig Have. Hun gjorde en Bevægelse som for at tildække sin Hals, og Valman traadte undseelig tilbage. »Om Forladelse, Frøken Falk!« - stammede han og bukkede for Glasset - »Havedøren stod paaklem, og jeg var saa dristig at gaae herind uden Tilladelse. Tilgiv mig for min Kjærligheds Skyld!« - vedblev han - »jeg gaaer strax - kun deres Billede hist i Bækken maa jeg medtage - det er hverken nogen Brønd eller deres sædvanlige Toiletspeil - det er Livets evige Kilde selv - nu seer jeg det - o! du stille herlige Væld!« - hviskede han - »bær hendes Billede til mine Læber! - sluk den Tørst, som fortærer mig! - hensmelt i min Sjæl, du salige Væsen! og du skal evig staae for mit Øie og aldrig meer udslettes af mit Hjerte!« - Under denne forvirrede Tale knælede han for Bordet, satte sine Læber til Glasset og udtømte det i svimlende Henrykkelse. Glasset faldt klirrende om paa Bordet og søndersloges. Valman saae sig forundret om - »Hvor er jeg?« - udbrød han og tumlede op fra Gulvet - »hvor blev hun af? ak! hun slumrede jo og saae mig ikke - dog jo, hun smilte til mig med de lukkede Øine - og hendes Sjæl har jeg inddrucket med hendes Billede.« - Nu fik han først Øie paa Mathis, som havde reist sig af Stolen og betragtede ham med et triumferende Nik. - »Kom, min troe Ven! - min Achates, min Pylades, min Nisus og Euryalus! min David og Jonathan!« - raabte Valman svinglende - »kom, 175 du min Barndoms underfulde Genius! og hjælp mig at opsøge min Kjærligheds Engel!« - Med disse Ord omfavnede han den rød næsede Mathis Frantsen, der nu skyndte sig at betale Viinhuusdrenge og gik, med sin svimlende Ven under Armen, ud paa Gaden. Der paatog Mathis sig et af sine ukjendeligste Ansigter og istemte nu med de mest overdrevne Lovtaler sin begeistrede Vens Berømmelser over den skønne Amalia.

»Hvad?« - raabte Valman og blev pludselig skinsyg - »forræderske Ven! du saae hende? dine frække Øine vovede at beskue Uskyldigheden paa det hellige Sted, hvor selv Himlens Engle vare for urene til at skimte hende! Den Dumdristighed skal koste dit Liv - træk, træk, Forræder! eller du er Dødsens!«

»Husk paa, vi gaae paa Gaden, min Bro'er!« - hviskede Mathis - »Vi har desuden ingen Kaarder ved Haanden. Det var unegtelig lidt uforskammet af mig, at jeg vovede at see paa hende - men du yttrede din Henrykkelse saa høit, at jeg endelig maatte see om den var grundet.«

»Træk, træk, Kujon! eller jeg fugtler dig med den flade Klinge« - vedblev Valman hidsig; han trak sin Stok ud gjennem sin venstre Haand, som en Kaarde, og stillede sig i en angribende Fegterstilling.

»Du skal faae Satisfaction, min Ven! men ikke her« - sagde Mathis beroligende og klappede ham paa Skulderen - »Du maa jo ogsaa først have din Kaarde sleben - den er saa stump som en Sukkerrørs-Stok. Lad os nu heller drage til Felts mod din grevelige Medbeiler og tage et Par Leieheste til et ridderligt Eventyr! hvad gjælder det? jeg kjender den Karl - jeg jager ham af Marken for dig med tre Ord paa en Papirslap, hvis det er ham, jeg mener« - med disse Ord trak han ham bort med sig. Folk kom nu just fra Kirke, og Nogle saae forundrede paa den unge, pyntede, halv berusede Valman og hans pudseerlige Ledsager med den afstikkende Gjøglerdragt.

»Det er den fremmede Taskenspiller, som kan ryste Ducater ud af alle Ærmer og gjøre Folk gale med Dunst« - sagde en gammel Borgermand - »den Hans Qvast skulde Pokker ikke have Lov til at trække Penge ud af Landet med sine Hocuspocus!«

Paa Agent Falks nye Lyststed ved Strandveien sad imidlertid den lille tørre Agent ved Frokostbordet med den fremmede saakaldte Grev v.

176

Schwalben, medens Frøken Amalia holdt sit Toilet i Havepavillonen. I et Sprog, der var en Blanding af slet Dansk og galt Tydsk, og med de stærkeste theatralske Armbevægelser beskrev den besynderlig udmaiede Greve sine Godser i Tydskland. Efter en lang Indledning foreslog han Agenten, mod Pant i hans Godsintrader og mod meget høie Renter, at skaffe ham et contant Laan strax af nogle Tusind Daler. Agenten gjorde store Øine, dog uden at afbryde sin Forretning med at pille et stegt Honsebeen.

Greven fremtog et Ark stemplet Papir, hvorpaa en Panteforskrivning lovformelig var affattet, dog med Summen og Navnene *in blanco*; men Godserne vare nævnte, med en nøiagtig statistisk Beregning af deres aarlige betydelige Indtægt efter Middeltallet af de sidste Aars Indtægter saavel af Viinbjerger, som af Bøndergods og Fiskerier, Steenbrud, Skove og Kulminer.

»Meget godt, Hr. Greve!« - sagde Agenten og saae i Documentet - »Prægtige Godser!« - vedblev han og

nikkede - »Hohenstein, det kjender jeg godt fra min Rhinreise; det ligger ved Schwalbach, ikke sandt? - jeg har selv seet Ruinen af den gamle Ridderborg - dersom Godset svarer til Ruinen, maa det være anseeligt - hm! og *Adolphseck!* lad see! den Ruin kjender jeg jo ogsaa - den er berømt af Adolph af Nassau, han der var tydsk Keiser i det 13de Aarhundrede - i Sandhed en høist romantisk Besiddelse - og hvad seer jeg? *Sonnenberg* - der var jeg jo ogsaa - i Nærheden af Wiesbaden, ikke sandt? - det er ogsaa en af de herligste Ruiner. Det maa jeg tilstaae, Hr. Greven er rig paa interessante Middelalders-Erindringer. Jeg læste dog ikke feil? -der skal maaskee ikke staae *Sonnenberg* men *Sonnenstein* - det kjender jeg ogsaa - det er en høist fortræffelig Daareanstalt. For Laanet vil der Intet være iveien« - tilføiede han med et høfligt Smil - »saasnt jeg har Hr. Grevens Adkomstbeviser for alle disse mærkelige Besiddelser.«

Med synlig Forlegenhed reiste Greven sig og saae ud af Vinduet -han vendte sig pludselig med en fornærmet Mine og sagde i fornem Tone: »Jeg vil ikke haabe, Hr. Agenten anseer mig for en Eventyrer eller Vindmager! - først med næste Post venter jeg de Documenter, hvorpaa min eventuelle Forskrivning støtter sig - De agter dog ikke at fornærme en Adelsmand - en Mand af Ære, med en Mistillid, som i langt høiere Grad vilde krænke mig, end selv det alleruheldigste Arrangement af denne ubetydelige Pengesag?«

177

»Prægtige Godser, Hr. Greve!« - gjentog Agenten og pillede rolig fort paa sit Hønsbeben, medens han atter saae i Documentet - »som sagt, der vil aldeles Intet være til Hinder, saasnt Posten har bragt de fornødne Beviisligheder for deres Adkomst til Ruinerne eller Daareanstalten. Apropos, om Hindringer og Opsættelse! Efter hvad min Datter har betroet mig imorges, maa jeg bede Hr. Greven om en Opsættelse af dette noget hovedkuldts Bryllup! Jeg havde, sandt at sige, forglemmt en lille Bi-Omstændighed, som min Datter huskede mig paa - hendes Samtykke nemlig. Det pleier jeg rigtignok aldrig at spørge om ved Forretninger; men hun har virkelig nogen Ret: ved denne Leilighed kommer hendes Mening paa en Maade i Betragtning.«

»Hvorledes!« - udrød Greven - »har Frøkenen ikke selv i deres Paahør sagt mig, at hendes Faders Villie var hendes!« -

»Det var kun saadan en pen Talemaade, Hr. Greve! hvormed hun vilde snoe sig fra det, til hun fik talt af Hjertet med mig under fire Øine. Og det har der først været Tid til idag. Kun paa de store Helligdage har jeg ingen Contoirforretninger.«

»Jeg mærker nok, Hr. Agent« - sagde Greven heftig og gjorde en fortvivlet Armbevægelse - »jeg maa være skammelig miskjendt her -jeg maa være stillet i et falsk Lys« - her blev han afbrudt af en Tjener, som bragte ham en lille forseglede Billet, en ridende Herre nylig havde afleveret. Han læste den med synlig Urolighed. »Undskyld mig, Hr. Agent! - en vigtig Sag kalder mig pludselig herfra - men jeg skal udbede mig en Forklaring - jeg skal vide at retfærdiggjøre mig - det er en Æressag, min Herre!« - Under denne afbrudte Tale var han ude af Døren, og kort efter red han i Fiirspring ind mod Staden, med Ansigtet næsten tilhyllet af sin Kappe.

»Hun havde dog Ret! - en ægte Hans Qvast - en Karl, som Politiet skulde have Fingre i« - mumlede Agenten og blev rolig ved sin Frokost - »havde jeg nu ikke siddet saa godt her - skulde jeg, sandt for Herren, ladet ham arrestere paa Stedet - og saa ærkedum anseer han mig for! - contant Laan idag mod Sikkerhed, der ventes med næste Post - og bestaaer i Ruiner - prægtigt! -jeg skal dog see efter, hvem der virkelig eier Godserne! - havde jeg just ikke gjort den Rhinreise, havde jeg rigtignok Pokker ikke kjendt de gamle Røverreder - haha - curiøst nok!« -

Amalia traadte nu ind. »Fader!« - sagde hun glad og klappede i 178 Hænderne - »Du har mærket hvad han er for en utaaelig Gjæk og har givet ham Afsked« -

»Kan nok være, min Datter! dog, at han gjør lidt Spræld med sin Slængkappe og de uægte Diamanter - det kunde være ligemeget - at han stjæler en Replik af en Tragedie eller en Stump af en Roman, naar han taler begeistret, det er en meget uskyldig Sag - at han gesticulerer dertil, som den, der præker i en Juleleg, det rager mig heller ikke - at han endelig er et godt Bumb over de Fyrretyve, skjøndt han kun vil være 30 Aar gammel, det er en Feilregning uden Betydenhed i Contractforhold - see, det kunde Altsammen passere; men at hans store Godser ligger i Maanen og har kun Navn efter lutter gamle tydske Røverborge, som ligger i Gruus i mange hundrede Aar, og hvis rette Godsbesiddere man vist kan finde i enhver Reisehaandbog - see! det er en utilgivelig Feil ved ham - og du har Ret, du har nu din Frihed!«

»Fortræffeligt! -jeg har min Frihed og kan nu ægte hvem jeg vil.«

»Det har jeg just ikke sagt - men siig mig, hvad synes dig om Lyststedet?«

»Det er herligt! Haven er isærdeleshed nydelig - i Pavillonen kan man ved høilys Dag drømme de deiligste Drømme!«

»Hvad bryder jeg mig om hvordan man kan drømme her? - har du beseet Kjælder og Spiiskammer? mener jeg - er Kjøkkenet efter dit Ønske?«

»Det hele Huus er et Feeslot, lille Fader! allerhelst naar jeg nu aldrig mere seer den taabelige Greve her og min fortræffelige Fader aldrig vil tale til mig om Bryllup med nogen Anden - end ham, du veed nok!«

»Er du fra Forstanden, Barn! - har du reent glemt din brave solide Fætter, som du dog jo holdt saa inderlig af inden du fik den tossede Nervesygdom og skulde cureres paa Tydsk? - Vil du nu giftes med en Drøm, en fix Idee? - Andet er han ikke, denne Hr. Magnet-Doctor, indtil han beviser mig, han har det, han kan leve af, og det skal jeg bevise dig. Den, der Intet har at leve af, *kan* jo ikke leve - og Den, der ikke *kan* leve, *lever* jo ikke - og Den, der ikke lever, er jo ikke til uden i Indbildningen og er altsaa kun en Drøm eller fix Idee. Seer du, min Datter! jeg har ikke glemt min Logik.«

»See, lille Fader!« - udbrød Amalia, idet hun saae ud af Vinduet og 179 hilsede - »der rider han nu forbi tredie Gang og hilser anden Gang. Var det nu en Drøm eller fix Idee, *der* red forbi paa den brune Hest? - Nei, Fader! du er virkelig meget mere fantastisk end jeg.«

Agenten stangede sine Tænder og greb en Avis. »Nu tænker du vel snart paa Middagsmaden, Barn!« - sagde han ligegyldig - »og seer ikke efter Torbæksrytterne! - Den Doctor-Amanuensis, med samt hans magnetiske Fixfaxcricr, vil jeg aldrig meer høre nævne!« - Nu var Agenten i sit strenge Lune, og Amalia skyndte sig til Køkkenet.

I Bellevy steg ved Middagstid et Par lystige Ryttere af; det var Valman og hans eventyrlige Skolekammerat. De lode sig føre op paa Salen med den herlige Udsigt over Sundet, hvor de tændte deres Cigarer, forlangte Viin strax og bestilte et Middagsmaaltid. Formiddagsrusen syntes noget fordunstet; men Valman var overstadig lykkelig. »Engel fra Himlen!« - sagde han inderlig bevæget og omfavnede sin rød næsede Ven - »du er en Mirakelmand! du har holdt Ord - men jeg veed endnu ikke, om jeg vaager eller drømmer. Den forhexede Greve flygtede for mig som et jaget Vildt, og medens du forfulgte ham, fik jeg to velsignede Hilsener. Siden jeg traf dig, er jeg bleven en Helt, en fri mægtig Aand. Jeg frier bestemt idag formelig til hende. Eet kun mangler mig endnu - Rigdom - umaadelig Rigdom - en Fortunatuspung!«

»Ikke Andet? min Bro'er!« - sagde Mathis og loc, medens han fremtog en lille sort Stav og slog en Kreds om ham i Luften - »har du glemt din Epictet? Den Vise er rig - den Vise er Konge - men Viisdommen - føier jeg til - er Liv - og Livet, min Bro'er, det oprindelige - det paradisiske - det ætheriske Liv - det lever, det sprudler, det bruser i den ætheriske Strøm i vort Inderste og i det tilsvarende Elementaands-Fluidurn i Naturen. See! der kommer alt den guddommelige Nymfe, der paa dette Sted aabner os Livskilden!« - Opvarningspigen kom just ind og satte en Flaske Viin og et Par Glas paa Bordet. -»See!« - vedblev Mathis - »her har jeg den mægtige Ætheraand, der sætter den ydre Naturs Livskilde i psykisk Forbindelse med vor inderste guddommelige Natur!« - Han havde fremtaget den lille Flaske af sin Vestelomme og heldede nogle Draaber deraf i Glassene, som 180 han fyldte med Viin. »Nu kun et eneste Glas, Kammerat! og du skal see, du er rig - du er Konge - du er Keiser - Fortunatuspungen har du i din Haand; men du seer den kun ikke.« - De drak Glassene ud og fyldte dem paany. »Udræk nu din Haand, min Bro'er! og du skal see, jeg ryster dig saamange Ducater ud af dit Ærme, som du forlanger!«

Valman loe og udstrakte sin Haand. Mathis daskede ham paa Ærmet med den lille Stav, og det klang, som han slog paa fyldte Pengepunge. Et Øieblik efter havde Valman en lille guul Mynt i sin Haand; han vilde lukke Haanden til over den, men maatte aabne den for en ny, og saaledes vedblev der at trille Guldmynter ned i hans Haand, til han ikke længer kunde fastholde den stedse voxende Dynge, som han tildeels lod trille paa Gulvet. - »Herligt! herligt!« - udbrød han - »jeg er rig - jeg er Konge! - og nu forstaaer jeg det - den Sag er ligefrem - det er Livets - det er Kjærlighedens evige Mirakel. - Nu skal jeg aldrig meer spille Tiden med at forbinde Arme og Been, med at give de jammerlige Mennesker Brækpulver og Laxativer - nu kan jeg flyve hen over Verden som en rig og mægtig Aand - alle dens Skatte og Herligheder kan jeg gribe!« - Med disse Ord udbredte han sine Arme, som det var Vinger, med en Bevægelse, som han fløi, og rev Glas og Flaske om. »Hør!« - vedblev han - »hør, hvor Ducaterne nu klinge! - jeg ryster dem ned over den usle fattige Jord med mine Genius-Vinger! - Lad dem nu gramses dernede om de lumpne Ducater! jeg holder mig til Louisd'orerne!« - Dermed greb han de største Glasstumper paa Bordet og stak dem i sin Lomme, medens Mathis dandsede om paa Gulvet og sang.

»Kom, Herre! kom og hold Styr paa de fulde og gale Mennesker!« - raabte nu Opvarningspigen i den aabnede Dør - »de slaae alting istykker derinde.«

Verten traadte ind og begyndte at holde Huus; men Mathis traadte imod ham med en fornem Mine; han pegede paa Bordet, hvor der laae saa mange blanke Ducater - spurgte, om Middagsbordet var dækket, og forlangte Champagne. Verten bukkede nu ærbødig og aabnede Døren til Spisesalen, hvor Bordet stod dækket. De lystige Skolekammerater satte sig til Bords. Under uafbrudt Latter og Jubel blev Middagsmaaltidet fortæret, og da Champagnen var drukket, slog man Glas og Flasker ud af Vinduet og Tallerkenerne bagefter. Mathis betalte Alt med klingende Mynt. - Der laae mange Penge paa Gulvet - det var Drikkepenge til Tjenerskabet, sagde han med en 181 uforskammet Mine. De unge Herrer satte sig endelig svinglende til Hest og fore i Fiirspring bort fra Gjestgiverstedet, hvor man endnu længe saae forbausede efter dem og meente, de dog nok maatte være et Slags Prindser, der sloge sig løs som gale Svirebrødre.

Efter en halv Times vild Galloppade, nærmede de sig Agent Falks Lyststed. Valman vilde strax derind og frie til Frøkenen.

»Opsæt det heller til imorgen, Kammerat!« - sagde Mathis - »Den nye Aandens Kirke jeg har aabnet dig idag, betragtes jo endnu af den blinde Menneskeslægt kun som en Kippe eller Krostue. Den Tid er endnu ikke kommen, da Æther-Aandens sande livsfriske Profeter æres og ere velkomne Svigersønner i de rige Philisterhuse. Du er istand til at blive kastet paa Døren, som en gemeen Drukkenbolt, naar du nu vil vise dig for Frøkenen i din Herlighed, som det sande høiere Menneske, som den ætherisk opløftede Seierherre over Jammerlighedens Anstændighedslove. Kom, lad os ride forbi! du er altfor ophøiet, min Ven! til nu at nedlade dig til Philistrenes Døttre.«

Han greb Valmans Hest i Bidslet og fik ham med Møje forbi Lyststedet, hvor Frøkenen stod i det aabne Vindue. Hun syntes med Forundring at betragte de Forbiridendes Adfærd og svinglende Bevægelser. Hun blev pludselig bleg og traadte tilbage, medens man paa Veien kunde høre Agentens Latter og Udraab: »han har, min Sjæl! Høiden!«

»Munter! Kammerat!« - raabte nu Mathis og slap Valmans Hest ->i Gallop til Porten! Jeg maa ikke lade Publicum vente paa mig i mit magiske Lønkammer. Der skal du ogsaa see din Gudinde! Ex-Greven bandte paa, hun kom bestemt, hvor nødig han saa det.«

»Er det muligt! - men Greven eller Ex-Greven, hvem var han da egentlig?« -

»Min Amanuensis og første Machinist - en forløben Skuespiller forresten, som jeg har min Ulykke med og jager paa Døren imorgen. Han vil allevegne spille den fornemme Herre og slaae Plader paa egen Haand. Jeg advarede ham i en Billet for Politiet, og han skyndte sig til Byen, for at skifte Costume.« - De loe begge og fore bort i Fiirspring.

Dr. Franzenius's magiske Cabinet var kommet i Ry. De høie Indgangspriser og Rygtet om det høist Usædvanlige deri havde spændt 182 Nysgjærrigheden. Den rige og fornemme Verden strømmede dertil. Enhver, som allerede havde seet det, satte det over Alt, hvad man hidtil havde beundret; men hvad der var besynderligt og mest ubegribeligt ved disse Konster, var, at Beretningerne om hvad man vilde have seet og fornummet, vare aldeles forskellige, medens de Fleste med en vis Hemmelighedsfuldhed yttrede sig derom og syntes enten ikke at kunne eller ikke at ville sige, hvad det egentlig var, de saa høilig havde glædet sig ved

Om Aftenen hin første Pintsedag holdt der en lang Række Vogne uden for *Hôtel Du Nord*, hvor det magiske Cabinet var at see. Blandt de mange Mennesker, der næsten spærrede Gaden, gik der en ung stadselig Herre og syntes undertiden ligesom hovedsvimmel at støtte sig paa sin Sukkerrørsstok. Det var Valman. Han holdt Øie med enhver Herskabsvogn, der standsede ved Hotellet, og med enhver Person, der steg af. Endelig saa han en aaben Wiernervogn, hvori der sad en aldrende Herre og en ung Dame. De steg ud og gik ind i Hotellet. Det var Agenten og hans Datter. Han fulgte dem i kort Frastand med sin Billet i Haanden, for at sikkre sig en Plads i deres Nærhed

Ved Indgangen til den store Sal stod der en tilsyneladende Automat med et Voxansigt og klædt som en østerlandsk Magier; han modtog mekanisk Billetterne og stak dem i sin Lomme, medens han hvergang nikkede. Bag de døde Glasøine syntes der dog at udstirre et Par levende Øine, og de Fleste, der saa ham i Øinene, følte sig uhyggeligt tilmode derved Agenten afleverede sin og sin Datters Billetter til Dukken og gav ikke videre Agt paa dens Mekanisme, men Amalia, som havde seet den i Øinene, gav et lille Skrig fra sig, idet hun greb sin Fader fast om Armen - »Greven« - hviskede hun - »det var hans fæle Øine.«

»Ei, Ei!« - sagde Agenten høit og loe, idet han hilsede Automaten - »Skal Deres Høivelbaarenhed selv have Uleilighed at tage mod Billetterne?«

Valman, som nu ogsaa havde afleveret sin Billet, gav ikke Agt paa Automaten, men maatte skynde sig for at faae den Plads blandt Tilskuerne, som han ønskede. Det var en næsten aldeles mørk Sal, man traadte ind i. Den oplystes kun af en eneste mat Maaneskinslampe under Loftet Det lykkedes Valman at faae Plads umiddelbart bag ved den Stol, hvorpaa Frøken Falk havde taget Sæde. Han saa kun hendes Ryg og den deilige Nakke; men han hørte og kjendte hendes 183 Stemme. »Gid vi var vel herfra!« - hviskede hun til Faderen - »det afskyelige Menneske har ret forskrækket mig.«

»Amalia!« - hviskede nu Valman i sit Inderste, og han var vis paa, Ingen kunde høre det; men han saa en Sittren i den unge Piges Skikkelse, som røbede, at hun havde fornummet hans Nærhed. Ved en Vending af hendes Hoved, saa han et Glimt af hendes ene Kind. Den var bleg - og hun hældede sig tilbage mod Stoleryggen, hvorpaa han havde hvilet sin Haand.

»Giv Agt! nu begynder det!« - sagde Agenten og satte sine Briller paa Næsen. Et Tæppe rullede tilside i Baggrunden af Salen, og der hørtes en hemmelighedsfuld Musik, ligesom langt borte, medens der efterhaanden blev et deiligt Landskab synligt, som med skuffende Sandhed dukkede op af en Taage i svag

Morgendæmrings-Belysning. Hvert Øieblik blev det klarere, og man saae bestemt enhver Gjenstand; men, uden at nogen Bevægelse mærkedes, gled enhver Skikkelse bestandig over i en anden, og hvor man nylig havde seet det herligste Landskab med Bjerge og Floder, fjerne Borge og Byer, saae man snart et vildt brusende Hav, med et Skib i Havsnød, og Musiken antog samme vilde Character - det klare Daglys var forvandlet til et Uveirsmørke; man hørte det tordne langt borte og saae et Lyn slaae ned i det synkende Skib - men i samme Øieblik var Skibet en Fugl, som fløi hen over en stille Indsø i Maanelys.

Den Maade, hvorpaa disse Billeder smeltede over i hverandre, og den høie Grad af Skuffelse, hvormed enhver Beskuer inddroges deri, havde den største Overeensstemmelse med de Forvandlinger i Forestillingerne, der altid foregaae i den sædvanlige Overgang fra den vaagne Tilstand til Søvn. Tilskuerne syntes ogsaa Alle hensatte i denne halvt drømmende, men yderst behagelige Stemning. De sad stille med halvt aabnede Øine og stirrede frem for sig. Valman gik det ligeledes, og Frøken Falk syntes ikke at bemærke, at Stoleryggen, hun troede at hvile sig mod, var hans Arm.

»Prægtigt!« - mumlede Agenten og gabede, medens han satte sig i en mageligere Stilling og hvilede sit Hoved paa Skulderen af en aldrende meget fyldig Dame, der sad ved hans venstre Side. Fuglen, man saae flyve hen over den stille Indsø i det klare Maanelys, havde imidlertid forvandlet sig til en bevinget Genius med et stort Overflødhedshorn i Haanden, hvoraf en uendelig Mængde Blomster syntes at udflyve og blive til prægtige Sommerfugle - medens 184 Maanen fremtraadte heelt og blev til et besynderligt Ansigt, der hvert Øieblik forvandlede sig. Den stille Indsø var bleven til en dampende Eng, og dens Damp udbredte sig som et Taagesløv over de slumrende Tilskuere, medens Musiken gik over i de mildeste, stedse mere dæmpede Toneharmonier - og tilsidst næsten ganske forstummede. En Dødsstillehed syntes at hvile over alle Tilstedeværende; men ethvert Ansigt smilede som i den lykkeligste Drømmetilstand. Endelig aabnedes et Vindue - en frisk Luftstrøm trængte ind - Taagen forsvandt Musiken blev stærk og faldt pludselig ind med alle Instrumenter med det prægtig udførte Finale af Don Juan. - Alle Tilskuerne fore op og jubede med uendelige Bravoraab. Dr. Mathias Franzenius stod og bukkede for Publicum med et besynderligt Grin, medens Tæppet rullede ned for ham. - »Mageløst! mageløst!« hørte man Tilskuerne raabe, og nu ravede de Alle ud af Salen, som halvt Berusede.

Agenten havde faaet sin Naboerske, den corpulente Dame under Armen; først ved Udgangen af Salen mærkede han sin Feiltagelse og overlod Damen til hendes rette Ledsager, der ligeledes havde taget fejl af sin Dame. Valman tumlede med Frøken Falk under Armen ud af Hotellet. Først paa Gaden i den friske Luft kom hans Besindelse tilbage, da han havde fulgt Frøkenen og hendes Fader til deres Vogn og modtaget et Haandtryk til Afsked, som atter satte ham i den høieste Henrykkelsestilstand

I denne Stemning tumlede han ind paa en Restauration, hvor han, efter Aftale, traf sin magisk lærde Skolekammerat, Dr. Mathis, og hans Amanuensis, Hr. Exgreven, i det lystigste Drikkelag. Valman følte sig saa lykkelig, at han kunde omfavne alle Mennesker, og i Exgreven saae han nu heller ikke længer nogen farlig Medbeiler. Der blev sjunget og poculeret til Midnat. Den saakaldte ætheriske Aand, som fra denne Dags Morgen havde hensat Valman i en fortryllet Verden, vedblev saa uimodstaaelig at henrive ham i sin himmelske Hvirvel, at han derover ganske vilde have faret vild paa Jorden og aldrig fundet Veien til sin Bolig paa Hospitalet, hvis ikke Dr. Mathis og Exgreven havde taget ham under Armene og ledsaget ham til Porten. Men selv i de velbekjendte Hospitalsgange foer han vild. Det var som den smukke Frøken Falks Billede var blevet siddende fast i hans begejstrede Øine. Han saae hende bestandig for sig. Tilsidst stod han i det natlige Laboratorium, hvor Cadaver-Marthe stod ved den store Kjedel og pustede til Ilden. Hendes gustne, rynkede Ansigt var stærkt 185 oplyst af Flammen. »Fryd dig ved Livet i dine Dages Vaar!« - sang hun med skingrende Stemme og loe, medens hun trak et Menneskehoved ved Haarene op af Kjedelen og begyndte at skrabe det. Valman saae Intet af det hæslige Natmaleri; han saae kun en qvindelig Skikkelse for sig; selv deri syntes han at skimte den skønne Amalias Billede og i sin Henrykkelses-Forblindelse tumlede han i Armene paa den gruelige Liig-Kogekone og dandsede jublende med hende henad det slibrige Flisegulv ved Ilden. - Da loe Marthe endnu højere. »Deilige Amalia!« - udbød han - »saa er du endelig min! - saa bøier du dit yndige Ansigt om til mig og rækker mig dine himmelske Læber til det Kys, der for evig skal besegle vor Pagt!« - med disse Ord greb han Cadaver-Marthe om Hovedet og trykkede hendes gustne Mund mod sine Læber; men i samme Øieblik sank han om paa Steengulvet uden Bevidsthed.

Da Valman kom til sig selv, var det Morgen. Han laae paaklædt paa sin Seng og syntes at have bortsovet et heelt Liv. Han hørte Klokkerne ringe til Høimesse ligesom forrige Dag. - Han var uvis om det, han syntes at erindre sig, var en Drøm og om det endnu var første Pintsedag, eller om han havde været beruset hele Gaarsdagen. »Nei« - raabte han glad og sprang op - »jeg har seet hende - jeg har omfavnet hende - jeg har følt hendes Læber brænde paa mine -«

Da stod Marthe i den aabnede Dør igjen, ligesom forrige Dag, og Beenradene paa Væggen raslede omkring hende i Trækvinden. »Er Brudgommen allerede paa Benene!« - sagde hun og loe - »Bruden er nu ogsaa peen - men just ikke saa hed som paa Ballet inat. See! her har jeg et Kjærlighedsbrev til Dem - og her er det smukke Hoved, jeg var ifærd med, da vi fik os det lystige Svingom ved Kjækkenilden!« Med disse Ord lagde hun et Brev paa hans Bord og tog et nylig skrabet Dødningshoved frem under sit Forklæde og satte ved Siden af det paa Bordet.

Nu erindrede Valman, som en hæslig Drøm, sin natlige Afsindighed og hvorledes han virkelig havde dandset ved et Baal og holdt et Qvindehoved mellem sine Hænder, som han troede var Amalias, men som syntes ham blev til et grueligt Hexeansigt.

»Far til Helvede, afskyelige Hex!« - raabte han og styrtede som 186 rasende ud af Døren, medens han stak Brevet ulæst i Lommen. »Ja, jeg har været beruset - umaadelig beruset« - sagde han ved sig selv, da han nogen Tid efter havde fattet sig igjen og befandt sig paa Gaden. -»Den afskyelige Mathis og hans fordømte Moster har gjort mig gal. -Men saae jeg dog ikke virkelig Amalia!« - vedblev han - »var jeg ikke bleven rig og havde Lommen fuld af Ducater?« Nu greb han i sin Lomme og fik Haanden fuld af skærende Glasstumper. Han kastede dem bort af den blødende Haand og styrtede fort uden at vide hvorhen. Det var som hans Fødder mekanisk bar ham samme Vei som forrige Dag. Han standsede ved Agent Falks tomme Gaard og udstrakte Haanden efter Klokkestrængen; men han tog den hastig tilbage fra det kolde Metal og gik videre. Han nærmede sig Kirken og aabnede nu mekanisk det Brev, han havde modtaget -

»Efter Deres Adfærd igaar« - stod der - »kan hverken jeg eller min Datter nogensinde mere ønske at see Dem.«

C.H. Falk, Agent.

Han sønderrev Brevet og skar Tænder, medens han dødbleg tumlede ned i samme Viinkjælder, hvor han forrige Dag havde truffet den lystige Skolekammerat. Han satte sig paa samme Sted som sidst og grublede over sin haabløse Tilstand, medens han med kummerlig Mine drak det lille Glas Viin, man havde sat for ham. »En ond Aand har aabnet mig et fortryllet Feeland« - mumlede han - »for at lade mig see derind og fortvivle udenfor, som en arm afsindig Drømmer.«

»Hænger du nu med Hovedet igjen, Christen Kirkelam!« - sagde en velbekendt Stemme tæt ved ham. Valman saae op - ligefor ham sad Mathis med det fulde Glas i Haanden og nikkede. De vare ene i Skjenkestuen. Valman gav sin Selvforagt og sin fortvivlede Stemning Luft i en bitter Selvanklagelse over hans Characterløshed og jammerlige Eftergiven for enhver Fristelse. Han forbandede sig selv og Mathis og den hele Verden.

»Sladder!« - sagde Mathis og fyldte hans tomme Glas - »Vil du vurdere dig selv og hele Verden med tom Hjerne og ørt Hoved, inden du har faaet Livsaanderne vakt paany ved den sande *Spiritus supranaturalis*? - Kalder du nu din Begeistring en Ruus, en Perial, en Pidsk, en Blyhat, en Donnert, en Snitser, eller hvad alle de dumme Øgenavne hedde? - forhaaner du saaledes det ædleste i din Natur? Glemmer du, 187 at det høieste Liv er en evig salig Ruus, som aldrig kan bortsoves? Husk paa Alexander den Store, min Ven! naar var han virkelig stor? Det var han kun, naar han med det bekrandsede Bæger i sin Haand gav al Verdens Konge- og Kriger-Hæder Døden og Djævelen, medens han aabnede sine Øine for Livets og Aandens store Verden i hans egen Hjerne. Der saae han Ideen og satte sit Liv til for den, som en Helt og storartet Martyr. Han drak sig ihjel som en Fyldehund, sige de Uindviede - og uindviet er ethvert Asen, der ikke har Mod til at trodse den fastende Verdens Dom, og sætte sit Liv paa Ideen, med Glasset i Haanden, som Alexander den Store.« Under denne Tale havde Mathis klinket med Valman, og de havde begge med Latter udtømt deres Glas.

»Dog, Fanden i Vold med Alexander den Store!« - vedblev Mathis

- »vi har selv lysende Heroer i vor Historie - husk paa Odin, der drak sig til Viismand og Poet! - husk paa den store nordiske Konge, der druknede i Mjødkarret! - husk paa ham - hvad hed han nu! - ham, der i svimlende Begeistring af gammelt Øl søgte Guddommen i Fjeldkløften, der lukkede sig efter ham! - og staaer vor christne Tid heri tilbage for Hedenskabet? - husk paa en Peter den Store! drak han ikke som en Svamp? - husk paa de største Genier! hvorfra hentede de deres Begeistring? hvad var en Mozart - hvad var Wessel og Evald blevet, hvis de ikke havde drukket? - og har du Religion, min Bro'er!

- er du en ægte Protestant, en rettroende Lutheraner - kan du da glemme, hvad der har fundet dybest Gjenklang i Christenheden af Alt, hvad den store Luther har sagt: Wer nicht liebt Wein, Weiber und Gesang, der bleibt eih Narr sein Lebenlang!« Dermed fyldte han Glassene paany og heldede nogle Draaber deri af den lille Flaske i Vestelommen.

»Bravo, sataniske Nar!« - sagde Valman - »du er tidlig i Aande paa denne anden hellige Pintsedag - du vil nok gjøre mig gal igjen som igaar?«

»Gal, Kammerat! lyksalig vil du sige. Har du nogensinde havt en lykkeligere Dag i hele dit usle Liv?«

»Jeg var lyksalig i mit Galskab - det er sandt - men min Lykke var Løgn og djævelsk Blendværk,« - sagde Valman med vild Bitterhed. -»Den deilige Brud jeg drømte om, blev til en rynket Hex, og min Brudesal til din gamle Mosters Hexekjækken.«

»Respect for min Moster! hun er fra idag salvet til Dronning i vort 188 nye Rige, og deri skal du være Kronprinds! Drik, Kammerat! lad dem ikke fordunste, de velgjørende Naturaander, som vil aabne dig det

lukte Paradiis paany og give dig umaadelig Rigdom og Lykke!«

»Ha! den Rigdom kjender jeg nu - dine Louisd'orer ligge i Rendestenen - de bleve til Flaskeskaar i mine blødende Fingre.«

»Jammerlige Prosaist!« - udbrød Mathis - »maaler du Ideens Værdi efter dens lumpne materielle Skikkelse i Flauhedens Øine paa fastende Hjerter? - det er den største, den eneste Synd, min Bro'er! - denne Udfalden af den ætheriske Verden. - Du er rig, min Ven! du er den lykkeligste Elsker - du er Konge - du er Keiser - du er Alt hvad du vil - kast kun et Blik herved i Livets Kilde - og du skal see det!« Med disse Ord gjorde han nogle strygende Haandbevægelser over det fyldte Glas og satte det for Valman.

»Bort!« - sagde Valman og vilde med Afsky støde det fra sig; men neppe havde han kastet et Blik i Glasset førend ligesom en uimodstaaelig Magt krummede hans Fingre derom. - »Jeg seer hende - ja, jeg seer hende!« - udbrød han og vedblev at stirre i Glasset - »det er hendes Blik - hendes Smil - det er hendes Sjæl, der dukker op og strømmer til mine Læber, for at sammensmelte med mit inderste Væsen.« Med uimodstaaelig Begjerlighed drak han nu Glasset ud til Bunden. Mathis løe og fyldte det paany. De nedsvælgede nu begge det ene Glas efter det andet, og snart vare de i samme overstadige Stemning som forrige Dag.

»Det er min Bryllupsdag!« - raabte Valman tilsidst - »Bruden venter - kom, min troe Ven! Du skal see min Lykke! vi skal følges ad i Liv og Død som Fostbrødre!« - Med disse Ord ravede han ud af Døren med Mathis under Armen. Inden de vare heelt ude af Viinhuset, bleve de nu dog fastholdte af Politiet og, trods alle Indvendinger, førte til Politikamret, som anklagede for Bedrageri med falske Guldmynter, og Mathis tillige for Anvendelse af farlige narcotiske Midler ved hans magiske Aftenforestillinger. Hans Amanuensis, som man ogsaa havde været paa Spor efter, var flygtet.

Efter et foreløbigt Forhør, som dog deres berusede Tilstand gjorde hensigtsløst, bleve de begge indtil videre satte i Varetægts-Fængsel. Næste Dag vare de imidlertid udbrudte af Fængselet og sporløst forsvundne. Paa samme Tid savnedes paa Hospitalet den gamle Gangkone Marthe, der saa fortræffelig havde forstaaet at tilberede Scheletter for de chirurgiske Candidater.

189

Tyve Aar efter hine Pintsedage blev denne smukke Foraarsfest høitideligholdt i Jægersborg Dyrehave af en Familie, hvori Navnet Christen Valman ikke var forglemt. Familien bestod af en gammel Herre og et midaldrende Ægtepar, med deres to unge smukke Døttre, tilligemed en ung Kjøbmand og en juridisk Candidat, som hørte til Husets Venner og Døttrenes vel anskrevne Tilbedere. Den gamle Herre var de to unge Pigers Bedstefader, en lille tør Mand, der gik gammeldags klædt med høie Støvleskafter udenover Beenklæderne og en fiin blaa Kjole med Spencer af samme Farve. Han bar en graa Castorhat og støttede sig til en guldknappet Spanskrørsstok. Det var den rige, nu 80aarige Agent Falk. Ægteparret var hans Svigersøn, Grosserer Knudsen, og den i sin Ungdom saa smukke Amalia Falk, der endnu, som den aldrende Fru Knudsen, havde bevaret en stor Deel af sin Skjønhed, men var paafaldende bleg. Denne Bleghed, der forresten ikke klædte hende ilde, ansaaes for Følgen af en Nervefeber, hun for 20 Aar siden havde gennemgaaet, og mulig af en magnetisk Cuur, der ved samme havde været anvendt, eller - hvad nogle Læger paastode - var hin Bleghed bevirket ved en narcotisk Dunst, hun havde indaandet i et saakaldet magisk Cabinet, som hun med sin Fader havde besøgt, og hvorefter hun havde faaet et farligt Tilbagefald til den ved Magnetismen standsede Nervefeber. Aaret derefter var hun bleven gift med sin Fætter, Christian Knudsen, som havde været hendes første Beiler og - hvad Alle troede - lykkelige Elsker, men som hun under hin Sygdom og et heelt Aar derefter syntes aldeles at have glemt. Man havde engang villet vide, at hun i hin Mellemtid havde været hemmelig forelsket i den unge Læge, der havde magnetiseret hende, men som var et udsvævende Menneske, der forfaldt til Drik og var forsvundet med en omreisende Gjøgler. At det virkelig forholdt sig saaledes, var baade hendes Fader og hendes Ægtemand bekjendt. Kun for dem havde hun aabenbaret, hvad hun selv ansaae for en ubegribelig Sindsforvildelse, medens hun dog altid med en vis Vemod og med dyb Medlidenhed tænkte paa hin unge vakkre Læge, som hun sidste Gang havde seet, da hun i en forunderlig bevæget Tilstand blev fulgt tilvogns af ham, efter hint Besøg med hendes Fader i det magiske Cabinet.

I de sidste 19 Aar havde hun, indtil for kort siden, levet et lykkeligt Familieliv. Men otte Dage før denne Pintsefest havde hun havt den store Sorg at miste sin eneste Søn. Han var hendes ældste og kjæreste 190 Barn. Han var allerede Student og over 17 Aar gammel; han var pludselig død af et Nerveslag, Dagen efter et lystigt Gilde, hvori han havde ophidset sig ved hede Vine, og hvorfra han var bleven bragt i en aldeles bevidstløs Tilstand Denne hendes eneste Søn havde allerede fra sin Fødsel haft en mærkelig Lighed med hin unge forsvundne Læge, som hun saa ofte med vemodsfuld Medynk havde tænkt paa. Efter hvad hun strax efter hans Fødsel i et sygeligt Øieblik havde ønsket, var Drengen bleven døbt med Navnet Christen Valman, hvilket man dog senere høilig havde fortrudt, da det havde gjort Opsigt og givet Anledning til Bysnak om hendes Forhold til den forløbne Magnetiseur. Det unge Menneske havde været fortrinlig begavet, men besynderlig nervesvag. Enhver Nydelse af spirituøse Drikke havde altid været ham paa det Strengeste forbudt af Lægerne; men det var kun med den største Selvovertindelse at han havde været istand til at

bekæmpe sin heftige Tilbøielighed netop i denne Retning. Hans første betydelige Overskridelse af hint Afholdenhedsbud var bleven hans Død. Saavel Faderen, som Bedstefaderen, havde trøstet sig med, at det unge Menneske, hvis han havde levet længer, dog vist enten var gaaet fra Forstanden, eller havde styrtet sig ind i en eller anden lidenskabelig Forvildelse. Der var nemlig en forunderlig Pirrelighed i hans hele Nervesystem og en Lyst til Overdrivelse i Alt, hvad han tænkte eller foretog sig, der ofte havde ængstet hans Venner. Det var Dagen efter hans Begravelse, den gamle Bedstefader havde foranstaltet denne Udflugt i den nysudsprungne Skov. Det skulde ikke være nogen munter Lysttour, men en stille Sindsforfriskelse for dem Alle.

»Saa sommervarm en Pintsetid kan jeg ikke erindre« - sagde Agenten og kom Sukker i sin The, medens han satte Tobakspiben fra sig i Græsset.

»Jo, for 20 Aar siden« - sagde Amalia og en let Farve foer over hendes hvide Kinder.

»Rigtig, da jeg havde købt Lyststedet ved Strandveien« - sagde den Gamle - »men det var dog et kedeligt Aar; du var hvert Øieblik syg - og havde jo nær gjort mig gal med dine Griller.«

»Lad os ikke tænke derpaa!« - afbrød Svigersønnen ham og bragte snart en anden Samtale i Gang.

De unge Mennesker kom nu fra en Spadseregang i Skoven og saae alle ud som en stille Lyksalighed havde blandet sig med deres Vemod, 191 medens de jagttogte den Stilhed, som passede til Familiens Sørgedragt og Forældrenes Stemning. Under en ofte standsende Underholdning gik den smukke Foraarsaften hen i det Grønne. Man kørte silde ad flere Omveie tilbage, og, ved en Feiltagelse af den noget berusede Kudsk, kom man henved Midnat forbi Assistentskirkegaarden. Faderen og Bedstefaderen mærkede det for sildigt, til at forhindre det, og bestræbte sig for at faae Amalia til at see til venstre Side, for at hun ikke skulde kjende Stedet, hvor Sønnens Grav nu stod med de friske Blomsterkrandse. Det var temmelig mørkt, og de troede, det var lykkedes at afdrage Amalias Opmærksomhed fra Kirkegaardsmuren. Hun sad taus og stille i Vognen, men da de kørte forbi den store Gitterport, havde de hørt paa hendes Suk, at hun kjendte Stedet. Hvad der havde vakt hendes Opmærksomhed, var Glimtet ligesom af et Lys eller en Lygte langt borte paa Kirkegaarden. Neppe vare de komne forbi Gitterporten, førend hun forlangte, der skulde standses. Kirkegaardsporten stod paa Klem - paastod hun - der var Mennesker tilstede, og hun vilde see, om det ikke var Nogen, der tog Blomsterne fra Graven. Det var just en Uskik, hvorover der i den sidste Tid ofte havde været klaget. Efter mange Forestillinger mod dette Indfald, sprang hendes Mand alene ud af Vognen og befalede Kudsken at kjøre til: han skulde snart indhente dem tilfods - han vilde kun gjøre Graveren opmærksom paa Lyset derinde og spørge ham om hvad det havde at betyde.

Vognen rullede nu afsted og den stærke, noget heftige Mand gik med hastige Skridt hen mod Graverens Bolig. Han fandt imidlertid alle Døre lukkede og alle Lys slukte. Han besluttede da selv at undersøge Sagen. Kirkegaardsporten fandt han ganske rigtig paa Klem, og han skimtede endnu Lyset langt borte mellem Træerne. Uden Betænkelighed styrede han sin Gang derefter og standsede endelig i Nærheden af det Sted paa Kirkegaarden, hvor han Dagen tilforn med dyb Rørelse havde staaet ved sin Søns aabne Grav og seet Jordspaaakastelsen. Den samme Stemning greb ham nu atter, men blandede sig med den uhyggelige Forestilling, at han nu her skulde træffe Mennesker, der - for at tilegne sig nogle Blomsterpotter af ringe Værd vare frække nok til at forstyrre denne Gravens simple Prydelse. Han gik med sagte Skridt nærmere mellem de tætte Buske af Taxtræer og de nedhængende Sørgepile, hvorigjennem hist og her et hvidt Marmorment skinnede frem i det matte Stjernelys og enkelte 192 Glimt af hint Lys, som han havde fulgt, men som ofte havde bevæget sig og var forsvundet Endelig stod han under en Hængeask, hvor han ubemærket var Vidne til et Optrin, som opfyldte ham med Harm og Rædsel.

Ved en aaben Grav stod en lille smudsig og pjaltet Mand, med et ildrødt gjennemfuret Ansigt, som omflagredes af nogle Totter sortegraat Haar, og med en Blendlygte i Haanden, medens en steengammel Qvinde, ligeledes i den smudsigste Pjalteklædning og med et fuldkomment Hexeansigt, var ifærd med at afklæde et Liig, der laae ved Siden af en sønderbrudt Kiste. I nogen Frastand stod en høi aldrende Mand med en Spade i Haanden og drak af en lille blaa Flaske, medens han med hæs Stemme nynnede nogle Vers af en lystig Drikkevis.

»Rap dig, Marthe!« - sagde Manden med Lygten - »det pusler i Buskene synes mig. - Er det levende Mennesker, komme vi sagtens kun i Rasphuset - og det var dog en Forsørgelse paa en Maade; men er det de Døde, der vil have deres Lagener tilbage, slippe vi ikke saa nemt - Det var Ret, Christen Kirkelam! syng nu som jeg sang for Liig i vor Skolegang! det kan behøves ved dette Hundeliv. Drik dog ikke meer, end du kan rende, hvis Nogen kommer! En Opstandelsesmand svirer kun om Dagen.«

»Er I snart færdige, I Sataner!« - sagde Manden med Spaden - »Hvad er det for en Stakkel, I nu har fat paa?«

»En smuk Ungkarl« - svarede Kjærlingen - »han har lyse Haar, som du, da du stod for Speilet og gjorde Vind i din Brudgomskjole. Seer jeg ret, saa ligner han dig paa en Prik. Der er Plade paa Kistelaaget, Mathis! -

bræk den af, hvis den duer noget! - staaer der Noget at læse?»

Manden med Lygten lod dens Lys falde paa et sønderbrudt Liigkistelaag. »Tin« - mumlede han - »forsølv et Tin - det er ikke Umagen værdt at bryde af - men hvad seer jeg: *Christen Valman* staaer der - ja, paa min Sjæl, Christen Valman - det er dig, Kammerat! - det er din Ungdomsskikkelse, man har begravet - haha - det er i sin Orden! død har du jo været længe nok - den unge smukke Christen Valman er jo for længe siden gaaet i Hundene.«

»Er I gale!« - raabte Manden med Spaden og foer hen imod Liget som han betragtede ved Lygtelyset - derpaa styrtede han sig henover det med et Skrig.

193

»Fordømte Djævl! plyndre I de Døde? - plyndre I min Søn!« - lød nu en kraftig Røst tæt ved dem, og den forfærdede Fader traadte frem. - I samme Øieblik var Blendlygten bleven usynlig, og Manden, som bar den, var forsvunden. - Med et hæsligt Skrig flygtede ogsaa den gruelige Kvinde; men i Stjernelyset saae Faderen sin Søns Liig ligge nøgent og udplyndret ved den sønderbrudte Liigkiste. - Et halvberuset Menneske i den usleste Betledragt laae hulkende over Liget og syntes i Afsindighed at tale til det.

»Er du virkelig Christen Valman?« - hviskede den Berusede - »er du min døde Ungdom og Kjærlighed? - skulde jeg her samles med dig igjen! - ak, Amalia! - er du nu ogsaa død og begravet?«

»Nei, hun lever - min Søns Moder lever« - sagde Faderen, der havde nærmet sig den Afsindige og ikke tvivlede paa, det jo maatte være hin forsvundne ulykkelige Valman - »kom til dig selv, Elendige! det Liig, du der har gravet op, for at plyndre - var Amalia Falks og Christian Knudsens eneste Søn, som til uværdig Erindring om dig blev døbt Christen Valman og som gik i Graven med dit Ansigt og med Giften af din Natur i sit Inderste.«

»Altsaa dog Christen Valman!« - lallede den Berusede - »altsaa dog mig selv - mit andet Jeg - min aandelige Søn - var du hans Fader i Kjødets Verden? ja saa! - men jeg var hans Fader i Aandens store Verden - og han er min! - see, der har jeg Pantet derpaa« - vedblev han og trak en Ring af sin magre Finger - »bring hende den tilbage! nu er det Ægteskab forbi! - Godnat, Papa! - hils min magnetiske Brud! - hils min Ætheraands-Elskede! - Jeg er for længe siden - gaaet i Hundene. Gud velsigne hende!« Han rakte Ringen fra sig og tumlede syngende bort mellem Gravene. Dog det var nu ingen vild Drikkeviser, han sang - men med en Stemme, der næsten klang smuk og som syntes at bæve af Graad, sang han en Psalmemelodie; det var et Brudstykke af den gamle Liigpsalme, han i sin Barndom saa tidt havde sjunget blandt Skoledrengene.

Næste Morgen fandtes der paa Assistentskirkegaarden et dødt Menneske, der saae ud som en Betler og i hvem man gjenkjendte den for 20 Aar siden forsvundne chirurgiske Candidat Valman. Paa Grosserer Knudsens Angivelse, blev der foretaget en streng Undersøgelse angaaende Liigplyndringen. En heel Bande Liigplyndrere blev opdaget og straffet; dog den berygtede *Dr. Mathis Frantsen* og hans Moster vare flygtede med et Skib til England. Der skal de nogle Aar efter 194 være blevne hængte blandt en opdaget Bande af de saakaldte Opstandelsesfolk, der skaffe Liig til Anatomerne.

Der tilberedtes en Familiefest i Grosserer Knudsens Huus ved Midsommerstid. Den ældste Datters Bryllup skulde feires og den Yngstes Forlovelse med det Samme erklæres. Hjertesagen havde allerede hemmelig været afgjort mellem de unge Mennesker paa hin stille Skovtour i Pintsen; men nu havde først enhver af de lykkelige Elskere opnaaet en Stilling, hvori der kunde tænkes paa et selvstændigt Familieliv.

Alle glædede sig til denne dobbelte Fest i Familien. Amalia smilede ogsaa med Inderlighed, naar Talen var derom og naar hun saae Glæden i de Andres Ansigter; men selv led hun stille, og hendes besynderlige Blegghed syntes at tiltage. Hendes Mand havde fordulgt hende, hvad han sidste Pintsenat havde været Vidne til paa Assistentskirkegaarden. Rygtet om de opdagede Liigplyndrere og den, som dod, gjenkjendte Candidat Valman, havde man ligeledes holdt skjult for hende. Da hun nogle Dage efter Pintsefesten besøgte sin Søns Grav, havde hun fundet den bestrøet med frisk Sand og prydet med endnu flere Blomster, end paa Begravelsesdagen. Ved Siden af den havde hun bemærket en anden, nylig opkastet Grav, der næsten ligesaa omhyggelig var prydet med Pintseliljer og andre Foraarsblomster. Den var ikke betegnet med noget Mindesmærke eller Navn, men af de Blomster, hun havde medbragt til Sønnens Grav, havde hun dog uvilkaarlig henlagt en paa den Fremmedes Grav, der i Dødens stille Land var bleven hendes kjære Christen Valmans Nabo.

Dagen før den længe forberedte Familiefest gik Amalia om i alle Værelser for at eftersee, om Alt var saa reent og pynteligt, som hun ønskede det. Hun opdagede en Plet paa en af de nylig polerede Ruder. Hun gik ind i sin Mands Værelse, for at finde en gammel Avis til at afgnide denne Plet med. Da hendes Mand en halv Time derefter kom hjem og traadte ind i sit Værelse, saae han med Forskrækkelse sin Kone ligge dødbleg og bevidstløs paa Sofaen, med en Avis ved Siden. Han greb Bladet og saae med Skræk, at det indeholdt en udførlig Beretning om hvad han havde anmeldt for Øvrigheden angaaende hint natlige Oprin og Alt, hvad der senere om denne Sag var oplyst. Nu 195 opslog Amalia sine Øine, og en Taarestrøm gav hendes Smerte

Luft. Den kjærlige Ægteemand betroede hende strax Alt, hvad han hidtil af Omhu for hende havde fordulgt. Da hun hørte, at det var Valmans Grav, hun selv, uden at kjende den, havde lagt en Blomst paa, bevægede det hende inderligt, og da hun nu betragtede den velbekjendte, længe savnede Ring, hendes Mand havde modtaget til hende, var det som om en tung Steen faldt fra hendes Hjerte.

»Det var da ingen Drøm!« - sagde hun og lagde Ringen paa Bordet - »ham har jeg virkelig givet den - han har baaret den i al sin Nød og al sin Forvildelse til hans sidste Time - han har sendt mig den tilbage, uden Had og Bitterhed - den sidste Lyd, du hørte fra hans Læber, var en from forsonende Psalmetone. Gud skee Lov! nu er Gaaden løst, som jeg i 20 Aar har grubiet paa - nu er der Fred i min Sjæl. Gud vil være ham og os Alle en forbarmende Dommer for hans evige Kjærligheds Skyld!«

Fra den Time kom den naturlige Farve tilbage paa Amalias Kinder. Det var som den Gift, hun engang havde indaadnet, nu var fordunstet. Hun var en lykkelig Hustru og Moder. Familiefesten den følgende Dag blev ikke fordunklet af nogen Skygge fra en forsvunden uhyggelig Fortid.

196

Den Fremmede

I en rig og mægtig venetiansk Patriciefamilie, hvis Navn engang har været meget bekjendt, skal der i hver Slægtrække have været en af Naturen vanheldet yngre Søn, der neppe havde Lighed med et Menneske, men snarere lignede det Slags Fostre af en bizar Fantasi, som den hedenske Folketro hensatte til Koboldernes eller Bjergnomernes Sphære. Det Vanheld, paastod man, var Betingelse for Slægtens Rigdom, Magt og hele udvortes Lykke - og denne Lykke var for Aarhundreder siden erhvervet af Slægtens Stamfader paa en hemmelighedsfuld, uhyggelig Maade. Hvis nogensinde en saadan Vanskabning giftede sig eller blot kunde vinde Kjærlighed hos nogen Kvinde, der havde seet ham, vilde Slægtens Lykke være forbi og dens Navn udslettes. Hvergang en saadan vanskabt Søn blev født i Familien, var der altid stor Stads og Høitidelighed, og man hilsede et saadant Barns Fødsel som et nyt usvigeligt Pant paa Slægtens fremtidige Flor og Herlighed.

Om Familiens Stamfader vilde man kun vide, at han havde været simpel Soldat og udmærket sig baade i de italienske Borgerkrige og som Leiesoldat i fremmed Tjeneste. Han havde ved den vildeste Tapperhed og ved mange besynderlige Omstændigheder opsvunget sig til Høvding for en hel uovervindelig Krigerhær. Med den lod han sig leie af krigførende Potentater for uhyre Summer, for hvilke han tilsidst tilkjøbte sig et Slags Fyrstendom tilligemed Principetitlen og al den Hæder og Lykke, der ved Guldets Magt, forenet med Kløgt og Snildhed, kunde skaffes tilveie. I sin første Ungdom skulde han have været vanfør og meget grim; men efter en Mirakelkur ved en hellig Kilde - som han siden paastod - var han bleven anset for den smukkeste og mest velskabte Mand, man kunde see, og havde næsten været uimodstaaelig for enhver Kvinde, der saae ham. Der mumledes Allehaande om en Pagt med Dæmonernes Fyrste. Han omkom ved et Jordskjælv og sank pludselig gjennem et Flammesvælg i Jordan - men i en høj Alder, og hans Slægt blomstrede i Aarhundreder. I det 18de Aarhundrede havde Familien opgivet den Ærgjerrighed, der 197 søger sin Tilfredsstillelse i Krigens Farer og Besværligheder, medens den ad diplomatiske Veie havde aabnet sig Adgang til de største Statsemeder og Æresposter ved flere af Europas Hoffer.

Familiens Overherre sørgede altid omhyggelig for, at et veltruffet Portrait af enhver Søn i Slægten blev opbevaret i Familiegalleriet. Blandt Rækken af disse Adelsmænd fandtes der regelmæssig i hver Generation en lille dværgagtig Vanskabning med et uformeligt stort Hoved og som oftest med det afskyeligste Udtryk af Dyriskhed, Sløvhed og opblæst hovmodig Dumhed Dette var dog ikke Tilfældet med den Sidste i Rækken, som vistnok havde et høist uformeligt Ydre, men hvis Blik dog havde noget besynderligt Tiltrækkende, naar man uden at agte paa Ansigts-Formerne kunde blive fortrolig med de Øine.

Denne sidste yngre Søn af Familien levede i Aaret 1804 i Paris. Dette formentlige Offer for Slægtens ydre Lykke var som sædvanlig ved sin Fødsel bleven hilset med Jubel i Familien. Der var Intet blevet sparet paa hans Pleie og Opdragelse. Han var bleven opfødt som en Prinds og underviist paa det Omhyggeligste i de Videnskaber og Konster, hvortil han havde Lyst og Anlæg. Han var ingenlunde blottet for Aandsevner. Han var i denne Henseende et dobbelt Særsyn i Familien, medens alle de foregaaende Vanskabninger i denne Slægt havde været halve Dyr, uden Interesse for Andet, end for Vellevnet og de groveste sandselige Nydelser.

Guillielmo var denne unge Mands Daabs-Navn. Han havde fra sin Barndom haft en paafaldende Lyst til at høre Eventyr og senere til poetisk Læsning ved Siden af en brændende Begjerlighed efter Alt hvad der i den strengere Videnskabelighed stod i nærmest Forbindelse med Aandens hemmelighedsfulde Verden. Saavel Naturvidenskaberne som Theologien og Filosofien syntes han kun at ville studere, for at tilfredsstille denne sin Higen efter Klarhed i sit eget og Menneskeslægtens Forhold til Væsners Ophav og deres evige Fremtid. Han havde ogsaa tidlig udviklet et stort Talent til Musikken, hvori han havde drevet det til et sjældent Mesterskab, som Fiolinist. I sin Faders Hus havde han allerede som Barn ladet sig høre ved store Fester og vakt Beundring ved sit Fiolinspil, men altid skjult bag et Forhæng, og uden nogensinde at ville vise sig for nogen Fremmed. Det Portrait, man havde af ham, var malet uden hans Vidende af en skjult Kunstner. Med de foregaaende Vanskabninger i Familien havde det 198 som oftest været Tilfældet, at de havde anseet sig selv for yderst velskabte og indtagende; ved deres Forfængelighed i Forening med deres indskrænkede Aandsevner og gruelige Skikkelse havde de idelig udsat sig for Latter, uden at det krænkede dem i deres selvtilfredse Indbildskhed. *Guillielmo* havde derimod allerede som Barn haft den fuldeste Bevidsthed om Afskyeligheden i hans Skabning. Han havde aldrig kunnet see sit uhyre Hoved og sin puklede Dværgeskikkelse i Speilet uden et dybt og smerteligt Suk. Den uvilkaarlige Latter, Synet af ham opvakte, skar ham dybt i Hjertet og havde i nogen Tid fremkaldt en Bitterhed i hans Sind, som han dog efterhaanden aldeles fik udryddet. Han havde af Naturen det blødeste og kærligste Sind, der kunde strømme over af Følelse, naar han troede sig ene og ubemærket, men han besværede Ingen dermed og vilde ikke udsætte sig for Latter ved at røbe det. Han var aldrig at bevæge til at træde ud af Huset og nyde frisk Luft, uden om Natten, naar det var bælgmørkt, eller Morgen og Aften i Paladsets strengt tillukkede Have, hvor han ikke kunde befrygte at blive seet af noget Menneske. Hele Dagen tilbragte han i sine tillaasede Gemakker, hvor han sysselsatte sig med Musik, Læsning og videnskabelige Arbejder, og ingen andre Mennesker saae, end sin ældste Lærer og den gamle Tjener, der fra hans Barndom havde været bestemt til hans Opvartning; alle Andre, ogsaa Lærerne, var han usynlig for bag et Tæppe. Selv Familien havde han en afgjort Modbydelighed for at see eller lade sig see af Det var, som han vidste eller anede, at han var et ufrivilligt Offer for dens Glands og Herlighed, og der var ikke en Eneste blandt hans Slægtninge, som havde mindste Deeltagelse for hvad han aandelig levede i. Man havde imidlertid føiet ham i Alt, og han var opvoxet som et Slags Eremit i sin Faders Hus. I en Alder af 20 Aar var han efter sit Ønske sendt til Paris med den gamle Tjener og den noget underlige aldrende Hovmester, der fra hans Barndom saagodtsom havde været hans eneste Selskab.

Denne Hovmester, *Dr. Pietro Carbone*, var en lærd Antiquar og Medlem af mangfoldige Academier og lærde Selskaber. Hans Titler alene indtog næsten den halve Side af Titelbladet paa enhver Bog, han lod prente. Klarhed i Formen besad han dog ingenlunde, og hans Navn var kun bekjendt blandt de Lærde, som han selv tilsendte sine Skrifter, hvilke dog neppe Nogen havde læst, undtagen hans Sætter og han selv.

199

Dr. Carbone var en yderst godmodig og retsindig Mand, men uden Deeltagelse for nogen Ting i Verden, der ikke stod i Forbindelse med den specielle antiquariske Undersøgelse og de besynderlige Beretninger i gamle Familie-Archiver, der netop beskæftigede ham, eller havde særdeles Hensyn til den unge ulykkelige Mand, som han ikke alene var Mentor for, men som han elskede som en af sine egne Bøger. Den Lighed fandt han ogsaa selv mellem enhver af sine Bøger og *Guillielmo*, at Indholdet igrunderen var fortræffeligt, men Formen noget uheldig og i alle Andres Øine et grueligt Misfoster.

Guillielmos Plan med hans Ophold i Paris var, om muligt, at erhverve sig Kundskab til den store bevægede Verden og det mangfoldige Liv i denne Culturens Hovedstad, uden selv at blive bemærket eller være Gjenstand for den Raahedens Haan og Latter, han i enhver mindre Stad troede sig udsat for. Offentlig vilde han dog her ligesaa lidt vise sig som noget andet Sted; men den Maade, hvorpaa han bevarede sit *Incognito*, vakte her mindre Opsigt. Gjennem Jalousierne i en tæt tillukket Karet besaae han hele Staden og dens nærmeste Omgivelser. Han saae Keiseren i hans Generalers Midte og det store Folkeliv paa Boulevarderne og den elysæiske Mark. I en konstig Maskeradedragt med et Slags Stylteben, der forvandlede ham fra en Dværg til en Kæmpe, besøgte han de saakaldte Redouter eller store offentlige Halv-Maskerader, hvor man kunde komme i hvilket Costume, man vilde, med eller uden Maske, eller selv uden Maskeradedragt, blot med en lille Dukke-Maske hæftet paa Kjolen og med fuldkommen Maskefrihed, uden alt andet selskabeligt Ceremoniel. Her herskede tilsyneladende den størst mulige Frihed, og Personligheden syntes her aldeles forsvunden, medens det skjulte Politie dog ligesaa strengt som hemmeligt holdt Øie med Alt, hvad der kunde have noget politisk Øiemed. Dette var imidlertid allermindst Tilfældet med *Guillielmos* Maske og han kunde med den største Sikkerhed bevæge sig mellem de lærde og de skønne Aander, som han fornemmelig opsøgte. I dette *Incognito* indlod han sig i livlig Underholdning med mange af Videnskabens og Literaturens Notabiliteter. Hans ligesaa grundige som alsidige Kundskaber, hans Lethed i at udtrykke sig i de fleste nyere Sprog, hans dybsindige og livlige Aand og maaske fremfor Alt det skønne, ædle Sind, der aabenbarede sig i alle hans Yttringer, vandt ham snart mange udmærkede Personers Deeltagelse, og »Kæmpemasken fra Redouterne« var snart bleven Gjenstand for en 200 langt større Opmærksomhed, end han ved sin Dværgeskikkelse havde befrygtet. Nysgjerrigheden efter at vide, hvem han var, vilde dog neppe have foruroliget ham, men en Omstændighed indtraf, der bragte ham pludselig til at trække sig tilbage til sit Hotel og sit ensomme Studerekammer, hvortil Ingen havde Adgang uden *Dr. Carbone* og den gamle italienske Tjener.

Blandt de Bekjendtskaber, han i Kæmpemasken havde gjort, var ogsaa en for sin Skjønhed og sine Talenter berømt ung Dame, der sædvanlig viste sig uden Maske ved sin Faders Arm. Paa hende havde hans aandrige Underholdning og maaske det Piquante og Hemmelighedsfulde i hans formummede Væsen gjort et Indtryk, der ved flere Samtaler med ham var steget til en romantisk, lidenskabelig Hendragelse. Hun havde røbet denne Følelse paa saa utvivlsom en Maade, at det ikke kunde undgaae hans Opmærksomhed. I det Øieblik den Tanke blev ham klar, at et ædelt kvindeligt Hjerte slog varmt for ham, og han derfor alene kunde takke sin aandelige Natur, følte han tillige for første Gang, at hans Sind ogsaa var modtageligt for hin ømmeste af alle Følelser, som han maatte ansee for en Afsindighed at nære hos sig. Han saae den uhyre Skuffelse, han maaske allerede havde foranlediget - og han gruede for dens tænkelige Følger. Han saae ogsaa, hvor ydmygende en mulig Opdagelse af hans ydre Skikkelse vilde blive for ham, og hvor latterlig han, som ulykkelig Elsker, vilde blive, naar han kastede sin Maske. Fra det Øieblik af var det, han forsvandt fra Redouterne og blev Eremit i Paris, som han hele sit foregaaende Liv havde været det i sit Hjem.

Den unge, skønne, rigtbegavede Dame havde gjort et dybere Indtryk paa ham, end han selv troede. Han faldt kort efter i en svær Sygdom, og en Læge maatte hentes. Lægen maatte dog hverken see hans Ansigt eller hans Skikkelse. Der var draget et tæt Forhæng for den Deel af Værelset, hvori han laa paa Sygeleiet. Gjennem en Sprække deri kunde han udstrække sin vistnok paafaldende lille, men veldannede Haand og lade Lægen undersøge hans Puls. Han talte kun med Lægen gennem Forhænget, og Ingen saae ham fremdeles uden Hovmesteren og den gamle Tjener.

Hemmeligheden med hans Tilstedeværelse i Paris var dog for en Deel - enten ved Lægen eller ved Hotellets Folk - bleven røbet. Man vidste vel ikke, hvem han var og hvorledes han saae ud; men at Kæmpemasken fra Redouterne levede i det dybeste *Incognito* i det 201 store Hotel paa Grevepladsen og lod sig kalde *Signor Forestière* (dvs. *den Fremmede* eller *Gjesten*), samt at han for Øieblikket laa i en farlig Sygdom, stod snart, som en curieus Nyhed, i alle Dagblade. Der blev nu daglig spurgt til hans Befindende af de Mange, som havde faaet Deeltagelse og Agtelse for ham. Ingen blev modtaget; men han lod dem ved Tjeneren give den Meddelelse om hans Tilstand, som Lægen afgav, og lod dem altid hjertelig takke for deres Deeltagelse.

En Dag bragte den gamle Tjener et Visitkort, hvorpaa der stod »*Le vicomte de Frimon avec sa fille*«. Han studsede og hans Kinder brændte i Feberhede; men han taug. Tjeneren havde givet den aldrende Herre og den unge Dame samme Besked og Taksigelse som alle Andre. Næste Dag blev den samme Visit gjentaget med indstændigt Ønske om en kort Samtale med *Signor Forestière*; men Tjeneren havde som sædvanlig i de høfligste Udtryk takket for Deeltagelsen, men beklaget, at hans Herre allermindst nu kunde see Nogen hos sig. Hans Sygdom havde forværret sig, og Tjeneren kunde ikke selv den Dag faa ham i Tale. Den tredie Dag var hans Tilstand endnu betænkeligere, men han var ved fuld Bevidsthed og spurgte, om der siden havde været nogen Bud fra *Vicomte Frimon*. Tjeneren afgav to Visitkort med samme Paaskrift som det første; af disse var det ene nylig personlig afgivet af den samme aldrende Herre. Den unge Dame, han havde under Armen, havde især viist megen Urolighed, og de havde gjentaget deres indstændige Ønske om et Øiebliks Samtale, under hvilkesomhelst Betingelser med Hensyn paa *Signor Forestières Incognito*. De vilde begge komme igjen om en Time og høre Besked.

»Vel!« - sagde *Guillielmo* med svag Stemme - »om en Time vil jeg modtage dem og tale med dem gjennern Forhænget! Bed *Dr. Pietro* føre dem herind! sørg for, at hverken Lægen eller nogen Anden forstyrrer os!«

En Time derefter førte den bekymrede Hovmester første Gang under den hele Reise to Fremmede ind til sin unge Ven og undrede sig over denne Afgang fra hans sædvanlige Adfærd.

»Han er meget syg, min Herre!« - sagde han i Forsalen til den gamle *Vicomte* - »jeg frygter, det vil angribe ham at tale med Nogen; men han har bestemt ønsket det; han maa føies i Alt, siger Lægen. - Det er mig intet godt Omen.«

»Han er dog ikke opgivet?« - udbrød den unge Dame heftig.

Inden *Dr. Carbone* kunde svare, traadte de over Dørtrinnet til det 202 store Sygeværelse, der ved en Pult, et Skriverbord og en Mængde Bøger saae ud, som det tidligere havde været en Lærds Arbejdsstue. Baade Pult og Bord vare saa lave, at Pulten maatte antages at have staaet ovenpaa Bordet, for at begge kunde bruges af en siddende Person. Der stod kun to almindelige Stole og en udstoppet Skammel i Værelset. Et stort Forhæng skjulte den dybere Deel af Værelset lige for Vinduerne. *Dr. Pietro* nærmede sig Forhænget, nævnede de Indtrædendes Navne og drog begge Stolene nærmere hen til Tæppet, dog halvt vendte mod Lysningen fra Vinduerne. Et svagt udtalt »Velkommen!« med en særdeles smuk, blød Stemme hørtes bag Tæppet

»Ja! det er ham! - det er hans Stemme!« - udbrød den unge Pige med dæmpet Røst, og Faderen begyndte med en Undskyldning for deres Besøg, som han var bange var til Besvær; men han og hans Datter maatte med egne Øren forvise sig om, hvorledes deres ubekjendte Ven befandt sig. Han var overbeviist

om, at *Signor Forestière* hverken vilde ansee det for Nysgjerrighed eller Paatrængenhed, at de saa indstændigt havde udbedet sig en kort Samtale med ham. Det var en reen *aandelig* Interesse - forsikrede den gamle Herre med Eftertryk - der havde draget saavel ham som hans Datter til denne Bolig. *Signor Forestière* var paa Redouterne bleven dem begge en inderlig kjær Ven. Selv om de aldrig skulde see hans Ansigt i Verden, maatte de dog høre hans Stemme endnu engang, inden de næste Dag forlode Europa for bestandig. - Det var dem en Hjertetrang at vide ham overbeviist om deres Høiagtelse og Hengivenhed.

»Ja, kjære *Signor Forestière*,« - udbrød nu den unge Pige - »hvad min Fader siger, er hvad jeg nødvendig maatte have sagt Dem, og min Utaalmodighed er Skyld i, at vi saaledes forstyrre Dem. Jeg kunde hverken have levet eller døet rolig, hvis jeg ikke endnu engang kom til at tale med Dem. Jeg er et forkjælet Barn, som De nok har mærket - min kjærlige Fader har altid føiet mig i Alt, og hvor strengt han end holder paa det selskabelige Livs Skikke og hvad der kaldes Convenients i den store Verden, har han dog ikke kunnet negte mig at føre mig herhen - og han har selv villet sige Dem, hvad der laae mig paa Hjertet. Lad mig tilføie, hvad han endnu ikke veed, men hvad jeg føler Trang til at udtale for Dem af min inderste Sjæl!« - vedblev hun med stigende Heftighed - »De er det første og eneste Menneske, som har forstaaet mig ganske. De har uforbeholdent aabnet mig et Indblik i en skøn og ædel Sjæl, der samstemmer med mig i 203 hvad der er mig Helligst og Høiest for denne og alle mulige Tilværelser« - -

»Moderer dine Udtryk, min Datter!« - afbrød Faderen hende med dæmpet Stemme - »Hr. *Forestière* kunde jo efter saadanne overdrevne Yttringer troe« - -

»Ja lad ham kun troe, hvad jeg ikke længer vil fordølge, om saa hele Verden her var Vidne dertil!« - vedblev den unge Pige med Begeistringens Mod, og hendes deilige sorte Øine funkledede - »Vi reise jo imorgen og see aldrig meer dette Vedtægtsens og Formaliteternes Rige. Hr. *Forestière* faaer jeg aldrig at see i denne Verden - det veed jeg af hans bestemte Forsikkring - hvorfor skulde jeg nu da ikke sige ham til Afsked, hvad han allerede maa have mærket og hvad jeg skal gjentage i det Øieblik, vi mødes Aasyn for Aasyn i Klarhedens og Sandhedens evige Rige? - han er den eneste mandlige Aand, jeg føler mig evindeligt hendraget til i en aldeles sjælelig og uegennyttig Kjærlighed.« -

Saavel *Vicomten* som den lærde *Dr. Carbone* saae forlegne ned for sig ved denne den unge begeistrede Piges ufordulgte Kjærlighedserklæring. Hun slog selv de funkledede Øine ned og var bleven blussende rød; men nu glemte de alle Tre alt Andet af Forbauselse over de Glædes- og Smertes-Udraab, de i den forunderligste Blanding hørte bag Tæppet.

»Jeg er det lyksaligste og dog det elendigste af alle Mennesker!« - lød det med den Fremmedes Stemme: - »den skønneste og ædleste Kvinde, jeg har seet - den eneste kvindelige Sjæl, som har kunnet elske mit Væsen, uden at see eller bekymre sig om min ydre Skikkelse - hun skal være saa ulykkelig at skuffes af en Stemmes Klang eller af forgængelige, henfarende Ord, der dog kun ere Toner fra en skjult, uanskelig Natur - hun skal antage sin Sympathie med mine Meninger og Anskuelser for den evige Følelse, der kun virkelig kan blive til, hvor tvende Væsner staae heelt og klart for hinanden! - Bedste, kjæreste *Signora!* De har gjort mig uendelig lyksalig; men jeg kan ikke tænke mig denne Lyksalighed uden saa stor en Smerte, at jeg synes at opløses og forgaae derved. - Kjære *Dr. Pietro!* tag det lille Blad, du vil finde paa min Pult i den tilbundne Mappe - læs det for de Venner, jeg nu kan see ved mit Leie her i Mørket, skjøndt jeg er skjult for deres Øine!«

Han taug. *Dr. Carbone* aabnede Mappen paa den lave Pult, 204 fremtog det beskrevne Blad og læste, hvad der for tre Dage siden var skrevet:

»Jeg overlever ikke denne Sygdom. Jeg forudføler min Befrielse. Hvad der rører sig i mig er mægtigere, end Livet i mit forkrænkelige Legeme. Skulde Nogen med venlig Deeltagelse spørge om mig, naar jeg er forsvunden, saa meddeel dette mit Farvel til Endelighedens Verden! Jeg har skjult mit Ansigt og min Skikkelse for Menneskene. Var det en Svaghed, saa bed min Skaber tilgive mig den. Jeg er et Offer for min hele Slægts Brøde og for den Deel deraf, jeg sagtens har tilegnet mig i mit verdslige Sind. Jeg bliver det sidste Vrængbilled af Jordnaturen i min Slægt. Dens usalige Lykke skal forsvinde med mit Liv; men dens høiere Natur skal frelses med mig, naar Aanden seirende kan fremskinne i mit Væsen. Er det en Drøm eller Fantasi? - Nei! den Forestilling har mangengang styrket og opløftet mig i Kampen mod den Ulykke, jeg skal lære at betragte som Betingelse for, hvad der er høiere end al Lykke.

Der har neppe levet noget Menneske med en inderligere Trang til Kjærlighed, end jeg, hvorvel jeg nu først fuldelig er bleven mig det bevidst; men det blev min Skjæbne, at Ingen kunde see mig uden Afsky. Hvor dybt det har smertet mig, kan Ingen begribe, som Gud har givet et menneskeligt Legeme. Dog min udødelige Sjæl, selv med den gruelige Betingelse for dens Tilværelse, takker og priser jeg min Skaber for i al Evighed.

Kunde min aandelige Natur alene drage en eneste Sjæl til sig i Kjærlighed, vilde jeg nu gaae lyksalig herfra med det visse Haab, at jeg engang med mit hele Væsen kunde omfavne en saadan elsket og elskende Sjæl - uden at frastødes og fortvivle over Umuligheden i at elskes *alene* for Aandens og Hjertets Skyld« - -

»O!« - udbrød den unge Pige - »det er ingen Umulighed! - De maa see ud som De vil - De maa være et Uhyre af Grimhed - jeg elsker Dem dog.« -

Neppe havde hun udsagt dette Ord, før Tæppet foer tilside - Daglyset faldt paa *Guillielmo's* store, uformelige Ansigt. Han saae paa hende med et Straaleblik, der ligesom sprængte hans store Øine. - Hun blegnede - hun syntes at kæmpe med at tilbagetrænge et Skrig -og sank bevidstløs tilbage i Stolen.

Næsten i samme Øieblik udbrød *Dr. Carbone*: »Hjælp! Hjælp! han dør!« - Lægen, som havde staaet udenfor Døren, styrtede nu ind.

205

Guillielmo drog sit sidste Aandedrag. Lægen lagde Haanden paa hans stillestaaende Hjerte og studsede ved Synet af den Skabning, der laae for ham. Han lukkede de brystne Øine, tilhyllede den Dødes Ansigt og drog Forhænget for hans Leie. Den gamle Hovmester og Tjeneren styrtede jamrende ind til Liget.

Men nu var den unge Pige kommen til sig selv. - »Jo dog - dog« -udbrød hun - »selv *saadan* maa jeg elske dig evindeligt - i dit Blik saae jeg din Sjæls Høihed.« Hun rev Forhænget tilside og kastede sig knælende ned ved den tilhyllede Dødes Leie.

»Kom, mit Barn!« - sagde Faderen - »det er kun Liget af vor fremmede Ven, du knæler ved.«

»Hør mig!« - hviskede hun til den Døde - »hør mig i din Aands Tanke! Tag Bevidstheden om min Kjærlighed med dig i din Evighed! Ingen Anden kan jeg elske som dig - jeg skal nu først see dig i den Skikkelse, der tilhører din uddødelige Aand - dit Væsens sande Aasyn har jeg alt skimtet. - Dit sidste Blik skal jeg kjende dig paa blandt de Forklarede.« - -

Vicomte Frimon drog nu sin Datter bort fra Liget og bragte hende ned til Vognen i en halv ubevidst Tilstand.

Nogle Dage derefter stod der i Bladene, at Kæmpemasken fra Redouterne, den saakaldte *Signor Forestière*, der havde vundet saa mange aandelige Notabiliteters Opmærksomhed, var død i Hotellet paa Grevepladsen og hans Lig var ført til Venedig af hans Omgivelse.

Dr. Pietro Carbone skal have optegnet flere Beretninger om den Familie, hvori han selv havde været Hovmester, men som i de første Aar af det 19de Aarhundrede maa være uddød.

Vicomtesse Charlotte Frimon er 1852 død ugift i sit 70de Aar paa sine rige Besiddelser i Amerika. Hendes Hus har, som Faderens, i hans Levetid, altid staaet aabent for enhver *Fremmed*; intet Navn har *der* været en bedre anbefaling. I den gamle elskværdige Dames Læsecabinet fandtes blandt endeel Familieportraiter et tilsløret Billede, som hun selv havde malet. Det forestillede blot et Par Øine, men med et Blik, der, skjøndt det saae ud som det var det sidste, dog var usigelig deiligt og syntes at indeslutte et indre Liv af uendelig Rigdom.

206

Pulcinellen

Paa den store Plads *Navona* i Rom stod en smuk Efteraarsdag 1818 blandt Almueshoben endeel nysgjerrige Reisende ved en ganske simpel Fjællebod, fra hvis aabne Brædetheater den lavtkomiske Farceperson, der kaldes *Pulcinel*, især ved sin konstig kvækkende Stemme fremkaldte Latter omkring sig. Denne Folkemaskes afskyelige Kvækkestemme, der forekommer Italienerne saa komisk, frembringes ved et lille Metal-Instrument, som Gjøgleren skjuler i Munden. Lyden af hvert ord, han fremsiger, bliver derved halvkvalt og synes mere at komme fra Ganen, end fra Brystet. Stemmen ligner saaledes noget Papegøiens, ligesom Maskenæsen ligner samme Fugls krumme og spidse Næb.

Nogle Geistlige gik forbi med harmfulde Miner; thi Gjøgleren tillod sig dristige og vantroe Yttringer mod Kirken, idet han pegede paa den heldende Kirkebygning paa Pladsen og efterlignede Kæmpefigurens Stilling ved det store Vandspring. Ved Billedhuggerens satiriske Lune til Spot over den uheldige Bygmester, synes hin Figur at ville holde paa Kirken, naar den en af Dagene falder.

Hele Pladsen var, som sædvanlig, opfyldt af en myldrende Menneskehob mellem de mangfoldige Skur med Frugter og Kjødvarer og de kogende Kjelder med Macaroni og Kastanier, som de fattige Lastdragere med deres stolte Skikkelser i de lasede Kapper klyngede sig om i maleriske Grupper.

Ved første Øiekast syntes Pulcinellen paa hint Fjællebod-Stillads at henhøre til de ganske almindelige Gjøglerne af dette Slags, som man ligegyldig gaaer forbi; men gav man lidt nøiere Agt paa ham, blev man uvilkaarlig staaende. Det var heller ikke alene den raae Almue, der flokkedes om ham; det var ikke blot den Fremmede, hvem Alting endnu er nyt, som her standsede; blandt det bestandig afvexlende Gade-Publicum saaes en hel Deel Kunstnere, som daglig her indfandt sig og betragtede Synet af denne Fjællebod-Skuespiller som et Studium. Han fremtraadte sædvanlig iført den almindelige Pulcineldragt med de meelhvide Beenklæder og samme Slags Vams med de 207 vide Ærmer og besat med Hjerter af rødt Tøi, samt kantet med Fryndser. Hans Bælte var af Haar. Fra den lange blottede Hals udfaldt en bred udtakket Lærredskrave over Bryst og Skuldre; hans høie hvide Pande og kulsorte Haar skjultes for en Deel af den graae Filthue med en rød Kvast i den lange Spids. Tre-Fjerdedelen af hans Ansigt var skjult af den sorte Halvmaske med den krumme spidse Fuglenæb-Næse. Kunstnerne kaldte ham »den døende Pulcinel paa Piazza Navona«, og hvad de fornemmelig kom for at see, var hans Døds-scener, som travesteret Don Juan eller Doctor Faust, hvormed han sædvanlig sluttede sine Forestillinger. I disse som oftest blot mimiske Monologer, hvori han afkastede Masken, forstod han med en skuffende Natur og Sandhed at efterligne en virkelig Døendes Minespil og Bevægelser, og mangen Kunstner havde i sine Compositioner benyttet Udtrykket i hans Ansigt og Stillinger. Han var betydeligst som Mimiker, hvorfor han ofte kun sværtede en Deel af sit Ansigt og maskerede sig alene med den lange krumme Næse. Undertiden føiede han ogsaa Ord eller Sang til sine Pantomimer. Det var enten improviseret, naar han dertil var i Lune, eller Repliker af Skuespil, han havde læst eller spillet. Han manglede hverken Kundskaber eller Dannelse; han havde for en kort Tid endog været berømt, som tragisk Skuespiller, paa *St. Carlo*-Theatret i Neapel og givet Gjesteroller med »Furore« baade i Milano, Florents og Rom; men han skulde have ført et skrækkelig vildt Liv. Han var nu bleven aldeles forfalden og var saaledes nedsunken fra de store Theatre til Fjælleboden, skjøndt han neppe var over 30 Aar og endnu besad en sjelden mandig Skjønhed med mærkelige Glimt af den ødelagte Genius. Der var megen Tale om ham blandt Kunstnerne, medens i Mellemacten hans Medhjælper, en lurvet raa Gjøgler, spiste Blaar og man ventede paa »den døende Pulcinel«, som Mimiker, i et noget forandret Costume.

»Han maa være melancholsk til Fortvivlelse!« - sagde en ældre Kunstner -: »Døden synes jo den eneste Tanke, der endnu ret kan oplive ham; men han spotter Døden som Livet, som Jord, Himmel og Helvede. Saavel i Faust som i Don Juan giver han vist igrunder sig selv.«

»Han skal jo ligne Byron og have parodieret ham i sin burleske Don Juan«, bemærkede en yngre Kunstner; »det gad jeg dog have seet!«

»Hans travesterede Don Juan var et Mesterværk, trods 208 Gjøglerierne og den forargelige Frivolitet«, tog den ældre Kunstner Ordet igjen; »den saakaldte »Svanesang«, han gjerne sang, som Don Juan, var høist slibrig, og det undrer mig ikke, den blev forbudt. Han lod deri et helt forvorpent Libertinerliv drage sig forbi med de alleryppigste Billeder. Hans Frækhed var dog blandet med et Lune, som han neppe i nogen anden Rolle kan tilegne sig. Selv naar han var allermost frivol, røbede dog hans Humor en lønlig Foragt for Lavheden i det Liv, han skildrede, og han maatte komme Frækheden til Hjælp ved at nedsvælge det ene Glas Orvietto efter det andet. I hans høieste Libertiner-Svimmel stod Commandantens Stenbillede fra Gravmælet for ham og strakte den spøgelseagtige Stenhaand ud imod ham. Der foer da pludselig et forunderligt Udtryk af Gru, blandet med vild Trods, over hans ungdommelig overmodige Ansigt - han greb rask den lange Stenhaand, og saa begyndte hans mimiske Døds-kamp under en tragikomisk humoristisk Udgydelse af Livsforagt og fortvivlet Atheisme, dog med selvmodsigende Tro paa den Aande-verden, han baade fornegtede og haanede. Man saae alle Tegn paa den gradviis seirende Død i hans Miner og Bevægelser, indtil han med et kvækkende Pulcinelskrig, som man baade loe og gyste ved, styrtede om som et virkeligt Lig ved Stenspøgelsets Fødder.«

Nogle nysankomne Reisende beklagede, at de ikke havde seet hans forbudte Don Juan.

Alle vare enige om, at det var et stort Talent, der i denne Fjællebod-Pulcinel gik tilgrunde.

Denne Gang vilde han give sin Faust.

»Nu kommer han!« - lød det Man talte nu ikke længer om ham, men traadte nærmere til hans Fjællebod.

Han havde afkastet den graae spidse Filthue tilligemed Pulcinelvamsen, men bar endnu Maskenæsen og de lange meelhvide Underklæder, der halvt skjultes af en kort, noget lappet Silkekappe. En sort, temmelig afslidt Fjærbaret sad skraa paa det sortlokkede Hoved, og en Glasagraf skinnede derpaa i Sollyset som et Diamantsmykke. Ved Hoften bar han en spids, forrusten Staalkaarde. Idet han nu tog den lange, spidse Papnæse fra sit Ansigt og kastede den ned blandt de leende Tilskuere, saae man først hans Ansigt uden alle konstige Forvanskninger. Det var blegt, men svarede paafaldende til Forestillingen om den

verdensforagtende Grubleraand, som man tænker sig hos en Faust. Han var høi og noget mager, men ædelt bygget. I hans 209 hele Væsen var der en vis Høihed og aandelig Magt, som forbausede; men i hans mørke Blik var der en uhyggelig Ild.

»Fornøi Jer kun over mit aflagte Papegøie-Næb, meget ærede Jordbeboere!« sagde han med den kvækkende Pulcinelstemme, men med en Mine, som om han saae ned til en Lilleputverden fra en umaadelig Høide. »Det Næb er Symbolet paa den verdslige Viisdom, jeg har efterplappret paa de høie Skoler; den Skat testamenterer jeg til Eders Herskabeligheder! Jeg har længenok gjort mig til Nar for den Ære og Berømmelse, Middelmaadelighedens Planet kan give mig. Jeg staaer nu ved mit ophøiede Livsmaal - mit berømmelige Liv har culmineret. Om ti Minuter kommer en vis Mand og henter mig.« Han lod som han drog et Lommeuhr frem og betragtede det. »Ti Minuter! - saa lang Frist har jeg til at udlee mit Liv og Levnet og den Pilleri-Verden, jeg forlader!« vedblev han med en bitter Latter. »Jeg er et mislykket Konstværk, skal jeg have den Ære at sige Dem -jeg er et Fuskerværk baade af min Skjæbne og mig selv og min berømte poetiske Skaber. Jeg har været anlagt til noget Stort - det kan De nok see paa mig endnu, mine høitærede Velyndere! Jeg var en lærd ung Mand, udentvivi et Genie, som man kalder det; jeg havde drevet det saavidt i Philosophien, at jeg saae, det var Jux med al menneskelig Viden. Jeg gav al den dagligdags Lærdom Døden og Djævelen, men lagde mig efter den dybe, hemmelighedsfulde Magie. Jeg overskred Menneskenatures Grændser. Jeg tvang en mægtig Aand fra Dybet til at krybe for min Fod, som en Pudelhund, og adlyde mine Bud, som min Slave; men jeg maatte forpligte mig til at give min Krop og Sjæl i hans Vold, naar en vis Tid var omme. I den Tid, skulde man troe, kunde jeg dog have udrettet noget Stort, idetmindste noget Større, end de Pjalter af Menneskeslægt-Generationer, der hidtil er blæst hen over Jorden. Kunde jeg just ingen ny og bedre Verden have skabt, maatte jeg dog kunnet bortsparke den gamle raadne Dyndklump, vi her krybe om paa, som Myrer og Skarnbasser. En storartet, verdenopløsende Antichrist maatte jeg idetmindste kunnet blevet - og hvad drev jeg det til, selv med Satans Vold og Magt? - til at blive den jammerlige Karl, De her seer, og er saa nedladende at grine ud paa sit Yderste - en ganske almindelig liderlig Fugl, en Svirebroder, der har gjort dumme Hokusfokus med Studenter og Haandværkssvende i Kroer og Kipper - en Don Juan med Doctorhat, der har reist paa galante Eventyr gennem Verden og gjort Profession af 210 sin meget yndede Frækhed - en temmelig gemeen Forbryder - en borgerlig Tragoediehelt, som i femte Act falder i Skarpretterens Haand. Den eneste Forskjel er, at min ærede Bøddel er den lede Satan selv, i egen høie Person, som nu ret strax vil give sig den Frihed at raabe: »hid til mig! *Signor Fauste!* lad mig annamme din pjaltede Sjæl!«

- Her gjorde han en Pause, medens han saae sig speidende om, med et karrikeret Udtryk af Angest

»Hvad Pokker!« - udbrød en tydsk Konstner til sin Sidemand -»har han læst vor store Goethes Faust? har han den Uforskammenhed at ville kritisere dens geniale Plan?«

»Det er hans eget Liv, han kritiserer fortvivlet, den arme Djævel!«

- svarede den Tiltalte. - »Det er hans ramme bittre Alvor; kun Narrestemmen gjør det til Fjas - Tys!«

»Han er i sin fulde Ret, den Satan! - det rnaa jeg tilstaae!« - vedblev Pulcinellen igjen med freidig Mine. - »Det er efter en frivillig Contract, underskrevet i bedste Form med mit Blod og med et Par vederhæftige Djævla til Vitterlighedsvidner. Dog hvad der er Ret eller Uret generer mig naturligviis ikke. Hvad der skeer er det Rette! siger jeg med en stor Philosoph. Kan jeg tage Løgnens Papa ved Næsen, skal det være mig en Fornøielse. Han er med al sin Magt dog kun en uhyre Nullitet igrunden; men det er jeg selv og Alt, hvad Fanden kan tage, desværre jo ogsaa. Prøve Kræfter med ham vil jeg dog og sælge ham mit lumpne Liv saa dyrt som muligt!«

Han trak nu sin Kaarde, ridsede en Kreds omkring sig med dens Spids og stillede sig midt i Kredsen i en trodsende Forsvarsstilling. Han lod atter som han saae paa sit Uhr. »Jeg har endnu nogle Minuter tilbage« - vedblev han - »og jeg skal benytte dem til at skrifte ganske oprigtig for alle disse aandrige Velyndere, som jeg ikke vil uleilige med Bønner for min Sjæl, men som jeg i alt Fald haaber med gunstige Bifaldsklap og Bravoraab vil ledsage mig til Helvede. Jeg er, for min Person, fuldkommen moden til denne Omflyttelse - eller rettere Nedflyttelse i Universets store Skole og Opdragelsesanstalt. Af de syv Cardinaldyder er der ikke en eneste, jeg har været Mester i; men i mine Forsøg har jeg dog havt store Mynstere for Øie. I *Viisdom* tog jeg Kong Salomon til Mynster; derved kom jeg til den Viisdom, at Alting i Verden og følgelig Viisdommen selv var idel Tant og Forfængelighed Med *den Viisdom* gav jeg mig Fanden ivold og blev ikke større Mester i *Maadeholdenhed*, end hin vise Konge blev det i sit 211 Harem. I *Retfærdighed* tog jeg Kong David til Forbillede, og det gik mig med en hel Deel decorerede Ægtemænd, som det gik hin Mand efter Herrens Hjerte med Hr. Urias.« - Denne Frækhed ledsagede han med nogle Miner og Haandbevægelser, som vakte raa Latter blandt Almuen.

»*Tapperheden*« - vedblev han - »er den eneste Cardinaldyd, som jeg bilder mig ind at have et lille Gran af; men den har man kaldet Trods og Forstokkethed. I den Dyd tog jeg Fanden selv til Mynster. Ingen er dog tappere, end Den, der tør trodse den Almægtige. - Istedetfor *Tro*, *Haab* og *Kjærlighed* har jeg naturligviis kun *Vantro*, *Fortvivlelse* og *Had*; men det er jo kun mine egne private fine Følelser, og de komme Ingen ved, mener jeg, uden mig selv.

Med de syv saakaldte *Dødssynder* er Forholdet omvendt,« - vedblev han med en stolt og trodsig Mine - »dem staaer jeg ikke tilbage i for nogen Erkebisp. Min *Stolthed* vil jeg ikke af med: er nogen Egenskab *superb*, maa det jo være *Superbia!* ved den holder jeg endnu mit Hoved opreist, trods syv Gange syv Millioner *Dødssynder*, om de var til og jeg var skyldig i dem alle - trods ligesaamange Millioner Helveder, som det, jeg forlader med Eders Philisterverden, og det, jeg fri staaer paa Randen af med min geniale Overordentlighed. Hvad jeg mest har forslaaet Tiden med, er hvad min Skriftefader kalder *Luxuria*. Dertil regner han fordetmeste hvad de Franske meget net kalde *Libertinage*. Deri har jeg, som sagt, fulgt den vise Kong Salomons og den lystige Don Juans glørværdige Exempler. I *Fraadseri*, hvad de Lærde kalde *Gula*, staaer jeg vistnok endeel tilbage; men drikke vil jeg omkap med Satan selv og hans hele Kleresie, NB. naar jeg selv maa vælge Drikkevarerne. - Er jeg practisk en Stymper i *Gjerrighed*, paa Grund af min naturlige Flothed og temmelig unge Alder, saa respecterer jeg den dog, som den solideste og varigste af alle de saakaldte Lidenskaber, som dog ere det Eneste, der sætter Ild i vore Kjødklumper. Men hvad jeg har drevet det til et Slags Mesterskab i, uden al Anstrengelse, alene ved naturligt Genie, er de *Dødssynder*, man kalder *Vrede* og *Løgn*, men som i mit System kaldes *Hjerte* og *Hoved*. Kan *Padre eterno* selv vredes og det i al Evighed paa de arme Djævl og vantroe Slyngler - skulle vi da være Mæhæ og ikke blive rasende gale, naar nogen Slyngel sætter sig mod vor Villie? Nei, *Vreden* er just Stemplet paa vor Kraft og Majestæt, som Skabningens Herrer. - Hvad *Løgneren* angaaer, saa er den for mig den allerhøieste 212 Poesie. Mit hele Liv er jo en *Løgn*, vil man sige. Jeg henregnes selv personlig til Sagnhistorien eller Folkeovertroen, og tager Fanden mig ikke, slaaer den historiske Kritik mig bestemt ihjel, om ogsaa den æsthetiske lader mig leve med Poesien i *Løgnlivet*. Dog denne *Dødssynd* er min allerstørste Trøst. Er nemlig hele mit Liv en stor *Løgn*, saa er det jo ogsaa *Løgn* hvad jeg her staaer og anklager mig for eller praler af i min Forvorpenhed: jeg er maaske da endog en exemplarisk dydig ung Mand, som Satan ikke kan krumme et Haar paa, og -det er sandt! - min største Fortjeneste har jeg rent glemmt, formodentlig af Beskedenhed: Jeg er Opfinder af den ædle Presse, som hele Verden veed. Den Fortjeneste alene maa jo kunne opveie tusinde Livs Forbrydelser! - Tænk dyrebareste Publicum! alle trykke Bøger og den store Bladmagt, som snart vil afsætte alle absolute Souverainer og selv tage Plads paa deres Throner - den Verdensbørskær kan man igrunden takke *mig*, den forsvorne *Dr. Faust*, for. Jeg seer i Aanden de uhyre Virkninger af min Presse: Der er ingen Viisdom og intet Galskab i den menneskelige Hjerne, som ikke vil faae Luft og udsprede sig over Verden paa mine Typevinger. Hvad der flyver ud fra Verdensaandens store Hjerne vil være Herskerbud for alle Nerver og Muskler i Menneskeheden - og kommer Ideerne først i Næverne, saa bliver Næveretten først intellectuel, filosofisk og moralsk - saa begynder først rigtig den store blodige Kamp for Ideer, der skal gennemføres med alle optænkelige Mordrdskeer og vedvare til Verdens sidste Dag. Men giv Agt, mine Herskabeligheder! der er en lille Hage ved denne min Fortjeneste: Naar Fanden nu om nogle Minuter har taget mig, bemægtiger han sig allerførst min Presse. Djævelens Ideer flyve da Verden rundt paa mine Typer og formæle sig med Menneskeandens; deres Yngel vil i Aartusinder beherske alle Sjæle paa Jorden - Helvedes Grændser vil udvide sig, og Jorden vil tilsidst blive en Provinds uden Constitution i Satans absolute Monarkie. See! Det bliver paa en Maade *mit* Værk - jeg er ikke saa ringe endda - og gjør Fanden mig ikke til Cultusministcr i sit Rige, er han en Dosmer. Men min sidste Frist er strax udløben - over min største Fortjeneste havde jeg nær glemmt min syvende og sidste *Dødssynd* - det er den allerværste - det er den, de Lærde kalde *Acedia* - det er den Ubekymrethed for hvad man kalder Sjæl og Salighed - den dovne Melankolie, der siger: Fanden i Vold med det Hele! Det er Jux! - det er denne Blaserthed og Indolents - denne Femværeligeladen, dog uden Fred 213 og Hvile, der har gjort mig til en ørkesløs Grubler og forbittret mig selv al Fornøielse ved min saakaldte Ryggeløshed. Men see! der kommer min dæmoniske Creditor - den Hund af Djævel, jeg har forskrevet mig til! Han seer ud som et jammerligt Bønhase-Flikværk af et Bundtmagerprodukt uden Liv og Aand - men lur ham! - i den ubetydeligste Skikkelse er han allerfarligst. Forbløffe mig skal han dog ikke! Nu vil jeg kun bede Dem, mine skjønne Velyndere! ikke at spare paa Deres ærede Lunger og Haandlæder, naar De ret strax vil have den Fornøielse at see Fanden slæbe af med en Sjæl, som ikke er Deres egen!«

Under Slutningen af *Pulcinellens Tale* som *Dr. Faust*, var der langsomt krøbet en uhyre stor Pudelhund-Skikkelse ind paa Bræderne. Dens lodne sorte Hud var saa slet sammenlappet, at man kunde skimte hans Medhjælper, den plumpe Blaaræder, der var skjult under Hundeskindet. Der blev almindelig Latter; men under Latteren hørtes et kvindeligt Skrig.

»Ak! Moder! nu kommer Djævelen og henter ham!« - jamrede en meget smuk, men besynderlig bleg ung Pige i en fattig, men broget og fantastisk Dragt, der stod ved en kogende Kastaniekjedel, hvor hun hjalp en gammel Kone med Kogningen. Hun stirrede paa Fjællebodgjøgleren og det store Hundeskræmsel, der nærmede sig ham. Der var Gru og Angst i hendes vildt glødende Blik. Det sorte Haar flagrede opløst over hendes marmorhvide Kinder, og hun strakte Hænderne sittrende ud med en Bevægelse, som hun vilde op paa Bræderne og forsvare ham.

»Tys, stille, Barn! see ikke paa ham!« - sagde Moderen og greb hendes Haand - »tager Fanden ham nu, er det Løn som forskyldt. Du er ikke den Eneste, han har svoret sig Djævelen i Vold for at ødelægge. Pas Kastanierne, Barn! og see ikke paa ham, det Uhyre!«

»Stakkels Margarita!« - sagde en medlidende Maccaroni-Kogerske og rørte i sin Kjedel - »hun var saamænd ligesaa forstandig, som hun er deilig, men gik fra Vid og Sands over hans Troløshed, det Skarn! -

Den hellige Jomfru være hende naadig!«

»Helvedhund!« - raabte nu Pulcinellen og stirrede paa Hundeskræmset, der snoede sig i Bugter rundt om ham og knurrede - »vil *du* være min Herre og Dommer? Er du Andet end et umælende Dyr eller et Fæhoved af Komediante - er du den mægtige Aand, du vil 214 gjælde for - saa vis dig i din Majestæt! Med en ringere Natur, end min egen, vil jeg hverken skifte Ord eller prøve Kræfter!«

Hundeskræmset reiste sig nu paa Bagbenene. Det havde en Hestefod og forfærdelige Kløer. Det sprudede Ild af et Slags Dragesvælg. - Det greb Pulcinellen i Faustkappen med den ene Klo og viste ham med den anden et Papir med blodrøde Bogstaver.

»Vel! det har sin Rigtighed! Contracten er udløben!« - vedblev Pulcinellen og loe vildt med den kvækkende Stemme. - »Vil du flyve til Helved med mig paa min Kappe? Velan!« - Han rev Kappen af sine Skuldre og udbredte den paa Bræderne. - »Det kan skee, naar jeg er færdig og med tilbørlig Pathos har fremsagt min Udgangsreplik for dette æsthetisk dannede Publicum!«

Idet nu den unge Pige saae den opreiste Djævleskikkelse og de Flammer, den udspyede, styrtede hun med et Krampeskrig i Moderens Arme og blev hastig bortfjernet.

Pulcinellen studsede for et Øieblik, men var strax inde igjen i sin Rolle. Dog nu var det som Gjøgleren i ham pludselig var forsvunden, og den ødelagte Konstneraand atter vilde udtræde af sin Ruin. Han foer med Haanden over Munden og borttog uidentivt det skjulte Instrument, der vanheldede hans Stemme. Han vendte sig mod Djævleskikkelsen med sand tragisk Høihed i Blik og Miner, og med sin smukke naturlige Stemme, uden Spor af Ironie og Travestering, fremsagde han paa Italiensk i ubunden Stil den glimrende Replik i Byrons Manfred, hvormed Helten i sin Dødsstund trodser Dæmonen, han har forskrevet sig til, og ligesom tilintetgjør ham. Han seer Dæmonernes Fyrste for sig, men træder ham under Øine med sin Aands-Overlegenhed; han føler en større Magt i sin egen Villie, end alle Dæmoners tilsammen. Han bøier sig kun for Nødvendigheden i den Undergang, han selv med Frihed har valgt og beredt sig, medens han endog tilsidst med atheistisk Overmod afviser enhver Aandemagt udenfor sit eget Væsen. »Hvad jeg har øvet - er øvet!« - lød det med sandt tragisk Udtryk fra Skuespillerens Læber, og med en Sandhed, som om han udtalte sin egen dybeste Følelse, tilføiede han med Haanden knuget mod sit Bryst - »jeg føler en Kval her, som du hverken kan forøge eller formindske.« Men nu løftede han sit Hoved med en Kraft og Stolthed, som syntes at trodse den evige Dommer selv med de Fordømte, og med afsindig Selvmodsigelse vedblev han: »Den uddødelige Aand er ansvarlig for sig selv, men ikke 215 for dig eller nogen anden Fordømt! - den er sit eget Ophav, sin egen Tilintetgjører - hverken Tidens eller Rummets Træl - den afryster sin Dødeligheds Slør og bliver hvad den er i al Evighed.« Han syntes at voxe til en Kæmpe, uagtet han var ligbleg, men sank pludselig sammen, som af Gru over sig selv. »En Ruin er jeg - det veed jeg!« - sagde han med dyb, næsten døende Stemme - »men *du* var ikke min Sjæls Forstyrret; - det var jeg selv. - Jeg var ene og *vil* være ene. Bort, du Overvundne! - Dødens Haand knuger mig - men ikke *din*!« Han havde atter hævet sig i al sin Kraft. Med et voldsomt Stød nedstyrtede han nu Djævleskikkelsen, hvis skjulte Statist forskrækket tog Flugten og lod sin lodne Hud tilbage.

Tilskuerne loe og klappede; men man holdt pludselig inde; thi nu begyndte den dødblege Pulcinel sin mesterlige Efterligning af en Døendes Miner og Bevægelser. Han vilde formodentlig, trods det tragiske Alvor, der syntes at have overvældet ham, give sin Afskedsreplik til Verden et komisk Udtryk ved den kvækkende Pulcinelstemme, og han tog hastig Metal-Instrumentet i Munden. Idetsamme hørtes et fjernt Skrig endnu af hin ulykkelige, vanvittige Pige. Gjøglerens Øine spilede sig op. Han saae ud som En, der kvæles. Hans Døds kamp blev nu pludselig saa sand og naturlig som det var tænkeligt. »Jeg dør! - jeg dør!« - skreg han med den pudseerlige Pulcinelstemme og blev belønnet med stort Bifald. - »En Læge! - en Læge!« - skreg han - »en Præst!« og Bifaldet blev endnu stærkere.

»Gud forbarme sig! Han har dog aldrig sjunket sin Kvækkepipe?« - udbrød en Stemme blandt Konstnerne; men den overdøvedes af det stormende Bifald.

»Han gjør det mesterligt! - mageløs sandt!« raabte man og klappede.

»Evige Fader!« - stønnede han endelig, som med det sidste Aandedrag - »tilgiv - tilgiv - at jeg ikke troer paa dig! - tilgiv og frels!«

»Bravo, Nar! Bravo, Pulcinel!« lød det rundt om ham, - og han styrtede nu om som et Lig.

Bifaldet vedblev en Tidlang.

Da man endelig blev træt af at raabe Bravo, hørte man med Forfærdelse, at den ulykkelige Pulcinel denne Gang havde givet sin Døds scene for Alvor, og at Pulcinelstemme-Instrumentet var kommet ned i hans Hals og havde kvalt ham. Det tilsyneladende Tilfælde havde upaatvivlelig en dybere Grund. At hin vanvittige Piges Skrig 216 og en Rest af den ædlere Natur i den ødelagte Konstners Sjæl nærmest havde foranlediget, hvad der var skeet, var høist sandsynligt i den Samvittighedens Nemesis, der aandelig havde knust ham,

under Bifaldslarmen for Sandheden i hans Dødskamp-Spil, saae mangan alvorlig Tilskuer et vistnok grueligt, men ogsaa trøstende Beviis paa, at den dybere Følelse i ham ikke aldeles var forsvunden, og at han dog havde forladt denne Verden med et Slags Anger over sit ryggesløse Levnet.

Paa *Piazza Navona* saae man aldrig meer hin smukke blege Pige ved Kastaniekjedlen. Det Skrig af hende, der havde dræbt Pulcinellen, havde været ledsaget af hendes sidste Suk og hendes Bøn til den helligejomfru for hans Sjæls Frelse.

217

De tvende Draaber Legende

En gammel, grublende Klosterbroder sad en Sommernat i sin Celle med en Bog foran sig, hvori hans Levnet var opskrevet og hvori han, som sædvanlig, vilde nedskrive en eller anden opbyggelig Tanke, inden han lagde sig til at sove i Ligkisten, der stod ved hans Side og tjente ham til Seng. Ved Lampen stod et Crucifix, med et Dødningehoved under, med Indskrift: *Memento mori*, og et Timeglas, som han mekanisk vendte, hvergang det var udrundet. I sin høire Haand holdt han en dyppet Pen, hvori Blækket efterhaanden samlede sig i Spidsen til en Draabe. Han stirrede paa den sorte Draabe med ufravendt Blik, medens hans Aand syntes fordybet i den Tanke, han vilde nedskrive; men det var ham, som Tanken blev større og vægtigere, jo længer han grublede derpaa; ogsaa den sorte Draabe i Pennen blev større og tungere; men faldt dog ikke af.

Han tænkte paa det Ondes Oprindelse og Væsen, og paa Betydningen deraf hos alle Sjæle. Han tænkte nærmest paa det Ondes første Rørelse i hans egen Sjæl og paa enhver Skikkelse, hvori det var fremtraadt i hans Liv, fra hans tidligste Barndom, til den Time i hans Oldingsliv, som han nu vidste vilde udrinde, med det sidste Sandskorn i Glasset.

Enhver af de mangfoldige Fristelser, han, ved sin mægtige Tro og Aandens Kraft i hans Villie, havde overvundet, stod atter for ham i sin mest tilløkkende Skikkelse, og han bævede. Det var ham, som den længst udkæmpede Kamp med alle Verdslighedens og Begjerlighedens Dæmoner skulde begynde paany og han nu, i sin Dødsstund, skulde overvældes af de Magters forenede Kræfter, som han ofte med hele sin Ungdoms og Manddoms Styrke kun med Møie havde beseiret i deres enkelte Fremtrædelser. Ikke blot de overvundne Fristelser rciste sig paany, men de uovervundne, med deres uendelige Følgerække, stode i levende Billeder for hans aandelige Blik - og han blegnede.

218

I sin Rædsel over det Ondes Magt i hans eget Liv og under en næsten afmægtig Kamp med dets lokkende og truende Gjenfærd slap han Tanketraaden, som han vilde følge til det Dæmoniskes allerførste Ophav. Alle enkelte Billeder af, hvad der har fristet og forstyrret Menneskesjæle, samlede sig for hans indre Øie i en eneste forfærdelig Skikkelse, hvis ubestemte Omrids udvidede sig, som et Taageslø, over Alverden. Han saae i det uendelige Taageslø den Skuffelsernes Kaabe, hvorunder Løgnens Fader, som denne Verdens Fyrste, skjuler sig. Han saae ikke alene sig selv, men den hele skabte Verden - endnu og indtil alle Dages Ende - liggende dybt ligesom begravede i det Onde - og det var ham som den store Sjælefyende nu greb ham og førte ham ud over Jorden og alle Stjernehimle for at vise ham det Ondes Magt. Han holdt dog endnu Pennen med den sorte Draabe i sin Haand. Han følte hele sin Aandskraft, og han besvor Dæmonen vige tilbage til sit Ophav og skjule sig i Draaben, der var indviet til hans Tanke. Den Magt, som holdt ham ud over Verdensrummets uendelige Ocean, syntes nu fra sin falske Verdens omfattende Storhed at sammenkrympe sig til sin Oprindelse, i sin Muligheds første Punkt i den lille sorte Blækdraabe, der bævede paa Spidsen af den gamle Besværgers Pen. Draaben faldt, men det hele uendelige Verdensrum blev sort deraf for Besværgers Øie, som den mørkeste Gravhvælving. Pennen var falden af hans Haand, og med grændseløs Forfærdelse styrtede han selv ned i det uendelige Mørke.

»Forbarmende Gud og Frelser!« udrød han og trykkede det Crucifix til sit Bryst, som havde staaet ved hans Lampe og som han ubevidst havde grebet, inden han bortførtes i det svimlende Syn. Det var ham nu som det døde Frelserbillede fik Liv i hans Haand og saae paa ham med den evige, almægtige Kjærligheds Taare i sit Øie.

Paa denne Draabe stirrede han nu alene, som før paa den sorte Draabe i hans Pen. Den voxede og faldt, og hvor den faldt, blev Verdensrummets sorte Ocean et Øieblik til et Blodhav; men i samme Øieblik stod Solen op derover og han saae, det var et Hav af himmelske Roser. I samme Nu belyste Morgensolen i Klostercellen den gamle Seers Aasyn og Skikkelse, han laa bleg, men stille, med et næsten forklaret Ansigt i sin Ligkiste.

Lampen var udbrændt, Timeglasset var endnu ikke helt udrundet; men inden dets sidste Sandskorn udrandt, stode de fromme Klosterbrodre ved den Døendes Leie og modtog hans sidste Velsignelse.

219

Hans Pen laa paa Gulvet, en Blækdraabe laa paa Bladet. I det aabne Cellevindue stod en rød Blomst, han engang havde hjembragt fra Østerland og fra hvis fine Blad en rosenrød Dugdraabe var nedfalden paa Karmen.

Den Døende pegede ud mod den rosenrøde Morgenhimmel og fortalte Brødrene i faa Ord, hvad han havde seet Det sidste Sandskorn udrandt af Timeglasset. Den Gamles Røst var forstummet med hans sidste Bøn. Hans Hænder laae foldede over hans Bryst. Hans Øine vare lukte; men hans sidste Suk var blevet til et himmelsk Smil paa hans Læber. Ved hans Jordefærd laa Bogen med hans Levnet og hans fromme Aftentanker ved hans Baare. Hans sidste Tanker om det Ondes Magt og Oprindelse stode, som en eneste stor Blækdraabe, paa det sidste Blad; men ved Bogens Side stod den røde Blomst endnu med sine lange nedhængende Blomsterklokker, der havde en Dugdraabe fra Sommernatten i hvert af de fine Bægere.

Det var den Blomst, som de Lærde kalde Fuchsia, men som siden almindelig kaldes Christi Bloddraabe.